ΠΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ
ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ
ΥΠΑΤΟΝ ΑΡΧΙΕΡΕΑ.

ΤΙΤΟΥ ΠΡΟΣΠΕΡΟΥ ΜΑΡΤΙΝΕΓΓΙΟΥ
μοναχοῦ βριξιανοῦ ποιήματα διάφορα ἑλλη-
νικὰ καὶ λατινικὰ, ὧν μὲν τὰ πλεῖ-
στά εἰσι θεῖά τε καὶ ἱερά.

T. PROSPERI MARTINENGII
Brixiani Monachi poemata diuerſa cum Græca,
tum Latina, quæ quidem magna ex par-
te diuina ſunt & ſacra.

ROMAE

Apud Franciſcum Zanettum. M D LXXXII.

PERMISSV SVPERIORVM.

Πίναξ τῶν περιεχομένων.

ΠΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ ΙΓ.

ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΜΕΓΙΣΤΟΝ

καὶ κράτιστον ἄρχοντα.

Οὐ μόνον αὐσονίης πανεπίσκοπε κοίρανʼ ὀφείλει
Γρηγόρι' ἀρχιερεῦ, σοὶ φέρτατε χῶρα πρόπασα,
πᾶσαν ἐν εἰρήνῃ τὴν τηρεῖς ἠδὲ γαλήνῃ
ἀνθοῦσαν σπουδαῖσι καλαῖς, κλειναῖσί τε τέχναις,
οὕνεκεν αἱρέσιας, καὶ λυμαντῆρας ἐλαύνεις
καὶ πόλεμον πολύδακρυν, ἰδὲ στάσιν ἀλγινόεσσαν.
ἀλλὰ καὶ ἑλλήνων δυστήνων φῦλον ὀφείλει
σαῖς εὐεργεσίῃσι φιλοφροσύνῃσί τʼ ἀγαναῖς.
τοὺς μέγα κόσμησας ῥώμης ἀγαγὼν πτολίεθρον
τῶν παῖδας, κτίσσας τε μέγαν σφίσι σύλλογον αὐτὸς,
γυμνάσιόν τε καλὸν, καὶ ἀνάκτορον ἀθανάτοιο,
πάντα πορίζόμενός σφιν ὀφέλσιμα, χρήσιμα πάντα.
ἔνθα διδάσκονται τέχνας τε καὶ ἤθεα σεμνὰ,
θέσμιά τʼ ὀρθὰ πατρῶν, καὶ δόγματα θεῖα παλαιῶν.
πρὸς δʼ ἔτι γρηγόρειον μέγαν ἀρχιερῆα γέρηρας,
θειολόγον τε μέγαν σὸν ὁμώνυμον, ὃν σὺ βιώνῃ,
ἠδὲ διδασκαλίῃ μιμήσαο, εὐσεβίῃ τε,
οὔτι φερωνυμίῃ μοῦνον. τοῦ τύμβον ἔδειμας,
ἠδὲ σεβάσμιον ἱερὸν, ὃ καὶ μακάρεσσιν ἀγητὸν,

πάντη

πάντῃ μαρμαῖρον χρυσῷ, καὶ κίοσι πολλαῖς
δαιδαλέαις, λαμπραῖς, τιμαλφέσιν, ἔνθα δ' ἔθηκας
λείψανα τιμήεντα θεοπρεπέος θεράποντος,
ὥς κεν ἐοικυίας τιμῆς παρὰ πᾶσι κυρήσῃ.
ταῦτα δ' ἰδὼν στοργῆς σέο δείγματα πρὸς τί δὲ φῦλον
εὐγλυὲς, ἐφράσθην ἀναθεῖναι σοὶ πάτερ ὕμνους
τούσδ' ἱεροὺς, φωνῇ τοῖς ἑλλάδι ἤνυσ' ἀοιδὸς
ὑμναγόρας μετιὼν πολυανθέας, οἷα μέλισσα
λειμῶνας φιλοεργὸς ἀμέργων ποικίλον ἄνθος,
φημὶ δ' ἀοιδοπόλων συγγράμματα κομψὰ παλαιῶν.
οἷάπερ αἴγυπτον σκυλεύων, ὥς ποτε μωσῆς,
χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
δέξο δὲ ταῦτα πάτερ, καὶ τέρπεο θυμὸν ἀοιδαῖς
θεσπεσίῃσιν, ἐπεὶ σύγ' ἀοιδέων ἄξια ποιεῖς.
καὶ σέθεν εὐλογίην περιπόλῳ πόρσυνον ἔμοιγε.

AD GREGORIVM XIII, PONT. MAX.

Haud solum Italiæ Patrum pater optime tota,
Gregori antistes, regio tibi debet opima,
Quod pacata viget per te, tranquillaque floret
Eximijs studijs & honestis artibus aucta,
Arcentem sectas corruptoresque profanos,

Nec mala seditio se huc ingerit, aut graue bellum.
Verum etiam debet tibi gens miserabilis omnis,
Muneribusque tuis amplis, factisque benignis
Graiorum, gnatos quod eorum inducis in vrbem
Romanam, atque ipsis collegia gymnasiumque
Nobile fundasti, templumque insigne diserti
Athanasi, præbens quod in vsum cumque sit ipsis.
Artibus hic iuuenes, & honestis instituuntur
Moribus, hic ritus, Romanaque dogmata discunt.
Adde quod egregium Doctorem, Pontificemque
Maximum honorasti, cuius memorabile gestas
Nomen, & hunc studio, vita, ac pietate imitaris,
Nomine non tantum, cui nunc insigne sepulchrum
Struxisti, & templum superis mirabile & ipsis.
Vndique præfulgens auro, multisque columnis
Marmoreis, nitidis, pretiosis, hicque locasti
Relliquias sanctas, diuinique ossa ministri,
Rite vt honorentur populis, & rite colantur.
Hæc animaduertens pietatis signa paternæ
Tot genus in Græcum, creui tibi Sancte dicare
Hosce hymnos, Græca quos feci voce Poeta
Hymnidicus peragrans viridantia prata colores
Diuersos, vt apis, decerpens sedula florum.
Nempe poetarum priscorum scripta diserta,
Aegyptum expolians, ceu Moses fecerat olim
Argentum, fuluumque aurum, vestesque decoras.
Accipe sancte Pater ergo hæc, & pascito mentem
Carmine diuino, quoniam tu carmine digna
Facta geris, benedicque tuo famulo optime Princeps.

ΤΙΤΟΥ ΠΡΟΣΠΕΡΟΥ ΜΑΡΤΙ-νεγγίου τοῦ τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς Βενεδίκτου μοναχοῦ, καὶ τῆς μονῆς τῆς ἱερομάρτυρος εὐφημίας τῆς ἐν ἄστει βριξίας τροφίμου ὕμνοι πνευματικοὶ πρὸς Γουλίελμον Σιρλέτον Καρδινάλιον τὸν μεγαλοπρεπέστατον καὶ θεοσεβέστατον.

Ὦ τε θεῖε ῥωμύλου συνεδρίου,
ἄστρον φαεινὸν εὐκλεῶν μαθημάτων,
πάσης καλῆς τ' ἠδ' εὐθέρμου παιδεύσεως,
ἄριστε πατρῶν Γουλίελμε φερτάτων,
οὓς ἄστυ ῥώμης κάλχῃ ἀμφιέννυσιν,
ἑκὼν φέρω σοι τοὺς καλοὺς πόνους ἐμούς,
οἷον μεγίστῳ γραμμάτων ἀρχηγέτῃ,
ὕμνους δέ φημι, καὶ θεὸν σέβοντ' ἔπη,
καὶ τὴν παναγνὸν παρθένον θεοτόκον,
σεπτὴν πάρεδρον, σύνθρονόν θ' ὑψοῦ θεοῦ.
ὁμοῦ δ' ἐπαίνοις τοῖς δ' ἱρὴν ξυνωρίδα
πέτρον προσῆψα καὶ παύλου σοφὸν μῦθος.
προσῆψα κἄλλα κομψὰ τοῖς μελύδρια,
οἴσοντα τέρψιν τοῖς φρένας δαήμοσιν.
τοιγὰρ σὺ δέξαι, καὶ διόρθωσον τάδε,
ὡσείτ' ἀπαρχὰς, καί τιν' ἀκροθίνια,

ὅπως

ὅπως δύναιτο φοῖβον ἐς φάος μολεῖν
ἀσχημονοῦντα σοῖς καλοῖς δαιδάλμασιν.
ἢν δ' αὖτ' ὀρέξῃ μοι θεὸς μῆκος βίου,
φόρμιγγα πινδάρειον αἰόλον κροτεῖν
οὐκ ἐκλίποιμι, καὶ κρατίστην μητέρα
μολπαῖσι δώσω, καὶ καλαῖς μουσῶν ῥοαῖς.
σωτῆρά τ' ἀνδρῶν τῆς δ' ἱερώτατον γόνον
ἡμῶν πινύσσων αὔσονας θεῖα θροεῖν
μύθους λιπόντας, καὶ βέβηλ' ἀείσματα.

ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΗΜΩΝ καὶ τοῦ κόσμου λυτρωτὴν μέγαν ὕμνος εὐχαριστήριος.

ἘΝ ζωῇ τί κε λῷον ἔοι, τί κεν κάλλιον ἄλλο
ἀνέρι μουνοτρόπῳ, καὶ παιδόθεν ὄντι μονασῇ
εἰσόκεν ἀμπνεύσῃ, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἠὲ θεὸν σφέτερον, σφέτερον σωτῆρα γεραίρειν,
ὄρχαμον οὐρανιδῶν γλυκεραῖς μολπαῖσι καὶ ὕμνοις;
τόν ῥα λόγον σοφοὶ ἄνδρες ἐπικλείουσι θεοῖο,
μουνογενῆ τε γόνον, καὶ τοὔνομα πατρὸς ἀνάρχου,
πατρὸς ἀληθείην, ζάθεον γεννήτορος ὄζον,
ἀθάνατόν τε κλέος πάτρειον, χαρίεν τε πρόσωπον,
δεξιτερήν τε θεοῦ, δύναμιν, σοφίην τ' ἐριλαμπῆ,
πατροφανές τ' ἀμάρυγμα, δίκης μέγαν ἥλιον ἁγνῆς,
πρωτόγονον παλάχην πάντων στοιχεῖον ἀμεμφές.
ὅς ποτε γαῖαν ἔτευξε, καὶ οὐρανὸν εὐρὺν ὕπερθεν,
οὐρανὸν αἰγλήεντα κεκασμένον ἄστρασι λαμπροῖς,
ἠελίου τε κύκλον χαροπόν, λιπαρήν τε σελήνην,
καὶ πηγὰς ὑδάτων, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
ἀνθρώπων τε γένος, καὶ ὁμήγυριν οὐρανιώνων,
ὅσσα βροτοῖς τ' ἐπίοπτα, καὶ οὐκ ἐπίοπτα τέτυκται

ἀθανάτοιο πατρὸς ζαθέην ἰσότητα τελέσσας.
τοῦ δύναμις, σοφίη τε, καὶ ἄφθιτον οὔνομ' ὑπάρχει.
οἷα θεοῦ ζώοντος ἐτήτυμος υἱὸς ἀμύμων,
τῷ γενετῆρι φίλῳ πανομοίιος. ἦ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς
οἰογόνῳ πόρε παιδὶ πατρώϊα πάντα φέρεσθαι.
παῖδα θεὸς δ' ἐφύτευσε πατὴρ ὁμότιμον ἑαυτῷ,
ἀέναόν τε κράτος, καὶ ἀπείρονα δόξαν ἔχοντα.
οὐδέτι χωρὶς ἔχει πατρίου πλὴν εὔχεος αὐτὸς
ἰσοφυὴς τέκνοιο πατὴρ φίλος, οἷά περ αἴγλης
ἠέλιος φαέθων, τὴν φύεται ἐξ ἔθεν αὐτοῦ,
οἷά θ' ὁμόγνιον ἔρνος ἑοῦ δενδροῖο τέθηλεν,
καὶ κρήνης ὀχετὸς, καὶ φλὸξ πυρὸς αἰθομένοιο,
οὐδέ τι τέκνον ἔχει μεγάλου ἀπάνευθε τοκῆος,
πλὴν ὅτι τηλυγέτης, καὶ γνήσιος, ἰθαγενής τε
αὐτὸς ἑοῦ γενετῆρος ἀμύμονος υἱὸς ἀκούει,
ἐξ αὐτοῦ κραδίης τεκνούμενος οἶος ἀπ' ἄλλων
αἰώνων προπάροιθεν ἀτεκμάρτοισι γονῇσιν
μητρὸς ἄνευθε φίλης, πατρὶ εἴκελος, ἠδ' ἀτάλαντος.
τοῦτον ἔγωγ' ἐὼν δοῦλος ἔελδομαι αἰὲν ἀείδειν,
τοῦτον ἀνυμνῆσαι πάντ' ἤματα θεσπιδὶ φωνῇ,
σὺν κελάδων προχέων θεοτερπέα κόμπον ἀοιδέων,
ἀντ' εὐεργεσιῶν, τάς μοι πόρε, παντοδαπάων·
πάντα γὰρ ὅσσα πέρ εἰμι, καὶ ἔσσομαι, αὐτὸς ἔδωκεν
παντοίων ἀγαθῶν ζωαρκέα δῶρα κομίζων,
οἷα μέγας ταμίης κτεάνων πατρὸς οὐρανίδαο.
ἀλλὰ θεοῦ μεγάλοιο τίς ἄσπετον αἶνον ἀείσοι;
τίς δὲ κλέος βασιλῆος ὀλύμπια δώματ' ἔχοντος;
οὐ γένετ', οὐκ ἔσται. τίς κεν φύσιν οἶδεν ἄνακτος,
ὅς ἀνέφυσε φύσιν παμμήκεα, πρεσβυγένειαν,
καὶ πληθὺν ποίησεν ἐπουρανίων στρατιάων;

ἤτοι ὅγ᾽ ὡσεί τ᾽ ἔθος ὑπέρφαες ἕσσατο φέγγος,
φέγγος ἀπειρέσιον καὶ ὑπερφυές, οὔτινι ἐφικτὸν,
τὸ γνόφον, ἠὲ νέφος φημίξατο θέσπις ἀοιδή.
πάντοσε δ᾽ ἀστράπτει τηλαυγέσι μαρμαρυγαῖσιν
παμφαὲς ὢν φέγγος, καὶ πάγκαλον, οὐδὲ γὰρ αὐτῷ
ἠέλιος δύναται φαεσίμβροτος ἰσοφαρίζειν,
ἀκτῖνάς περ ἔχων περιφεγγέας. οὐ γὰρ ἔοικεν
ἰσοπαλῆ τιμὴν τεχνήμονι μῆχος ἀείρειν.
τίς δὲ φραδὰς βασιλεῦ, καὶ ἄφθιτα μήδεα σεῖο,
ἢ σθένος ἀκαμάτοιό ποτ᾽ εἰπεῖν ἴσχυσεν ἀλκῆς;
οὔτις. ἐπεὶ πάσης σοφίης τ᾽ ἀλκῆς τε πέφυκας
πηγὴ ἀέναος, μοῦνός θ᾽ ὑπέραρχος ἀρχὴ
ζωῆς, καὶ πάντων κειμήλιον ἄκρον ἐάων,
ἐξ οὗ γοῦν καλῶν κρουνοὶ κατ᾽ ἀπείρονα πάντων
κίδνανται. μεσὸς δὲ θεοῦ κρεάων βαθὺς αἰθὴρ,
μεσὸν ἁλιρροθίοιο βαθύρροον οἶδμα θαλάσσης,
ὅσσά τε χεὶρ κλυτότεχνος ἔθεν τεκτήνατ᾽ ἀπ᾽ ἀρχῆς.
πείρατα γὰρ κόσμοιο καμὼν πολυχανδέος αὐτὸς,
πάντε τόπερ ζώει, καὶ ὁρᾷ σέλας ἀγλαὸν ἠοῦς,
τῶν ἰδίων ἀγαθῶν διεδάσσατο μοῖραν ἅπασιν,
πᾶσι μὲν, οὐ μάλα δ᾽ ἶσα, λάχος δ᾽ ἐκείνατο μεῖζον
αἴγλης οὐρανίδαις, ὅσσοι θεότητα φαεινὴν
σὺν ἱεροῖς ὕμνοισι διηνεκέως κελαδεῦσιν
βουλομένην γ᾽ ἐθέλοντες, ἀεὶ διάγουσι δ᾽ ἐς ὦπα
ἀθανάτου βασιλῆος ἀριπρεπέες θεράποντες.
οὗ δόξαν θηεῦνται ὑπερφαῆ ἱμερόεσσαν,
τὴν περιφώτην ἀκτῖνα θεόρρυτον ἐξαρύοντες
φωτὸς ἀκηρασίοιο διαυγέα θεῖα κάτοπτρα,
κάλλεος ἀφράστου θηήτορες ὀλβιόμοιροι,
ἐμπύρειοι, ζάθεοι, θεοειδέες, ἀγλαότιμοι.

τοῖς δὲ μετεκδέχεται ἄλλης στρατὸς ἱερὸς ἀρχῆς
θεσπέσιος, καθαρὸς, τανυσίπτερος, οὐρανοφοίτης,
τοῖς μὲν τοι προτέροισιν ὑφειμένος, ἀγχιθέοισιν
ἥσσονα μέτρα φέρων, ζαθέης περικαλλέος αἴγλης.
ὅσσον ἀφίστανται γὰρ ἀπώτεροι ἡγεμονήων
τῶν προτέρων, τόσσον τι καὶ μείου φέγγος ἱκάνει.
κεῖνοι δ' ἐν πᾶσι βασιλεύτατον ἔλλαχον εὖχος,
οἳ πάντων βασιλῆι παρεστάδον αἰὲν ἐόντες
Εἰσορόωσιν ἄδην θείης ἀμάρυγμα ὀπωπῆς.
ἀσσότερον πολλὸν θεοειδέες ἔξοχον ἄλλων.
οὐδὲ μὲν ἶσα πέπανται κατ' αἰθέρα λάμπεται ἄστρα,
ἀλλὰ τὰ μὲν μεῖζον, τὰ δὲ μεῖον γλῆνος ἔχουσιν.
ἄλλα τ' ἀφαυρὰ πέλει, χαροπώτερον ἄλλα φαείνει.
ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖς γε φόως εὐφεγγὲς ἐπανθεῖ,
καὶ γέρας ἔκπαγλόν τι θεόσσυτον. ἢ γὰρ ἅπαντα
τοί γε κυβερνῶσι τὰ κατ' αἰθέρα παμφανόωντα,
καὶ προτέρων περ ἐόντες ὀπίστεροι, ἠδ' ὑποδεεῖς.
τρὶς μάκαρες κεῖνοι, καὶ τετράκις ὄλβιοί εἰσιν,
οἵπερ ἅτ' ἐν προθύροις θεὸν ἄμβροτον αἰὲν ὁρῶνται,
αἰώνων μεδέοντι παρεστάμενοι διὰ παντός.
τάξις δ' αὖ τριτάτη τριφανοῦς ἔτι μείονος ἄλλων,
ὡσεί θ' ἡ νεάτη θεολαμπέος ἔλλαχον αἴγλης,
ἄγγελοι αἰγλήεντες ὑδεόμενοι παρὰ πᾶσιν,
οὕνεχ' ὑπ' ἀγγελίῃσι τεταγμένοι ὑψιμέδοντος
ἐννεσίῃσιν ἄνακτος ἀν' ἠέρα, καὶ περὶ γαῖαν
φοιτῶντες μάλα κραιπνὰ μετὰ χθονίοις φορέονται
πάντοσε λαιψηρῇσιν ἀγαλλόμενοι πτερύγεσσιν,
ἀνθρώπων φύλακες ἐγκόσμιοι αἰολόμορφοι,
ὑψίστοιο λόγοιο διάκτορες ἀγλαότιμοι,
ἔνθεοι, ὑψιπετεῖς, σημάντορες, ἠεροπλαγκτοι.

τούτων

Τούτων δ' οὔτις ἀριθμὸς ἐν ἠέρι γίγνεται ὄντων.
τόσσαι μέν τε νόων ἱερῶν γεγάασι φάλαγγες,
οὐράνιαι μεγάλῃσιν ὑποδρήσσουσαι ἐφετμαῖς.
πᾶσαι δὲ θέσκελα δῶρα λελόγχασιν, ἄλλά τε πολλά,
ἅσσάπερ οἶδε θεός, σφίσιν ὃς δώρησεν ἑκάστῳ.
οὐκ ἂν ἀριθμὸν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδέ τις ἄλλος,
οὐδ' αὐτοί περ ἴσασι τὸ μυρίον ἔθνος ἑαυτῶν.
μοῦνος δ' οἶδε θεός, σφᾶς ὃς ποίησεν ἀπ' ἀρχῆς
τείρεσιν ἠερίθμοισιν ἐοικότας, ἠδ' ἰσαρίθμους
τείρεσιν, ὅσσ' ἐνάρηρεν ἐν οὐρανῷ αἰγλήεντι,
ἢ λεπταῖς ψηφῖσι κυλινδομέναις κατὰ πόντον,
ἀργεστέων ῥιπαῖσιν ὅτε συρίζεται ὕδωρ,
ἢ χλοεροῖς φύλλοισιν, ὅσ' ἦρος γίγνεται ὥρῃ.
ἡμᾶς δ' αὖ βροτὸν ἔθνος ἐπιχερσὰ ἐν τριτάτοιο
τέτρατον ἠγαθέης αἴγλης μέρος ἀμφιφαείνει.
Τοῦτο δ' ἀφαυρότερον τόσον παραπίδεσιν ἐπαυθεῖ,
ὅσσον ἀπ' οὐρανίων θνητοὶ διὰ πλεῖον ἔχοντες
οἰκοῦμεν γαίης χθαμαλῆς ζοφοειδέα χῶρον,
πολλοῖς οἷα νέφεσσιν μεμιγμένοι ἀμπλακίῃσιν.
εἰσόκε δινεόμεν τῇ δ' ἐν σπήλυγγι δυσηχεῖ.
ἐν δ' ἄλλοις ζώοισιν ὁμῶς κατὰ μοῖραν ἅπασιν,
ὅσσα περ ἠπείροιο βόσκει πέδον, ἠδὲ θάλασσα,
οὔ νύ τι δωτίνης θειορρύτου ἄμμορόν ἐστιν.
ἀλλὰ φίλη ψυχὴ μή μοι τάπερ ἔργματ' ἔρεξε
μητιόεις λόγος υἱὸς ἐνὶ θεοειδέϊ μορφῇ
πειρήσαιο λέγειν, ὅτι ὑπέρφυα φωτὶ τέτυκται,
ἀρτιεπεῖ περ ἐόντι, καὶ ἀγχινόῳ περὶ πάντων.
οὐδὲ γὰρ ἀνδρομέοισι τάδ' ὄμμασι πάντα πέφανται,
οὐδὲ νόῳ μερόπων μάλ' ἐπιφράσσασθαι ἑτοῖμα.
πλείονα δ' ἄμμιν ἄφαντα γνόφῳ κεκαλυμμένα πολλῷ

ἢ μὲν φραδμοσυνῶν κέαται μακρὰν, ἠδὲ καὶ ὄσσων.
τοῦ μοι μᾶλλον ἄειδε τάπερ βροτοειδέϊ μορφῇ
αὐτὸς ἄναξ ἑνώσας ἑῇ φύσει κεκραμένος ἀνδρῶν
οὐρανόθεν καταβὰς πατρὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
αὐτὸς γάρ μιν ἔπεμψεν ἑῇ ἡγεμόνι γνώμῃ,
ὥσκεν ἐφημερίων ταλαπείρια φῦλα σαώσῃ.
ῥᾷον δ' ἐξεποίησεν ἐπηλυσίην ἐρατεινήν,
τῇ γλύας ἀνθρώπων θεὸς ἄμβροτος αὐτὸς ἐπηθὼν
ἄνθρωπος γεγαὼς ἐρρύσατο πότμον ἐπισπών,
πρεσβυτάτων στρατιῶν προλιπὼν θεολαμπέας ἴλας.
ὡς δ' ὅτε τις ποιμὴν φίλ' ἐάσας πώεα μήλων,
βοσκομένων ἀγεληδὸν ἐν οὔρεσιν ἀκροπόλοισιν
ὦρτο μιῆς ἄλλων φιλοποίμνιος ἐσσυμένοισιν
ποσσὶ λιαζομένης ὄϊος μετ' ἴχνια βαίνειν,
ὥσκεν ἀπιμαγγεῦσαν ἄγῃ ποτὶ σύννομον αὐλήν,
ὀψὲ δὲ πλαζομένην εὑρὼν κατ' ἠεπίδας αἰνάς,
παίπαλά τε, κρημνούς τε, καὶ ἄγκεα βησσήεντα
σφωϊτέροις ὤμοισιν ἀλήμονα θῆκεν ἀείρας,
εἰς ἄλλων τ' ἐκόμισσε παλιμπετὲς ἔθνεα μήλων
δηθὰ κεδαιομένην σφετέρῃ κακότητι καὶ ἄτῃ,
γηθόσυνος προβάτοιο δι' εὕρεσιν ὀλλυμένοιο,
τοῦ δὴ πόλλ' ἐμόγησεν ἀλώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὣς στίχας οὐρανίων στρατιῶν πανυπέρτατος ἐάσην
αἰθέρος ἐν γυάλοισι λιπὼν καὶ πάγκαλον αὐλήν,
ἤθεά τ' ἀνθρώπων μετεκίαθε, καὶ μέλαν οὖδας
ἄνθρωπος γεγαώς, καὶ ἀποπλαγχθέντα κακῇσιν
δηρὸν ἀλιτροσύνῃσι μόρον, καὶ κῆρα φερούσαις
φῦλα βροτῶν τ' ἀπέπαυσεν ἄλης, καὶ ὀϊζύος αἰνῆς,
καὶ γεραροῖς μακάρεσσι συνήορα θῆκεν ἀγείρας,
πᾶσι πορὼν ζωῆς βιοθάλμιον ἐλπίδα θείης.

τῆς

τῆς ἑκὰς αἰνὸν μοῖραν πρὶν ἐδείομεν βροτὸν ἔθνος,
ἐξ ὅτ' ἐληλάμενοι δίης ἀπὸ τηλόθι πάτρης
ἀμφὶ πόνοις πέσομεν, θανάτῳ τε δυσηχέϊ πάντες.
τίς δ' ἀνδρῶν προφέριστα γένος φθισήνορος ἄτης
τῆς δ' ἐπέβησε φέρων λυγρὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο;
ἔθνεος ἀνδρομέοιο παλίγκοτος ἀγκυλομήτης
ἐχθρὸς, ἐπίκλησιν τὸν δὴ κικλήσκομεν ὄφιν,
ἀμφίπολον θανάτοιο καὶ ἀργαλέοιο μόροιο,
ἀρχέκακον, δόλιον, ψυχέων τ' ὀλετῆρα δαφοινόν.
οὗτος μέν τ' ἀταλὴν φρένα παρθένου ἀγλαογυῖς,
τὴν θεὸς ἀνδρομέης ἐκ πλευρῆς αὐτὸς ἔδειμεν,
παρφάμενος μύθοισι κακορραφέεσσιν ἔπεισεν
θεσμὸν ἀγνοιείῃσι θεόσδοτον ἐξαθερίζειν,
ὥστε θιγεῖν μήλου, τοῦ μὴ θέμις ἦεν ἀφάσσειν,
μισθὸς δ' ἦν μόρος αἰνὸς, ὅτις ἅψαιτο παράφρων.
αὐτὰρ ἐπεὶ παρέβητε καὶ ἤνυσεν ἔργον ἀεικὲς,
ἀνδρὸς ὁμοκλήροιο παραξοπέουσα χαλίφρων,
τοῦ πλευρῆς ἔβλαστε, νόον πύκα περ φρονέοντος,
εἰς σφετέρην ἐνένηκε παραιβασίην ἀλεγεινήν.
τοὔνεκεν ἐκ τεμένους ἐπιτερπέος ἐρσήεντος,
ἐκ τε θεοδμήτου χώρου, καὶ λήξιος ἁγνῆς,
μησαμένω τόδ' ἄναξ ἀθεμίσιον ἔργον ἐλάσας,
αὐτοὺς ξὺν παίδεσσι διαμπερὲς ἤματα πάντα
θῆκεν ἀκανθοφόρου μογεροὺς ναετῆρας ἀρούρης,
ἐκ χώρης κατένασσε κακῆς οἰκτροὺς μετανάστας,
ὥστε θεοὶ συγέωσιν ὑπερβασίαισι γενέσθαι.
σεῦτο δ' ἐφημοσύνης κατεναντίον αἰνὸς ἀλάστωρ,
μήτι θανεῖν γλυκερῆς καίπερ γευσαμένα τ' ὀπώρης,
ἀλλὰ κακοῦ τ' ἀγαθοῦ τε δαήμονας αὐτίκ' ἔσεσθαι,
ἶσα θεοῖς μακάρεσσιν Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν,

ἀλλὰ τόδ' αἴτιον ἔσκεν, ἐπεὶ παραβάντες ἐφετμὴν
θεσπεσίην μέλεοι γλυκερῆς τ' αἰῶνος ἄμερθεν,
ὧν τε καλῶν εἶχον πρότερον γύμνωθεν ἁπάντων.
καὶ νέφος ἀμφιέσαντο μέλαν πραπίδεσσι κελαιναῖς,
φημὶ δ' ἀϊδρείην ὀλεσίνοον, καὶ πάχος αἰνὸν,
καὶ πλῆθεν παθέεσσι, καὶ ὑλοτραφέεσιν ἐρωαῖς
σχέτλιοι, οὔτε δίκας εὖ εἰδότες, οὔτε θέμιστας,
νούσοις τ' ἐξετάκησαν ἀπειρέσι, καὶ μελεδώναις
αὐτοί τ', ἠδ' αὐτῶν γενεὴ μετόπισθεν ἅπασα.
δαίμοσί τ' ἀρήσαντο καὶ εἰδώλοισιν ἀφαυροῖς,
βοῦς ἱερεύεσκον καὶ ὄϊς, καὶ πίονας αἶγας
νερτερίοις φθιμένοις, τοὶ τάρταρον αἰνὸν ἔχουσιν,
καί τε θεοὺς σεπτοὺς κάλεον, σφετέρας τε θεαίνας,
ἑρμείην, ἀπόλλωνα, κελαινεφέα κρονίωνα,
ἠδὲ διώνυσον, καὶ ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἥρην τε λητώ τε, τεράστιά τ' ἄλλα τοιαῦτα.
τόσσα δὲ λυγρὰ βροτῶν γενεὴ πάθε, μυρία τ' ἄλλα
ἐκ προγόνων κακίης, καὶ νωχελίης σφέων αὐτῶν.
καὶ τάχ' ὅλον φῦλον μερόπων προθέλυμνον ὄλωλεν,
καὶ κρυεροῖο πύλας κατεβήσατο εἰς ἀΐδαο,
εἰ μὴ ῥαιομένοις τόσσοις κήδεσσι καὶ ἄταις
πρόχνυ πατὴρ ὕπατος θνητοὺς ᾤκτειρε φιλόφρων,
πέμψέ τ' ἑὸν ἄτρυτον πόνον ἄσμενος υἱὸν ἀγαυὸν,
οἷ αὐτῷ ζαθέας τε φρένας, καὶ εἶδος ὁμοῖον,
τηλυγέτην, ἀγαπητὸν, ἀγακλέϊ δέξιον αἰεὶ
πατρὶ παρεδρεύοντα, φιλούμενον ἔξοχα πάντων,
ἀνθρώπων ῥύσασθαι μογερῶν γενεήν τε τόκον τε,
οὐρανόθεν καταβάντα πατρὸς παρὰ εἷο θρόνοιο.
πῶς δὲ πατὴρ ἐφέηκεν ἑὸν γόνον ἱμερόεντα,
πρωτόγονόν τε λόγον γαίης ποτὶ οὖδας ἐρεμνὸν;

οἷά περ

οἷά περ ἠέλιος σφετέρην ἀκτῖνα φαεινήν.
καί περ γὰρ φαέθων αὐγὴν ἔθεν ἄμμιν ἰάλλει,
οὐ λείπει ποτὲ τοῦτον ἐν αὐτῷ δ' αὖ ἀραρῦα,
καὶ στιβαρῶς χειμφθεῖσα διαμπερὲς, οἷά τ' ἐν ἀρχῇ.
τὴν δέ τις αἰδοίη κούρη σολύμων κατὰ χώρην
δὴ τότ' ἐπίκλησιν μαριὰμ γεγαῦα φαεινῆς
ἐκ ῥίζης βασιλέων τε, καὶ διαγέων ὑποφητέων,
παντοίαις χαρίτεσσι κεκασμένη, ἀγλαΐαις τε,
οὐδέ τις ἦν αὐτῇ δέμας εἰκέλη, οὐδὲ νόημα,
οὐδὲ θεουδείην, οὐδ' ἠνορέην θεόμοιρον
τάων, ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
λαῷ δ' ἄγνωστος μίμνεν ἑστιὰς, οὐ γὰρ ἑορταῖς
πώποτε δημοτελέσσιν ἐνωμίλησε λαθοῦσα,
οὐδὲ χοροῖς, μούνῳ δὲ θεῷ, θείης τε φιλήδει
δῖα κόρη μελέταισι καὶ ἠγαθέῃσι μερίμναις,
ἐξ ὅτου ἀθανάτων ἀνέθη τριέτηρος ἄνακτι,
ἄνθεμα θυμαρὲς, χαρίεν θάλος, ἄνθος ἄμωμον.
τὴν δὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἄγονοι θέσαντο τοκῆες.
τοῖο δ' ἕκητι θεῷ καί μιν παρέδωκαν ἑκόντες.
ταύτην δ' ἐξ ἄλλων θεὸς ἄμβροτος εἵλετο κουρῶν,
υἱέος ὥστε γενέσθαι ἀγακλέος εἶο τεκοῦσα,
τὸν θέλεν ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε
ἀνθρώπου γεγαῶτα μόρου, κηρός τε μελαίνης,
καὶ θανάτοιο πυλῶν θανάτῳ, καὶ ἀεικέϊ πότμῳ.
πρὸς δ' ἄρα τὸν γαβριὴλ κρατὺν ἀγγελτῆρα προῆκεν,
ὥστε πύθοιτο κόρην, αἴκεν βούλοιτο γενέσθαι
αὐτὴ ἡ θεόπαις καὶ παρθένος οὖσά περ ἀδμὴς,
ἄχραντον μεθέπουσα μίτρην καὶ ἀκήρατον ἄνθος.
ἣ δ' ἐπένευσε θεῷ, καὶ ἐγείνατο χριστὸν ἄνακτα
ἐκ πνοιῆς ζαθέης θεὸν ἄμβροτον, ἠδὲ καὶ ἄνδρα

κῦμα θεόγνητον καὶ ὑπέρφυές. ἦλθε δ' ὑπ' αἴθρην
ἐξ ἑρατῆς σπλάγχνων ἰδίων παῖς μὲν θεόφρων,
κάλλεος ἀστράπτων χάρισι βροτέης περὶ φύτλης,
θνητός τε φύσιν γεραρὴν καὶ ὑπέρφατον εἶδος.
καὶ τότε δ' ἀνθερίκων πεπλεγμένος αἰγλήεντων
στέψε δίκης στέφανος μέγαν ἥλιον. ἶρις ἔρεψεν
τοῦτον ἑαῖς πτερύγεσσι πολύχροος ἀστερόεσσιν,
ἀμφιέλιξέ θ' ἅλως τόνδ' ἀμφιχυθεῖσα διαυγής.
φημὶ δὲ παρθενικὴν περικαλλέα χρυσὸν ἄνακτα
γείνασθαι, καὶ χερσὶ περιστείλασθαι ἀχράντῳ.
ταῦτα δὲ πάντ' ἐγένοντο περὶ χρυσοῖο γενέθλην
σήματα, ἄλλα τε πολλὰ, τὰ πέφραδον ἴστορες ἄνδρες.
τίκτε δ' ἐπὶ ξείνης πατρὸς τὸ μέλημα πολίχνης
ἀθανάτου, σωτῆρα βροτῶν, περικαλλέα παῖδα
ἀμφὶ κάπῃ σταθμοῦ, οὗ καλλύεσκεν ἅμ' ἀνδρὶ,
ὅντιν' ἔδωκεν ἑοῖ θεὸς αἰδόος οὖρον ἀμεμφῆ,
ἡ δὲ κασίγνητον, καὶ ὅπατρον νύμφιον ἁγνόν.
ἐξ ἰδίης γὰρ ἀνῆλθον, ἐπεὶ κατ' ἄναξ λέγε πάντας
αὔχρυσος σκηπτοῦχος ὅλης χθονός. ἣ γὰρ ἄνωθεν
βηθλεὲμ ἦν προγόνων σφετέρων πατρὶς, ἥνπερ ἀνεῖρ.
ἔνθ' ἄρα τίκτεν ἑὸν θάλος ἀγλαὸν, οὐδὲ πέπαρτο (πον.
ὀξείαις ὀδύναισιν, ὁμῶς ἄλλῃσι γυναίοις,
αἳ θνηταὶ τίκτουσι βρέφη θνητοῖσι μιγεῖσαι,
ἀλλά μιν οὐ τίκτουσα καὶ οὐκ ἤλγησε φέρουσα.
πᾶσα δὲ γεινομένου μαλακὸν μείδησε περὶ χθών,
κόσμος ἐγήθησε χαροπῷ περὶ φέγγεϊ λάμπων,
ἁγνοτόκος δὲ λεχὼ φάτνῃ πάρα παῖδα γεγῶτα
νάματι λοῦσε καλῷ, καὶ σπείρῳ σπάρξε νιφαργεῖ,
ἐνδυκέως τ' ἀτίτηλε, καὶ ἐξέθρεψε νεογνὸν,
καὶ πόρσυνε γάλακτι, καὶ οἷς κτεάτισε πενιχρή.

χερσὶν

χερσὶν ἑαῖς κούρη φιλέουσά τε κηδομένη τε,
ἠδὲ σεβιζομένη, ὡσεὶ θεοῦ υἱὸν ἐόντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβης πολυήρατον ἵκετο μέτρον,
ἤρξατο ποιῆσαι μεγαλαυχέα θέσκελά τ' ἔργα,
καὶ φάμεν ὑψίστοιο θεοῦ φίλος ἔμμεναι υἱὸς
ἀμφαδὸν ἐγχώροισι, καὶ ὀθνείοισι βροτοῖσιν,
ἀτρεκὲς ὥσπερ ἔην, γεγαὼς προπάροιθεν ἁπάντων.
οὐρανοῦ ἐκπρομολεῖν τε πατρὸς παρὰ μητιέταο,
ὡς ζωῆς πετάσῃ πύλας στιβαρῶς ἀραρυίας,
καὶ φέγγος κομίσῃ φερέσβιον ὠκυμόροισιν
ἀνθρώποις θανάτοιο περὶ δέος ἠλάσκουσιν.
τὴν δὲ διδασκαλίην θείοις ἔργοισιν ἔρειδεν,
πάντες ὅπως γνοῖεν μιν ἀληθέα πάντ' ἀγορεύειν.
δὴ τότε γὰρ τυφλοὶ λεύσσον φάος ἀγλαὸν ἠοῦς,
ὄρθωθεν χωλοῖσι πόδες, κνῆμαί τε βαρεῖαι,
καὶ κωφοὶ φθέγγοντο νέον θρόον αὐδήεντες.
καὶ φθίμενοι ἀνέγερθεν, ἀναιδέες ἐξελάοντο
δαίμονες ἐκ γυίων, καὶ ψυχέων τειρομενάων,
οὐκ ὀλίγοι δ' ἐκάθαρθεν ἐφηλίδος ἄνδρες ἀνιγρῆς,
καὶ λεύκης, καὶ νούσου ἀταρτηρῆς ὑπέφαντος.
πολλοὶ δ' αὖτ' ἐγένοντο ῥοπῆς ὕπο ῥεῖα σελήνης
πίπτοντες σμυγερῶς, πολλοὶ δ' ἐπιλήψιος αἰνῆς,
μυδαλέου θ' ὑδέροιο, καὶ ἄλλης νούσου ἁπάσης,
καὶ ζαμενεῖς σίγησαν ὁμοκληθέντες ἀῆται,
καὶ λίμνη στονόεσα ποσὶ πόρε νῶτα πατεῖσθαι.
ταῦτα δὲ πάντα μόνῃ χριστὸς τελέεσκεν ἀνωγῇ,
ἄλλα τε πλεῖστα, τάπερ φθόνον ἄγριον ὦρσεν ἀπίστοις
ἑβραίοισι πρόμοισιν, οἳ ἀβραὰμ ἐξεγένοντο,
ἀλλ' οὐ μιμήσαντο πατρὸς ἀρχέω πίστιν ἀμεμφῆ,
ὃς χριστὸν ποθέεσκε βροτῶν σωτῆρα θεᾶσθαι,

καὶ τετυχεῖν χάριτος τὴν δωσέμεν αὐτὸν ἐώλπει.
αὐτ' εὐεργεσιῶν οὐ τοίων δ' οἵδε μανέντες
λευγαλέῃ λύσσῃ, πραπίδας ἣ δύσεν ἑκάστου,
τὸν χριστὸν μενέαινον ἑλεῖν, καὶ πεφνέμεν ἁγνὸν
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
σταυρῷ ἐν ὀκρυόεντι μετάρσιον, οὐδὲ μὲν οἱ τὴν
τήν δ' ἀνύειν ἐδύναντο μιαιφόνοι, ἱέμενοί περ.
αὐτὰρ ἐπεὶ θέλεν αὐτὸς ὑπὲρ μερόπων θανέεσθαι,
καὶ πέλασεν πατρόθεν θανάτου πεπρωμένον ἦμαρ,
σὺν σφετέροισιν ἔτῃσι τὸ δεύτατον ἤθελε δεῖπνον
τοῖς πασῶν φυλέων ἐξείλετο πρῶτον ἄωτον,
δειπνῆσαι, καὶ σῶμα δόμεν σφίσιν εἰλαπινάζειν,
ὡς βασιλῆος ἑοῦ μνησαίατο ἤματα πάντα,
νηπενθές τ' ἄλκαρ παθέων, θεῖόν τε λαβόντες,
τέκμαρ ἀειμνήστου φιλίης, καὶ φίλτρον ἀμεμφὲς,
καὶ λαθικηδὲς ἄκος, μυστήριον ἄμμε θεουργοῦν,
σύσσωμόν τε θεοῦ ποιέον βροτὸν, ἠδὲ σύναιμον·
τῶν δ' ἄρα κεκλιμένων ἔσχνον πέρι, δαινυμένων τε,
ἄρτον ἄναξ μάρψας, διχῶν τ' εἰς θρύπτανα λεπτὰ
φωτὶ σὺν εὐλογίῃ διεδάσσατο μοῖραν ἑκάστῳ,
ἐξ ἀκόλων γεγαῶτα θεόδμητον κρέας ἄφνω.
καὶ χείρεσσιν ἑλὼν σεμναῖς κρατῆρα μελιχρῷ
καχλάζοντα δρόσῳ, γόνῳ ἀμπέλου ἄφθιτος ἱρῆς,
εὐλογέων πόρσηνεν ἑοῖς ἁγίοις ὀαρισταῖς.
ζωαρκὲς νέκταρ, πόμ' ἀοίδιμον ἀγλαόκαρπον.
πανθειόν τε νέμων τελετὴν ὕπατος τελετάρχης,
ἄλλους δὴ μύστας δέδαεν τοιαῦτά γε ῥέζειν,
εὐϊερόν τε τράπεζαν ἄγειν, μυστήριά θ' ἁγνὰ
εἰς μνήμην θανάτοιο, τὸν ἡμέων εἵνεκ' ἀνέτλη
μυστάων ὄχ' ἄριστος, ἵν' αὐτὸν πάμπαν ἔχοιμεν,

καί περ ἐς οὐρανὸν εὐρὺν ὑπόπτερος ἔνθεν ἱκάνεν.
ὁσσάκι γὰρ ταύτην τελετὴν ποιούμεθα μύσται,
τοσσάκι πύρνα δέμας, καὶ εὐθὺ γίνεται ἔαρ ἐρυθρὸν,
ἔμψυχον σωτῆρος, ἵνα ζώωμεν ἐκ αὐτοῦ,
οἵκεν ἀτασθαλίαις τεθνήκαμεν ἡμετέρῃσιν.
ἀτρεκὲς ἐξεφάνη τότ' ἔρως, στοργή τε θεοῖο,
ἡ δὲ φιλοφροσύνη μερόπων περὶ φῦλον ἀλιτρὸν,
ὥστε θανεῖν οὐ μοῦνον ὑπὲρ θνητῶν πολυμόχθων
ἤθελεν οἷά περ ἀμνὸς ἀμώμητος σφαγιασθεὶς,
ἀλλ' ἔτι καὶ θοίνην θ' ἡμέων, δαῖτην τε γενέσθαι,
καὶ πόσιν, ἀνδρὶ μέσον γαιάων ἀκαχήμενον ἦτορ
ἀμφαδέων παθέεσσιν ἀλιτροσύναις τ' ἀδινῆσιν.
τὴν δέ που εἰλαπίνην ζωθάλμιον ἄμμε πάσασθαι,
καὶ ποτὸν ὀτρύνει τόν δ' ἄστονον ἐγκεράσαντας
θωρηχθῆμεν ἄναξ σφετέροις θοινήτορας ἄδδην,
νᾶμα τὸ νεκτάρεον βιοτήσιον ἄμμι προπίνων
συσσίτοισιν ἑοῖς, καὶ ὁμόφροσι δαιτυμόνεσσιν.
δεῦτε φίλοι τὸν δόρπον ἐμὸν μηγινδὲ ἔλεσθε.
πίνετε νέκταρ ἐρυθρὸν, ὃ περίφρον ὔμμιν ὀπάζω,
καὶ μεθύοιτε γάνος φιλοτήσιον ἐξαρύοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ ταύτην τελετὴν ἀγαπήνορι θεσμὸν
παρθενικῆς ἀδέτοιο πάϊς διέταξεν Ἰησοῦς,
χεῖρας ἐς ἀντιπάλων αὐτάγρετος ἤλυθε φοινοὺς,
οἷά περ ἀμνὸς ἄμωμος ἐπ' ἀνέρας ἀρταμέοντας.
καὶ τότε τὸν δὲ πίεζον, ἔδησαν δ' ἀργαλέοισιν
ἐν δεσμοῖς ἐπίχαρμα τετυγμένον ἀγριοθύμοις
ἀνδράσιν, οἳ σιάλοις, καὶ πτύσμασι θεῖα πρόσωπα
ἢ χεύαν βασιλῆος ἀμύμονος, κονδύλοις τε
ἔβαλλον ἐπεσβολίαισί μιν αὐτὸν πολλὰ χέαντες
ἠγαθέῃ κεφαλῇ κακὰ ὀνείδεα. πὺξ δ' ἐπὶ κόρης

ἤλα-

ἤλασαν ἀχράντου, κόρσῃ πτύλοις τ' ἀνέμαξαν
χερσὶ παλαμναίῃσι ῥαπίσματα, ῥιγεδανῆς τε
οἰστρομανεῖς ῥιπαῖσι παρήϊα καλὰ δαΐξαν
πυκνὸν ἀράσσοντες δάϊοι καὶ ἀνάρσιοι ἄνδρες.
ἵστωρ δ' αὖτ' ἐπὶ τοῖσι λαβὼν ἀθεμίστια εἰδὼς
ἀρνειὸν χαρίεντ' ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσας,
χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφεκάλυπτεν,
δῆσεν ἀμείλικτος μεγάρου πρὸς κίονι μακρῷ,
φρικαλέοις τε λύγοισι καὶ ἀργαλέῃσιν ἱμάσθλαις
ὠμηστὴς ἐχάραξεν ἅπαν δέμας ἁβρὸν ἄνακτος.
αἵματι φοινίχθη τὸ μετάφρενον αἰνὰ ῥαχισθὲν,
καὶ μηροὶ, λαγόνες τε ῥοδόχροες, ἠδὲ τράχηλος,
καὶ κνῆμαι καὶ στῆθος ὅλον καὶ πήχεε καλώ,
οὐδ' ἀκαρῆ τοῦ χρωτὸς ἔην σόον, ἀλλὰ δαΐχθη
ῥάβδοισι σμυγερῇσιν ἅπαν μέλος. οἱ δὲ βέβηλοι
δρηστῆρες μιαροῖο δικασπόλου ὀξυόεσσιν
ῥάμνοισι στεφάνωμα καὶ ὀκρυόεσσιν ἀχέρδοις
πλέξαντες κεφαλῆφι θεηγενέος βασιλῆος
θῆκαν ἐφ' ἱμερτῇ, καὶ χλαῖναν φοινικόεσσαν
αὐτὸν ἀνεχλαίνωσαν, ἀνασσέμεν οἷα θέλοντα
ἀνδράσι φυλλοῖσιν, ὃς οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
οὐρανῷ ἀστερόεντι καὶ οὐρανίοισι μελάθροις.
οὐδέ τι λυσσώδης καὶ ἀνάρσιος ἐσμὸς ἀτηρῆς
λῆξεν ἐπηρείης, καὶ λώβης, πρίν περ ὁ κραίντωρ
νηλὴς οὔτε δίκας εὖ εἰδὼς, οὔτε θέμιστας,
ἐν σταυρῷ κρυόεντι μετήορον ἁγνὸν Ἰησοῦν
κρῆνε θανεῖν τετρπόδητον ἀπῃωρημένον ὀρθόν.
καὶ τότε καγχαλόων κ' ἀμνὸν λάβεν ὄχλος ἀλάστωρ
ἀρνὸν ἐόντα θεοῖο, καὶ εἰς πάγον ἄστεος ἐγγὺς,
ὥστε κυνῶν ὀρυμαγδὸς ἀπήλασεν ὑλακομώρων,

σταυρὸν ἐπωμάδιον νίκης ἅπερ ὅπλον ἔχοντα.
ἦχί μιν ἐξετάνυσσαν ἐπ᾽ ἰκρίῳ ἀλγινόεντι
παγχάλκοις ἥλοισι χέρας μὲν ὕπερθε κεραίῳ,
αὐτὰρ ἔνερθε πόδας πῆξαν χαλκήρεσι κέντροις.
ξυνῇ δὲ οἱ ἐν σκολόπεσσι δύω ληΐστορε φῶτε
δουρατέοις ἐνεπήχθεν ἐπήορον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὥσκεν ἐπίρρητος πᾶσι, μυσαρός τε φανείη
ὁ τριφίλητος ἄναξ καὶ σωτὴρ πάγκλυτος ἡμέων
κείμενος ἐν μέσσῳ φηλητέων, ὡς θεσμὸς αὐτῶν.
καὶ τότε τωθάζεσκε βέβηλος χεισὸν ὅμιλος
δεῖν᾽ ἐπιμυχθίζων, καὶ δέννοις ἰοβόλοισιν
ἄκριτα πολλὰ φλύων καὶ ἀεικέα ψευδέϊ γλώσσῃ.
αὐτὰρ ὅγ᾽ ὑβριστέων τῶν δ᾽ οὐκ ἐμπάζετο θυμῷ,
οὐδὲ καθήπτοντο φρενὸς αὐτοῦ πικραὶ ἐνιπαὶ
ἀρνυμένοιο βροτῶν μογερῶν γένος, αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ
ἦχι διωλένιος τρηχεῖ ἐπὶ δουρὶ κρεμάσθη
χείρεσι πεπταμέναις, ἵνα πηχύνειεν ἀλιτρούς,
αἰώρημ᾽ οἰκτρὸν πεπεδημένος ἀργαλέῃσιν
γυῖα πέδαις, ἀδινῇ προσαΐετο χείλεα δίψῃ,
οἷάπερ ἀγχιθανὴς θανάτου κρατερ᾽ ἄλγεα πάσχων;
καὶ χροὸς ἀζαλέοιο χέας τὸ θεόρρυτον αἷμα,
ῥύσιον ἀμπλακιῶν ἀκεσίμβροτον ἡμετεράων.
εἶπε δὲ διψάω· δίψα διόλωλεν ἐμὸν κῆρ.
τίς δ᾽ ἀκέοι λαιμοῦ πολυκαγκέα δίψαν ἐμοῖο;
τοῦτο δ᾽ ἄρ᾽ ὠμόφρων ὡς ἄϊεν ὑβριστάων
ὄχλος, ὅς ἔνθα καὶ ἔνθα περισταδὸν ἀμφέχυτ᾽ αὐτῷ
θυμοδακές τι κέαρ, καὶ κερτομίοισιν ἐνίπτων,
ἐκ φαμένοιο χολῇ κεκερασμένον ὄξος ὄρεξεν
σπόγγου ἐπεμβάψας, πιέειν δ᾽ οὐκ ἤθελε πῶμα
διψάδος ὀξάλμης, τὰ δὲ χείλεα μοῦνον ἐδίηνεν.

οὐ φά-

οὐ φάρυγ' αὐαλέην. ἄμοτον πόμα σῶτερ ἀφύσσεις
κεῖνο τόπερ τοσσόν δ' ἐπόθεις, καὶ φίτυς ὃ πάσσεν
σοὶ πίσσας ὕψιστος, ὅπως τὸ πάροιθε μαθητῇ
ἔννεπες, ἔντε βάθει πόσιος μενοεικέος ἐστὶ,
καὶ φῆς καυθῆναι σέο χείλεα δίψει λυγρῷ.
τοῦτ' ἄρα δίψος ἔην μαλεροῦ ἀκόρητον Ἰησοῦ,
ὅττι παθεῖν ἔτι βαιὰ δόκει, καὶ πλεῦνα θέλεσκεν
τλῆναι ὑπὲρ θνητῶν ἀγάπης ὑπὸ πινθαλέοιο,
καὶ θερμοῦ ζήλοιο. πέτ' ὠργυιωμένος ἐστὴν
ὡς ἴδεν ἄγχι μόρον, τὸν δὴ ποθέεσκεν ἀπ' ἀρχῆς
ἑστάμεν, ἀνθρώπων σωτήριον, ἠδ' ἐρούνην,
χερσὶ πατρὸς θυμόν, καὶ τὴν παρακάτθετ' ἀϋτμήν.
μακρὰ δ' ἐπορθιάσας, ὅσσον βαθὺς ἤρυγε λαιμός,
λοίσθιον ἐκ στηθέων βαρείην ἀνενείκατο φωνὴν
πᾶσι διωλύγιον, ἅτ' ἀεθλοφόρος τις ἀριστεύς.
ὢ πόποι, ἤ νύ ποτ' ἔργον ἀθέσφατον ἐκτετέλεσται,
ἔργον ἀμαιμάκετον, καὶ ὑπέρβιον εἰς τέλος ἦλθεν.
τοῦτο δ' ἄναξ εἰπὼν κεφαλὴν προπρηνέ' ἐπ' οὖδας
ἦκα παρακλίνας, ψυχὴν ἐν χερσὶ τοκῆος
ἐκ γυίων ἀφέηκε φιλήορα φαίδιμος υἱός.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέθνηκε, καὶ ἄπνοος αὐτὸς ἔγλυτο,
ἦλθέ τις ὁπλίτης βροτὸς ἄγριος, ἐμπελάσας τε
σβεννυμένοιο ἄνακτος ἐώσατο χάλκεον ἔγχος
εἰς πλευρὴν χαρίεσσαν, ἀπέρρεε δ' ἄφθιτον ὕδωρ,
αἷμά τε νεκτάρεον πλευρῆς χαροποῖο νυγείσης.
ταύτην δ' ὠτειλὴν ὑποκάρδιον εἵλετο σωτὴρ
κλεινὸς ἔχειν, στέρνοις ἵνα καὶ δείξειεν ἑὸν κῆρ
πεπταμένοιο βροτοῖσι κακουμένον ἁγνῷ ἔρωτι,
καὶ πέλαγος στοργῆς πολυβενθέος, εὐμενίης τε.
οὐδέ τι σιγήσω τὰ τεράατα, ὅσσά περ αὐτοῦ

πάσχοντος συνέβη πολυθαμβέα, ἠδὲ θανόντος.
δὴ τότε γὰρ μέσσῳ ἐγένετ' ἤματι νὺξ ἐρεβεννή.
ἠέλιος γὰρ ἑὴν χαροπὴν ἀπέκρυψεν ὀπωπήν.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἐτάλασσεν ἀποθνήσκοντα θεᾶσθαι
οἰκτίστῳ θανάτῳ θεὸν ἄμβροτον, ὅς μιν ἔτευξεν
φαιδραῖς ἀκτίνεσσι διαυγέα, ἐκ δὲ κεάσθη
εὐρὺ πέτασμα ῥαγὲν νηοῦ τότε θεσπεσίοιο.
γαῖά τε παλλομένη σείσθη, καὶ λᾶες ἀτειρεῖς,
στύφλά τε πετράων, ὀρέων ῥίαι τ' ἐξεάγησαν
ὑλήεντα διαπρό, καὶ αἰπήεντες ἔναυλοι,
ὑψηλοί σκόπελοί τε παρ' ἠιόνεσσι θαλάσσης.
μνήματ' ἀνοίγησαν, φθιμένων δέ τε σώματα πολλὰ
ἐκ τύμβων ἀνόρουσαν ἀνεγρομένων μετὰ πότμον.
τοῖο μόρον κλαῦσαν κρημνοὶ ῥωγμοῖσι χανοῦσιν,
ὄχθοι ἀπορρῶγες, ἐπῆσσαι, καὶ πρεῶνες ἄκροι.
ἠέλιός τ' ἀκάμας δνοφερὴν ἐπιειμένος ἀχλύν,
γῆ τε κραδαινομένη ταναὴ σεισμοῖσι πελώροις.
ἥτε καὶ ἄστεα πολλὰ κατήρειπε τειχιόεντα,
μυριάδας τε βροτῶν πολλὰς ὑπ' ἐρείπια κρύψεν.
οὐδὲ κατεκλάσθη θνητῶν τότε χάλκεον ἦτορ
αἴσυλα πρηξάντων, λευσσόντων τ' ἔργ' ἀΐδηλα,
ἀθανάτων βασιλῆα θανεῖν ὀδύναισι βαρείαις.
τοῦτον ἐπεστονάχιζον ἐρημαίαις κατὰ νήσοις
ἄγγελοι αἰγλήεντες ἐπὶ πιλάδεσσι θαλάσσης
πενθαλέοισι γόοισιν, ἐπεὶ λίπεν ἡλίου αὐγάς.
οἷα γὰρ ἐκγεγαῶτος ἐπευφήμησαν ἀοιδαῖς
εὐκελάδοις, βαθὺ κῦδος ἐν ὑψηλοῖσι μελάθροις
ὑψιμέδοντι θεῷ, καὶ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ
εἰρήνη φιλέορτος ἐν ἀνθρώποισι τέτυκται.
τοὺς ὀλόλυξεν ἅπας στυγνὸς χορὸς οὐρανιώνων

αἰν' ὀλοφυρόμενος ὅτ' ἀεικέα πότμον ἐπέσπεν
αὐτὸς ἄναξ. Θαμοῦς φαερός μοι μάρτυς ἀληθὴς
ὠκυάλοιο νεὼς ἰθυντωρ, ὅς τότ' ἀγινέων
φορτίδ' ἐς Αὐσονίην ξὺν χρήμασιν ἐμπορικοῖσιν,
παντοδαποῖς τε βροτοῖς, ὅτε κύριος αὐτὸς ἀπέσβη
σταυρῷ ἐν ἀργαλέῳ, ἀπὸ Παξῶν ἄϊε φωνὴν
δειλινός σφε καλοῦσαν ἀπαὶ νησῖδος ἐρήμης.
τρὶς δ' ὀνομακλήδην Θαμοῦν φωνεῦντι, καὶ αὐτὸς
ἀντεβόησε τορῶς τίνι δὴ χρέος αὐτὸν ἱκάνει.
αὐτὰρ ὅγ' ἠμείφθη, καὶ ἀντεφθέγξατο τοῖα·
τύνη ὅταν παρερχομένοιο πλέων περὶ τραχὺ Παλῶδες,
ὄρθιον ἄγγελον βοόων ὅτι μηλοβοτήρων
Πὰν μέγας ἀρχηγὸς νῦν δὴ τέθνηκε ταλαίφρων.
τοῦτο δ' ἀκούσαντας θάμβος μέγα εἷλεν ἕκαστον,
ἔσαν δ' ἐκπλαγέντες ὅσοι τότε ναυσιφόρητοι.
καὶ ῥῆξαι τὸ κελευσθὲν ἔγνων, εἰ πνεῦμά κε λήξῃ
εἰς τόπον ἐρχομένοισι τὸν ἔφρασε θέσφατος ὄσσα.
αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ Παλῶδες ἐπήϊον, αἶψα γαλήνη
γίνεται ἀμπέλαγος, καὶ νηνεμίη περὶ χῶρον.
τοῦτο δ' ἰδὼν Θαμοῦς τόπερ ἄϊεν ἐνθάδ' ἀνεῖπεν.
ἔκλαγέ τ' ἐκ πρύμνης, ὅτι κάτθανεν ἄρτι μέγας Πάν.
ῥῆμα δ' ἀνείποντος τόδ', ἄφαρ στόνος ὄρνυτ' ἀεικής,
καὶ τάφος ἔκπαγλος πολλῶν ἅτε θαυμαζόντων
μιγνύμενος κλαυθμοῖς καὶ ὀδύρμασι δακρυόεσσιν.
οὗτος ὁ τεθνειὼς Πὰν ἔπλετο Χριστὸς ἀπ' ἀρχῆς
ὃς κόσμον ποίησε καὶ ἐστήριξε τὸ σύμπαν,
οὐρανὸν ἠδὲ θάλασσαν ἰδὲ χθόνα καὶ πυρὸς αὐγάς.
ποίησέ τε γένος μερόπων, καὶ ζῶα περίπαντα,
οἷα θεὸς φύσιός τε πατὴρ ζωῆς τε χορηγὸς
κλεινὸς, ὃ τοὺς ἄλλους νομέας, λαῶν τε δυνάστας

στῆσεν

στῆσεν ἄκρος ποιμὴν, καὶ μὰν σφέας ἠνιοχεύει.
τὸν διὸς ἐκ νύμφης καλλιστοῦ φασὶ γενέσθαι,
φημὶ δὲ καλλίστης μητρὸς, πατρός τε θεοῖο.
τοῦτον ἐρημαίαις μάκαρες ἀπιλάδεσσιν ἔκλαυσαν
πότμον ἀλυσκάζοντες ἐνωπαδὶς οἰκτρὸν ἄνακτος
εἰσιδέειν σφετέρου, καὶ ὀνείδεα πόσσα θεᾶσθαι.
οὐδὲ γὰρ αἰκίζεσθαι ὑπερφιάλων φέρον ἀνδρῶν
χερσὶ παλαμναίαις καὶ τεθνάμεν αὐτὸν ὁρᾶσθαι.
τοῦτο πικρὸν πάθος εἶδε νόῳ θεομοιρέϊ πρόσθεν
υἱὸς ἄμως, καὶ παντὶ θεόπροπος ἔκλαγε κόσμῳ,
ὥστε διαπρύσιος σάλπιγξ κατὰ γῆν τε καὶ ἅλμην
ἠπύουσα τορῶς, καὶ κηρύσσουσα τὸ μέλλον
χρῆμα βροτοῖσιν ἐπαληθὲς, ἀλεξίκακόν τε πρόπασιν.
φησὶ δ᾽ ἀνὴρ ὅσιος· τίς πιστεύσειεν ἀκουῇ
ἡμετέρῃ, ζάθεός τε θεοῦ τίνι ὤφθη ἀγοσός;
οἷα θάλος παῖς ἀνθήσει κατεναντίον αὐτοῦ,
οἷά τε γαίῃ χέρσῳ πολυκαγκέϊ ῥίζα.
οὐδέτι ἦν αὐτῷ κῦδος περικαλλέος ἥβης,
οἷα πρὶν, οὐδὲ τὸ κάλλος ἐπάνθεεν, ὡς τὸ πάροσπερ
ἀγλαὸν ἐν μελέεσσιν, ὀπώπαμεν αὐτὸν ἄτιμον,
καὶ ψαφαρὸν παρὰ πάντας ἐπιχθονίους γεγαῶτα,
ἀνέρα δύστηνον, ταλαπείριον, οἰκτρ᾽ ὀδυνῶντα,
καρφόμενον χρόα καλὸν, ἀποστρέψαντα πρόσωπον
ἱμερόεν, πάσῃσι πάρος χαρίτεσσι τεθηλός.
τῶ ῥα δύαις πάσαις ἀρήμενον, ἠδ᾽ ὀδύναισιν,
οὐκ αὐτὸν θεόπεμπτον ἐόλπαμεν ἔμμεν ἄνακτα,
ἀλλὰ βροτὸν κακοεργὸν ἀραῖς βεβαρηότα δειναῖς.
ἦρ᾽ ἐτεὸν κῆράς θ᾽ ἡμῶν, καὶ κήδε᾽ ἀνέτλη.
ἡμεῖς δ᾽ ὡς λεπιδωτὸν ἀταρτηρῇ ἐλέφαντος
λύμῃ, καὶ θεόπληκτον ἐδόξαμεν ἔμμεναι ἄνδρα.

αὐτὰρ ὅγ' ἡμετέρας δι' ὑπερβασίας ἀλεγεινὰς
οὐτήθη, θραύσθη δὲ βροτῶν διὰ σχέτλια ἔργα.
μείλιον εἰρήνης θ' ἡμῶν, παίδευμά τ' ἐπ' αὐτόν.
τοῖο δ' ἄκος σμώδιγξιν ἐπ' ὠτειλαῖς γένεθ' ἡμέων.
οἷα βαθύτριχα μῆλα πλαζόμενοι ἦμεν ἕκαστοι,
πᾶς τις ἀνὴρ σφετέρην κατ' ἀμουσίπορον τρίβον εἷρπεν
δυσνομίην δὲ θεὸς πάντων ἐπεφόρτισεν αὐτῷ.
αὐτὸς ἐτριχώθη ὅτι βούλετο, μηδ' ἑὰ χείλη
πάγχυ διῆρε, τρόπον προβάτου, τόπερ ἄρταμος ἀνὴρ
χερνίπτων ἔσφαξε, δίκην τε νιφαργέος ἀρνός,
τὸν ποιμὴν ἀπάμερσε νάκους, ἀπέκειρέ τ' ἄναυδον.
ἔφρασε θεσπίζων τὰ προφήτης, ἄλλά τε πολλὰ
ἀμφὶ πάθους σωτῆρος ἀειγνήτοιο ἰησοῦ,
θαυμαίνων περὶ κῆρι μόρον στονόεντα δικαίου
οὐρανιδῶν βασιλῆος ἀεικέα τόσσα παθόντος.
οὐδ' ἄρ' ἐπεὶ τέθνηκεν ἀεργηλὸς μένεν ἥρως,
ἀλλὰ τὸ σῶμα λιπὼν ζάθεον νεοτευχέϊ τύμβῳ
εἰς τρία φάεα μοῦνον ἐπήϊεν εἰς ἀχέροντος
δῶμα κηλαιναυγὲς γοόων ἄτερ ἀδέματος φρενί,
καὶ ξυνέαξε θύρας, καὶ ἔθλασεν ἐξ ἀδάμαντος
οὐδὸν ἐληλάμενον, καὶ ὀχήων χαλκὸν ἀτειρῆ,
ῥῆξε δ' ἀπ' ἀρρήκτοις θαιροῖς, καὶ κλεῖθρα βίαια,
αἰνόμορόν τ' οἴκημα, καὶ εὐρώεντ' ἀΐδαο
ἐξυφέλιξε μυχόν, κείνην τὸν φασὶ παλαιοί,
κεκλομένων μακάρων, καὶ ὀτραλέων κηρύκων.
ἡμέων· αἶψα πύλαι ἀναείρατε δικλίδας αἰνάς,
αἰανεῖς κατοχῆες ἀνακλίνεσθε πυλάων.
αὐτὸς ὑπερφερέτης μακάρων ταγὸς ἶφι ἀνάσσων
μυριάδεσσιν ἁγναῖς μενεδήϊος ἔρχεται εἴσω,
παντοίῃ βρίθων τ' ἀλκῇ, καὶ ἀγακλέϊ τιμῇ.

εἰσε-

εἰσελάσας δὲ πέλωρ ἑκατοντακάρανον ἔδησεν
δεινὸν, ὅπερ καλέουσι παλαίφατον ἑρπυστῆρα·
καὶ σύλησε δόμον στυγερὸν θεοῦ ἄλκιμος υἱὸς,
ἀσπέτων ἐξ εἱρκτῆς ψυχάων ἀπὸ λητίδ᾽ ἠιαύτων,
τὰς κατέβρεξε δράκων ἐκ κόσμου κἀρχαίας ἀρχῆς,
ἐμπλήσας τίνθον πολυχανδέα αἰὲν ἄαστον,
ἃ φορέοντ᾽ ἀνένεικε, καὶ ἤγαγεν ἐξ ἀΐδαο,
δῶκέ τ᾽ ἐλευθερίης σφὶν ἰδέσθαι φαίδιμον αἴγλην.
λυομένας ὄρφνης, καὶ δουλοσύνης μεγαλοίτου.
καὶ μὰν καὶ πομπὸς θιάσοις ἁγίοισιν ἐτύχθη
ἐς φάος ἐρχομένοισι παλιμπετὲς ἀγλαὸν αἴθρης.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ᾽ ἠὼς,
τοῦτο δὲ λοίσθιον ἦεν ὅτ᾽ ἀνεστάμεναι ἤθελεν ἥρως
νόστιμος ἐκ νεκύων κρείσσων θανάτου τε μόρου τε,
ἴφθιμον παλίνορσον ἐς ἤεαν ἥλατο πνεῦμα,
καὶ ψυχὴ βασιλῆος ἀμύμονος, ἔνθα περ αὐτοῦ
νεκρὸν ἐταρχύσαντο φίλοι, καὶ πτῶμα θυῶδες,
καὶ τόδ᾽ ἀνεζωώγρησε παλίμβιον, ἠδ᾽ ἀνέγειρεν,
ἐκ δὲ θορὼν τύμβοιο πάλιν μερόπεσσι φαάνθη
ἀγλαὸς ἀστράπτων, ἀστὴρ ἅτ᾽ ἑωσφόρος ἤει,
ὃς ζόφον ἐξελάει γαίης καλὸν εἱλυφάζων
νύκτα κατ᾽ ἀγχαυρὸν ξὺν φαιδραῖς μαρμαρυγαῖσιν
ἀντέλλων ἀρίσημος ἀπ᾽ ὠκεανοῖο ῥοάων.
ἀλλὰ γε μὴν οὐ πᾶσι φαείνετο τῆμος ἐναργής.
οὐδὲ γὰρ ὄχλος ἄπιστος ἐπάξιος ἔσκεν ἰδέσθαι
οὐρανίδην βασιλῆα μεθ᾽ εἵμασι παμφανόωσιν.
ἀλλὰ μόνοις ἐπέτασσεν ὁμήθεσιν οἷσι μαθηταῖς
ἣν ὄψιν χαρίεσσαν ἐνωπαδὸν εἰσοράασθαι
σφὴν μετ᾽ ἔγερσιν, ὅσοι συνομηρέες αἰὲν ἀπ᾽ ἀρχῆς.
αὐτῷ ὁμάρτησαν, καὶ ὁμόφρονες ἦσαν ἑταῖροι

ἐν φρεσὶ πευκαλίμαις ἀστεμφέα πίστιν ἔχοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ σάφ' ἔδειξεν ἀνάστασιν ἔμμεν ἀληθῆ
ἤματα τεσσαράκοντα μιγνύων παρ' οἷσι φίλοισιν,
καί σφιν ἐπισκήπτων τάπερ ἤθελεν ἐκτελέεσθαι.
ἦλθεν ἐλαιόφυτον ποτὶ δειράδα, βηθανίην τε
ἁγνὸν ὅμιλον ἐὸν, καὶ φθέγξατο πᾶσιν ἐναργῶς,
πᾶν κράτος ἠνέχθη, καὶ κοιρανίη κατ' ὄλυμπον,
καὶ κατὰ γαῖαν ἐμοί. νῦν πάντων καρτερός εἰμι
οἷα θεὸς γεγαώς. ὑμεῖς δ' εἰς πείρατα κόσμου
παντὸς ἰόντες ἄφαρ κηρύξατε παντοδαποῖσιν
ἔθνεσι, καὶ λαοῖς εὐαγγέλιον βασιλείης
οὐρανίης, ἐτύμοις χ' ὃς ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθήσῃ,
τεγχθείη θ' ὑδάτεσσιν ἁγνοῖς σωθήσεται ἀνήρ.
ὃς δ' αὖ ἐμοῖς τυφλὸς μύθοις τ' ὀάροις τ' ἀπιθήσῃ,
εἰς κρίσιν αὐτῆς οἱ τιμάορον ἄθλιος ἔσται,
οἷά τ' ἀνὴρ ἄθεος, καὶ ἐναντίος υἱῖ θεοῖο,
φέγγος ἀπεχθαίρων, φιλέων τ' ὀλεσήνορ' ὀμίχλην.
ἐσθλὰ δ' ἐπευφημέων ἀγύρει θεοπειθεῖ πάσῃ,
χεῖρας ἀριστοπόνους τ' εἰς αἰθέρα δῖαν ἀνασχὼν,
ἤρξατ' ἀναΐσσειν πρὸς ὀλύμπια δώματα λαμπρὰ
τηλαυγεῖ νεφέλῃ κεκαλυμμένος, ὑψιπέτης ὡς
αἰετὸς οἰωνῶν ἀρχὸς μέγας ἠεροφοίτων,
κεῖς αὐτὸν δ' ἔτι παχύτας ἐλίμπανε παπταίνοντας:
αὐτόματοι δὲ πύλαι μυχὸν οὐρανοῦ εἰσοιχνεῦντι,
ἐκπέρσαντι κράτος θανάτου λοιγῆεν ἄνακτι,
συμπλήγδην δ' ἰάχησαν ἐφύμνιον, οἷά τε βροντὴν
κεῖνο πολυθρύλλητον ἐπουράνιαι στίχες ἁγναὶ
νηρείθμοις στομάτεσσιν. ἄναξ τίς κύδιος ἔσται;
τίς δ' αἴγλης βασιλεὺς ὃ δ' ἔρχεται ὀλβιόμοιρος;
τοῖς δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἄλλαι θεοειδέες ἶλαι

αὐτίχ'

αὐτίχ᾽ ὑπήεισαν, ὠθε νέων ὅδε φαίδιμος ἀρχὸς,
κύριος ἀενάωντ᾽ ἀλκέων, κρατέων τε δυναστής.
τοῖςδ᾽ ἔπ᾽ ἀνάκτορον αἰπὺ πυραυγέος οὐλύμποιο
ὄρθιον ἀντιάχησε καὶ ἄντυγες ἀστεροφεγγεῖς.
ἀγλαΐαις τε δόμος μακάρων πλήμμυρεν ἁπάσαις,
φαιδρότερόν τ᾽ ἀπέλαμψε πολὺ πλέον ἄσπετος αἰθήρ.
τοῖο πρὸς εἰσίθμην εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα
οὐράνιαι σάλπιγγες ἐπεκτύπεον μάλα πᾶσαι
φθόγγον ἑορτάσιον, νίκης παιᾶνας ἄδουσαι.
τέκνα θεοῦ τ᾽ ἀλάλαξαν ὑπ᾽ ἀγλαΐαις ἐρατειναῖς.
τίς πρὸς ἰδουμαίης παραγίνεται ἐνθάδε χώρης,
εἷμα φέρων λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥς τις ἀριστεὺς
ἄλκιμος, ὃς πολλοὺς μελίῃ ἔθεν ἐξενάριξεν;
οὗτος δ᾽ ὡραῖος σφετέρῳ ἐν σέλματι βαίνει
ἀφθονίῃ τε βίης, καὶ ἠνορέης βλεμεαίνων.
τοὺς δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη θεοῦ ἄλκιμος υἱός.
εἰμὶ δίκην λαλέων, καὶ ἐπαρκέων πᾶσιν ἀρῆξαι.
ἀλλὰ τί ἀμφ᾽ ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν
λῶδος ἔχεις; γλεύκει τί πεφυρμένον εἷμα βροτείῳ
πὰν φορέεις, βοτρύων ἅτ᾽ ἀνὴρ ῥαγῶν τε ζαπητής;
ληνοπάτησα μόνος, κἠκ λαῶν σύμμαχος οὔτις
ἔσκεν ἐμοὶ πάντων, αἰχμητὴς οὔτις ἄμυνεν.
θυμωθεὶς δ᾽ ἐτράπησα μόνος στρατὸν ἀντιόωντα
ἡμετέρῳ μένεϊ, καὶ σφᾶς ἐπάτησα ζοπώσας.
αἵματ᾽ ἐναιρομένων δηΐων εἰς λαῖφε ἐπᾶλτο
πάντα μάλα, ψυχὴν οἳ ἐμὴν μενέαινον ὀλέσσαι,
καὶ φόνῳ ἐρράδαται μοῦ ζώματα φοινικόεντι.
ἦμαρ δ᾽ εἰσήκει τίσιος περὶ μοῦ κέαρ ἤδη,
ἡμετέρου δ᾽ ἐπέλασσεν ἔτος λύτροιο θεόρτου.
καὶ τότε δὴ πάπτηνα, καὶ οὐδεὶς ἔπλετ᾽ ἀμύντωρ,

ἐξερέων δ' οὐχ εὗρον ἀοσσητῆρα παρόντα.
ἀλλά νυ πῆχυς ἐμὸς στιβαρὸς ἐπιτάρροθος ἔσκεν
μοῦνος ἐμοὶ, ζαμενὴς ζῆλος, καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
μοῦνος ἀλέξησε, καὶ δηΐων λοιγὸν ἄλαλκεν.
καὶ τράπον εἰς αὐτὴν κεφαλὴν πολέμοιο χάλαζαν,
καὶ στρατοῦ ἀντιβίου δύναμιν κατέρειψα χάμαζε.
ἴσκεν ἄναξ, κόλπον τε φίλον φίλου ἵετο πατρὸς,
πρῶτον ὅθεν καταβὰς ἐπεμαίετο γαῖαν ἐρεμνὴν
τηλυγέτης λόγος υἱὸς, ἵν' ἀνδρῶν φῦλα σαώσῃ.
ὧδε παλαιγενέων προγόνων ἐκάθηρεν ἀεικεῖς
ἀμπλακίας, παντός τε γένους, καὶ δεῖξεν ὀλύμπου
ἀτραπὸν ἰθυπόρον, ἀγορήν τ' ἐστήσατο θείην,
τὴν δέκατον μετὰ φέγγος ἐπεστηρείξατο πνεῦμα
οὐρανόθεν πέμψας ἅγιον ζαθέῳ ἅμα ῥοίζῳ,
καὶ γλώσσαις φλογέοις, ὅθεν ἀλλοθρόοις ἐλάλησαν
πάντες, ὅσοι συνάγερθεν ἀναιθόμενοι διαλέκτοις.
θάμβει σὺν μεγάλῳ πάντων, ὅσοι ἄϊον αὐτούς.
τοῦτο χάρισμα πόρεν θεὸς ἄφθιτος, ὄφρα καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἐθνεῖοί κε πυθοίατο μῦθον ἀληθῆ
ἀϊδίου ζωῆς, εὐαγγελίοιό τε ῥῆμα
ἅγιον, ὥστε φύγοιεν ἀδευκέα κῆρα μέλαιναν,
πάρθοι, καὶ μῆδοι, καὶ παμφύλιοι μενεχάρμαι,
καὶ λίβυες, γαλάται τε, καὶ ἐσθλοὶ αὐσονιῆες,
ἀσσύριοί τε, φρύγες τε, καὶ αὐχήεντες ἴβηρες,
καππαδόκαι τε, καὶ ἄλλοι ὅσοι βόσκουσιν ἄρουραν.
ἀλλὰ σὺ χριστὲ θεὸς, καὶ σωτὴρ ἄμβροτε κόσμου
μυστιπόλοιο σέθεν τόνδ' ὕμνον δέχνυσο πρόφρων,
οἷα μετὰ κομιδήν τε τελεσφορίην τ' ἐρατεινὴν,
εὐώδεις καρποῖο θαλύσιον, ἥντιν' ὀπώρην
ἀμφιετῆ πεμφθεῖσαν ἀπ' ἀγροῦ διψάδος αἴης,

οὐ λι-

οὐ λιπαροῖο λίην καὶ πίονος, ἀλλὰ μάλ' αὖθις,
στήθεος ἡμετέροιο, σὺ δ' ἄναξ ἵλαος αὐτὸν,
εὐμειδής τε δέχοιο· καὶ ἡμῖν ἐγγυαλίξαις
σὴν χάριν ἀντ' αὐτοῦ μενοεικέα, καὶ σέο λῆξιν.

ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΦΑΡ-
νήσιον Καρδίναλιν ῥωμαῖον τὸν μεγαλο-
πρεπέστατον, καὶ γενναιότατον.

Εἰδὼς φιληδεῖν σ' οὐ μόνον κομψεύμασιν,
πόνοις τ' ἀοιδῶν, καὶ καλαῖς εὐγλωττίαις,
ἔμπαιον ὄντα πανσόφων μαθημάτων,
ἀλλ' αὖ θεουδείαις πλέον γεγηθότα,
ὥσπερ σαφηνῶς μεμαρτυρεῖθ' ἱδρύματα
ναῶν μεγίστων παρ σέθεν τετυγμένων,
καὶ μὰν καὶ ἄλλα πολυτελῆ δαιδάλματα,
τάπερ ἁγίοις ὀλυμπίοις σύ γ' ἄνθεσο.
ἠβουλόμην κράτιστέ σοι φαρνήσιε,
ὕμνοις περιαχεῖν παρθένου φααντάτης,

λέγω δὲ μητρὸς παρθένου ἀρχηγέτου
Χριστοῖο θνητῶν, καὶ στρατῶν ὑπερτέρου,
δοκῶν γ' ἔσεσθαι, πῶς δὲ σοὶ θυμήρεας.
πρὸς δ' αὖ μοναστῶν ὄντι σοί γ' ἐπιτρόπῳ,
καὶ μὴν σκέπαστῇ, συνδίκῳ θ' ὑπειρόχῳ,
τίειν σε πάντες καὶ γεραίρειν ὀφλομὲν,
οἳ σοῦ σκέπαις ἀγαλλόμεθα φαιδίμαις.
Τοὺς σοὺς δέ φημι κασινάτας ἐκδόπις.
Τοίνυν δ' ἄωτον ἀξιοπρεπέστατον
ῥώμης ἔχειν σε νῦν περίβολον αὐχούμεθα,
ἄρχοντα τιμήεντα, μείλιχον, σοφὸν,
μουσῶν φίλον, περιφραδῆ, πεπνυμένον·
σύ γ' οὖν ἄριστε τὴν κλυτὴν ὁμήγυριν
ἡμῶν φύλαξον, ἠδ' ἄεξε φαίδιμον
προσκείμενον σύνταγμά σοι μοναστικὸν,
τὸ σοὶ πεποιθὸς ἀσφαλεῖ γ' ἐρείσματι.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΔΕσποιναν ἡμῶν Μαρίαν παρθένον τὴν θεοτόκον.

Πάντα χρεωστεῦσι μὲν σοὶ θεόνυμφε πάναγνε,
παρθένε κυδίστη Μαριὰμ μακάρων βασίλεια,
ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα κατὰ χθόνα βωτιάνειραν.
ὅσσα γὰρ ἠερινὰ φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
ὅσσα τε τείρεα λαμπρὰ κατ᾽ αἰθέρα βουκολέονται,
ψάμμος ἴσος προφόρηται ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ὁππότε πόντιον οἶδμα κακαὶ κλονέουσι θύελλαι,
χάρματα πάσα πηθεῖς προφέρων μεγαλώνυμε κούρη
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ χαριζομένη χατέουσιν.
ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐμὸν περιώσιον. ἦ γὰρ ἀπ᾽ ἀρχῆς
κυδιάνειρα κόρη, μήτηρ ἅτε φίλτατον ἦα
φίλα οἱ κηδομένη μου, καὶ ἐν πρόπισιν ἔπισας,
καὶ κρυερῆς κακότητος ὑπεξείρυσας ἁπάσης
λοίσθια τειρόμενον, χαροπήν τ᾽ ἀπέκρυψας ὀπωπὴν
πολλάκις ἀχνυμένῳ, καὶ ὀφέλσιμα πάντα παρέσχες
ῥεῖα φιλοστόργῳ με περιστέλλουσα μενοινῇ.
ἦρ᾽ ἔτεον σε θεοῦ ἱεροὶ κλείουσιν ἀοιδοὶ
μητέρα μειλιχίης τ᾽ ἀγανῆς, χάριτός τ᾽ ἐρατεινῆς

μήτερα θ᾽ ἱμερτῆς ἀγάπης, ἠδ᾽ ἐλπίδος ἁγνῆς.
ἴστε φίλοι τόπερ ἤδε τορῶς πάντεσσι γεγωνεῖ
ἆσμα καλὸν λαοῖς, καὶ φύλοις γαῖαν ἔχουσιν.
αὐτὴ ἐγὼ μήτηρ τελέθω ἀγαπήσιος ἱρῆς,
μήτηρ τ᾽ ἠνορέης ἀγεραρῆς, ἀλκῆς τε τέτυγμαι,
καὶ παρρησίης θ᾽ ὁσίης, μεγάλου περιπνοίας ἐρατεινοῦ.
δωτίνῃσι βρύω τιμαλφέσι παντοδαπῇσιν.
οἷς κε θέλω ζωῆς ποτὶ στείχω τέρμ᾽ ἀπέραντον,
ὄλβον ἀπαίζω φέρω, καὶ μὴν ἄλλα τ᾽ ἄφθονα πάντα,
καὶ τιμῆς στεφάνωμα, τὸ μὴ χρόνος οἶδε μαραίνειν,
καὶ πλοῦτον καρποῦσθαι ἀκήρατον ὀλβιόμοιρον,
ἠδ᾽ εὐδαιμοσύνης εὐανθέα τέρψιν ἀπειρῆ.
τοῖσιν ἔμ᾽ ἀμφαγαπῶσι, καὶ ἐκζητοῦσιν ἐρασταῖς
καρπὸς ἐμὸς χρυσοῖο καὶ ἀργύρου ἔπλετ᾽ ἀρείων,
καὶ πολυτιμήτους βλαστήματα λᾶας ἐμεῖο
νικᾷ ἀπειρεσίῳ τιμῇ, καὶ μέγ᾽ ἀγακλυτά.
αὐτὰρ ἐγὼ στυγέω τε κόρον, καὶ ὕβριν ἀεικῆ,
ἠδ᾽ ὑπερηφανίην ἀνδρῶν, σκολιάς τε κελεύθους
χαιρόντων τε δόλοισι κακορραφίαις τ᾽ ἀλεγειναῖς,
ἀίσυλα μηδομένων, καὶ ἀτάσθαλα σκευωρούντων.
ἐν γὰρ ἀληθείῃ πωλέσκομαι, ἔντε δίκῃσιν
εὐθείαισιν ἐμὴ τελέθει τρίβος, ἀσφαλὲς ἄλκαρ
ἔπλετ᾽ ἐμὸν, βουλή τε καλή, πινυτή τε φρόνησις.
ἤτοι ἐμὴ κτίσις ἐστὶ παλαίφατος, ἠδὲ γενέθλη.
ἔκτισέ με κτίστωρ ἀρχὴν αὐτοῖο κελεύθων
ὑψιμέδων, καὶ στῆσεν ἑοῖς ἐπὶ ἔργμασι καλοῖς.
αὐτὸς ἔπηξεν ἐμὲ πρὶν τοὺς αἰῶνας ὑφᾶναι,
πρίν γαῖάν τε τελέσσαι ἀπερείσια, πρίν περ ἀγαυοῖς
κοσμῆσαι κλήνεσσιν ἕδος τηλαυγὲς ὀλύμπου,
πρὶν καταβληθῆναί περ βένθεα γῆς ἐρεβεννῆς,

χθα-

χεύασθαί τε ῥοὰς πολιῆς ἁλὸς εὐρυπόροιο,
νάματά τ' ἀενάων πηγῶν, ποταμῶν τ' ἀκαμάντων,
πρίν τε μελαμφύλλων ὀρέων κορυφὰς ἀνεγεῖραι,
αὐτὸς ἄναξ μ' ἐφύτευσε, καὶ ἔκτισεν εὐκλέα νύμφην.
τῆμος ὅθ' ἡτοίμαζε τὸν οὐρανὸν ἄστρα φέροντα,
καὶ δ' αὐτοῦ θρόνον αἰπὺν ἐπ' αὐρέων ἠνεμοέντων
στῆσε διακρίνας, ὅτ' ἐπεστήριξεν ὕπερθεν
ὀμβροτόκους νεφέλας, πελάγει δ' ἐπέθηκε τὸ τέρμα,
μήτι παρεκβαίνωσι, καὶ εὐδένδροιο θέμεθλα
ἥδρασεν ἠπείρου, τότε δὴ τότ' ἄνακτι παρήμην,
καί οἱ ὁμοφρονέουσα σοφοῖς δαιδάλμασι χεροῖν
κτιζομένοις ἐχάρην, καὶ ἀθύρμασιν αὐτὸς ἐμοῖσι
τέρπετ' ἔχων ὑπεργὸν ἐπήβολον ἦμαρ ἐπ' ἦμαρ.
τοῖα δ' ἄθυρον ἐγὼ μυθοεικέα πατρὶ μεγίστῳ,
καὐτὸς ἀγάλλετ' ἐμοῖσιν ἐπὶ δραίεσσι γεγηθώς.
εὐφραίνθην δὲ μάλιστα βροτῶν τεκέεσσι συνοῦσα.
νῦν δέ μου ἐμπάζοισθε φιλαίτατα τέκνα φρενήρη.
τρὶς μάκαρ εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὅς κε φυλάσσῃ.
ἰθυτενεῖς ἀτραπούς ἐμέθεν μετά τ' ἴχνια βαίνων.
τῆς σοφίης ἀΐοιτε πεπνυμένον ἦτορ ἔχοντες,
μηδὲ θύρας ἐπίθεσθε χαλίφρονες οὔασι κωφοῖς.
κεῖνος δὴ περὶ κῆρι μακάρτατος, ὅς κεν ἀκούοι
ἡμετέρων ὀάρων δεδοκημένος, ἐν δὲ θέμισσιν
αἰὲν ἐμαῖς ἐθέλῃσι μένειν, τεθμοῖσί τ' ἐν ἁγνοῖς.
φρουρήσῃ σταθμούς τ' ἐμέθεν κατὰ νύκτα καὶ ἦμαρ
ἀγρυπνέων προθύροισιν ἐμοῖς ὅσσοισιν ἀΰπνοις.
ὃς γὰρ ἔμ' εὑρήσει ζωῆς βροτὸς ἀντιάσειεν,
ἠδὲ διαμπερέας θεόθεν κύρσειεν ἁπάσης,
εἰς δέ μ' ἀλιτραίνων ἀσεβὴς πημαίνεται αὐτὸς,
καὶ ψυχὴν ὀλέσσει κακὸν μόρον ἀμφαγαπάζων,

Τοῖον

τοῖον δ' ἀμφ' αὐτῆς κελαδεῖ νημερτέα σύμφη
ὕμνον ἐπισταμένη τὰ παλαίφατα καὶ νέα πάντα,
τὴν ἔθεν ἀρχαίην γενέσιν, γενεήν τε νέον γε μέν,
ὅσσον ἔφυ θνητοῖς ἐελδούνιος ἢ μακάρεσσιν,
ὅσσα τε χρεισμοῦσαι δύναται, στέργουσί μιν αὐτὴν
οἷς ἀγανοῖς δώροισιν, ἰδ' ἀγλαΐαισιν ἀγαυαῖς.
νῦν δ' αὐτῆς φράζεσθε νοοῦ περίπυστον ἐραστὴν,
σύγγονον ἀγχίγυιόν τε καὶ ἔθνεος ἐκ πατρὸς αὐτοῦ,
αὐτὴν κληΐζοντα καὶ ἠπύοντα πρεπόντως,
τῆς σοφίης προφάσιν κεχρημένος ἀγλαοδώρου,
οὕνεκεν ἀκρόσοφον καὶ πάνσοφον οἶδεν ἔσεσθαι.
παμφαίνουσα πέλει σοφίη καὶ πᾶσα διαυγής,
αἰεὶ δ' ἄβρα τέθηλεν ἀκήρατος, ἠδ' ἀμάραντος.
ῥεῖ' αὐτή πως ἔφυ τοῖς αὐτῆς μυστιπόλοισιν,
εἰσωπός τ' ἀβολεῦσα φαείνεται οἷσι φίλοισιν,
οἳ δῶρον βασίλειαν ἐπιζητοῦσι προθύμως.
καὶ γάρ μιν πιθέουσαν ὑποφθαμένη ἐπιφαύσκειν
οὐκ ἀέκουσα φιλεῖ. καὶ ἐπορθρεύοντι πρὸς αὐτὴν
ἔστηκε πρὸ πυλέων ποτιδεγμένη, οὐδὲ πονήσει
οὗτος ἀνὴρ ἐρέων νύμφην καὶ ἀγακλέα κούρην,
οὐδὲ δυσωρήσει δυσκηδέα νύκτα φυλάσσων.
νώσασθαι περὶ τῆσδε πέλει τέλεόν τι νόημα,
οὐδὲ μεριμνήσειεν ἀγρυπνέων εἵνεκεν αὐτῆς.
αὐτὴ δ' ἀμφιπολεῦσα βροτὸν τὸν ἐπάξιον εἷο
μαστεύει φιλίης ἀγάπης, περίφραστά τ' ἐπαρκεῖ
ὁππόσα χρηΐζων ἀπορεῖ καὶ χρεῖος ἅπαντα,
καὶ τοῖα δώροις θεοειδέα θνητοῖς ἐοῖσιν.
τὴν δ' ἐπικεκλόμενον κῆρ μου ἠρήσατο ἕλεσθαι,
διζομένῳ δ' ἐδόθη σοφίης μοι πνεῦμα φαεινῆς,
καὶ περ' ἐκεῖνα θρόνων αὐτὴν, σκήπτρων τ' ἀγερώχων.

οὐδέ τι

οὐδέ τι πλοῦτον ἔφην τῇ δ' ἄξιον ἀντιφερίζειν,
οὐδὲ λίθους πάντας τιμαλφέας, οὐδέ τι χρυσόν.
πᾶς γὰρ χρυσὸς ἔφυ ξυμβλητὸς τῇ δ' ὀλίγη τις
ψάμμος ἐϊσομένη γλαυκῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης.
καὶ πηλὸς τενάγους πᾶς ἄργυρος ἰσοφαρισθείς.
τῆς δ' ὑπὲρ ἱμερτὸν κάλλος, θαλερήν θ' ὑγιείην
ἠρασάμην, μεθέπειν τ' αἴγλης τήνδ' ἀντὶ φαεινῆς
ἐφράσθην, φάος ἄσβεστον ταύτης γὰρ ὑπάρχει,
αἰὲν ἀκοίμητον, πάντων κειμήλιον ἐσθλῶν.
καὶ πηγὴ χαρίτων ἀμυδίς μοι ἐπῆλθε σὺν αὐτῇ,
εἰρήνη τ' ἀγαθή, καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα.
ἦλθε δ' ἀπειρέσιος πλοῦτος, καὶ ἀθέσφατος ὄλβος.
εὐφράνθην δὲ μάλιστα καλοῖς πάντεσσι βεβριθώς.
ἔστι γὰρ ἐν σοφίῃ νοερόν τι πνεῦμ' ἅγιόν τε,
μουνογενές, λεπτόν, καὶ ἀγχίνοον, καὶ ἐχέφρον.
ἀμφιλαφές, πανάχραντον, ἀλεξίκακον, θεοειδές,
ἀσφαλές, ἀρτιεπές, παμποίκιλον, ἀγλαόδωρον,
παγκρατές, εὐειδές, μεγαλοπρεπές, ἠϋγενές τε,
εὔδιον, εὐκίνητον, ἐπίστροφον ἡμερίων τε,
λαιψηρόν, χαρίεν τε, περιφραδές, ἠδὲ προμηθές,
εὔσκοπον, ἀκραιφνές, πανδερκές, παμφαές, ἁγνόν,
πάντα διαγγείαισι διέρπον πνεύμαθ' ἑῇσιν
ἀνθρώπων, μακάρων τε κατ' αἰθέρα, καὶ χθόνα δῖαν.
πάσης γὰρ ταχινῆς κινήσιος ἔπλετο θᾶσσον,
πᾶσιν ἐνισκήπτον πέρασι ταχυδινέϊ παλμῷ
ἣν δι' ἀκραιφνείην, τὴν οἱ πόρεν ἄφθιτος ἐσθλήν.
ἀτμὶς γὰρ πέλεται κράτεός τ' ἀλκῆς τε θεοῖο,
καὶ δόξης μεγάλου εἰλικρινὲς ἄνθος ἄμεμπτον
κράντορος, ἄνθος ἄμεμπτον, ἰδ' ἀγλαόμητις ἀπορρώξ,
οὐδὲ παρεμπίπτει μεμορυγμένον οὐδὲν ἐς αὐτήν.

ἀκναὲς δ' ἀμάρυγμα φάους πέλει, ἠδὲ διαυγὲς,
ἄχραντόν τε κάτοπτρον ἔφυ θεότητος ἀγαυῆς,
αὐτοτελοῦς εἰκὼν τ' ἀγαθοῦ, φύσιός τε φερίστης.
καὶ μία περ γεγαῦια θέλει ξύμπαντα τελέσσαι,
πάντα τ' ἀνακτίζειν ἐν ἑαυτῇ ῥεῖα μένουσα.
καὶ κατὰ τὰς γενεὰς εἰς ψυχὰς ἁγνὰς ἰοῦσα
πότνια θεοῖο φίλοις τεύχει, θείοις τε προφήτας.
οὐδ' ἀγαπᾷ τι θεὸς μὴ νύμφης τῆσδε σύνοικον.
αὐτὴ γὰρ τελέθει τερψιμβρότου ἠελίοιο
φαιδροτέρη, κόσμον χαροπῶν τ' ἀποκαίνυται ἄστρων
αἰθέρος ἐν γυάλοισι χοροστασίας τελεόντων,
τῶν θνητοῖσι κρύος, καὶ τῶν θέρος ὀξὺ φερόντων.
ἣν δὲ παραβληθῇ, προφερεστέρη ἔπλετο φέγγευς.
τοῦτο μετεκδέχεται γὰρ ὁμίχλη νυκτὸς ἀΐδνης,
τὴν νέφος οὐδ' ἀκαρῆ κακίης ποτ' ἔχρηνεν ἄμορφον.
ταύτην οὖν ἐφίλησα, καὶ ἐκ νεότητος ἐραννῆς
ἐνδυκέως ἐμάτευσα λαβεῖν περικαλλέα νύμφην.
ἐκπάγλως δὲ γλυκὺς φρένας ἵμερος εἷλεν ἐμεῖο
κούρης ἱμερτῆς, καὶ τῆς δ' εὐανθέος ὥρης.
οὐδέ οἱ οὐδέτι πικρὸν ἔχει καὶ ἀδευκὲς ὁμιλεῖν,
οὔτινα δυσφροσύνην ὀαριζέμεν, ἀλλὰ γάνυσθαι.
ἀνδρὶ δι' αἰῶνος θνητοῦ φέρει, ἁρπαλέας τε
αἰὲν ἄγει θαλίας τε, καὶ εὐφροσύνας μελιτερπεῖς.
πὰρ δέ οἱ εὐανθὴς τ' ὄλβος, φέγγος τ' ἀμίαντον,
οἷα χοροῖς θάλλει μακάρων, οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν:
νῦν δ' ἄγε καὶ τι λέγει περὶ αὐτῆς παρθένος ἄκρη,
εἰσαΐοιτε φίλοι, καὶ ἐπευφημήσατ' ἄνασσαν,
τὴν πᾶσι μακάρεσσι μετ' οὐρανίδῃσι πρέπουσαν,
ἀμβροσίοις ἐπέεσσιν ἰοπλόκαμον θεολαμπῆ.
οὐδὲ γὰρ οὐδέτι μεῖζον ἐν αἰθερόποισι φύτευσεν,

οὐδὲ θεοπρεπὲς ἄλλο πλέον, καὶ κάλλιον ὧν ἄναξ
ἔκτισε παντοκράτωρ ἐξ οὗπερ κόσμον ἔπηξεν
παρθένου ἀδμήτης ταύτης κατὰ γῆν τε καὶ αἴθρην.
ἀκτίστου σοφίης τὴν ἤθελε μητέρα θέσθαι,
καὶ γόνου οἰογόνοιο θεητόκον ὀλβιόμοιρον.
τοιγὰρ καὶ τιμέων γενεῆς γενέτειρα μετέσχεν
τῶν δὲ θεοπρεπέων, ἅθ' ὁμόγνιος υἱέϊ μήτηρ.
ὅσσά τ' ἔην τέκνου πρεσβήϊα, γειναμένης τε
ταῦτα πέλειν ζαθέης φημίζεται ἀτρεκὲς αὔτως,
καὶ τὰ γόνος ποίησε, καὶ αὐτὴ τεῦξε τεκοῦσα.
εἶπε δ', ἔγωγ' ὑπὲκ τοῦ στόματος βλάστησα μονάρχου
μουνογενὴς παντὸς πρὸ κτίσματος, ἐξανατεῖλαι
οὐρανοῦ ἐν γυάλοισιν ἐπήνυσα φῶς ἀμίαντον,
καὶ χθονὸς ἀμφεκάλυψα πέδον βαθὺ, ἠΰθ' ὁμίχλη.
ὑψηλοῖσιν ἔγωγε κατεσκήνωσα μελάθροις,
καὶ θρόνος ἡμέτερος νεφέλης ἐνὶ κίονι πήχθη.
οὐράνιόν τε κύκλον ταναὸν μούνη ἀμφιπολεύω,
βύσσαν ὑποβρυχίην τε καὶ ἠερόεσσαν ἄβυσσον
ἐξερέουσα πατῶ, τενάγη θ' ἁλιμυρέα πόντου,
τηλέπορόν τ' ἄδυτον περόω ζοφοειδέος αἴης.
κλῆρον ἐν ἠπείρῳ τε καὶ ἠχήεντι θαλάσσῃ
ἔμμορον, ἀρχηγός τ' ἐθνέων γενόμην ἀγερώχων,
ἠδὲ πολυσπερέων λαῶν κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖς δ' ἄμπαυσιν πᾶσιν ἐρανὴν,
καὶ φάος ἡσυχίης ἐξηρεύνησα γαλήνης
ἱερὸν, ἀστασίαστον, ἐν ᾧ ναίοιμι ἕκηλος.
καὶ τότε δὴ πάντων κτιστὴς ἐνετείλατ' ἔμοιγε,
ὅς θέλε παύσασθαί ἐν ἐμῷ σκηνώματι καλῷ.
εἶπε δ' ἐν δια γέρασι κατασκήνωσον ἐμοῖσιν
λῆξιν ἔχουσα τεὴν μετ' ἀπιζομένοισιν ὁμίλοις,

εὐσεβέων παίδεσσι θεὸν μέγαν εἰσορόωσιν.
στερεὰ δ᾽ ἐπὶ λογάδεσσιν ἐμοῖς ῥιζώματα βάλλε.
ἐκ παλάχης κτισθεῖσα μένω, καὶ οὐκ ἀπολήγω
πώποτε λειτουργεῦσα καταντίον ἀθανάτοιο,
ὀτραλέη θεράπαινα θεουδεῖ ποιμνύουσα
νωλεμὲς ἐν σκηνῇ, ἱδρυμένη ἐν περιωπῇ
θεσπεσίης σιῶνος ἐν ἄστεϊ τιμήεντι,
τὴν ῥ᾽ ἐφίλησε θεός, θείοις θ᾽ ἥγιασε καθαρμοῖς,
εἰρήνης θαλερῆς χαροπήν τ᾽ ἐκάλεσσε πρόσοψιν.
τῇ κράτος ἠδ᾽ ἀλκῆς ἐμέθεν σθένος ἐστήρικται.
ἐνθάδε κυδήεντι βάλον ῥιζώματα λαῷ,
ἀμφ᾽ ἁγίων θ᾽ ὁμάδοισι κατάσχεσίς ἐστιν ἐμεῖο,
τοὶ λάχον ἠγαθέην μοῖραν, κλῆρόν τε θεοῖο.
οἵητ᾽ ἐν λιβάνῳ εὐώδεϊ ὑψιπέτηλος
κέδρος ἀνυψώθην περὶ δειράσιν ἠλιβάτοισιν.
ὡς ῥαδινὴ κυπάρισσος ἀειρομένη κατ᾽ ἀερμοῦ
ἄκρας εὐδένδροις, ὡσεὶ φοίνικος ἀνέσχον
ἀμφὶ κάδης γουνοῖσιν ἀνερχόμενον φυτὸν ὀρθόν:
οἷά τ᾽ ἐν εἰαμένης πλάτανος τε θαλυῖα ῥοαῖσιν
εὐμήκης, ἐτάνυσσα βραχίονας ὡς τερέβινθος,
ὥσκεν ὁδοιπορέοντας ἐμοῖς σκεπάοιμι πετήλοις.
οἷά τ᾽ ἐλαϊνὸν ἔρνος ἀνεβλάστησα χλοανθεῖ
εὐπρεπὲς ἐν πεδίῳ, ῥόδον ἠΰτε λαρὸν ὄδωδα
ἐν μήνης ὄρχοισι φατιζομένοις ἀπὸ φαιδρῆς.
καί τε δίκην στακτῆς, καὶ σμύρνης ἡδυπνόοιο,
ἀσπαλάθου θ᾽ ἑδανοῦ, καὶ ἀκηρασίου κιναμώμου,
τερπνὸν ἀποπνείεσκον ἀϋτμὴν πᾶσιν ἐραννήν.
ὥσπερ ὄνυξ, λίβανός τε, καὶ ἡμερὶς ἣ βώωσα
ἐξεπέτασσα χάριν μυροφκέα πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν.
εὐκλείης πεφύασι δὲ λείρια καρπὸς ἐμεῖο.

εἰμὶ δ' ἐγὼ μήτηρ ἀγάπης ἀγανώπιδος ἁγνή,
εἰμὶ δ' ἀριζήλου μεγέθους, μήτηρ τε φόβοιο,
εἰμὶ δαημοσύνης θεολαμπέος, ἠδ' ἐλπωρῆς τε.
πᾶσ' ἐπ' ἔμοιγ' ὀρθῆς οἴμου χάρις ἔπλετ' ἀμεμφής,
πᾶσά τ' ἀληθοσύνης, ζωῆς τ', ἀρετῆς τ' ἐρατεινῆς.
δεῦτε λιλαιόμενοι πρὸς ἐμὲ σπέρχεσθε πρόπαντες,
ὑμμέ τ' ἀφ' ἡμετέρων ἅδδην ἐμπλήσατε βλαστῶν.
πνεῦμα γὰρ ἡμέτερον πολὺ νέκταρος ἥδιόν ἐστιν.
κλῆρος ἐμὸς γλυκύτητι μελίρρυτα κηρία νικᾷ.
μνῆμα δ' ἐς αἰώνων γενεὰς δηναιὸν ἐμεῖο.
πᾶς τις ἀνὴρ ἔμ' ἔδων πεινήσει δεύτερον αὖτις.
πᾶς πίνων γ' οὐ δίψαν ἀκέσεται, ἣν πρὶν ἔχεσκεν.
οὔποθ' ὁ μοὶ προσέχων ὀνοτὸς καὶ ἐπίψογος ἔσται,
οὐδ' ἀΐδηλος ἀνήρ, ὅς τ' αὖτ' ἐν ἔμοιγε πονήσει,
οὐκ ἂν ἀλιτραίνοι, κληΐσαι μ' ὅστις ἐπείγει,
ζωῆς ἀτερμάντου βίου ὄλβιος ἀντιβολήσει.
κρουνὸς ἅτ' ἐκ ποταμοῦ βαθυδίνεω, ἥτις ἀπορρώξ,
ἐξεσύθην καναχηδὸν ἀειθαλέος παραδείσου.
εἶπά τ' ἐπαρδεύσειν ἐριθηλέα κῆπον ἐμεῖο,
καὶ λιαροῖς πρασιὰς ἀτιταλλέμεναι ῥυάκεσσιν,
ἠνίδε δ' εἰς ποταμοῖο γάνος γένετ' εὐρὺ διώρυξ,
καὶ ποταμὸς δ' αὖ χεῦμα βαθύρροον ἔπλετο πόντου.
αὐτὴ ἐπιστήμην διαγλαύσω, οἷά περ ὄρθρον,
εἰς τέλος ἀγγέλλουσα νοήματα θεῖ' ἀπέραντον.
νειόθι δ' εὐρυχόρου χθονὸς ἔσχατα ἀντιπορήσω
εἰσδύνουσα βάθη, καὶ ἐπόψομαι ὕπνον ἀτερπῆ
ὑπνώοντας ὄχλους, ἄκρῳ πισύνοισιν ἄνακτι
πᾶσιν ἐπαστράψω, διδαχὴν δ' ἔτι, οἷά περ ὀμφήν,
ῥεῖα χεῶ ζαθέην, καὶ ἐτήτυμα θέσφατα χρησμῶν.
τοῖς δ' ἐπιμαιομένοις σοφίης κειμήλιον ἐσθλὸν

πᾶσι λιπῶ μερόπεσσιν ἀμήρυτον ἐς χρόνον αὐτήν.
ταῦτα μὲν ἀμφ' αὐτῆς ζαθέη κελάδησεν ἀηδών,
πρίν περ ἐπ' ἀνθρώπων μετεκίαθε φῦλα γεγῶσα,
φθεγγομένη πιστῶν στόματος διὰ εἷο προφητῶν,
τὴν δ' αὐτῆς φράσαντο κλέος καὶ ἀοίδιμον εὖχος,
πουλύ τι ἤπερ ἔγεντο παρείτερον ἀγλαὸν ἔρνος,
πᾶς τις ἵν' εὖ γνοίη ὅσον προφερεστέρη ἄλλων,
πρεσβυτέρη τε πέλει μερόπων πάλαι χῆθε γεγώτων.
φαῖτο δ' ἔθεν μύσται περὶ τῆς καὶ κεῖνα λελέχθαι,
καὶ δοκῇ εἰρέσθαι μεγάλου περὶ ἀρητῆρος.
ἄστρον ἄτ' ἠῷον νεφελῶν μεσσηγὺ περιλάμπει,
καὶ πλήρης διχόμηνις ἐν ἤμασιν οἷσι σελάνα,
ὡς στίλβει φαέθων ναὸν κατ' ἀπείρονα κόσμου,
τόξον ἄτ' ἀστράπτον πολυποίκιλον ἐν νεφέεσσιν,
ἄνθος ὅπως ῥόδεον πολιοῦ ἐπὶ εἴαρος ὥρῃ,
ὡς κρίνα νιφαργῆ παρὰ νάμασιν ὑδρηλοῖσιν,
βλαστὸς ὅπως λιβάνοιο θέρους κατὰ καιρὸν ὄδωδεν,
ὡς ἐπὶ πυρκαϊῆς λίβανος τεθυωμένος αἰθῆς,
ἠΰτε τις κρητὴρ πάσαις ἠσκημένος αὐγαῖς
δαιδαλέων λιθάκων χρυσήλατος, οἷά τ' ἐλαίης
δένδρεον ὡραίης καρπῷ βρύον ἱμερόεντι,
ὡς ῥαδινὴ κυπάρισσος ἐπ' αἰθέρα δῖαν ἰοῦσα
ὀξείῃ κορυφῇ, τὼς δὴ πρέπε πότνια κούρη.
ἀλλὰ λέγωμεν ὅπως ἤδ' εἰς χθονὸς ἵκετ' ἀλωὴν
πᾶσι μέλουσα κόρη θεοείκελος ἀγλαόμορφος,
καὶ ποίων γονέων θάλεν αἵματος ἐγγεγαῦα,
ἡμερὶς οἰνοπέδῳ ὡς ἐκβλαστοῦσα τερείνη.
οἱ τοκέες τῆς παιδὸς ἔσαν καλοί, εἰ νύ τι καλὸν
λοιπὸν ἔτ' ἔσκεν ἄνωθεν ἀπὸ κλεινοῖο προφήτεω,
τὸν θεὸς ἐκ ποίμνης καλέσας νέον ἀγραυλοῦντα

ἱερ-

εἱεροπόκων οἴων λαῶν ποίησεν ἄνακτα,
ἀλλ' ἄγονοι πρὶν τὴν δὲ τεκεῖν θήλειαν ἀγαυήν.
εὐξαμένοιν δὲ θεῷ θέμενοι ἱερὸν ὅττι τέκοιεν,
εὐχωλῆς ἀΐων τὴν δ' αὐτοῖν δῶκε θύγατρα
γειναμένοιν ῥοδόπηχυν, ἐπήρατον, ἀγλαόκαρπον.
δῖα κόρη ὅτε μέν σ' Ἄννη τέκε πότνια μήτηρ
καλλίστην μερόπων ἱερὴν Σολύμων κατὰ χώρην,
ὀδμῆς ἀμβροσίης ἐπλήσθη κόσμος ἀπείρων,
γήθησέν τε βαθὺς πόντος, καὶ γαῖα πελώρη,
αἰθήρ θ' ὑψιφανής, καὶ τείρεα λαμπετόωντα.
ὅττι τεκεῖν ἤμελλες ἀλεξίμορον βασιλῆα,
κλεινὸν ἀοσσητῆρα βροτῶν, σωτῆρά τε κόσμου,
παρθενίης περ ἔχουσα κόρη πανακήρατον ἄμμα.
τῆμος δ' ἠελίοιο πάϊς χαροπή τε τεκοῦσα,
ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἀτρεκὲς ἡμῖν,
ἣ θεοῦ ἐξήϊξε, θεὸν δ' ἔθεν ἐξανέτειλεν,
ὃς ψυχέων κρυόεσσαν ἀπημάλδυνεν ὁμίχλην.
τῆμος ἀλωομένοις βιότου κατὰ λαῖτμα βροτείου
ἀνθρώποις μογεροῖσιν ἐφαίνετο οὔποτε δῦνον
ἄστρον, ὃ καλὸν ἔφηνε πολυπλάγκτοισί ποθ' ὅρμον,
ἄμμε τ' ἄλης ἀπέπαυσε πολυκλαύτων τ' ὀδυνάων.
φημὶ δὲ τέκνον ἑὸν θεὸν ἄμβροτον, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
τῆμος ἔτ' ἐβλάστησε θεοπρεπὲς ἄνθεμον ἀβρόν,
ἄνθεμον εὐῶδες θνητοῖς ζωαρκέα καρπὸν
πᾶσι φέρον θανάτου σκιοειδέα χῶραν ἔχουσιν.
ἶρις δὴ τότ' ἔλαμψεν ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι,
πᾶσιν ἐπαγγελέουσα πανεύδιον ἦμαρ ἔσεσθαι,
φημὶ γενησόμενον θεὸν ἵλαον ἄρτι βροτοῖσι.
τῆμος τηλεθάον ποταμοῦ ἀναβέβρυχεν ἄμμι
ῥεῦμα νέον γλάγεος πλῆρες, λιβάδων τε μελιχρῶν.

ὅσκεν ἐπαρδεύσῃ ζαφερῆς κλυτὰ πείρατα γαίης.
ἀλλ' ὅτε δὴ χρόνος ἦλθε τελεῖσθαι θέσκελον εὐχήν,
τήν περ ἐπευξάμενοι γόνιμοι γεράασι γονῆες
καλλίστης μερίης, τὴν παρθένον εἰς θεοῦ αὐλήν,
καί περ μουνογένειαν ἐειδομένην χαρίτεσσιν,
σκῆνος ἀμωμήτην, πραπίδας μακάρεσσιν ὁμοίην,
ὀτραλέως θεράπαιναν, ἐπήρατον ἄνθεμ' ἄνακτι
ἤγαγον ἀθανάτων ὑποκόλπιον οὐκέτ' ἐοῦσαν,
ἀλλ' ἤδη τελέτηρον ἅμα τροχόωσαν ἐκείνοις.
ἐνθάδε δηναιοὶ κούρην κεκλῆσθαι ἄνασσαν
παρθενικῶν φήμιξαν, ὅτ' ἤτριον ἔλλαχεν αὐτὴ
ἀσκεῖν πορφύρεον πέπλον κατὰ δῶμα θεοῖο.
ἄλλαι γὰρ κοῦραι περιδώμεθα φάντο, τὶς ἡμέων
ἐξάρχῃ βασίλεια, καὶ ἄλλων κοιρανέῃσιν,
ἥν τινα δ' ἐργάζεσθαι ἁλουργίδα λαχμὸς ὁ βληθεὶς
ἐμφήνῃ, ταύτην πᾶσαι δέσποιναν ἔχωμεν.
ἔνθ' ἄρ' ὁμοῦ πήλαντο, πάλος δέ τ' ἔδειξε μαρίην
παρθενικῶν κρείουσαν ἀγακλέα, καὶ τότε πᾶσαι
αὐτήν τ' ἠσπάσαντο, καὶ ὡς βασίλειαν ἔτισαν.
ἦχι δ' ἔμμινε κόρη πάσαις ἀρεταῖσι βρύουσα,
ἤθεσι κυδαλίμοισι κεκασμένη, εἰσόκε καιρὸς
ὥριος ἦλθε γάμου, τότε δ' ἑδνωθεῖσα δικαίῳ
ἀνδρὶ κύησε θεὸν μεγάλου θεοῦ υἱὸν ἐόντα,
καί περ ἐοῦσα κόρη, σώζουσά τε κούριον ἄνθος,
τὴν πολυάρητον χρυσοπτέρου ἀγγελιώτου
δύντος, ἅτε πνοιὴ ἀνέμου εἰς δέμνιον αὐτῆς,
ἀγγελίην ἀΐουσα, πατὴρ θεὸς ἥν οἱ ἔπεμψεν
παντοκράτωρ, ὅθεν ἀθανάτων βασιλῆα βροτῶν τε
ἀρρήτοισι γοναῖσιν ἀπειρολεχής περ ἔτικτεν
παρθένος ἀπερίμαστος ἀκήρατον ἄνθος ἔχουσα.

καὶ ἀπεί-

καὶ ἀπείρερωσε τεκοῦσα, καὶ ἔτρεφε κουρίζοντα,
χριστὸν ἀειζώοντα πατρὸς γόνον οὐρανίδαο,
ἀργεννὸν στάξασα καλοῖς περὶ χείλεσι νέκταρ,
καὶ πότ' ἔκυσε θεοῦ κεφαλὴν, καὶ ὄμματα μήτηρ.
τοὔνεκεν οὖλος ἔην ἔθεν αὐτῆς, οὔτε του ἄλλου
υἱὸς, ἐπεὶ μούνη τὸν ἐγείνατο ἠδ' ἀτίτηλεν.
ἔστι δ' ἀμήτωρ αὐτὸς ἐν οὐρανῷ, ἐν χθονὶ δίᾳ
ἔστ' ἀπάτωρ, ἥρως διφυὴς, θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ,
ἄνθος ἀείμνηστόν τ' ἀνδρῶν καὶ ἀοίδιμος ἐστίν.
ὃς θνητοὺς θανάτοιο δυσαλγέος ἐξεσάωσεν
δυστήνους θάνατόν τε μέλαν, καὶ λοιγὸν ἀλάλκων.
ἠδ' ὀπώρην τ' ἐφύτευσεν ἀειθαλέος βιότοιο
ἀγκλίνας βηλοῖο πύλας πολυτειρέος ἄμμιν,
ὄφρα ποτ' ἰσοπαλεῖς ἁγίοις μακάρεσσιν ἐόντες,
οὐρανοῦ ἀμβῶμεν ζαθέην πολυχανδέος αὐλήν.
οὐ γὰρ δὴ νεμέσησεν ἀγασσάμενος κακὰ ἔργα,
οὐδὲ δίκας αἴτησεν ὑπερβασιῶν ἀλεγεινῶν,
κόσμον ἅμ' ἀμπλακίαισι καταφλέξας πυρὶ δηΐῳ,
ὡς ὁπότ' ὀμβρήεντι κατέκλυσεν ὕδατι γαῖαν,
φῦλα βροτῶν τ' ἀπόερσε πολυσπερέων κακοεργὰ
ἐνσκήψας λαοῖς χαλεπὴν ἀεσίφροσιν ὀργήν.
ἀλλ' ἐλέησεν ἄναξ μᾶλλον μεροπηΐδα φύτλην
βᾶσαν ἐπ' εὐρώεντα μυχὸν κρυεροῦ ἀΐδαο.
ψυχέων δ' αἷμα χέας ζωάγριον ὀλλυμενάων
εἴρυσεν ἐξ ἄτης ὀλοόφρονος ἀγεσίλαο,
ἀρνύμενος πάντας ζωαρκέα πίστιν ἔχοντας.
τύνη δ' εἶ μήτηρ μακάρων, σύ γ' ἐπάξιος οἵη
κεκλῆσθαι μεγάλη, τοὶ δ' οὔνομα σεμνὸν ἄρηρεν.
ὅσσοι γὰρ πελόμεσθα φερώνυμοι ἀγλαοῦ υἱοῦ,
τέκνα σέθεν πελόμεσθα. σὺ μούνη πάντας ἔτικτες

τὸν

τὸν μοῦνον τέξασα σὸν υἱέα παμβασιλῆα,
Χριστὸν ἀειγενέτην ἀγαπήνορα παῖδα θεοῖο.
οὐδέ σευ οὐδ' ἀπάνευθε θεούμενοι ἁγνὸν ὄλυμπον
βαίνομεν εἰς θῶκον, καὶ ὁμήγυριν οὐρανιώνων.
τῷ σε μάκαιρα πύλην σωτήριον ἀστερόεσσαν
αἰθέρος εὐρυχόροιο προσαυδῶμεν βροτὰ φῦλα,
κλίμακά τ' ἠγαθέην ποτὶ οὐρανὸν αἰπὺν ἄγουσαν.
τὴν νύμφη χαίρεσσα πανάιολα ἄνθεα χερσὶ,
ἄνθεα χρυσαυγῆ, ἁλιπόρφυρα, λευκά τ' ἰδέσθαι
γαῖα φύει, νάρκισσον εὔπνοον, ἠδ' ὑάκινθον,
ἠδ' ἴον, ἠδ' ἕρπυλλον, ἅμα κείνῳ ἀργινόεντι,
ἀγλαΐην τε ῥόδοιο, κρόκου τ' ἐρόεσσαν ἔθειραν,
λωτόν θ' ἑρσήεντα, φόβας θ' ἁπαλῆς ἀνεμώνης.
ὁππόσα τ' ἄλλα φέρει γάνος εἴαρος ἀνθοκόμοιο.
νερτέριοι πτῆνες ἀλυσκάζουσί σ' ἄνασσα
προτεροπάδην, φεύγει δέ σ' ἄναξ ἐνέρων ἀϊδωνεύς,
καὶ κρυόεσσ' ἄτη, φεύγει δασπλῆτις ἐριννύς,
καὶ βλοσυραὶ κῆρες μέλανας ἀραβεῦσαι ὀδόντας,,
καὶ κόρος ὕβρεος υἱὸς ἀναιδέος ἐγχεκυδοίμου:
πᾶν τε μένος κακὸν ἄλλο παλιγκότον, ἠδὲ δαφοινὸν
οὔ τι σέθεν τολμᾷ κατεναντίον ὄμμα τιταίνειν.
δεινωπὸς δέ τις ἐσσί, καὶ ἔκπαγλος μάλα πᾶσιν,
οἳ στυγέουσι θεὸν καὶ ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
οἷά τις ὁπλισθεὶς στρατὸς εὐρὺς νώροπι χαλκῷ
εἰς δῆριν στονόεσσαν ἐειδομένη κακοχάρτοις.
εὐσεβέεσσι δὲ πᾶσιν ἐείδεαι ἵλαος αἰεί,
εὐειδής, ἀγανῶπις, ἐπήρατος, οἷά τ' ἀνέντος
χειμῶνος κρυεροῖο φαείνεται εὔδιος ἡμῖν
εἴαρος εὐόδμοιο φαιδρὴ χάρις, οἷά τ' ἄμωμον
νυκτὸς ὁδοιπορέουσι σελήνης εἶδος ἀγαυῆς.

ἠελίου τε φάος χαροπὸν μετὰ νήριτον ὄμβρον·
κάρτος ἀνίκητον καὶ ἀπειρέσιον δύναμίν σου
δεῖξεν Ἰουλιανὸς βασιλεὺς ἄϊδι περιαφθείς,
ὃς θεὸν ἐξαθέριζε σέθεν γόνον οὐρανίωνα.
δεῖξεν ἀμειλίκτῳ θ᾽ ὃς δαίμονι δῶρον ἀεικὲς
προστασίης δι᾽ ἔοργα θεόσφιλος αὐτὸν ἔδωκεν,
τὸν μεταγνώσαντα κρατερῶν ὑπελύσαο δεσμῶν,
ἰφθίμη σέο χεὶρ βροτῶν δέσποινα φερίστη.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔγωγε πεπείραμαι σέθεν ἀλκῆς
πολλάκι θεραπείης, ἠδ᾽ εὐμενίης εὐδώρου
ἐν ἁλί, καὶ χέρσῳ, πρόβολον καὶ σύμμαχον ἐσθλήν,
ἠδ᾽ ἐπίκουρον ἑλὼν, καμάτων δ᾽ ὑπελύσαο δεινῶν,
καὶ νούσων θεράποντα τεὸν, καὶ ὀϊζύος αἰνῆς,
ἠδὲ κακῆς λώβης γ᾽ ἀνδρῶν κακὰ μοὶ φρονεόντων.
τόσσον δὴ θνητὸς δύναται σέθεν ἀλκὶ πεποιθώς.
νῦν δέ σε, νῦν λίτομαι καὶ ἐπαυστέρον ἄμμιν ἀρῆξαι,
σύν τε παραστατέειν τεθλιμμένον ἦτορ ἔχουσιν,
στεινοὺς τ᾽ ἐκ παντὸς, καὶ ὀϊζύος αἰνομόροιο
ῥύσασθαι, δύνασαι γὰρ ὅσα φρεσὶν ἧσι μενοινᾷς
ῥηϊδίως τελέσαι, μεγάλου νυὸς ἱμερόεσσα,
καὶ θυγάτηρ γεγαυῖα θεοῦ, καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλὰ λιτῇσιν ἐμαῖς ἀρίηκοον οὖας ὑπόσχες,
καὶ κακίης με κάθηρον, ἀτασθαλίης τ᾽ ἀπὸ πάσης,
ὄφρα σ᾽ ἰδεῖν οἷός τ᾽ εἴην ὑψίθρον᾽ ἄνασσα,
καί σέ γ᾽ ἀνυμνήσαιμι διηνεκέεσσιν ἐν ὕμνοις,
σὺν λοιποῖς ἁγίοισι δι᾽ αἰώνων ἀπεράντων.

ΑΝΑΤΙΘΕΤΑΙ ΑΡΜΑ, ΗΤΟΙ ΦΟΡΕΙΟΝ τῇ παναγίᾳ θεοτόκῳ, ὅ, τι πρὸς χάριν αὐτῇ γενήσεσθαί φησι φορουμένῃ ἐπ' αὐτοῦ, ἐπειδήπερ καὶ αὐτὴ καλεῖται ἅρμα τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ τοῦ ψαλμοῦ ῥητὸν, ἅρμα θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθηνούντων.

Πολλοὶ μὲν γραπτὴν χόρτοισι θυώδεσι νηῶν
στῆσαν ζωογράφων παῖδες ἄνασσαν ἐμὴν
δαιδαλέοις πινάκεσσιν, ἀγασσάμενοι θεοῦ ἁγνὴν
μητέρα, προφερτίστην οὐρανίων μακάρων.
ὅσσα γὰρ εἰς τιμὴν γενετείρας τεύχομεν ἄνδρες,
τόσσα θεογεννήτου τεύχομεν εἰς γενεήν.
κληθείη νενίηλος, ὃς οὐ τέκος ἀγλαΐεσθαι
φαίη μητρῴῃ δόξῃ ὅσον σφετέρῃ.
ἄλλοι δ' ἱερὰ βρέτη καὶ ἀγάλματα τεκτήναντο,
δὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βαθμίδος ἑσταότα,
ἀντ' ἐτύμης χαλκῆν καὶ λύγδινον ἱδρύσαντες.
τόσσον δεσποίνης κῆρ πόθος ἡμέτερον,
τοσσόν δ' ἐνδαίει γλυκὺς ἵμερος ἠπιοδώρου
τὰς ψυχὰς πάντων παρθενικῆς μερόπων.

πάντων δ' αὐγάζει πραπίδας τηλαυγεῖ ῥιπῇ,
οἷα σεληναίης νύκτα φάος λιπαρόν.
οἷα δίκης φαέθων θάλπει γόνος ἀμφιφαεινῶν
τὰς φρένας, ὡς αὐτὴ δῖα τεκοῦσα, βροτῶν.
θερμαίνει φιλότητι θεουδεῖ πυρσὸν ἱεῖσα
ἔνθεον ᾗς τανύει βλέμμα φίλον κραδίαις.
οὓς δέκεν αὐγάσαι τῷ, σαοφροσύνης μέγ' ἔναυσμα
αἶψα καταιθύσσει, καὶ πόθον οὐράνιον.
καί τε φιλοφροσύνῃσιν ἀειζήλοισι γέγηθεν,
ἠδ' εὐεργεσίαις ταῖς μεγαλοπρεπέσιν.
σώματος ἀνδρομέου καὶ ψυχῆς αἰνὰ διώκει
πήματ', ἀπημοσύνην ἠδ' ὑγίειαν ἄγει.
ναύτας ξὺν νήεσσιν ὀιομένους θανέεσθαι
σώζει ἁλιρροθίοις κύμασι πλαζομένους.
αὐτὴ ὁδοιπορέουσι μελίφρονα νόστον ὀπάζει,
ἠδὲ ταλαιπώροις ἀγκομιδὴν φυγάσιν.
ἀσχαλόωντι φέρει παραμύθιον ἤπιον ἀνδρὶ
πότνια, λύσιν γυίων τ' ἀμφιπεσόντι πέδαις.
ἀενάοις πίμπλησι κενοὺς χαρίτεσσι βρύουσα
παντοίων ἀγαθῶν τοὺς θεράποντας ἑούς.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔγωγε πρὸς αὐτῆς ἐσθλὰ πεπονθὼς
μυρία, τῇδ' αὖ τὴν λάτρεις ὀπιζόμενος,
ἀντὶ φίλων ἔργων, καὶ μειλιχίης ἐρατεινῆς,
ἐφράσθην νύμφῃ κομψὸν ὕφασμα φέρειν,
εὐεργές, μουσαῖον, ὅτῳ φορέοιτό κεν αὐτή,
ἅρμα τράχον πώλων νόσφιν ἀελλοπόδων.
οὔτις ἀλιτραίνων τόσον μακάρεσσιν ἀπεχθής,
ὁππόσον ἀγνώμων, ἠδ' ἀχάριστος ἀνήρ.
κοῦφα βιβᾷ κραιπνῇσιν ἀρηράμενον πτερύγεσσιν,
οἷά τ' ἀναΐσσων αἰετὸς ὠκυπέτης.

οὐ ῥοῖζον πλήμυραι καὶ ἄντυγες ἐκτελέουσιν,
οὐδὲ τροχοὶ δεινὸν φθόγγον ὑπαξόνιον,
ἀλλὰ ῥέοι τι θερὸν καρδίαις κατὰ χηδὰ βροτείαις,
ἦχον ἐναρμόνιον, καὶ κελάρυσμα γλυκύ.
ἔργα τόδ' ἠπύει κλεινῆς θαυμαστὰ μακαίρας,
ὑψηλάς τ' ἀρετὰς ἡμερίων γενεῇ,
οὔσκε διεξελάσῃ σὺν δίφρῳ σιγαλόεντι,
γῆν τε κατ' εὐρεῖαν καὶ διὰ βένθος ἁλός.
οὔτι δ' ἐλιννύον καὶ κωφὸν τόσον ἀνάσσῃ,
ὅσσον φωνῆεν χρῆμά τ' ἐνεργὲς ἄδοι.
Τοῖα δέ οἱ τελέθειν θυμήρεα μᾶλλον ὀΐω,
ὅσσά νιν ὑμνῆσαι, παῖς τὸς ἄγαν τ' ἐθέλει.
ὅσσά κεν οὐ τρύχει γῆρας πεπαλαγμένον ἄζῃ,
ἀλλὰ δι' αἰῶνος θάλλει ἀκηράσια.
οὐδὲ γὰρ ἐξ ὕλης ταχυπέτμου ταῦτα πέλονται,
ἀλλὰ φρενὸς πυκινῆς ἔκγον' ἀειθαλέα.
ταῦτα δὲ χαλκεύει μελικόμπων τέκτονι μολπέων
τέχνῃ δαιδαλέῃ ποικίλον ἦτορ ἐμοί.
Τοιούτῳ δ' ἥρωες ἀγαλλόμενοι πεφόρηνται
δίφρῳ, καὶ βασιλέων παῖδες ἐρισθενέων.
τῷ περ ἐπεμβεβαῶτες ἁλὸς διὰ λαῖτμα περῶσι
πάντοσε, καὶ γαίης ἀμπελόεν πεδίον.
ἀλλὰ δέκευ βασίλεια μελίφρονι μήτιδι δῶρον,
ἄρτι τόπερ δοῦλος σεῖο τὶν ἡρμοσάμην.
οὐ γὰρ τι κρεῖσσον καὶ κάλλιον ἄλλο πέπαται
οὔτι βαθύκληρος νῦν κτέαρ οἶκος ἐμός.
αἴθε δέ σοι δεῖμαι καὶ ἀνάκτορον αὐτὸς ἔχοιμι
εὔδμητον δόξης ἄξιον ὑμετέρης.
ἐν δὲ μελησόμενον θέμεναι πολέεσσιν ἐναργέα
βωμὸν ἀναίμακτον θῦμα κομιζόμενον,

ἄρνα

ἄρνα τὸν ἀργεννὸν δνοφεροῦ κόσμοιο καθαρμὸν,
    ἀνδρῶν τιμῆεν λύτρον ἀτασθαλιῶν.
στῆσά κε τὴν χαλκοῖο τετυγμένον οὖλον ἄγαλμα,
    ἄστει πειρήνης πρῶτον ὃς ἐξεφάνη.
στῆσα δ' αὖ ἄλλο κέδρου, καὶ χρυσοῦ παμφανόωντος
    δὴ τότε δαιδάλλων σὸν θεόσεπτον ἕδος.
ἀλλὰ δὴ ἡμέτερον νῦν δίφρον δέχνυσο νύμφη
    ἄμβροτε, καὶ θυμὸν τέρπε διφρηλασίῃ.
τῇπερ καὶ τέκνον μάλα τέρπεται, ὅττι καὶ αὐτὴ
    ἔπλεο λαμπήνη ἡγεμόνος μακάρων.
τύνη γὰρ βασιλῆος ὑπόπτερον ἐσσὶ φορεῖον,
    ἐσσὶ θεόδμητόν θ' ἅρμα θεοῦ μεγάλου.
τοῦ δ' ἀχερόντειον μέλλων ληΐστορα βάλλειν
    ἐξ ἀρχῆς προτέρης σῶκος ἄναξ ἐπέβη.
ἀμφὶ σέθεν Σολύμων ἀνεβάλλετο θέσπιν ἀοιδὴν,
    φόρμιγγα κροτέων ποικιλόγηρυν ἄναξ.
τοῦ δὴ καὶ θάλος ἁγνὸν ἀφ' αἵματος εὔχεαι εἶναι,
    καὶ ῥίζης ζαθέης εὐπατέρεια κόρη.
δὴ γὰρ ὁ φορμικτὴς καὶ ἀοίδιμος ἔσκε προφήτης,
    καὶ μέγας αἰχμητὴς καὶ βασιλεὺς κρατερός.
ἐξέτι γοῦν θυμῷ προτιόσσετο πρίν σε γενέσθαι,
    καὶ περὶ σεῦ μάντις πολλάκι πολλὰ σοφὸς
χρῆσε λύρῃ γλαφυρῇ θεσπίσματα θεῖα λιγαίνων,
    ἱμείρων φαιδρὸν σεῖο πρόσωπον ἰδεῖν.
ἀλλ' οὔπω θεόθεν τὸ πεπρωμένον ἦμαρ ἵκανε,
    τῇ παιδὸς γενεῇ πᾶσι ποθεινοτάτης.
οὐδέ τί πω σοφίῃ θεολαμπὴς ἤθελες ἁβρὸν
    ἡμετέρου φορέειν ἀμφιπέτασμα χροός.
οὐδέ νυ τὴν κρατερὴν ἠεροΐδα ξηχέος ὕδρου
    συνθραῦσαι κεφαλὴν ἐν ποσὶ δεξιτεροῖς.

τὴν φρένα δ' ἢν ἀγαθοῖσι παρηγορέεσκεν ἐπαίνοις
μουνογενοῦς θ' υἱοῦ γειναμένης τ' ἑτάρης.
καί που τὴν κλήζει ποτὲ μὲν γονιμώδεα γαῖαν,
καὶ χέρσον καρπῷ βριθομένην χαροπῷ.
καί ῥα δίκην μήνης μονίμην εὐώπιδος ἕδρην,
καὶ τρόπον αἰῶνός μιν θεῖον ἀΐδιον.
ἠέλιόν τ' ἀκάμαντά μιν αὐτὴν αὖτ' ὀνόμηνεν,
καὶ γαμβροῦ θαλερὸν ἀθανάτου θάλαμον.
ἄμπελον ἀμφιλαφῆ θ', ἣν δὴ θεὸς αὐτὸς ἔνθηκεν
γουνὸν ἐς εὐανθῆ μεμφίδος ἐκ συγερῆς.
καί που καὶ νηὸν δεδμημένον ἠεροΐνην
εἶπεν ἀγακλειτῇ ἀμφὶ δικαιοσύνῃ.
αἴγλην δ' αὖθ' ἑτέρωθι φαΐζεται ἀνδρὶ δικαίῳ
τελλομένην, κ' ὀρθοῖς χάρμα μέγα κραδίην.
ἄλλοτε δ' αὖ κλείει τερψίμβροτον ἠελιγλύκειαν,
ἠδὲ νάκος ψυχρῇ προθικὶ διαινόμενον.
ἔστι δ' ὅτ' ἀργυρέαις κραιπνὴν πτερύγεσσι πέλειαν,
καὶ νώτῳ χρυσέῳ φάσκεν ἀγαλλομένην.
ἄλλοτε δ' εὐμενίης στέφανον πλειῶνος ἐραννῆς
αὐδάζει μεγάλου λειρειβέντα θεοῦ.
ὄφρα δὲ δηλώῃ ζωῆς εἰλικρινὲς ἄνθος
ἀργυφέης, ἐνέπει που νίφα λευκοφαῆ.
τήν γε θεὸς διδοῖ ἀνθρώποις, ἅτε εἶλον ἔσαι,
ὥστ' αἰσχρὸν πυκάσαι γυμνὸν ἕκαστος ἐόν.
τοῖσι δ' ἐπὶ λιπαρόν μιν ὄρος θεόμοιρον ἔνισπεν,
ᾧ κε θεῷ θέσθαι εὐαδὲν αὖλιν ἑήν.
πρὸς δ' αὖτις θεόδμητον ἁλὸς βάθος οἶδεν ὑδείειν,
ὄλβιον ἀνθρώπου δώματ' ὀπιζομένου.
οἶδε δέ μιν αὐτὴν ἱερὸν σκήνωμα καλέσσαι,
καὶ τόπον οὗ σεμνὴ σκίμψατο πέζα θεοῦ.

λάρνακα δ' αὐτ' ἐνέπει κρατερός τ' ἀλκῆς τε δυνάστης
 κεραυνιδῶν, ὑπάτου τηλυγέτου πατέρος·
ἦχι, ὅπου τέκνον νεκύων τὸν ἀτερπέα χῶρον
 ὀτρύνει περιλιπεῖν μητρὶ σὺν ἀγομένῃ.
ὅρος σὺ καὶ ζῆλος μεγάλῳ πολύθεσε τοκῆϊ
 υἱὲ, σέθεν κάρτευς, εἰς ἀνάπαυμα τεόν.
οὐκ ἐπέοικε τάφῳ τιμαλφέα γυῖα κεκρύφθαι
 σεῖο τέκος λιπόν, μηδὲ καλῆς σκιάδος.
πρὸς δὲ θεοῦ θρήνων διεφήμισε καλλιάνασσαν
 μητέρα, καὶ θεῖόν φησι σέβασμα πέλειν·
καὶ κούφην νεφέλην δροσοειδέα, ἣν τ' ἀναβαθμὸν
 θῆκε θεὸς σφέτερον, καὶ σκέπας ἡμέτερον.
κικλήσκει δ' ἑτέρωθι θεοῦ νιν χεῖρα κραταιήν,
 τὴν μάλα πάντας ἀεὶ σῶσαι ἑτοιμοτάτην.
αὐτόματόν τε βροχήν, ἠδ' ὑετὸν ἀγλαόκαρπον,
 τὸν θεὸς ὦ κλήρῳ πιστὸς ἀφωρίσατο.
καί μιν ἀειθαλέος καλέει καλὸν ἔρνος ἰαίης,
 ἐν τέγεϊ ζαθέῳ καρποφοροῦσαν ἄδην.
καὶ μὴν καὶ κλεινὴν φημίζει μάντις ἀμύμων
 ἄστυ θεοῦ, τύρσιν τ' ἠγαθέην μεγάλου.
τὴν πεπολίσθαι ἔφη σὺν πάσης χάρματι γαίης,
 δεινὰ φρυασσομένων δυσμενέων θορύβων.
αἰνῶς δ' ἐσκύζοντο ἀνάρσια φῦλα γιγάντων
 σωθῆναι θνητῶν δυσσεβέων γενεήν.
οὐδὲ γὰρ ἠβούλοντο συνέστιον ἄμμι γενέσθαι
 ἀλιτήρ' ἀράων, καὶ θανάτου μέλανος.
καί ἑ διακρίνας τῶν ἄλλων ἐγγεγαῶτα
 φῆσέν οἱ ὕψιστον κτίστορα τῆς πόλιος.
φῆσε δ' ἐϋρρείτου ποταμοῦ τὴν δ' οἴματα γανῶσαι,
 καὶ θεὸν ἐν μέσσῳ πάντοτε τῆσδε μένειν.

καὶ

καὶ δὴ πολλὰ λέλεχθαι ἀγάκλυτα ἀμφὶ πόληος
τῆσδε θεοκτίστου, καὶ περίσημα κλέα.
ἄστυ δὲ κινύμενον μεδέων τόδ' ὀλύμπιος ἔχεν
οὐρανόθεν καταβὰς ἐννέα μῆνας ὅλους,
ἡνίκα τὸ πρῶτον βροτοειδέα λάζετο μορφὴν,
καὶ δέμας ἀνθρώπων δημιοεργὸς ἐών.
οὐδὲ μὲν οὐ θεοῦ ἔρνος, ἐπεὶ θόρε νηδύος ἁγνῆς,
μητρὸς ἐχωρίσθη γ' ἀγχιθέου παράπαν.
καίπερ γὰρ σπλάγχνων ἑρατὴν προμολόντα θύραζε
ἐς φάος, ἀγκὰς ἀεὶ πάγκαλον υἱὸν ἔχει.
οἷά περ ἐν γραπτοῖς ἰνδάλμασιν εἰσορόωμεν
παρθένον ἐν κόλπῳ κοῦρον ἔχουσαν ἁβρόν.
τῷ δ' ἀναριθμήτοις στρατιαῖς πεπυκασμένον ἅρμα
τήνδε διαρρήδην θέσκελος εἶπε λόγος.
ὅττι κόρη χαρίεσσα μετ' ἀγκαλίδεσσιν ἀείρει
αἰὲν ἑὴν γονὴν ἀμφιβαλεῦσα φίλην.
εἶπε δὲ μυριάδων πλεόνων ὄχον ἀθλευόντων
θεῖον, ὅτι πλείστους πρὸς θεὸν αὐτὸν ἄγει,
εἰς χορὸν οὐράνιον κεχαρηότας, ὥστε βιῶναι
πάντα θεοκλήτοις ἐν θαλίῃσι χρόνον.
οὐχ ὅτι δ' αὐτὸς ἄναξ ἰδίην ποιήσατ' ἀπήνην
τῆμος, ὅτ' ἐκσῶσαι κόσμον ἀλιτρὸν ἔβη,
ἀλλ' ἀρχῆθεν ἑὴν, ἐξ οὗπερ θεῖον ἄωτον
πάμπρωτον μήτηρ γείνατο θηλυτέρων.
ἐκ τοῦ δ' οὐρανιδῶν στρατὸς ἄσπετος εἵπετο κούρῃ,
μητέρι κρείοντός γ' ἐσσομένῃ σφετέρου.
οὐδέτι σίνεσθαι θεομήτορα φρικτὰ δύναντο,
οὐδὲ μὲν αὖτα βλέπειν φῦλα θεοστυγέα.
αἳ ψυχὰς δειλῶν μερόπων λυμαίνεται ἄλλων,
βλώσκοντ' ἐξ ἐρέβους, δειμαλέων τε μυχῶν.

τὴν δ' ὄχος ἐξετύπου φλόγεον, τό περ ἄνδρα προφήτην
    οὐρανοῦ εἰς σταθμοὺς ἦρεν ἐρημοπόλον.
ὡς γὰρ ἐκεῖνο θέρον μαλεραῖς δαίδαλμα φλόγεσσιν
    ἀνδρὸς ἑνὸς κεφαλὴν νειόθεν ἦγεν ἄνω,
τὼς μυρίη ζείουσα πολέας ἀγαπήτος ἀκμὴ
    εἰς πλάκας οὐρανίους θερμοτάτη μετάγει.
τοῦτο δέ που φράζει, τὸ παλαίφατον εἴσατο φάσμα
    πατριάρχῃ πιστῷ κλίμακος ἠγαθέης,
τῆς βάσις ἠπείρου, κορυφὴ δέ οἱ ἧψατ' ὀλύμπου,
    καὶ θεὸς ἀκροτάτῃ τῇ ἐπερειδόμενος.
αὐτὴ μέν τε πέφυκε δι' ἧς θεὸς οὖδας ἱκάνει,
    χ' ἡμεῖς αὖτ' αἰπὺν θῶκον ἐποιχνέομεν.
οὐδενὶ πρὶν βλαστεῖν τὴν παρθένον ἀγλαόκαρπον
    ἄμβατος ἦν ἡμῖν βηλὸς ἐπουράνιος,
ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔην πυκιναῖς κλῄσιν ἀρηρὼς,
    ἐξ οὗπερ κούρη ἤλιτεν ἀρχέκακος.
τήν περ ἔπλασσε θεὸς ὁμοδέμνιον ἔμμεν ἀρωγὸν
    ἀνδρομέης πλευρῆς ἠϊθέῳ προτέρῳ,
καί τε παρὲξ ὕδρος νόον ἤγαγε ποικιλόνωτος
    τῆσδε, καὶ εἰς αἰνὴν ἔστρεψεν ὑπερβασίην.
ἴθμα κράτει μεγάλοιο τότ' ἔντυεν ἡγητῆρος
    λῆμα καλῆς κυρίης, ἡνίκα νεκτάρεον
ἀμβροσίου στόματος θεοκύμονος ἀγγελιώτῃ
    ὠδῖνος πίσυνος τοῖον ἀνῆκεν ἔπος.
ἠνίδ' ἐγὼ δμωῒς ταχυπειθὴς κράτεος εἰμὶ
    ἀθανάτων. τελέθοι μοὶ κατὰ ῥῆμα τεόν.
καὶ τότε δὴ πατρὸς παντάρχου φαίδιμος υἱὸς
    κόλπον ἐς εὐώδη ἥλατο παρθένιον.
ἣ δ' ὑποκυσαμένη θεὸν ἀρρήτοισι γονῇσιν,
    ἄνδρα θ' ὁμοῦ διφυᾶ γείνατο κοῦρον ἐόν.

ὡς κεῖνον ἀμφύει χουνὸς πάλλευκον ἀλωῆς
    πίονος, οὗ ὅδ' μὲν καὶ ῥόδον ἦρος ἀκμῇ.
τῇδε βροτοῖς ἐπέλασσε τὸν ὄρχαμον ὑψιμέδοντα,
    ἠδ' αἰώρησεν φῦλα χαμαιπετέα,
καὶ ποίησε θεὸν βροτοειδέα γῆα φορῆναι
    ἀθάνατον, χθαμαλὸν δ' ἐξεθέωσε γένος.
καὶ σπεύδει μετέπειτα περιφρονέας αὖτις ἐγεῖραι,
    ὥσκεν ἄνω νεύειν μηδὲ κάτω πεσέειν.
οὐδὲ γὰρ οὐ λήγει σφοῖς θαύμασιν ἦτορ ἀτειρὲς,
    οὐδὲ λόγοις ἀγανοῖς θελγέμεν ἡμέτερον.
οἷα μάγνησσα λίθος τὸν ἀπλωέα χαλκὸν ἐφέλκει,
    τὼς ἕλκει μυρίη πρὸς μέγαν ἄμμε θεόν.
ἴστε τὶ πᾶσι σάφα πιστοῖς λαοῖσιν ἀυτεῖ,
    ἴστε δ' ἄεισμα κλυτὸν κεῖνο διαπρύσιον:
αὐτὴ ἐγὼ μήτηρ ἀγάπης περικαλλέος εἰμὶ,
    εἰμ' ἀλκῆς φοβερῆς καὶ ζαθέου μεγέθους,
ἐλπωρῆς θ' ἁγίης, πάντ' ὄλβια δῶρα δίδωμι
    οἷσκε θέλω, πάσας δ' ἀμφιέπω χάριτας.
ἀτρεκίης φράζω ζωθάλμιον οἶμον ἀμεμφέος,
    ἐλπίδα τῆς ζωῆς, ἠδ' ἀρετῆς παρέχω.
δεῦτέ μοι ἐλδόμενοί με μετέλθετε πάντες ὁμαρτῇ,
    ὑμμέτ' ἐμῶν καρπῶν πλήσατ' ἀειθαλέων.
ἡμέτερον δὲ πέλει μέλιτος πολὺ ἥδιον ἦτορ,
    πουλὺ μελισταγέων λαρότερον χαδόνων.
τοὐμὸν ἀεισοπόνων παραμείβεται ἔργα μελισσῶν
    ἐπιτὰ λάχος θ' ἁβρὸν, καὶ κτέρας ἁρπαλέον:
μνῆμα δ' ἐμὸν μελιηδὲς ἐνὶ στήθεσι φυτεύει
    θερμὸν ἀειμνήστου ζωπυρεῖον φιλίης.
ὅσσοι τρώγουσί μ' ἔσθειν πάλιν ἵμερος αὐτοὺς,
    ὅσσοι πίνουσιν, δίψα πάλιν κατέχει.

ὅς δ' ὑπακούσηταί μ' οὐκ αἰσχυνθήσεται ἀνήρ.
ἀμφί με ποιπνύων οὐκ ἂν ἀλιτρὸς ἔοι.
ὅσκεν ἀνυμνήσῃ κυδαίνων εὐκλέα κούρην,
οὗτος ἐπαυρήσει γ' ἀϊδίου βιοτῆς.
οἵη τ' ἐν λιβάνου εὐδειέλου ὑψιπέτηλος
κέδρος ἀνυψώθην δειράσιν ἠλιβάτοις.
καὶ βλωθρὴ κυπάρισσος ἀειρομένη κατ' ἀερμοῦ
πρεμόνας εὐδένδροις κωνοφόρῳ κορυφῇ.
χ' ὡς νεαρὸν θίνεσσιν ἐν ἀγχιάλοισιν ἀνέχον
φοίνικος ῥαδινῆς πρέμνον ἀνερχόμενον.
οἷά τ' ἀναΐσσει φιαραῖς γανόωσα ῥοαῖσιν
εὐμήκης πλάτανός γ' ὑγρῇ ἐν εἱαμενῇ.
ἱμερτοὺς ἐτάνυσσα βραχίονας, ἠΰτε κῦροι
αἰθέρι τερμίνθου δένδρεον ἀστροφαεῖ.
ὡς δ' ὁπότε κρήνης ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ
λευκὸν ἀναβλύζον χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ,
εὐπρεπέος τρέφεται γλαυκόχροος ἔρνος ἐλαίης,
εὐκραέων αὐρέων τὴν κλονέουσι πνοαί.
καί τε βρύει πάντη ἐστεμμένη ἄνθεϊ λευκῷ,
τοίην ἐν ἀνθρώπων ἀμφιτέθηλα χλύει.
οἵη θ' ἡβώωσα χάριν βλάστησα πρασιῇ
ἥμερος, εὐκλείης δ' ἄνθεα καρπὸς ἐμά.
φυταλιῆς τε δίκην καὶ φοινικανθέμου ὥρην
εἴαρος, εὐόδμου λαρὸν ὄδωδα ῥόδου.
καὶ ῥα δίκην στακτῆς, σμύρνης τ' ἀπὸ τερπνὸν αὐτμὴν
ἧκα, θύου τ' ὀδμήν, ἀσπαλάθου θ' ἑδανοῦ.
ἀλλά μοι ἱλήκοις κεδνὴ νύξ. δὸς δὲ βιῶναι
μακρόν, ὅπως εἴρω κρατὶ τεῷ στεφάνους,
τῷ πολυτιμήτῳ πλέξας παμποίκιλα ἄνθη,
φημὶ δ' ἀοιδάων δαιδαλέων χορείας.

ὡς αὖ

ὡς ἂν τέρμα κιχὼν θνητοῦ βιότοιο δυναίμην
τόνδε λέγειν χεῖρας σοὶ παμμεδέοντι λόγον.
κύριε σοῦ μεγάροιο θυρωρείῃ ἀμφαγάπησα
ἀγλαΐην χώρειν σῆς τε κλυτῆς ἅγιον.
μὴ δὴ ἅμ' ὑβρισταῖς μοι ψυχὴν ἐξαπολέσῃς
ἀνδράσι, μηδὲ βίον σὺν φονίοισιν ἐμόν.

Ἀείδω μητέρα χρυσόθρονον, ἣν τέκεν Ἄννη,
ἡ χάρις οὗ δῶρος κούρην χαρίτεσσι βρύουσαν,
ἀθανάτων βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
πατρὸς ἐπουρανίου νύμφην, καὶ μητέρα τέκνου
κυδρήν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ λαμπρὸν Ὄλυμπον
ἁζόμενοι τίουσι, καὶ ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

θεοτόκον, φάσκων εἶναι αὐτὴν ἁπασῶν τῶν παρθένων ὡραιοτάτην, καὶ πολυώνυμον.

στροφὴ, α΄. κώλων ιϐ΄.

Ἤθελον νῦν μοι παρεῖναι
ἀσκάοιο χέλυου
τᾶν θυγατέρων τᾶν φερτέραν,
δι' ἂν ὥραν μελπομένῳ λιγυρὸν κῶμον
ἀνθέων σὺν κόμαις παμποικίλοις.
ὡραιοτάταν γὰρ ἔγωγε παρθένων
ἀπύειν μέλλω Μαρίαν θεοτό-
κον, θεοῦ καὶ τὰν τεκοῦσαν ἀμβρότου,
ἱμερὰν οὐρανιδᾶν,
χάρμα τ' ἁγνὸν, κῦδος ἐπιχθονίων,
κλεινᾷ πολυωνυμίᾳ
ἀνθέοισαν.

ἀντίστροφος, κώλων, ιϐ΄.

κλείεται δ' ὡραῖα πάντα,
ὠρανὸς ὅσα φέρει,
ὅσ' ἔτ' αἰθὴρ ἀτρύγετος,
ὅσα πόντου βένθος ἔχει βαθυκρήμνοιο,
αἵ δένδρη τε νῶτον ματέρος.

ἐ γὰρ

οὐ γὰρ φέρεταί τι καλὸν καὶ φαίδιμον,
οὐδὲ σεμνόν ποι. θαλερόν τε φύει,
τῷ κε μὴ κλεινὰ κόρα συμβάλλεται·
ἀλλὰ χέλυν γλαφυρὰν
θυμέ μοι μῦρψον, χάρις εἴ τι νοῦ
θάλπει σ' ἀγαναῖς μελέταις,
ἤδ' ἰαίνει,

ἐπωδὸς, κώλων ιε'.

φαινέμεν οἷσπερ χρέεσι
ταῖσδε συμβληταὶ χορὸς
τεῦξαν ἀοίδιμος ἀνδρῶν,
οἳ πάλαι θεσπίσματ' ἔχουσιν ἀδην,
πρὶν θάλος ζωᾶς θιγεῖν, κἀ-
πὶ χορῷ θεοπρεπές.
ταῖσδ' ἂν ἠράτα θυοέσσα κεδρίνα
φαίτ' ἐν ὑψηλῷ λιβάνῳ
τεθαλυῖα περισφερῆ,
περισφερῆ γλαυκόχροϊ δένδρῳ ἐλαίας,
τὸ πεδίῳ θαητὸν ἀνθεῖ,
καὶ θερειλεχεῖ ῥοαῖσιν
ἀρδομένα πλατάνῳ.
κυπάρισσον φαίτό τέ νιν,
ταινύκομον φοίνικά τ' ἔμμεν.

στροφὴ, β'. κώλων, ιβ'.

ἀνθέων δ' ἄλλοι φερώνυ-
μον θέσαν ἐκπρεπέων.
καί σφε χρυσαυγῆ σαφίας
εἵνεκα κλείουσι κρόκον. διὰ δ' ἄχραντον
μίτεαν, ἄργυφον καλλείελον.
ἢ ἔρος τό τ' ἄγαλμα ῥόδον χρυσανθέμου,

πυρσὸν αἰνίοσον κἀπυρᾶς ἀγάπας,
ἃ ζέει θείας μάλ' ἦτορ παρθένου.
αὐτὰρ ἴον κυανου-
γὲς τὸ κείνας λῆμα χαμηλὰ πνέον,
συγγνᾶς παραφανίαις
αἰὲν ἐχθρόν.

ἀντίστροφος, κῶλ. ιβ'.

οὐδὲ μὲν λίθων διαυγέων
ἄμμορον ἦν τὸ γένος
τᾶσδε τιμᾶς ἀγαθέας.
ἀλλὰ γὰρ κλειτωνυμίᾳ πολέων χαίρει
χλωρωπὸς δ' ἴασπις κλήζεται,
πίστιν δ' ἐνοῖσαν ἀειθαλῆ φρασὶν
ἀγλαΐης αὐτᾶς, δὴ ζαλειπομέναν
οὐδ' ὅτ' ἰκρίῳ θάνεν βεβρωτόος
ὀκρυόεντι ταθεὶς
παῖς θεαγενής. ὑάκινθος ἀκού-
ει δ' αὖτε δι' οὐρανίων
ἐλπίδ' ἐσθλῶν,

ἐπῳδός. κῶλ. ιε'.

ἅτε μέμαλεν ἐσαεί,
καίπερ ἀτλάτοις πάθαις,
ἤδ' ἀχέεσσιν ἁλοῦσα.
ὡς ὅτ' αἴγυπτον μόλε σευομένα
σὺν βρέφει θ' ἁγνῷ, καὶ ἀνδρὶ
φιντάτῳ, περιπόλιον
τόνπερ μέρος ἁλικίας ἤδη κίχεν.
ὅπι δ' ἔρως δ' αἰεὶ μαλερὸς
μυρίας θείᾳ φλογὶ
θεοφιλῆ ψυχὰν ἐρασιπλοκάμοιο,

καλέομες θνατῶν τὸ φῦλον
ἄνθεα κ' ἀγλάεντ' ἀνάσσαν,
σαρδόνυχ' αἱμαλέαν
διὰ κλεινοῦ μαρτυρίου
καλέομες δόξαν μιν αὐτάν.

στροφ. γ'. κώλων, ιβ'.

ἐν δέ οἱ αὐτᾷ τόπαζον
στικτὸν ἀναπτόμεθα
κυανοῦν χρυσαῖς φολίσιν,
ἐν δ' ἐς αὖ ὄψιν τὰ πέριξ περιξωπῶντα
λᾶαν παντ' ἄδην λειμωνίδα.
καὶ τὸν μὲν ἕκατι καλᾶς θεωρίας,
τᾶς περὶ τῆς ψυχᾶν μακάρων πρὸς ἕδρας
ἄγειν αἰπεινὰς, θεοῦ θ' ὁμάγυριν.
τὸν δὲ δι' ἀγλαΐαν
τὰν κορείας, ἀφθορίας τε σέλας.
οὐ μῶνον ἄρ' ἔξεχεν ἄλ-
λαν θεοπτίᾳ,

ἀντίστροφ. κώλ. ιβ'.

ἀλλὰ καὶ ἄγηται ἁγνᾶς
παρθενίας ἀρετᾶς,
δι' θαλεῖς σπινθῆρας ἀπὸ
κυκλόσε στράπτοισα τρόπον σμαράγδου χλωροῦ,
εἰς κόσμοιο παντὸς πείρατα.
τάνδ' νιν βασίλειαν ἀγαυὰν παρθένων
κλείομεν, ζωᾶς ὅτι γ' ὁπλοτέραις
τᾶς δ' ἔναυσμ' ἱερὸν πόρεν παρθένεια.
χρυσόλιθον δ' ἐνέπο-
μές μιν αὐτὰν σπινθαρύγμασι λιαν-
θῆ, καὶ κυανῶπιν ἁμᾶ

Τοῖς δὲ σαπφει-

ἐπῳδ. κώλων ιϛʹ.

ερον τὸν ὁμόχροον αἴθρα
ὀρφανὰ πάμπαν νεφέων.
τὸν μὲν ἕκατι θεοπνεύ-
στοιο ῥήτρας, ἠδὲ διδασκαλίας;
τᾷ καταίθυσε φρένας τὴν
πλατίον μὲν ὃς ἐπι-
στάζοισα λόγοιο, καὶ ὀμφᾶς χείλεσιν
ἐνθέοις πυρσοῖς ῥοδέοις.
πλάκα σαπφείρου γεμὰν
αἴθε μὲν δία θεομάτορι κούρα
εὖ μάλ᾽, αἰνιάσοντες αὐτᾶς
εὐδίαν ψυχᾶς ἀχραίτου,
τᾶπερ ἔτερψε τόσον
κέαρ ἄφρητον μεγάλου
ὡς θεοῦ δίφρον γλύεσθαι.

στροφὴ, δʹ. κώλων, ιϛʹ.

Προς δ᾽ ἔθ᾽ ἵλα ταί δ᾽ ἰδοῖσα
οὐρανίων μακάρων
εἰς θεοῦ βᾶ μὲν θαλάμοις,
ὀλβίαν τ᾽ αὐλὰν ἀμαρύγμασι παντοίοις
στίλβοισαν καὶ ὅρμων ἀστραπαῖς
τέκνῳ ποτερειδομέναν φιλάνορι,
θειάσαισ᾽ εἴδευς τό γε χρῆμα νέον,
αὐτολᾶτ᾽ ἀοῦς ῥοδόχροος βοᾷ,
ἠελιπόλατε κλυτᾷ,
καὶ σελαναίᾳ λιπαρᾷ παρεστα-
θῆμεν χαροπαῖς ἀμαρυ-
γαῖς προσώπου.

αὐ-

ἀντίστροφος, κώλων, ιβ'.

Τίς γαρ ἐσιδεῖν καὶ χρυσοφεγγὲς
ἀελίοιο βλέπειν
ἐννεοὶ φθέγξαιτο μῦθος
πότνιαν, τοῖόν τε σέβας ποτιδεῖν οὔπω.
ἰφθίμαν δ' ἄθρησαν ματέρα
δόξας φλεγέμεν τελέας, καὶ ἀθεσφάτου.
τὰς δ' αὖτ' εὖν θαμβαλέοι μάκαρες.
τίς ῥ' ἕδος βαίνει, τίς ἄστρος οὐρανοῦ,
ὡς ῥοδόπαχυς ἕως,
ὥστε μήνα πλησιφαὴς χαρωπά;
ἐξαίρετος, ὡς φαέθων
πῦρ δεδορκώς;

ἐπῳδ. κώλων, ιε'.

πέπλον ἕεσο γὰρ αὐγᾶς
ῥεῖα τηλαυγέστερον
ἀλιακᾶς πυρσέοσας.
καὶ θεόδματος στέφανος πολυτί-
ρης φιλαγλάου φαεννὸν
κρᾶτα κόσμει κόρας.
κόσμον τὶς αὖ ἀγλαογύου σκάνεος
τὸν ἐπίλοιπον γλῶσσα δύναι-
το φράσαι, τὶς δ' ἐκπρεπὲς
εἶδος ἐξειπεῖν, θεοειδέα θ' ὥραν;
ἀδύνατον θνατοῖς προόπασι
τοῦτ', εὐγλώσσοισπερ οὖσι,
χρῆμα, καὶ ἀθανάτων
κατ' ὄλυμπον ναιετάοι-
σιν ὁμάδοις τιμαλφέεσσιν.

στροφὴ ε΄. κώλων, ιβ΄.

ἀλλά μοι μέλος τὸ λοιπὸν
δαιδαλέα χαρίεν,
ἐξύφαινε λοιπὸν ὕμνον
σὺ ἁγνῆ φόρμιγξ ταχέως, λέγε ποίοις σὺν
οἰωνοῖς ἄνασσα κρίνεται,
ποίων θ' οἱ ἐπωνυμίαν θεοφραδεῖς
ἅρμοσαν φῶτες. καλέουσι δέ μιν
ἀρχὸν ὀρνίχων αἰετὸν ἄλκιμον,
εἵνεκα ταῖν πραπίδων
ὀξυδερκέων, ὑψιμέδοντα θεὸν,
ὡς αἰετὸς ἀελίου
φῶς, ἀθρεισᾶν.

ἀντίστροφος, κώλων, ιβ΄.

καί νυ καὶ μύσταις παλαιοῖς
σὺ μάλ' ἔδοξε φυᾷ
ἐμπρέπειν τήνας ὄνυμα
τοῦτο γυναῖον διὰ δεσποσύναν τιμάν.
ὥσπερ γὰρ πετεινῶν ἁγεμὼν
αἴθων φλεγύας μεγαλοπρεπὴς πέλει,
τὼς κράτος πάντων μυρία θεόπαις
ἔχει ὀλυμπίων, βροτῶν, καὶ νερτέρων,
παμμεδέοντα θεὸν
σύ τ' ἀνῆκεν γαστέρος ἐκ πολιᾶς,
σωτῆρα βροτῶν ταχυπότ-
μων παρθένον.

ἐπῳδός. κώλων, ιε΄.

οὐδὲ μὴν οὐ τόδ' ἀφανερὸν,
φάσθαι ἀγαυὰν παρθένον
τάν δ' ἐπίκλησιν ἀνδρεῖν,

ὅττι δὴ δῆριν κρατερὰν μελετᾷ,
καὶ μάχαν χρύσασπις αἰνὰν
ἀμφὶ τὰν θεοσεβεῖ
λαῷ ποτὶ δαιμονίων φῦλον βαρὺ,
τὰν διαρραῖσαι χρέαν
μεμαώτων θέσκελον.
καί μιν ἀμβρέψαι προθέλυμνα δαμεῖσαι.
τοῖον ἀσκεῖ γὰρ καὶ ἐσθλὴν
ὠκέων πλανῶν ἑοῖσιν
νεῖκος ἐπ' ὀρταλίχοις
ὀφίων λυγρῶν σὺν ἔθνει,
καὶ δρακοντείοις πελώροις.

στροφὴ, ϛ'. κώλων, ιβ'.

δι' ἀγέων κράντειρα φύτλαν
κυδιάνειρα βροτῶν
ἀμφέπει, μᾶλλόν τ' ἀγαπᾷ,
ἢ φιλόστοργος γενέτειρα τιθήνατο
τοὺς αὐτᾶς γόνους, καὶ θρέμματα.
ὅστις γὰρ ἀμύμονα τέκνα νηξεκῶς
τέθμον αὔξει, ματέρος ἐντὶ τέκος.
οὐδ' ἂν εἴρεσθαί νιν ἀγνοεῖν τινὰ
μυστιπόλων οἴω
ζυγὸν αἰδοίαν, ταχινάν τε πέλει-
αν, σωφροσύνας θ' ἕνεκεν,
καὶ στεναγμῶν

ἀντίστροφος, κώλων, ιβ'.

πενθίμων, τοὺς ἔχε κούρα
ἀτειτάλαινα βαρεῖς,
ζυγόνος δίκαν, μετὰ πότ-
μον διώλεσον τέκεος πολυθέστοιο.

οὐ ξυνῶν γὰρ ὄρπακος θίγει
χλωροῦ πόσιος φίλου ἐστερημένα,
οὐδ' ἀφύσσει πίδακος ἐκ φιαρᾶς,
ἀλλ' ἄλαστόν τι στένει, καὶ φθέγγεται,
εὖνιν ἄγροισα βίον
εὐνέτου μίμνει φίλου, αἰὲν ὕδωρ.
πίνει θολερὸν, μηθέπει δ'
ἆνα πάντα,

ἐπῳδ. κώλων, ιε'.

ὃν ποθέοισα συνεύνον.
παρθένος τοῖον βίον
εἵλετ' ἀριστοτόκεια.
ἱμέρῳ γὰρ τακομένα ζαφλεγεῖ
νυμφίου, τέκνου τ' ἀρίστου
τῆλ' ἀπεῖχε θαλιᾶν
πασᾶν, παραμύθιον οὐδὲν δέξατο.
στόματι δ' εἴπεσκε δροσερῷ,
λέγε μοι, μοι μάνυε;
εἰ δ' ἄγε ψυχᾷ πεφιλαμένε τᾷ ἐμᾷ,
προσφιλὲς τ' ὄασοις φάος μου,
πᾷ μεσαμβρινὰ νομεύεις,
πᾷ θέρει ἐνδιάεις.
κατόπιν τοῦ μ' ἕλκε τάλαι-
ναν πόθῳ τειρομέναν κῆρ.

στροφ. ζ'. κώλ. ιβ'.

πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ξυνῶν
νύμφα ἔοικε θεοῦ.
ἅδε γὰρ καιρὸν θαλεροῦ
ἦρος ἀγγέλλει τὰ ἐπηλυσία τῶν σφᾶν,
ἀγγέλλει δ' ἀτερπῆ ἤματα

χειμῶνος ἀπηχθέμενον ἤδη τραχέος.
τοῦτο δὴ πράξει μυρία θεόπαις,
ἀνίκ' εἰς κόσμον γεγῶσ' εἰσήλυθεν.
μάνυε φρικαλέαν
γᾶν ἀπιστίαν περιλιπεῖν ψαφαρὰν,
πίστιν τε βροτοῖς ἐπιδα-
μεῖν ἐραννάν.

ἀντίστροφ. κώλ. ιβ.

ἄδεται ξυνγῶν ἐν ὕλαις,
πρηόσιτ' ἀκροτόμων
συνεχὲς ζώοισ' ὀρέων.
ἃ γεμαὶ ὄρνις φιλέρημος ἑοῖσ' αἰθερί-
πων τ' ἔχθει πάτον καὶ ἄθεα.
οὕτω δ' ἀλέεινε τὸν ὄχλον πότνια
τὸν βέβαλον, καὶ φρέν' ἄειρεν ὑπὲρ
δύπτερον σταθμὼς μονήρης ὠρανοῦ.
τουτάκι δεῖξεν ἑοῖ
τοῦτ' ἄδειν ὕψος μάλ', ὅκ' ἦλθε περὶ
τὰν γαῖαν ὀρειοτέραν
αὖ ξυνάϊμον,

ἐπῳδ. κώλ. ιε.

ἀλιβάτοις ἐς ὀρόγκοις
ἁ νεᾶνις σὺν θεῷ,
τὸν φέρε γαστρὶ παγκλύτα.
φαντὶ δ' οἱ δεινοὶ περὶ ταῦτα νεοσ-
σῶς ἑοὺς ὄρνιχα τάνδε
νυκτὸς ἐκτρεφέμεναι.
οὕτως ἰδίοις θεράποντας παρθένος
νέμει ἐν αἰῶνι δνοφερῷ,
κομέει θ' οἷα βρέφη,

οὐδὲ

οὐδὲ μὲν ξυγῶν κρέας οἶδε πάσασθαι
κνόδιόν τι καὶ τεθνακός.
ὧδ' ἄνασσα πᾶν τι δόγμα
στρεβλὸν ἀποστρέφεται.
πρὸς ἑπαρείας ἑτέρων
ὀρνέων ξυγῶν ἑτοῖμα,

στροφ. η'. κώλων, ιβ'.

καὶ κόρα καμοῖσ' ἀεικὲς
πολλὰ πονηρὰ πάθεν.
καὶ γεμαὶ ξυγῶν κόρακας
οὐ φιλεῖ λάβρως, φιλέει δέ τε ξάρωνας.
ὡς στέργει σεμνὰ μάτηρ ἀφε-
λῶν φῦλον, ὑπερφιάλοις δ' οὐ τέρπεται.
καὶ πελειάδων τὶ φυᾶς ἦλαχεν.
πρῶτα μὲν ζώει στερεῖσ' ἀδευκέος
πάγχυ πέλεια χολᾶς.
πικρίας δ' αὐτὰ. στυφελῶν τε τρόπων,
ὀργᾶς τε παλιγκότοιο
ἰοῦ ἄμοιρος,

ἀντίστροφ. κώλων, ιβ'.

οὐδὲν ἀζηχὲς μελιχρὰν
σκυζομένας κραδίαν,
οὐδ' ἀμείλικτόν ποτ' ἔδυ,
ἀλλ' ὑπὸ κηριξεφέων μερόπων θάλλε
νύμφα περαύμητις καὶ περσα-
νής, λειριόεν χαρίτων ἁβρὸν φυτόν.
ὀρθὸν ἀτεράρων, καθαρόν τε βλέπον
δέργμα χλωραύχην φυᾷ τι λαγχάνει,
τοῖα νοήματ' ἀεὶ
ἁ θεοῦ κοῦ θε κλυτόκαρπος ἔσω

σταθέων νυὸς ἀδυπνόων
ἐρυτίμου.

ἐπῳδ. η'. κῶλ. ιε'.

πῶς γὰρ ἄδοι βασιλῆϊ
οὐρανοῦ πανδερκέτα
ἁγνοτάταις περιπλεύρησιν
σχοῖσα θερμὸν ζᾶλον ὀπιζομένα,
νωλεμὲς πάπταινε, πολλὰ δ'
οὔποκ' οὐδεῖ νόον.
μῶνα γεμὲν οἶδε φιλεῖν πλανῶν ἐὸν
δύνεται στύφερον δίγονος.
μυρία δ' δυώλενος
θυμοπύρῳ στοργᾷ πιθέεσκε φίλαμα.
φαμὶ δ' ἵμερτὸν δυασμὸν,
τῶ θεοῦ τοκὰς τέτυκται,
καὶ χέθεν δεῖγμα καλόν.
κύσε γὰρ κρείοντα θεὸν
διφυᾶ ἐν σάρκῳ γενέθλα

στροφ. θ'. κῶλ. ιβ'.

τοῦτ' ἀείζαλον φίλαμα
τηλόθεν ἑσταότα
εἰς μίαν κολλῇ φιλίαν,
προξενεῖτ' εἰς ἀριθμὸν ἕν ἀλλόκοτ' ἀλλάλοις
φῦλα, προξενεῖτ' ἀλλόθερα.
θνατοὺς μακάρων τ' ὀαριστὰς θήκατο.
ζεῦξε τὰς χέρσου πλάκας οὐρανίοις.
φέρτατον δ' ἁμῖν ὀλύμπου κοίρανον.
τὰν δὲ πέλειαν ἁγνὰν
νύμφιος βάστησεν ἐπ' αἰθερίαν
λᾶξιν μετὰ τὰν καματώ-

δὴ βιῶναι.

ἀντίστροφ. κῶλ. ιβ.

ὄρσο δὴ νῦν ὦ φίλα μου,
δεῦρο μέλημα γλυκύ.
ἐλθέμεν τεάρεφν ἱερατά.
συγνὸς ἤδη γὰρ κατὰ γᾶς κατέβα χειμών.
ὄμβρος δ᾽ αὖτ᾽ ἀτερπὴς ᾤχετο.
φοινικορόδοις ἔαρ σὺν δ᾽ ἐμὸν φόβαις
χρύσεον στίλβει, φυτὰ νεκτάρεα
φύλλα τίκτουσι, καὶ αὐγὰς αἰθέμων.
ἐν χλοεραῖς δὲ θερεῖ
αἴολον βάσταις λιγύφωνος ἀη-
δών, ἀμφὶ νάπαις στένει ἀ-
δεῖα ζυγών

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

ἀμετέραν κατὰ χέρσον.
τοὺς ὀλιώθοις συκέα
ἁ γλυκύκαρπος ἔφυσεν
σὺν φορεῦς πόρθοισιν ἑοὺς μελιτό-
εντας, οἰνάνθαι γλυκεῖαι
δῶκαν ἀδύπνοον ὀδ-
μάν, ἔρσεο δῖα κόρα, τεάρεφν καλά.
σᾶς γ᾽ ὀπωπᾶς ἀμπέτασον
ἐρεύσας μοὶ χάριν
λεῖρον, φωνά σου ἐν ἀμετέροισιν
οὔασι φθέγξαιτ᾽ ἀδοίσας.
νήδυμος γὰρ σεῖο φωνὰ,
καὶ μελίγαρυς ἔφυ.
ἀγανῶπις δ᾽ ὄψις ἁπα-
σᾶν ἀριστεύει γυναικῶν.

στρο-

στροφ. ι'. κῶλ. ιβ'.

ἁ περιστερά ποτ' αὐτᾶς
ἐξετύπωσε φυὰν
ἄϊστος, τὰν δουρατέας
λάρνακος πρέσβυς ἀνενείκατο πατριάρχας.
πιστὸς, γᾶν μέλαιναν τανίκα
παντᾶ σθένος ὑδατόεν κατέκλυσεν.
ἦ γὰρ ὡς τήνα παλίνοστος ἐλθεῖν
αὖτλον ἄμπωτιν βροτοφθόρον φράσε,
καὶ θεὸν ἀμερίοις
εὐμενέειν λοιπὸν, φρονέειν τε φίλα,
θαλλὸν νεόδρεπτον ἐλαί-
ας φέροισα,

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ'.

χρίσματος ματρὸς πανάγνου.
ὧδε κλυτὴ μαρία
ἔσκεν εἰράνας ἀγαθᾶς
ἄγγελος, σπονδᾶς τε θεοῖο διαλλαχθέν-
τος θνατῶν ταλαιπώρῳ γένει.
εἰς μέσσον ἄγοισα θάλος σωτήριον
πατρὸς ὑψίστου, θαλέθον χάριτι.
τῷ καὶ ὀλβίσταν σε πάντων δέσποτις
φῦλα φαμὲν μερόπων,
ὅττι θαλπωρὰν πόρες ἄμμι βίου
δειλοῖσιν οἰομένοι-
σιν θανεῖσθαι.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε'.

καί τε κατ' οἶδμα θαλάσσας
τᾶς πολυκλύστου μέλαν
ματρὸς ἀριστοτόκοιο

ἀμφέπειν θείαν ἰδέαν δοκέει
πολλὰ τῶν ζώων πνεόντων.
νῦν δέ τι κρεῖττον ἑλὼν,
ἄλλων παραλειπομένων μοὶ φράζεο.
φαμὶ ταὶ πίνναι λιπαρὰν,
κασιγνήταν τ' εὐκλέα
πορφύραν. δοιὼ δὲ τάδ' ὄστρεα δῖα
κῦδος ἐμφαίνει κρεοίσας
τᾶς θεοῦ κουροτρόφοιο.
ἃ δὲ μὲν, ὅτι λίθον
χιοναυγῆ μαργαρείταν
κυέει αἰγλάεντα φαιδρόν.

στροφ. ια'. κῶλ. ιβ'.

αἰθερίας γὰρ νυκτὸς ὄρφνᾳ
τὰς πτύχας ἀμφιδύμους
αἳ ἀναπτύξασα δρόσον
λαμβάνει λαμπροῦ γόνον αἰθέρος, ἐκπιοῖ-
σας δ' αὐγὰς ἅμ' αἰφνὰς ἀστραπᾶς,
πτήξασα πάλιν, δίθυρον συγκλείεται
ὄστρακον, γλυκὺ δέ τ' ἀγακλεὲς οὔ-
πω γάνος λευκοῖο χεῦτα μαρμαρέου
πεφυκὸς ἀπ' οὐρανίας,
ἢ δὲ ῥιπᾶς ὑψόθεν ὀρνυμένας.
ἃ δ' αὖθ', ὅτ' ἀγάνορα κάλ-
χαν περιχεύει.

ἀντίστροφ. κῶλ. ιβ'.

ᾇ τε ποιοῦνται μοναρχᾶν
εἵματα δαιδάλεα.
κογχύλας μὲν γὰρ ῥοδόεν
αἷμα φοινίσσει χλανίδας μεγάλων κρειόν-

των

των ἄνθει φορύαστον λειρίῳ.
τιόνδ' ὑπάτῳ βασιλέων παμπόρφυρον.
φᾶρος ἁ χῆμα καλὸν ἁρμόσατο
μυστικὰ, τιόνδ' ὕφασμα μήσατο
ὁππότ' ἔφασε πίσυ-
νος ταχεῖ κάρυκι θεοῦ μεγάλου.
δῶλα πατρὸς ἠνίδ' ἐγὼ,
καὶ θεράπνα

ἐπῳδ. κῶλ. ιε'.

δέχομαι ἔμμεν ὀλύμπου
δεσπότα περίφρον, τεὸν
μοὶ κατὰ ῥῆμα γένοιτο.
δὴ γὰρ ἐγκύμων ἱκέτ' εἴδι φω-
νᾷ σὺν αὐθις τᾷδ' ἔγεντο,
ἀνδρὸς οὔτι βροτέου
λίτοῖο, γυναιξὶν ὁμῶς ἄλλαισιν, ἀλ-
λὰ θεογνάτου παιδὸς ἁγνοῦ
πατρὶ παντάρχᾳ θεῷ
συνθρόνου, ποίησε δ' ἁλουργίδα καλὰν,
χέρα περιστέλλοισα χριστῷ
τίμιον, πάντων δυνάστᾳ,
αἵματος ἐξ ἰδίου
παναχράντου παρθενίου.
τί δέ κεν ἐξ ἀρχᾶς πιφάσκει

στροφ. ιβ'. κῶλ. ιβ'.

ἄργυφος λᾶας πεφυκὼς
οὐρανίας, ἀφνεὰν
ἀστραπᾶς εἰσαλλομένας
πάντοθεν κόγχαν περιβαλλομένα γᾶα
ἐρσάεντ' ἐλύτρῳ δικλίδι,

καὶ πεπταμέναν κατὰ νύκτα κυανᾶν;
φωνέει χρυσοῦ ζαθέαν γλυκαν,
ἀσφαλὴς κλαίστρῳ κορείας ἀγλαᾶς,
τόνπερ ἔφυσε κεδνὰ
πνεύματος μάτηρ δροσερᾷ χάριτι,
ψυχᾶς θεότακτα λιταῖς
ἐνταθείσας,

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ΄.

ἐξ ἀνακτόρων πατρῴων
οὐρανίαν τε πλακῶν
ἐκμολοῦσαν δεξαμένα
πατρὶ συγκλάρου λόγου ἰσοταλάντοιο.
ἱμείροισα δὲ ξυνοῦ μόρου,
ἀρᾶν τε λύσιν ποτιδεῖν φθισηνόρων
ἃ θεοῦ μύσις χάνε διψαλέον
δήτι καὶ θερμὸν μάλ᾽, ὄμβρον ἐνδεὲς
οἷά τε νῶτον ἱερᾶ
γᾶς διαίνεσθαι, ὅτε σείριος ἄ-
ζει πάντα πυρώδεσι κόσ-
μον φλόγεσσιν.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε΄.

τῷ διὰ νυκτὸς ἄμολγον
τᾶς κλυτᾶς θεογνωσίας,
καὶ πραπίδων κνέφας αἰνὸν,
γᾶν κατ᾽ εὐρεῖαν τὸ κεδαιόμενον
τὰν ἑὰν σωτηρίαν τε,
ἐθνέων τ᾽ ὀλομένων
ζείοισα τυχεῖν λιπάρει ζωθάλμιον.
ταῖσι δ᾽ ἀρρήταισι γοναῖς
θεὸν αὐτὸν γείνατο,

τὸν μέγαν σωτῆρα βροτῶν πολυμόχθων,
προυμνῆτι κηραμιύταν,
καὶ δυαῖ ἀλκτῆρα πασᾶν,
καίπερ ἑᾶς κεφαλᾶς
τόσον οὐκ αἴπω γέρας, ἀλ-
λά τινος ἄλλας ἤλπετ᾽ ἔμμεν.

στροφ. ιγ΄. κῶλ. ιβ΄.

Τουτάκις δ᾽ ἄντλησεν ἔρσας
οὐρανίας λιβάδα,
Τουτάκις δ᾽ ἀκτῖνα νοε-
ρὸν, πάγη δ᾽ οὕτω ζάθεον βρέφος ἔκβλασεν
ἐν σπλάγχνοισι νύμφας ἀθερὸν
σεμνοῖσιν ἀπειρογάμοιο, μέγα ἔργον
τὸν φαμὲν μύσαι δι᾽ ἀκραιφνέα τι-
μαν τε καὶ κάλλος φυᾶς εὐνεάτου.
τρὶς μάκαρ, ὃς πρίαται
τόν δ᾽ ἁπάντων θνατὸς ἀνὴρ κτεάνων.
κεῖνός κεν ἔοι θεόμοι-
ρος ἴσον ἄλλων.

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ΄.

ὡς μέλισσ᾽ ἐπ᾽ ἄλλο τ᾽ ἄλλο
οὔνομα λειριόεν
θῦνέ μοι γλῶσσ᾽ ἀρτιεπής.
εἰπὲ τί κληδὼν φρονέοισα λέγει θέασις,
φαίνοισαί μιν ἱεὶντ᾽ ἐν δρόσοις,
καὶ συνθεσίας μέγα μνᾶμα θεσκέλου,
τόξον εὐκαμπὲς νεφέλαισι φλέγον.
ἆρ᾽ ὅθ᾽ ὡς τέκμαρ τόδ᾽ ἰὼ γαίας πέδον
μὴ κεραϊξέμεναι
νᾶμα καχλάζον τὸν ἔπειτα χρόνον

ἔθνει σὺν ἐφαμερίων
πάντ᾽ ἀμαυρῶν,

ἐπῳδ. κῶλ. ιέ.

ὧδε χαμαιγενέεσσιν
ἠπίδ᾽ ἠρώασας βροτοῖς
ὤπασεν ἀντιβολῆσαι
ἀμβρότου ζωᾶς γλυκὰ θεογό-
νου, νέου τ᾽ αἰῶνος ἄλλου
τᾶς δίαιτα χρυσέου.
ἐκ μὲν γὰρ ἔφυ παρὰ δόξῳ κύματι
παῖς, περὶ θνατῶν τ᾽ ἐκέκα-
στο θεουδείας σέφει,
εἰκέλα τόξου πολυανθέϊ χροιᾷ.
ἦ γὰρ ὡς ἀκτῖσι γλαυσσ
ἁλίου τόξον πεφυκὸς,
τὰς μυρία θεόθεν
γεγαῦ᾽ ἄνθεσι φλέγει
νεοθαλής περ ἐοῦσα θείοις.

στροφ. ιδ΄. κῶλ. ιβ΄.

ἰὼ σέβας καὶ θαῦμ᾽ ἰδέσθαι
εἴδει σεμνοτέρῳ.
οὐδὲ γὰρ βλαστεῖν βροτέας
ἐκ σπορᾶς ἔρνος δοκέεσκεν ἀγακλειτὸν,
ἀλλ᾽ ὥστ᾽ εὐθαλὴς θαυμασταὶ,
μορφᾷ νεφέλαις διεφαίνετ᾽ ἐκπρεπεῖ
ἐν κελαινώπεσσι φαεινοτέρα,
φαμὶ δὴ κώραις φυαῖπερ ἀφνεαῖς.
πρὸς δ᾽ ἔτ᾽ ἀρήϊον ὅπλον
ἱερὸς φαίνει, ἵν᾽ ἀταρβέα δα-
λῶν δύναμιν δαΐφρο-

νος

νος μεδοίσας,

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ.

τᾷ πρέπει πιτᾶνας αἰνοὺς
νειόθεν ὀρνυμένοις.
τοὶ βροτῶν ψυχάς γ' ἀλαπά-
ζειν ἐφορμαίνουσιν ἀλιστομένας αἰεί.
σημαίνει δ' ἀγαστᾶς ἴριδος
κύρτωμα καλὸν σκέπας, ὧ περισκέπει
ἀγκύλου πιστῶν τρόπον ἀσπίδος ὅ-
λον λεών. ἶρις δ' ὅτ' αὖ μανύτρια
φαύσιος αἰθερίας,
γᾶθος εἰράνας θεραπίδων ἀγέμεν
τὰν παρθενικὰν θαλερω-
πὸν νόσον.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

τῷ δ' ἑκαταβόλῳ ἁγνῷ
ὁ στράταρχος παγκρατὴς
οὐρανίαν στραπάων
κρηγύων τόξῳ στεροπὰς βελέων,
ἐμπύρους ῥιπάς τ' ἀφιεὶς
τοξότας, πολεμίων
θείου φλόγ' ἔρωτος ἐνάπτει ἀστεργέσι
θεραπίσιν, ὥς νιν, καὶ πατέρα
ὕπατον βεβλαμμένοις
καλὰ μέμνασθαι περὶ κῆρι φιλᾶσαι,
καὶ σέβεσθαι. ταῦτα δ' ἐντὶ
προδομένῃ τεξούματ' ἔργα,
ἅττα βροτοῖς φίλια,
χάριτές θ', αἳ σῶκος ἄναξ,
οἷά τις ῥυτὴρ οἴσου,

στροφ. ιε΄. κῶλ. ιβ΄.

οὐ κάμνει φίλας ἰάλλειν
ἃς διὰ γειναμένας.
ὑπερεχῶς χριστὸς πελέθει
ἴς ἔρως ἁβρὸς, θρασὺς οὐκ ἀφροδίτας παῖς
ἐκ πάντων γὰρ αὐτὸς κάλλιμος.
ὑψοῦ δέ τ' ἄεμμα πέλεν τοξαλκέος,
ἐξ ὅτ' εἰς αὐτὰν πατρόθεν κατέβα.
ὡς ὅτ' ἀλέκτωρ ἔδυ λεπτουργέα
ἰκμαλέαν νεφέλαν,
καὶ διαυγείαις σφετέραις χαροπὰν
θάλπιν κατέγραψε πολύ-
χροον φαειναῖς.

ἀντίστροφ. κῶλ. ιβ΄.

δὴ τόχ' ἅς κλειναῖς ἔπλησεν
μαρμαρυγᾶν θεότα-
τος τεκοῖσαν κεδνοτάταν,
ὡς καταστράψαι περί τ' ἀμφί τε κόσμον μέ-
γαν, φέγγος τ' ἀγαυὸν πότνιας,
πάντας τε βροτοὺς, μάκαρές τε θαυμάσαι
ἱερὸν θᾶσαι, φίλε, φησὶ σοφὸς,
τόξον δι' ἀνθὲς, κτίσαντά τ' αἰνέσοι.
ἀσπαλάθου δ' ἐδανοῦ
τὸ πνοὰν εἴρας περὶ ἐμὴν κέρα, βί-
ον λαρότερον μυρίας
φωνεῖ ὅσδειν.

ἐπωδ. κῶλ. ιε΄.

παρθένος ἐστὶν ἐκείνα
τὰν δίκαν παλαιγενεῖς
ἠριγόναν τι καλοῦντι.

ἱμ-

ὄμπνιον δ᾽ ἴχει χειρὶ δεξιτερᾷ
ἄσαχυν, ζείδωρον υἱόν.
ὅστις αὐτὸν ἔμμεναι
ἄρτον βιοθάλμιον εἶπε, σκαιοτέ-
ρα κρατεῖ πλάστιγγα χειρί.
ἄδικον μὲν γὰρ βίον
ἐκσυγεῖ· χαίρει δέ τ᾽ ἰσορροπίαισιν.
χρυσέοις ταρσοῖς πτεροῦται
τοὺς πόδας καὶ κοῦφα νῶτα.
πότνια γὰρ ἀγγελίαις
ποτεκλαρώθη ζαθέαις,
πᾶν χαμαίζαλον συγχεῦσα.

στροφ. ις΄. κώλ. ιβ΄.

ἅδ᾽ ἀνέψυξεν λέοντος
οἶμα μεταστομένα,
πρόσθεν αἴθωνος μαλεροῦ.
μείλιον δ᾽ ἔντυνεν ὑπερμενέϊ θεοῦ,
αἰανῆ τ᾽ ὀρέξαισ᾽ ἄνυσεν
θυμὸν, κατέπαυσέ τε βρύχαμ᾽ ἄγριον,
λὶν δέ μοι νῶσαι τὸν ἐρίβρομον αὐ-
τὸν θεὸν τιμάορον θνατῶν βαρύν.
ὃς πάρος ἐνδύμεναι
μείλιχον κώραν, ἀϊδωνέ᾽ ἀλι-
τρῶν σώματ᾽ ἐκέκλετο μάρ-
ψαι πνεόντων.

ἀντιστροφ. κώλ. ιβ΄.

τοῦ λόγου δ᾽ ἔλεγχος ἔστω
τοῦ δ᾽, ὅτι καππεδία,
ὀρέων τ᾽ ἄκραις κορυφαῖς,
ἔνθ᾽ ὑπωρείαις δρυὸς ἄκρα πεπαίνονται,

περκαίνει δ' ὀπώρα πανταχοῦ,
τὰ πρὶν μάλ' ἄωρα πέλεν κἀνάμερα.
καὶ θεὸς τοιόσδ' ἄρ' ἔγεντο μέγας,
ἐξ ὅτ' εἰς ταύτας ἔδυ νεάνιδος
κόλπον ἰοπλοκάμου,
καὶ δέμας κτίστωρ λάβεν ἀνδρόμεον
ἀνδρῶν, ῥαδιναί τε φύσιν
ὠκυπότμων.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε΄.

νῦν νεφέλας δέμ' ἐπείγει
ἄστρον εὐφεγγὲς λιπεῖν
παρθενικᾶς πτερόεσσας
οὔνομα κλεινὸν, νεφέλα δὲ μάλα
ὑδροχωτάτα βολαῖσιν
ἁλίου θυγατέρι
ἀΐνας γεραρᾶς διαφαίνοισα πρέπει.
ὅθεν ἐκεῖνα θεσπεσία
νεφέλα ἀγλαυμένα
ἐκ φάρου λαῷ θεοπειθεῖ γαῖαν
παρὰ παλαιστίναν ἔγεντο
τᾶς κόρας ἴνδαλμ' ἐναργὲς
τᾶσδε ποθεινοτάτας.
ἅτε γὰρ δύνεσκε νεφέ-
λαν θεὸς τήναν πυρώδη,

στροφ. ζ΄. κῶλ. ιβ΄.

ὡς φαείνεσθαι βροτοῖσιν,
ἡ δὲ λαλεῖν ἔθελεν,
τούς περ οἰκτρᾶς δουλοσυνάς,
ἔκτ' ἀναγκαίας ἐς ἐλευθερίαν χλόης
ἱμερτὰν λυτρωτὰς ἔξαγεν.

οὐ γὰρ θέμις ἔσκεν ἐφαμέροις ποτὶ
προσδρακεῖν γυμνὰν θεότατα κόραις.
ὧδ' ἔδυ σκᾶνος παναγνᾶς παρθένου,
ἀμφαδὸν ἀνίχ' ὁμι-
λεῖν ἄναξ θνατοῖσιν ἔχρηζε μέγας,
καὶ τοὺς θανάτοιο ῥύσα-
σθαι δυσάχοις.

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ.

οἷά τις δεινὸς στρατηγὸς,
μαλοβότας τ' ἐσιὼν
εἰς ἑὰν πάξαις κλισίαν.
καὶ νέος γαμβρὸς θάλαμον μετιὼν κνώ-
δη πνείων ἔρωτας προθυμένεις,
κεἰλύματι νηγατέῳ πυκνώμενος
χρωτὸς, ἐκ σεμνᾶς θόρεν, ὥστε γίγας
νηδύος πᾶσι γελῶς ἐπόψιος,
ὃς πρὶν ἄφαντος ἦν.
καὶ νέον ξεῖνον διὰ παρθενικᾶς
ἔχε νεφέλας, ὁμόδα-
μόν τ' ἀρωγὸν

ἐπῳδ. κῶλ. ιε.

θνατὸς ἀνὴρ, πολυειδῶς
ἐγγραφείσας θεσφάτοις.
πρῶτα μὲν ὦν βραχεῖαν
ἴδμεν εἰρῆσθαι, ὅτ' ἀεικελίαν,
δυτελῆ νόμιζέ θ' αὐτάν.
ἴδμεν ἄργυφον αἷμα,
ἱερὸν διὰ μεμβρέας σαρκὸς κλέος.
ἴδμεν αὖ κούφαν πεφατί-
σθαι, ὅθ' ὕλας γηγενοῦς

ἄχθος αἰανές γ' ἀπεσείσατο πάσας.
τὸ μὲν ὑμνεῖσθαι τέταρτον
ὡς διαυγῆ, καὶ ἀειδῆ,
βλέμμα δι' ἀτρεκίας
θεολαμποῦς, ἰκμαλέαν δ'
ὅτ' ἀΐεις, οἰκτίρμον' ἐμμὲν

στροφ. ιη'. κῶλ. ιβ'.

τοῦτ' ἄδει, κεὔσπλαγχνον ἦτορ,
αὐτὰρ ὅτ' αὖτ' ἀΐεις
κιονώδη κληζομένην,
ταινίκ' ἔννωσον σθένος ἄπλετον, ἀλλά τε
ταὶ μαζὸς θεοῦ, τᾶ γίγνεται
κόσμου μέγ' ἔρεισμα πιτνῶντος ἀσφαλές.
ὕστατον δ' αἰθερίην πυρὶ φεγγομένην,
ἴριδός τ' αὐγαῖς καλαῖς κεκερασμένην
ἀγαθέαν νεφέλαν,
τοῦτο δὴ πάσχειν θεοκυσαμένην,
ὠδῖνά τε παρθενίαν
ἀμφέποισαν

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ'.

γαστρὸς ἐν χόρτοις ἀχεάντου
φάσκε διηγανέα.
ἅδε θαυμαστὰ νεφέλα
σφείου σμύχοντος ἐρυκακέει κῆλα,
αἶθός τ' αἰνὸν ἀνθρώπων φλύει.
μᾶνιν δὲ θεοῖο χολουμένου λέξω,
πύκν' ἀλιτροῖσι καθιλασκομένα.
δαρὸν αἱ κόσμος κατεφλέχθη βαρεῖ
θεσπιδαεῖ μένει,
γᾶ τε καὶ πόντος δι' ἀμαιμάκετος,

αἰθὴρ θ' ἅμ' ὄλωλεν ἀφ-
δαν ἄϊςος,

ἐπῳδ. κῶλ. ιε'.

εἰ νεφέλα θεότιμος
οὐκ ἐμάλθαξε λιταῖς
ἀθανάτου κέαρ υἱοῦ
ἄφθιτον, μαζὸν τὸν ἔπινε παῖς
μικκὸς ἀμμνάσαισα μάτηρ,
πολλά μιν δεομένα,
θυμῷ δ' ἀδινῷ λιτανεύει τοιάδε.
ὕπατε κρειόντων δίοπε
γόνε, λαοῦ φείδεο,
φείδεο κραῖντορ σέθεν ἠπιόθυμε.
ἃ βαλὼν θάσω τὸ νᾶμα
ἐν νόον, καὶ θρέπτεα δειναῖ
φεῖσαι ἱπερβασιαῖ.
σκεπάει δ' οὔπω περιβολαῖς
θεοκλύτων ἔθνος κάκιςον

ςροφ. ιθ'. κῶλ. ιβ'.

περιςροπᾶν, δεύει ςαθεῦ τὸν
ὑλοτεραφέεσι πόθοις.
χ' ὥτι μαρμαίρει δ' ἀρεταῖς
ἄγ', ἀφαιρεῖται δνοφεραῦ περαπίδων νύκτα
λυγαίαν, φέρισαν δ' ἀτεραπὸν
εἰς οὐρανὸν ὑψιφόρητον δείκνυσιν.
κύριος ταύτας πόκ' ἐπεμβεβαὼς
αὐτὸς αἴγυπτον φάρον τ' εἰσήλασεν,
καὶ πέσον αἶψα βρέτη,
ἅσσα τεῦξαν φερῦδα σεβιζόμενοι,
ζέασαντα θεοῦ δύνασιν,

καὶ τεκοίσας.

ἀντιστροφ. κῶλ. ιϛʹ.

ἆπις, ἄμμων, ἠδ' ἄνουβις,
ἠδὲ κακὰ δαμάλα.
ἀλλὰ καιρός μ' ἐκπερλιπεῖν
ὀρνύει κυδρὰν νεφέλαν ἀναμιμνάσκων
ἀρδεύειν ἀοιδαῖς μυστικὸν
κᾶπον, περὶ τοῦ λέγεται ἄφθιτον στόμα.
ἀμὸν ἐς κᾶπον κατέβαν ἐρατὸν,
ὦ κασιγνήτα, φίλα τε νύμφα μου.
καὶ τόθι σμύρναν ἐμὰν,
σὺν δ' ἄρωμ' ἄμησα πολύθρονον ἀν-
ῶδες, μέθυ λαρὸν ἔπιον
ξὺν γάλακτι.

ἐπῳδ. κῶλ. ιεʹ.

τὸ γλυκὺ κηρίον ἔβρων,
τὸν πόνον σεμνᾶς μελίσ-
σας μέλιτος πλέον αὐτοῦ.
τίς γε μὰν τοιαῦτα λαλεῖ; γόνος ὑ-
ψίθρονος πατρὸς θεοῖο,
ὅστις ἦλθε μυρίας
εἰς κόλπον ἐπήρατον αὐτᾶς ἐκτενῶς
λιτομένας ἐλθεῖν νιν, ὅτε
ἐκάλει τοιῷδ' ἔπει.
αἴθ' ἔρως ἵκοιτο μετ' ὀρχατὸν αὐτοῦ
οὑμὸς δι' ἀνθῆ, μελιχρῶν
τρωγέμεν μήλων, ἑαυτὰν
πέφραδε δ' ὧδε κόρα
χλοερὸν κᾶπον, νοερᾶς
κάρπιμον πάσας ὀπώρας

στροφ. κ. κῶλ. ιβ΄.

ἔνθα δὴ σίβδας βρυάζει
κόκκος ὁ φοινικόεις,
καὶ κεράδας νέκταρ γλυκερὸν·
ἔνθα πυρναίας σταφυλᾶς χαρωπὸς βότρυς
περκάζει, κἀλαίας ἱερᾶς
καρπὸς περὶ καλὰ πεθιλῶς τέλλεται,
τέλλεται δ' ὄγχνας, κεραΐζει δέ μιν
οὔτι πω χεῖμων δυσαὴς, οὐ κρύος,
οὐ ζαμενὴς ἄνεμος,
ἀλλ' ἀσινὴς πάντα χρόνον γέγαεν
δι' ἀνθὲς ἑᾶς γέρας ἀκ-
μᾶς ἀέξων.

ἀντίστροφ. κῶλ. ιβ΄.

ὧδ' ἴδοις καὶ κύπερον ἁβρὸν,
ὧδε δ' ἄωτον ἀμᾶ
νάρδου, εὔοδμόν τε κρόκον.
ὧδε κνώδη κάλαμον, κινάμωμόν τε
καὶ βλάσταν ἀμώμου λαδάνου,
σμύρναν, λίβανον, κασίαν, καὶ βάλσαμον,
καὶ θύον λαρὸν, δοκίμαν τ' ἀλοάν.
ἕρκος ἄρρηκτόν τι περὶ δ' ἐλήλαται
ἄλσει ἀκηρασίῳ,
προσβολάς τ' αἰνὰς σινίων κρυερῶν
ἄμυνε τὸν ἀμφοτέρω-
θεν τεῖχον.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε΄

καὶ τέμενος γὰρ ἐραννὸν
τοῦτο κλαϊσὸν πέλε
κλᾶξιν ὅπερ τελεῖ ἁγνὰ,

κλᾶξε παξῷον κράτος εὐρὺ θεοῦ,
κλᾶξε δ' ἀπείνα τέκνοιο
μῆτις, ἠδὲ σοφία,
κλᾶξε γλυκύτας κλυτοτέχνου πνεύματος
περιπλανωμένα πεδ' ὅλον,
ἵν' ἀσύλωτον μένῃ
δυσμενέων βία τε κακορραφίαις τε,
καὶ φθόνῳ βεβλαμμένων κῆρ.
οὐρανοῦ δ' αὐθείλετ' αὐτὸν
ὄρχον ὁ παξοφαὴς
λόγος εὐερκῆ, χαρίεσ-
σιν ἀγαναῖς τιαῖς δ' ἰανθείς.

στροφ. κα'. κώλ. ιβ'.

οὐ πρέπει χαρὶς γανῶσας
πίδακος ἀενάε
εὐθαλὴς μεῖλαξ, διόπερ
τὰν ἐμὰν δέσποιναν ἀρηραμέναν σφραγῖ-
δι κράναν πάλαι ῥῆσις φατὸς
αὔδαξεν ἐκεῖ, κάλεσεν τε δενδρέων
νᾶμα θαλλόντων, περρέον λιβάνου
σὺν ῥόδῳ βασταῖ μάκραν νιφάργεος.
σὺν γὰρ ἄνακτος ἔχει
δίον ἀφθάρτου προχάραγμα βαθὺ,
καὶ σᾶμα φορεῖ θεοει-
δές τι μώνα.

ἀντιστροφ. κώλ. ιβ'.

ἐκβλύει δὲ λαμπρὸν αἰεὶ,
κἀργυροειδὲς ὕδωρ,
τὰς φρένας πιστῶν μερόπων
ἀφθόνοις ῥαίνει λιβάδεσσι προπίνοισα

νηπεν-

νηπενθές τι παιώνειον πόμα,
κνειζεφέων μανιᾶν τ᾽ ἀκεῖται·
δίψαν αὐχμηρᾶς χαλεπὰν θεραπίσιν,
καῦμα μειλίσσει, νέμει περὶ ψυχὰν,
θεσπεσίαν τ᾽ ἄνεσιν.
ἔνθεον τούτου κελάρυσμα καὶ κακῶν
πάντων ὑπίλασιν ἐπά-
γον κλύουσιν.

ἐπῳδ. κῶλ. ιέ.

αὐχμὸν ἀεικέα σβέει
σταθέων, γεννῆ χλόας
ἀδυπνόοις ἀμαράντοις,
τᾶν διόλλυσθαι κλέος ἀνθεμόεν
οὐ φιλεῖ, φαμὶ ψεφηνοῖς
ἐν νόεσσιν ἀρετὰς,
ἀβροῖο κρόκου τ᾽ ἀδιάντου τ᾽ ἀγλαοῦ
μᾶλλον δ᾽ εἰδεῖς τ᾽ ἐρατάς τε.
ἀμάρας δ᾽ ἐγγὺς ῥοᾶν
ἀμφὶς αἴγειροι, πλάτανοί τε κομῶντι
δαψιλὲς, βλωθραί τε λεῦκαι,
κἀλσέων ἄγαλμα δάφναι,
ἠδ᾽ ἐλάται ῥαδιναὶ,
κυπάρισσοί τ᾽ ἀκρόκομοι,
πᾶν γένος τε φυξίμαλον.

στροφ. κβ΄. κῶλ. ιβ΄.

τὴν πάλαι φῦλον φερίστων
ματρὸς ἀπειρολέχου
γράψεν εἰκὼ ζωογράφων
ἀστέρ᾽ ἴσχοισαν κατὰ δεξιὰ μαζοῖο
παμφεγγῆ, καὶ αὐτὰ δ᾽ εἴσατο

πιστοῖς θεοπρέπεσιν ἑοῖσι σχήματι
πολλάκις τοίῳ σελαγεῦσα μέγα.
ὥστε τεκμαίρειν μιν εἶναι παμφαὲς
ἄστρον ἐκεῖνο κλυτὸν,
ἅλιον προφθὰν τόπερ ἦει φάει
φαιδρὸν, καὶ βουλυτὸν αὖ-
τις μεταπόν.

ἀντιστροφ. κῶλ. ιβ'.

τῷ μετ' ἀνθρώποισι δισσὰν
δῶρεν ἐπωνυμίαν.
φωσφόρος μὲν προφὶ κλύει
ὁππόκ' ἀντέλλει, κλύει ἕσπερος, ὡς δύνει.
οὕτω γὰρ γόνον τὸν φέρτατον
πάντων, φαέθοντα δίκας ὑπέρτατον
ἔφθασε πρόσθεν γεγαῦα φάος
ἐν σκότῳ λαμπρὸν λυγρῷ καθημένοις
ἀγγέλτειρα βροτοῖς.
οὐ μετ' οἱ δὴν δ' ἕπετ' ὑποφθαμένῳ,
πότμῳ προδοθέντι ἀώ-
ρῳ δυσαλγεῖ.

ἐπῳδ. κῶλ. ιε'.

τοὔνομα δ' ἔμμορε πρῶτον
ἔπειτ' ἀστὴρ πάγκαλος,
ὅττι φέρει σέλας ἁγνὸν
νυκτὸς ἐκ νεφύων χαροπαῖς ψαφαρὰν
ἠλύγαν αὐγαῖς ἀνεῖσας.
τοῦτο πρᾶξεν μάλια
λαοῖσι φαεσφορίαν ἃς κλήσιος
ἀνίκ' ἐκδαμώσατο πᾶ-
σι, λέγω τὸν φαίδιμον

ἠὸν αὐγάζοντα λιπαυγέα κόσμον.
τῶυτ' ἀειζάλοις τέλεσσεν
παρθένος σεμνὰ τρόποισι,
τᾶς ὁ βίος ζάθεος,
καθάπερ μέλπει γ' ὅμαδος
ἱερὸς, πάντας πινύσκει.

στροφ. κγ'. κώλ. ιβ'.

πᾶν καταιθύσσει βρότειον
εὐδοκιμεῦσα γένος.
σὺν θεοῦ δ' ἐξᾶρχε νέας
ὀλβίας ἀοῦς χορεί. χρυσὸς ἀγάνωρ γὰρ
θαυμαστόν τι ἅμαρ παμφαὲς,
ματρός τε κλυτοῦ κλέος εὐφάμου βίου.
ἕσπερος δ' αὖθις λέγεται βασιλὶς,
ἅλιός τ' ἀστὴρ, ἐπεὶ καθημένοις
ἐν κνέφαϊ πραπίδων,
καὶ ψέφει φαιδραῖς ποτιδερκομένα
αὐγαῖσι φλέγει συγκεράσ,
κἀξεγείρει.

ἀντιστροφ. κώλ. ιβ'.

προφρονὸς μορφᾶς ποτιστά-
ζει χάριν εἰδαλίμας
τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γινομένοις
προξενῶν ἀστὴρ, καθαράν τε διαύγειαν
ἀνθρώποις, φέρει τ' εὐθυμίαν
φαιδρωπὸν, ἔρωτά τε θερμὸν καρδίαις.
τόσσ' ἐνεργοῖσ' ἀστερόεσσα κόρα
ταῖς βροτῶν ψυχαῖς πρὸς αὐτᾶ κειμένων
οὔποκ' ἔκαμνε γέρα.
λῦμα γὰρ σμάχει φρεσὶν ἀπτόμενον,

ἄγλαν τ' ἐνίη τι, δίδοῖ τ'
ἄλλα δοιώ.

ἐπωδ. κώλ. ιε'.

κυδαλίμοισι βραβεύταὶς
δωσέμεν νικαφόροις
ἀςέρα τοῦτον ὑπέςα
τῶν παθέων χειςὸς καλὸν ἄθλον ἄναξ
γηγενέων, θυμοῦ τ' ἐραν:
εἰ βροτός τις ἔφατο
νικῆ, γέρας ἀθάνατον τούτῳ θέλω
τὶ δόμεν ἄκρας ἀντ' ἀρετᾶς,
ἔρεοντ' ἀοῦς φάος
φαιδρὸν ἀνθρώποις ἐπιφάτνιον ἁγνόν.
ἄιθε κἀμοὶ χειςὲ δοίης
λαμπρὸν ἄςρον, οὐχ ἅτ' ἐχθρῶν
κρέσσονι γιγνομένῳ,
ςεφάνωμ', ἀλλ' ἡττωμένῳ,
τοῦδε νικασεῖν δοθέντος.

ςροφ. κδ'. κώλ. ιβ'.

καὶ περιπληθὲς παρείη
οὐνομάτων τι νέφος,
ὁρμαθός τ' ἀειδομένων,
τοῖς θεοῦ νύμφα ςεφανωσαμένα ςίλβει,
ὡς αἰθὴρ φαεννοῖς τείρεσιν,
φωνοῦσαν ὅμως μέλος αἰόλον λύραν
πασσάλῳ θασῶ ἀεκαζομέναν,
ὄφρα μήδωμαι νέον τινὰ τρόπον
ἄλλον ἐναρμόνιον.
οὐ πρέπει δ' οἴμῳ ἐνὶ πάντα θρεῖν
ἄμμι κροτέοισι νυὸν

ταί-

ταῖνδ' ἐραννάν.

ἀντιστροφ. κώλ. ιβ´.

ἀλλὰ ποικίλλειν πρεπόντως
τὸν μελίκομπον ὕμνον,
πέπλον αὐτᾶς μιμεομέ-
νοις πτυχαῖς φωνᾶς πολυστρέα θαητὸν,
ὡς λειμῶνα πίας γλήνεσιν.
κόσμον γὰρ ἔχει ἀρεταῖς πανείκελον
ταῖς θεοδμάτοις, χρύσος αἷσι πρέπουσαν
καίνυται θνατῶν, ὑπέρ τ' ἀγάλλεται,
καίνυται οὐρανιδᾶν,
ἐν δίκᾳ δ' αὐτᾷ τόδ' ἐνὸν κελαδεῖν,
πᾶς τίμιος ἐντὶ λίθος
τὸ τεὸν εἶμα.

ἐπωδ. κώλ. ιε´.

παρθενικὰν ἀγαπατὰν
τάνδε φορμικτὰν πατὴρ
πρὰν νεοσιγάλῳ ἔθει
εἶδεν ἀσκητὰν σολύμων βασιλεὺς
ὀρθόμαντις, καί μιν αὐτὰν
ἐκρότασε σὺν ἔπει
τιᾷ δ' ἀγανὰν ἑλίζων πακτίδα.
ὦ νάσου δέσποινα φίλα
ἐπὶ χειρὸς δεξιὰ
σὺν στολᾷ χρυσᾷ χαρίεσσα παρέστα,
χεῖρα δαιδαλθεῖσα λαμπρὸν,
κρᾶτα κρηδέμνῳ τ' ἐραννῷ.
ἀλλ' ἄγε σὺν παλάμᾳ
μεταβῶμεν τᾶσδε νέον
ὕμνον ἐς θεόρτον ἄλλον.

ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑ-γίαν θεομήτορα μέλει σαπφικῷ.

Χαῖρέ μοι κυδρὰ θύγατερ κρατίστου
πατρὸς αἰώνων μεδέοντος ἄκρου,
οὐρανοῦ, γᾶς καὶ πολιᾶς θαλάσσας
δαμιοεργοῦ.

χαῖρε σωτῆρος θεομῆτορ ἁγνὰ
θευφανοῦς τ' ἀλκᾶς, σοφίας τ' ἄνακτος
πατρὸς, ὃν δειλᾶς μερόπων γενέθλας
ῥύτορα πέμψε.

χαῖρε χρυσάμπυξ ῥοδόπαχυ νύμφα,
πνεύματος νύμφα φυγόδεμνε θείου,
ὅς σε θαηταὶ θεόπαιδα θῆκε·
παρθένον οὖσαν.

χαῖρε δ' αὖ πόντου βρεμέθοντος ἄστρον
φαιδρὸν, ἱμερτὸν, θαλερωπὸν, ἁδὺ,
κάλλιον κλειναῖ ἀμβρύαστον αὐγαῖ
προδρόμου ἀοῦς.

χαῖρε τηλαυγὴς κροκόπεπλε θεία,
ἃ δίκας λαμπρὸν φαέθοντ' ἔτικτες
ἅλιον κόσμῳ ῥοδόχειρος λιπαυγεῖ
ἠριγένεια.

χαῖρε δ' εὐῶπις μέγα δῖα μήνα,
παμφαὴς μήνα, δνοφερὰν ὀμίχλαν

ἃ λύεις

ἃ λύεις ψυχᾶν, μιανθεῖσαν ἄγλαν
οὔποτ' ἔχοισα.
χαῖρε δ' εὐερκὴς θαλέθοισ' ἀλωά,
ἄλσος εὐῶδες, τέμενός τ' ἐραννόν,
ἔνθα παντάρχας βασιλεὺς φιλαδεῖ
ἐνδιάασθαι.
χαῖρε θαυμαστὰ πόλις εὐρύχωρε,
θεοφιλὴς πόλις, θεόδματε τύρσι,
τὰν ἔχει κρείων ξειπόθατον αὐλάν
οὐρανιώνων.
χαῖρε δ' ἱλασμοῦ θεόμοιρε βωμέ,
θῦμ' ἀερτάζων θεόγνατον ἀμνόν,
ὃς μύσος κόσμου, συγγενές τ' ἐπαθλάς
αἵματι λοῦσεν.
χαῖρε τιμαλφὴς θυόεσσα παστάς,
νυμφίου παστὰς πανυπερτάτοιο,
ὅς σ' ἑὴν ὅρμοισι στεφάνωσε πᾶσαν
ἀστερόεσσιν.
χαῖρε δ' ἀντείλαν κεῖνον ἐν βάτοισι
λευκὸν, ἀλλάων προφέρεις δὲ κωρᾶν.
τόσσα συμβλάταν, ὁπόσον τόδ' ἄνθος
ἁβρὸν ἀχέρδου.
χαῖρέ μοι κοχλὶς λιπαρὰ θεοῖο,
ἃ κύεις προφῆκα ζαθέαν λαβοῖσα,
ἀστραπᾶς θείας ἀνεκὰς μολοίσας,
μάργαρον ἁγνόν.
χαῖρε καλλίστα ἱερᾶν πυλάων
θεσκέλου ναοῦ πύλα, ἃν πέρασεν
οὔποτ' ἀνήρ τις βροτὸς, ἀλλὰ πάντων
κοίρανος ἀνδρῶν.

χαῖρέ μοι κλῖμαξ ἀνάγοισ' ἐς αἶπος
οὐρανοῦ φῦλον ταχύποτμον ἀμῶν,
ὥς κεν ἀλλήκτων βιότοιο λᾶξιν
αἰὲν ἔχωμεν.
χαῖρε δ' ἄχραντος, καθαρά τε κράνα,
ἃ βλύεις ἁγνὸν θεοτερπὲς ὕδωρ,
ᾧ θαλεῖς κᾶπος ἱεραῖς ῥοαῖσιν
συνεχὲς ἄρδον.
χαῖρε παντοίων χαρίτων μελιχρὸν
νᾶμα, παμπληθὲς βαθὺ χεῦμα δώρων
ἀγλαῶν πέμπον διὰ νῶτα πόντου,
καὶ κατὰ γαῖαν.
χαῖρε χρυσανθὴς κυανῶπι φοῖνιξ,
ἃ θεωθείσας περίεσσι φύτλας,
ὅσσον ἐν πτανοῖς ὑπερέχει ἄλλων
ὄρνις ἄνασσα.
χαῖρ' ἔρως θνατῶν πολύθεστε γλύνα
ὧ σεβέων, πλάθει μακάρων τ' ἀγαυᾷ,
ἀλλ' ἔτι μᾶλλον γλυκερὸν μέλημα
κρέσσονι πάντων.
ἀλλὰ τριλλίστα μελίφρων ἄνασσα
τὸν σέθεν μύσταν με σάω μάκαιρα,
καί νυ τὸν χριστοῦ θεόκλητον υἱοῦ
κλᾶρον ἅπαντα.

Ἀσπασμὸς τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν πανά-
χραντον παρθένον Μαρίαν τὴν
θεοτόκον.

Ὦ κλυτὴ, ὦ χαρίεσσα κόρη μέγα χαῖρε Μαρίη,
χαῖρε μέλημα θεοῦ πολυήρατον. αὐτὸς ἀκηδέων
κύριος οὐρανιδῶν μετὰ σοῦ πέλε θυμὸν ἰανθεὶς
ἀγλαΐῃσι τεῇς, καὶ ἤθεσι κυδαλίμοισιν.
τοὔνεκα πασάων, σὺ μακαρτάτη ἔπλευ γυναικῶν.
τρίς τε μάκαρ καρπὸς, καὶ τετράκις ὄλβιος ἁγνῆς
νηδύος ὑμετέρης, τὸν παρθένος οὖσα λοχεύσῃς
ἀθανάτοιο θεοῦ γόνον ἄμβροτον ἁγνὸν Ἰησοῦν.
ἀλλὰ μάκαιρα κόρη ὑπὲρ ἡμῶν εὔχεο δειλῶν,
ὄφρα δυῶν ῥυσθῶμεν, ἀμηχανιῶν τ᾽ ἀλεγεινῶν
νῦν τε καὶ ἐν καιρῷ κρυεροῦ θανάτοιο δυσαλγεῖ.

Idem latine.

Virgo illuſtris aue, ſublimi ornata decore,
Salue cura Dei Maria inclyta. morte carentum
Ipſe Sator ſuperum tecum manet oblectatus
Moribus egregijs, atque aureo flore decoris.
Fœminea idcirco tu ſtirpe beatior vna.
Terq; tui ventris fructus, quater ille beatus,
Quem virgo paries illæſo caſta pudore.
Progeniem ſummi dilectam Patris Ieſum.
Sed tu pro nobis miſeris Regina precare
Vt luctu, ac ſæuis angoribus expediamur
Nunc ſimul, atq; atrum ſub mortis tempus acerbæ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΛΥΚΟΣ ὀνόματος τῇ παναγίᾳ θεοτόκῳ προσενεμημένου.

Τίς καλὴν λυκὸς μερίῃ κλῆσιν οὐκ ἐφαρμόσαι
παρθένῳ φαίη φαεννῇ, ἢ ψέφους οὐκ ἤδετο
μητρὸς ἐν σπλάγχνοις παγεῖσα,
μηδὲ βλώσκουσ' ἐς φάος;
τὴν δέ που ψαλτὴρ κλείζει βαρβίτῳ θεόφρονι,
φὰς μάτην βροτοὺς ἔγρεσθαι πρόσθε λαμπρᾶς αὐτο-
φαύσιος, λέγω δὲ κούρης τῆς δὲ μελλούσης φανεῖν. (λῆς
παρθένος μάκαιρ' ἐν αὐτῆς ἀντολῇ συγκείνεται
φαύσιος λάμψει φεραυγεῖ, τῆς δι' ἀγλαὸν κλέος.
οὐκ ἔοικε γὰρ θεᾷ τι προσφερὲς μᾶλλον λυκάς.
τῆς δὲ γὰρ κούρης γεγώσης κόσμος ἀστράπτειν μέγας
ἤρξατ' ἐκδύων ἀβληχροῦ χλωρὸν αὐχμὸν κώματος
χθόνι τε βάλσαμον ῥέουσα χρῶμα φαιδρὸν ἔσατο·
τοὔνεκεν φατίζετ' ἠώς, οὔνομ' αὐτῆς δηλαδή,
ἣν δ' αἰθαλθεῖσα πέπλῳ λευκῷ τὸν ἥλιον
προφῖον φορεῖ, περαίνει τ' εὐφρόνην παλίσκιον.
καὶ τὸ μύσης εἶπεν ἄλλος πρόσθες ἀμφὶ παρθένου
τῆς δὲ κλεινῆς, ἔπλετ' αὐγή, φησί, φωτὸς ἀμβρότου,
πάλμυός τ' εἰκὼν κρατίστου, καὶ κάτοπτρον ἀγλαόν.

ἀμφὶ

DE LVCIS NOMINE Sanctissimæ Virgini Deiparæ attributo.

Porro quis claræ vocamen conuenire Virgini
Lucis almæ denegassit, quæ nihil caliginis
Sensit vmquam creta in aluo matris, aluo ve edita?
Hanc sacer Psalmista dio personabat nablio.
Vanum, ait, vobis amici surgere ante candidæ
Lucis ortum appariture, nempe claræ Virginis.
In suo ortu comparatur Virgo felix fulgidæ
Luci, ob eius dignitatis eminentem gloriam.
Nil enim Deo similius luce pura creditur.
Hac enim nascente mundus cœpit elucescere,
Exsuit turpis veterni pallidam rubiginem.
Induit nouum nitorem terra sudans balsamũ.
Vnde & hæc Aurora dicta'st, nomine eius scilicet,
Supparo quæ mane Solẽ luteo cõpta inuehit (nat
Et modũ ponit nigrãti nocti, & umbras termi-
Adde itẽ quod alter auctor pãgit hac de Virgine.
Candor, inquit, sẽpiternæ lucis exstat uiuidus,
Atq; summi imago Regis, ac specillũ splendidũ
Hæc

ἀμφὶ δ' αὖ κἀκεῖνο κούρης ἐκλαβεῖν ταύτης δοκῶ,
ὡς φλέγει φάνητος ἠοῖς περὶ νοσοῦντος κόμη,
ἡνίκ' οὐρανὸν πυραυγῆ γ' οὐ μέλαν χραίνει νέφος.
λίσσομαι δ' ἐμὸν μέτριον φῶς σ', ἵν' ἐκ πηγῆς τεῆς
νηδύμου χεύοις διαυγῆ λάμψιν εἰς ἐμὸν κέαρ,
ὥστε τοι φανῇ δυναίμην λαμπρὸν ὕμνον πηγνύειν.
κεῖν' ἔναυσμα πρῶτον αὐγῆς, τὸ πρὶν ἔκπασε θεός,
πρὶν τὰ βάθρα θῆκε κόσμου, φράζε σ' ἀνθήσειν ποτέ,
ἐξ ὅτου πατὴρ προπάντων βλάστεν ἠλέκτωρ φαῶν.
μέλλε γὰρ κτίσει παλαιᾷ χ' ἡ κτίσις νεήλατος
πρός τ' ἐοικέναι θνητῇ, καὶ κατ' ἴχνος βαινέμεν,
οἱονεὶ θεσμὸς κελεύει μυστικὸς τῶν ἱερῶν.
παγκρατὴς ἀρχῇ τι τέκτων λέξε κοσμοποιΐας;
λὺξ γένοιτο, φησί, φαιδρή, ἣ πελιδνὴν ἠέρα
ἐκδιώκοι, καὶ κεδάσσοι φῶς ἐς εὐρεῖαν χάος.
τοῦτ' ἀνακτίστωρ τ' ἔειπε ῥῆμα πάντων φέρτατος,
εὖ τε τέλλεσθαι κέλευε παρθένον διηγανῆ,
ἧκεν ἣ γαίης ἐρεμνῆς αὐτοῦ γ' αἴθοι λαμπάδι.
ὡς καλός τις ἀρχιτέκτων δῶμα θαητὸν δέμων,
φράζεταί οἱ φῶς διαυγές, μὴ πέλῃ συγνὸν τέγος,
τὼς θεὸς κούρην κλεεννὴν δῶκε τὴν δ' ἐκκλησίᾳ.
οὐδ' αὖ εὖ φράδης θεόρτου, καὶ ῥοπῆς οἰκτρὸν
πνεύματος θείου μέτριον τὴν δ' ἐπίκλησιν λαχεῖν,
ἣ σέλας δηλοῖ θαλάσσης, ἄστρον ἢ θαλάσσιον.
καὶ καθὼς σῶμ' ἠλίοιο φωτὸς ἐκ παρθιτάτου
δίομεν πρῶτον φανῆναι, τὼς κόρης σελασφόρου,
φαίδιμον δίκης φάνητα χειστὸν ἁγνὸν φύμεναι.
ἥλιος γεγὼς δ' ἀπ' αἴγλης τέκνον ἠνίασε θεοῦ
ἐκ κόρης φύσειν ἐρανῆς, ἥπερ ἡ δῖα φυῇ
ἀργύφου φάους φέρῃσιν ἁγνότητ' ἀκραιφνέα

κεῖθι

Hac item de luce & illud posse credo intelligi.
Mane vti nascente Sole fulget auroræ iubar,
Quando cælum nulla eoum pulla fuscãt nubila.
Te precor vero Maria lux mea, vt fonte vberi
De tuo in meum refundas cor nitorem amabilẽ,
Quo tibi queã nitenti lucidũ hymnũ pangere.
Te fore innuebat illa, quam Deus produxerat
Auream lucem, priusquã texta mũdi poneret,
Vnde Sol conflatus ardens luminũ fons omniũ.
Debuit creationi fausta recreatio
Rite respondisse priscæ, & ire per vestigia
Illius, velut sacrornm ratio poscit mystica.
Quid Deus mundi institutor dixit in primordio?
Fiat, inquit, lux serena, liuidam ferruginem
Quæ repellat, ac nitorẽ fundat in vastũ chaos.
Hoc item verbum imperauit restitutor optimus,
Quando fecit exoriri fulgidam puellulam,
Quæ sua exornaret orbem luculenta lampade.
Ceu bonus quõdã architectus, quõ struit pulcrã do
Prouidet de luce aprica, triste ne tectũ siet. (mũ
Sic Deus lucem parauit virginalem Ecclesiæ.
Nec sine instinctu putandũ est, atq; nutu prouido
Spiritus sancti Mariam dictitatam nomine,
Quæ iubar sonat marinum, siue sydus æquoris.
Ac velut solare corpus luce de primaria
Creditur fulsisse cretum, sic nitenti e Virgine
Inclytũ Solẽ æquitatis Christũ obortũ credimus
Quippe Sol de luce natus filium dabat Dei,
De puella nasciturum, quæ sua pulcra indole
Candidæ lucis referret puritatem lympidam.

Addi-

Additurq. ibidem, vt illam viderit lucem Deus
Cōditor bonā emicasse, quod quoq. ipsi Virgini
Congruit dictū benigna, & vniuersis vtili.
Vtilis fuit ruinis innouandis cælitum,
Quos redintegrauit omnes, utilis mortalibus
Peste iniqua liberandis, atq. acerbo funere.
Fert opem quoq. ipsa iustis, fert misellis sontibus,
Dum quidē hos cōuertit, atq. copulat gnato suo,
At probos uirtute firmat, ditat omni gratia.
Præsto adest secunda nautis aura fluctuantibus,
Hosq. agit portū ad salutis, quos pmūt angustiæ
Iis refert gratū leuamē, omnibusque cōmoda'st
Porro quòd diuisa ab vmbris ipsa fertur luridis,
Indicat secretā ab atris mox fuisse sæculi
Labibus, deuota summo quādo deducta'st Deo.
Nam suam gnatam parentes obtulere trimulam,
Impigrā Deo ministrā, sicuti spoponderant,
Gratius manu parato numini sacrarium.
Hic tenebræ sæculares iure dicuntur viri,
Rebus addicti caducis, atq. fluxis sæculi,
His Deus lucē diremit, nempe purā Virginem.
Tū ferūt pupā tenellam quindecim tēpli gradus
Mysticos subisse nixam nemini mortalium,
Quod dabat debere cūctos ordines supergredi.
Nā nouē classes feruntur esse diuum in æthere,
Angelos graio uocare quos solemus nomine,
Porro sex ex orbe sūptæ, quas super Diua eminet
Sicq. verum euenit illud, quod parœmiographus
Dixerat. Multæ sibi ante cōgregarunt ditias
Filiæ, tu vero longe transilisti cæteras.

τοιγὰρ εἶλά τις γεγῶσα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κόρη,
εἰς ἔτη δὶς πέντε μίμνεν ἐν δόμῳ θυάδει,
μέχρι καρποῦ γεύσαιθ' ἥβης, ὥριος γάμῳ τ' ἔην.
ὧδε δ' αἰνοῦντος θεοῖο, νυμφίῳ παλαιγενεῖ
ἐζύγη φυλῆς ἀπ' αὐτῆς συγγόνῳ, τὸν δηλαδὴ
φῆνε ῥάβδος αἶψα φύλλοις, ἀνθέμοις τ' ἐστεμμένη.
ἀλλὰ τὸν σκοπὸν βάλωμεν κῆλ' ἱέντες εὐκλέα
ἐκ φρενὸς φίλης πρὸς ἁγνὴν παρθενείην λαμπάδα
συμβάλωμεν σώματα τῶδ' ἐς φέγγος αἴγλῃ μυστικῇ.
λὺξ καταυγάζει πάχος πᾶν, πάντ' ἐρεμνὸν σεύεται,
τὰς μερίνης εἶξεν αὐγαῖς καρδιῶν τ' ἀϊδρίη,
καὶ φρενῶν πλάνη λιπαυγής, φλέξε φέγγος ἀζεικές.
λὺξ ἐῇ φύσει προσηνεῖ πᾶσι κοινὴ γίγνεται,
πᾶσι προυμένης φαείνει, τὰς μερίνης πραότης
τοῖς καλοῖς, κακοῖς θ' ἑτοίμη τὴν βροτῶν ἐπαρκέσαι.
ἄμμορον πᾶν πρᾶγος αἴγλης στυγνὸν, αἰσχρῶς τ' αὐχ-
τῇ δὲ μικτ' αὖ τέθηλεν, ὧδε μηδ' ἐράσμιον, (μέγ,
μηδὲ φαιδρόν τι στερηθὲν παρθενείης φαύσιος;
ἐν φάει φιλεῖ βροτῶν κῆρ ἀσφαλὲς καθεστάναι,
τάρβεος θαρσεῖ τ' ἀπόντος, τὰς ἀνάσσης κυδίμης,
ἀτμένες ῥοπῇ μακαίρας πανταχοῦ πεποίθασι.
λὺξ φύτλην φῦναί τ' ἀρήγει, καὶ τρέφεσθαι σωμάτων,
καί νιν ἀλδήσκειν φυεῖσαν, τὰς φυτεύει παρθένος
τὴν θεηγενῆ γενέθλην, ἠδ' ἀέξει φαιδίμην.
εὐδιεινᾷ φωτὶ δῆλαι μηχαναὶ λοχωμένων,
καὶ δόλοι φαίνοντ' ἐναργεῖς, δαιμόνων τὰς δεσπότις
τὰς ἐνέδρας ἐκκαλύπτει, καὶ κακὰς πανουργίας.
τῷ μάλα πτήσσουσιν αὐτὴν νέρτεροι ληΐστορες,
ὅττι σφῶν φαίνουσα τέχνας ποιέει θαμ' ἠλεοὺς,
οὐδ' ἐᾷ κλέπτεσθ' ὅμιλον, καὶ δολοῦσθαι φίλτατον

λὺξ

Ergo diuino puella mancipata cultui
Bina lustra mansitauit sub penetrali sacro,
Nubilem matura tædis donec ætatem adtigit.
Sic Deo probante, adulta traditur sponso seni,
De tribu prognato eadem, scilicet quē uirgula
Prodidit repēte amicta frōde, & albis flosculis.
Sed scopū ad nostrū feramur, dirigamus spicula
Mente miti prōpta ad almā Virginalē lāpada
Atq. lucem conferamus corporalem mysticæ.
Lux serenat densa quæque, pellit vmbras liuidas.
Sic Mariæ luce fulua cessit ignorantia,
Cessit error orbe toto, pulcra luxit Veritas.
Lux sua natura amica se omnibus communicat,
Adfatim se blanda præbet, sic Mariæ comitas
Se exhibet, bonis, malisque, subuenire gestiens,
Cuncta mœrent luce cassa, cūcta squalēt turpiter,
At renident luce tincta, sic nihil lætabile,
Nilque amœnum virginali destitutum gratia
Adsolent secura corda freta lucis munere
Effici pauore pulso, sic clientes candidæ
Virginis, fauore Diuæ tuti ubiq; mansitant.
Lux facit stirpē ad creandā, & nutriēdā corporū
Atque ad augendam creatā, sic propagat indies
Spiritalem Virgo, alitq. prolē, & auget lucida.
Sub serena luce aperta machinæ insidentium,
Et doli patent maligni. Diua pandit Manium
Consilia tenebrionum, pandit astus improbos.
Quare eam inuisam latrones expauescunt inferi,
Quòd suas fraudes reuelans efficit sæpe irritas,
Nec sinit circūueniri cœtū amicū, ac decipi.

λὺξ χάειν, τιμήν τ' ἀνάπτει δία κείνοις πρήγμασιν,
οἷς κ' ἔσω αὐτῆς τέλλετ' ἀκτὶς, τόσα κούρης ἡ χάρις
τῆσδε τάνθάδ' ἀγλαΐζει, καὶ πλάκας τὰς αἰθέρος.
αἶρε κόσμου φέγγος ἁγνὸν, οὐδὲν ἄλλο λείπεται
πλὴν χάος, μὴ χάρτ' ἄμορφον, αἶρε καλὴν παρθένον
ὄλλυται πᾶν κάλλος ἀβρὸν, καὶ γάνος μαραίνεται.
τίς δ' ἐν ἄλλοις μὴ φέρεσθαι φῶς τὰ πρῶτα δυάμερον.
οἶδεν ἀνὴρ σωμάτεσσι; τῶς μυρία τιμὴ
καίνυται φῦλον βρότειον, καὶ χορὸς ὀλυμπίων.
κἂν φάος ῥύπου θίγησιν, ἢ δυσώδους σώματος,
οὐ ῥυπᾷ, κακῶς τ' ὄδωδε, τῶς μυρίης ἁγνότης.
οὔτι πρὸς δήμου πέφυρται, καὶ χυδαίου πλήθεος.
ἢ γὰρ ὡς νυκτὸς σελάνα καλὰ φαίνει, μηδὲ γοῦν
νυκτὸς ὄρφνα τὴν δ' ἀμαυροῖ, τῶς σκότος βιωτικὸν
οὐ φόρυξε καλλιφεγγῆ παρθενείαν λαμπάδα.
λὺξ ἔχει ζωῆς τὸ θάλπος αἰὲν οἱ μεμιγμένον,
ᾧ θήλυτα πάντα θάλπει, τῶς ἔρωτα προσμένη
πότνια φέρβει, τὰς προπαῖδας ὥστε μήτηρ ἀμφέπει
πάντα φῶς ποθοῦσι λεύσσειν, καὶ φάους ἐπαυρέμεν,
ἅττ' ἔασιν ὀξυδερκῆ, τῶς φάλαγγες οὐρανοῦ
δύσκοποι σέλας θεᾶσθαι τῆσδ' ἐθέλονται κόρης.
ὃς βαδίζει νυκτὸς ἀνὴρ πυκνὰ πταίων σφάλλεται,
φωτὶ δ' ἀσφαλὴς ὅδ' ἕρπει, χ' ὡς ἄτερ θείας θέλει
ζῶ κόρης, θαμ' ἐξοκέλλει, καὶ κακῶς ὀλισθαίνει.
φασὶ νειάτης ὑπ' αἴης φῶς τρέπειν ὑδράργυρον
εἰς χρυσοῖο καλὰς αὐγὰς, ὧδε θνατῶν ἀσαθῶν
παρθένος ψυχὰς ἀμείβει, σώζει τ' ἐρείδει, καὶ τελεῖ.
φῶς φέρει σθένη χάμαζε σωμάτων ὑπερτέρων,
καὶ κάτω κινεῖ τὰ πάντα, καὶ μυρὶν πανσθενὴς
ὑψόθεν χεισὸν κατῆγε, σέρνατ' ὧρσε νωχελῆ.

λὺξ

Lux honorem rebus illis, ac leporis gratiam,
Quas super se fūdit, addit, sicq. fulgor Virginis
Quæ uigēt in orbe honestat, q̄q. in oris ætheris.
Deme mūdo lucē amœnā, quid nisi obscurū chaos
Restat, & confusa moles? tolle clarā Virginem
Pulcritudo marcet omnis, occidit cūctus lepos.
Quis tenere porro prima corpora inter cætera
Nescit alma lucis auram? Sic Maria nobilis
Prænitet gentiq. nostræ, cælitumq. cœtibus.
Lux licet cōtingat vsquam spurca rerum corpora,
Nil trahit contagis atræ, sic Mariæ sanctitas
De profani fæce volgi nil recepit sordidum,
Nā velut per noctis umbras luna lucet, nec tamē
Noctis umbris inquinatur, sic nec hilū sæculi
Hanc tenebræ polluere Virginalem lampada.
Lux habet vitæ calorem semper admixtum sibi,
Quo fouet cōtacta cūcta, sic amorē cādidum
Virgo habet, quo mater oēs ceu suā prolē educat.
Cuncta lucē concupiscunt contueri, ac perfrui,
Quæ ualent uisu sagaci, perspicaces cælitum
Sic auent tui phalanges Virginis sacrum iubar.
Qui viā per noctis vmbras pergit offensus ruet,
Luce tutus ibit idem. Qui sine alma Virgine
Vitā agit, nutat, vacillat, in malum prolabitur.
Quin ferūt terra sub ima lucē in aurū hydrargyrō
Vertere fluxū solere, sic virum inconstantium
Sæpe virgo corda mutat, firmat, atq. perficit,
Lux vehit vires deorsum corporum cælestium,
Et mouet subterna cuncta, sic Maria præpotēs
Detulit Christū superne, & corda ciuit segnia.

λὺξ ἔχει τ' ἀκτῖν' ἐραννὴν πανταχοῦ συνήορον,
καὶ φύει τὴν δ' ἐξ ἑαυτῆς, παρθένος τὸν υἱέα
ἐξανῆκε γαστρὸς ἁγνῆς, τὸν μυρύασει πάντοθεν.
θέσφατον δῆλον μὲν ἡ οὖς ἔμμεναι φῶς νήχυτον.
εὐρὺ γὰρ ναίει κατ' αἴθρην, ἀλλὰ μὴ προσχήματι
τὸν δ' ὑπερβάλλει μυρίης πάντα πιμπλᾶσαν χάριν.
οὔτινος χωρὶς διοιχνεῖ προσκοπῆς φῶς ἠέρα
νήριτον κάτω τε ὕπερθεν, ὣς μυρίης ἠπίως
πάντα διὰ πόλον διήκει, φυλάττ' αὐγάζει βροτῶν.
ὡς σκιῶδες οὐδὲν ἴσχει, μηδέτι κνέφας παχὺ
ὀξὺ φέγγος ἡλιῶδες. τὰς ἀκραιφνὴς λάμπεται
παρθένου φλέγουσα λαμπὰς ἐξ ἀώτου τοῦ θεοῦ.
ἐμπέφυκε φωτὶ λαμπρῷ λεπτὰ ποιεῖν σώματα,
ἠδ' ἀραιά, πουλὺ μᾶλλον καὶ μυρίη βείθεος
οὔτι κουφίζειν ἐρωεῖ τὰς φρένας τοῦ γηΐνου.
οἶδα μὲν νέφη φαεννῇ νειόθεν λαμπηδόνι
αἶψ' ἀείρεσθαι πρὸς ὕψος, τὰς ἔρωτι παρθένου
κῆρ ἀΐσσει τὸ βρότειον ἐκ χθονὸς πρὸς οὐρανόν.
πολλὰ δ' αὖ διεστεῶτα τῆλε λὺξ ἀολλέει,
καὶ συναθροίζει πρὸς αὐτὴν, εἰς ἓν ἀριθμὸν συγκροτεῖ
τὰς κόρη τηλουρὰ φῦλα, ξεῖνά θ' οἱ ἐφθίκεται.
λεύσσε μ' ὡς παντοῖον ἔθνος τέμενος εἰς λατρεύτειον
πάντοθεν, πάγον τ' ἐπιρρεῖ θεῖον ἀθρεῖν δήμιον,
ᾧπερ ὃν κύησε καλὸν παῖδα, καὶ μαιώσατο.
ὡς δὲ πᾶν αἰσθητὸν αἴγλην προσδρακεῖν εὐδείελον,
τήνδ' ἐφίεται θέρεσθαι, τὰς ποθοῦσιν εἰσιδεῖν,
οἱ καλοὶ φῶς παρθένειον, ὡς τυχεῖν τούτου γέρων.
λὺξ ποιεῖ θάλλειν καθ' ὥρην ἦρος, ἠδ' ἐπανθέειν
δένδρα, καὶ φέρειν ὀπώρην, τῆς μυρίας δ' ἡ χάρις
ἄνδρας ἀκμάζειν τιτύσκει θεοκελοις φρονήμασιν.

Τῖς

Lux habet splendorem amœnũ secũ ubiq. cãdida,
Deq. se progignit illum, Virgo promit filium
Vnicum, secumq. gestat, quo refulget vndique.
Multiplex probatur esse lux sui diffusilis,
Quippe se propagat amplè, sed nec istoc nomine
Virginem sua replentem vincit orbem gratia.
Iam sine vlla læsione lenis immensum aera
Lux supra, ac metitur infra, sic Maria leniter
Fax polũ permanat omnẽ, nostra lustrat sæcula
Vt nihil concretionis, nilq. crassi nubili
Lux habet solaris in se, pura sic tota emicat
Virginis succensa lampas flore de puro Dei.
Lucis est peculiare tenuiora corpora
Reddere, ac subtiliora, nec Maria pondere
Desinit mentes grauatas eleuare terreo.
Cernimus nubes aprica protinus sublimius
Luce in auras subuolare, sicq. amore Virginis.
Tacta humo se corda tollũt tẽpla cæli in lucida
Quid quòd & lux fulua nouit cogere ad se dissita,
Atq. in vnum congregare? dissidentes adlicit
Virgo ita ad se nationes, atq. in vnum copulat
Cerne quàm diuersa eodem multitudo confluat
Visere augustum sacellum colle Loreti situm,
Quo suum concepit almum, & educauit filium
Nam velut lucem intueri gestit omne sensile,
Hac calere, inluminari, sic bonæ mẽtes petunt
Virginalem lucem, ut eius cõsequãtur munera.
Lux facit virere verno tempore, & florescere
Arbores, frugemq. ferre, sic Maria gratia
Nos facit vigere semper viuidis virtutibus.

Τοῖς δ' ἄμωμος οὖσα μήτηρ πλουσίοις δωρήμασιν,
ἔθηκε φράσαι σὺν υἱῷ, φῶς ἐγὼ κόσμου πέλω,
ὅστε μοι βούλοιτ' ὁμαρτεῖν, οὔποτ' ἐν σκότει πατεῖ.
Τοιγὰρ ἑσπώμεσθα ταύτῃ καὶ λιτώμεθ' ἠνεκές,
ὥσθ' ἑαῖς ἀκτῖσι κλειναῖς, ὡς κλύει τῆς δ' οὔνομα,
ἡμέων τὰ στέρν' ἀνάψαι πρὸς γνόφῳ πυκνούμενα.

Talibus quom Mater alma dotibus sit prædita,
Quit sua cum prole fari, lux ego orbis luridi,
In tenebris qui volet me vir sequi, nō ambulat
Proinde consectemur illā, & obsecremus iugiter,
Vt suo splendore nostra, ceu cluet nomen suum,
Pectora illustret tenebris inuoluta tristibus.

Ἐπινίκιον τῷ θεῷ ᾀδόμενον παρὰ τῶν νικησάντων ἁγίων ἐξ ἀποκαλύψεως. κεφ. ιε'.

Ὡς ἀμέγαρτα σέθεν καὶ μὰν θαυμαστὰ πέλονται
ἔργματα, παντοκρέτορ θεὸς ἄφθιτε κοίρανε κόσμου.
πάντα δίκαια νέμεις, καὶ ἀληθινὰ πάντα βραβεύεις,
ἡγητὴρ θ' ὁσίων μακάρων, ἐθνέων τε περιπαίτων.
τὶς μὴ σε ζομέοι, καὶ τοὔνομα σεῖο γεραίροι;
ὅττι μόνος θεὸς ἐσσὶ, καὶ ἁγνὸς μοῦνος ὑπάρχεις,
μοῦνον ἐπιχθονίων σε σεβίσσεται ἄκειστα φῦλα,
αἰώνων βασιλεῦ πολιῶν, κατ' ἀπείρεσια γαῖαν.
πᾶσιν ἐπεὶ δῆλαι καὶ ἐπόψιοι ἐξεφαάνθησαν
σεῖο δίκαι ζάθεαι, νεμερτέες ἠδὲ θέμιστες.

ᾠδὴ εἰς ἔπαινον μακαριωτάτης μαρίας τῆς παρθέ-
νου μέλει ἀντιπαραστικῷ γλυκωνείῳ, καὶ
δωρίδι διαλέκτῳ. οἷον τὸ,
πάντων σύννο·
με τὴν ἐμὴν ἡδὺν φθόγγον ἐ-
μοὶ φέρου.

οὐθέν τοι σαλομὼν μέγας
ἃ ζάτει κλέος οἱ τοκὰς
εὐχαῖς, πώποτ' ἀνάνατο.
τύνη δ' οὐ κενεᾷ καλῶν
ἃ βλύζεις φρέατι, κέαρ
οὐ καμψεῖς σέθεν υἱέος;
σοῦ τέχναις ποτινίσσεται,
τὰν κεδνὰν χάριν ὤλεσεν
μάτηρ ὠγυγία πάρος.
οὐ τόσον γεράων πόρε
τὶν κτίστωρ σέθεν εἵνεκα·
λαῶν εἵνεκα δ' ἄνυσαι
δωτιναῖ ῥόον ἀγλαόν.
τόν δ' ἁμῖν ἐπιδεύεσι
λῦσον, τὴν σύ γ' ἕκατ' ἔχες.
τυτθᾷ φερβὰ τὺ λαγέτᾳ.
πόρσαινες σέο νηδύος
πολλοῖς μασὶν ἐπιξένῳ.
κορίζοντά νιν ἔτρεφες
ποιπνύουσα καὶ κλέος.

Oda in laudem beatiss. Mariæ Virginis carmine antispastico glyconio, Quale est illud:
Illi mors grauis incubat,
qui notus nimis
omnibus, ignotus moritur sibi. Ex græco in latinum versa.

Nil quondam Salomon potens,
Quod mater petijt pia,
Subtraxit famulans preci.
Tu quæ non vacuo bonis
Exundas puteo parens,
Non flectes genitum tuum?
Per te gratia redditur,
Quam tot temporibus vetus
Mater perdiderat prius.
Non tantum tibi gratiæ
Ob te munera dat Deus.
Ob causam populi potens
Flumen muneris accipis.
Reddas pauperibus pia,
Ob quos plena manes bonis.
Regi pabula paruulo
Tradebas vteri prius
Multis mensibus hospiti.
Fouisti fragilem artubus
Vitæ commoda præparans

ἐν ζωᾶς δολιχῷ δρόμῳ.
πυρσὸν παρθενικᾷ χερὶ,
οὐθὲν τὸν δύναται μένος.
ὄλλειν πάγχυ φλογώδεα
ἤνεικας σέο κεύθεσιν·
δαρὸν φλὸξ ἤγαθεν χρόνον,
τᾶς οὔ τῳ τεθιγεῖν θέμις.
τὸς λαρὸν φιάλᾳ μέλι
σεῦ χρυσᾷ χυθὲν, ὥστε μὴ
τοῦ γλυκαστόν τι περαίτερον,
οὐδ' ἔστ' ἄλλό τι κρέγμον.
ἔνθεν δὴ φρένας ἅγνισον
ἁμῶν φωτὶ θεαρχικῷ,
αἴγλα τ' ἀχλὺν ἐλαυνέτω.
χ' ἃ πίκραινεν ἁμαρτία
δεῦκος στέρνα καταβρέχοι.

Cursu multiplici via.
Ignem virginea manu,
Quem nullus valeat vigor
Prorsus perdere feruidum,
Portasti latebris tuis.
Talis lux latuit diu,
Quam quis tangere non queat.
Mel tam dulce fuit tuæ
Infusum fialæ, supra
Ne dulcor valeat dari
Illi, nec similis sapor.
Exin purifica pie
Mentes igne Thearchico,
Hinc fulgor tenebras fuget.
Et quæ crimen amaricat
Dulcor pectora compluat.

Εἰς τὴν ὑπεραγίαν παρθένον θεοτόκον.

περὶ στιβάδος μερίης ἡμῖν ἐνετείλατ' ἀείδειν
  ἄσματα δὶ α τελὰς δράγματος ἡδυμελῆ.
οὕνεκεν ἀδροσύνη γένεθ' ἡμῖν πᾶσα δι' αὐτῆς,
  ἀδρή τ' εὐφορίη, κὤλβος ἐπηετανός.
οἳ πρὶν ἀχρημοσύνῃ μέλεοι δεδμήμεθ' ἀεικεῖ
  ἶροι, καὶ πτωχοὶ πάντες ἀφαυρότατοι.
τοιγάρτοι νύμφης ἄμυδις μέλπωμεν ἐραννῆς
  πρόσθε θεοδμήτου τῆσδε κλέος θαλάμου.
καὶ χορὸν ἀρτίζωμεν ὅσοι τῆσδ' εἵνεκα καλῶς
  ζῶμεν ἀείροντες πρῶϊ καὶ ὀψὲ κόρην.

ἄλλο εἰς τὴν αὐτήν.

οὐδεὶς, φησὶ μέγας σωτὴρ, τὸν λύχνον ἀνῆψε,
  χοίνικος ἐγκρύψας τ' ἀμφεκάλυψε σκιᾷ,
ἀλλ' ἐπὶ λυχνούχοιο ἀνημμένον αὐτὸν ἔθηκεν,
  πᾶσιν ἵν' ἀστράψῃ ἔνδον ἐοῦσι δόμου.
τὸν λύχνον δὲ νόει μερίην θεολαμπέα, τέκνον
  τὴν φλογὸς ἔπλησεν τῆς θεότητος ἑῆς,
εἷσέ τ' ἐπὶ θρόνον αἰπὺν ἐπόψιον οὐρανὸν εἴσω,
  ἄστρον ἅτ' οὐράνιον πᾶσι πρόφαντον ἄδην.
ὥσκεν ἐπιφλέξῃ σφετέροις ἀμαρύγμασι θείοις
  πάντας ἐπουρανίους, πάντας ἐπιχθονίους.

Εἰς τὴν αὐτήν.

οὐδὲν θαῦμα, κόρη εἰ ἐν οὐρανῷ εἰλυφάζει
  ἡ βασιλὶς σέλαΐ γ' εἱμένη ἀκροτάτῳ,
πάντα τε κόσμον ἑαῖς καταλάμπειν μαρμαρυγῇσι,
  καὶ πλάκας αἰπεινὰς αἰθέρος ἀτρυγέτου,
ἣ κεῖνα ἀργυφέοισι, λίγυρά τε ἤθεσι νικᾷ,
  καὶ νίφα, κἔτι πέλει λευκότερον νιφάδος.

οὐδὲ-

In Sacrosanctam Virginem Deiparam.

Ante thorum Mariæ præcepit fundere cantus
Suauiloquos nobis dragmatis Alma Trias,
Vbertas nobis quoniam prouenit ab ipsa;
Fertilitasq. omnis, perpetuumq. bonum.
Turpis egestatis quos clades presserat ante
Iros, mendicos, vileq. vulgus inops.
Quapropter sponsæ tollamus laudibus almæ
Grati ad diuinum quisque decus thalamum.
Plaudamusq. olli, per quam pulcre atq. beate
Viuimus, & sero & mane sonemus heram.

Aliud in eandem.

Nullus, ait Soter, accendit lumina testæ,
Et simul vmbroso cælat eam modio.
Sed super accensam lychnuchon ponit, vt omnes,
Qui domum habent, fuluam conspiciant faculā.
Tu testam Mariam diuina intellige plenam
Luce, suo impleuit numine quam soboles,
Sublimique throno posuit super æthera summum,
Sydus vti cunctis conspicuum populis.
Vt lustret proprio radiorum fulgure claro
Cælicolasq. omnis, terricolasque simul.

In eandem.

Quid mirum, candet si Virgo Regia in arce
Aetheris immenso lumine amicta suo?
Ac totum proprio mundum candore nitenti
Lustret, & atherei regna superna poli?
Quæ morum candore ligustra, & lilia vicit,
Atq. niuem, & siquid sit niue candidius.

Corpo-

οὐδέποτε σπίλον καθαρῷ χροῒ οἶδε, ῥύπον τε,
  καὶ κρεῖσσον τειρέων φέγγεος ἦτορ ἔχει.
ὄφρα δ' ἔην ἐπὶ γῆς, ζωὴ ἀπεκαίνυτ' ἀχράντῳ
  τάγματά τ' οὐρανιδῶν, αἰθερίους τε χορούς.
εἰ δ' οὖν μαρμαίρειν ἀποθεὶς κηλῖδας ἐέλδῃ,
  σεῦ φρεσὶ δέσποιναν τὴν δὲ προσελθὲ κλυτήν.

εἰς τὴν αὐτήν.

ἄστρα, τάπερ χαροποῖς κυαναύτυγος ἐν γυάλοισιν
  αἰθέρος ἐστήκει, νωλεμὲς οὐ σελαγεῖ,
κρύπτει δ' ἠελίου φαιδρὸν σέλας ἀντέλλοντος,
  ὁππότε τ' εἰς πόντου βένθεα γλαυκὰ πιτνεῖ.
τύνη δ' ἄστρον ἁλὸς, θαλερόμματος οὐρανοῦ αἴγλη,
  οὔποτε σὸν λήγεις ἡδὺ χέουσα φάος.
αἰθύσσεις δὲ βροτῶν ἦτορ ζαθέῳ σέο θάλπει.
  νυκτιφαῶν αὐγῶν πουλύ τι φαιδροτέρη.

εἰς τὴν αὐτήν.

ὅσσον ὑπερτέλλων προφέρει δυώπιδος ἄστρων
  λαμπρὸς ἴτυς μήνης φέγγεϊ φαιδροτέρῳ
τόσσα μετ' ἴλαισι μακάρων πρέσβειρ' ἐριτίμων
  καὶ σὺ πρέπεις μυρίη κύδεϊ σεμνοτέρῳ.
εὐρὺ πρέπεις στίλβουσα κατ' αἰθέρα, ἠδὲ διὰ πόντον,
  ἠδὲ κατ' ἠπείρου βάθεα ἀπειρέσιον;
ἦ γὰρ ἄναξ δυνατὸς σ' ὑπάτοις δώροισι γέραιρεν,
  ἰσοπαλὴς μητρὸς μήτις ἔοι σφετέρης.

εἰς τὴν αὐτήν.

ἥν τε σέθεν μοῦσαι μυρία καὶ πολυώνυμα διαστῶν
  ἄστρων κλείουσί σ' οὐνομάτεσσι κλυτοῖς,
ἀστέρα φαμίζοντες ἁλὸς θ', ἑλίκαν τε φαεινὰν,
  ἀστέρα τ' ἀοῖον πρόδρομον ἀελίου.
τὸν μὲν, ὅτ' αὐγάζει νυκτὸς ζοφοειδέος ὄρφνας,

τὸν

Corpore quæ nullam sensit purissima labem,
Et prius astrorum fulgure pectus erat.
Dumq. erat in terris superabat celsa nitore
Agmina cælicolum, sydereosq. choros.
Si cupis ergo tuis maculis candescere tersis,
Reginam hanc adeas mente, animoq. sacram.

In eandem.

Sydera, cæruleis quotquot cælestibus oris
Stant fixa, haud omni tempore clara micant.
Absconduntq. suos exorto Sole nitores,
Pronaq. cum se abdunt sub maris alta vada.
At tu Stella maris, cæli iucundior ignis,
Haud vmquam cessas fundere dulce iubar.
Accendisq. hominum cunctis flagrantior astris
Frigida sublimi corda calore tuo.

In eandem.

Quantum Luna aliјs oriens candore venusto
Stellarum excellit clarior vna globis.
Augusto tantum ueneranda Maria decore
Præluces superis pulcrior vna choris.
Mirificumq. iubar cæli perq. aurea templa,
Perq. maris fundis cærula, perq. solum.
Quippe potens Dominus summis te dotibus auxit,
Ne quisquam matri par queat esse suæ.

In eandem.

Quando tui Mystæ duo nomina clara duarum
Stellarum adtribuunt Diua Maria tibi.
Teq. maris Stellam vocitant, Heliceneq. coruscā,
Atq. facem eoam, luciferumq. iubar.
Vna quòd illustrat noctem fax præuia solis,

τὸν δ' αὖ, ὅτ' ἰθύνει ποντοπόρους ἀνέρας.
ἀντιβολῶ σ' ὦ γλῆνος ἀείζαλον περὶ πάντων,
σταθέων ἁμετέρων ἀχλὺν ἀποσκέδασον.
ἁμετέραν τε τρόπιν διὰ μυρία δ' ἔργα βίοιο
ἀσκηθῆ κατάγοις εὔδιον ἐς λιμένα.

Εἰς τὴν αὐτήν.

μάργαρον ἐν λάεσσιν ἐφίμερον, ἐν δὲ φαεινοῖς
ἄστρασιν αἰγλήεις ἄγγελος ἠριπόλης.
ἐν πτηνοῖσιν ἁγνὴ χρυσόπτερος αὖ τε πέλεια,
ἄλσεσι δ' ἐν θαλεροῖς χείσματος ἡδὺ φυτόν.
καὶ κείνου σὺν πετάλοισι μετ' ἄνθεσι, κόσμος ἀρούρης.
εὔοδμον πολιοῦ τ' ἦρος ἄγαλμα ῥόδον.
ἐστὶ θεοῦ χαριδῶτι φιλάγλαε πότνια κούρη,
μήτηρ σωτῆρος παντοκράτειρα βροτῶν.

εἰς τὴν αὐτήν.

καίπερ χεῖμα πάγῳ βορέω πέφρικεν ἀέντος,
καὶ χθόνα διψαλέην σείριος αὖ σε βαρύς,
ἔμπα γε σοὶ κροτάφοις ἐρατοὺς ῥόδα καλὰ πυκάζει,
δῖα κόρη, κόλπον λείριά θ' ἁβρὰ τεόν.
παρθένιον κόλπον, γόνον αἰτείλαντα κράτιστον,
μάργαρον ὡς κόγχη βένθεσιν ἐν πελάγους.
βοῦνις ἀκανθοφόρος δ' οὐχ ὅρμους τούς δε φέρει σοι,
ἀλλὰ θεοῦ τέμπη, καὶ θέειον τέμενος.

εἰς τὴν αὐτήν.

ἣν τι μὴ κληΐσσεν ἀριζήλῳ θεὸς ἔρδων,
ὥστε φῦναι λυγρῆς νόσφιν ἀτασθαλίης,
τηλυγέτου τε γόνου τοκετῷ κυδήνεν ἀμεμφεῖ,
ὅς θνητῶν ἰδίῳ λοιγὸν ἤλασε φόνῳ.
τὴν γ' εὐηγορίαις τε καὶ εὔγμασι καλὰ σέβωμεν
πάντες, ὅσοις τέκνῳ λυγρὸν ἄμυνε μόρον.

Altera quòd nautas dirigat in pelago.
Te precor ò sydus cunctis rutilantius astris,
Discute de nostro pectore triste chaos.
Atq. ratem nostræ per mille pericula vitæ
Duc fragilem, vt portum tangere tuta queat.

In eandem.

Tu lapides inter lapis vnio pulcer, in astris
Splendidus Auroræ nuncius auricomæ,
Cœtibus in uolucrum pinnis aurata columba,
Arbor & in lucis nobilis vnguen alens.
Et lili vernos inter coma candida flores,
Et rosa purpurei fulgida veris honos.
Es Virgo illustri gaudens præclara nitore,
Cuncta potens, hominum Sospitis alma parens.

In eandem.

Quamuis bruma gelu Borea spirante rigescat,
Et canis arenti torreat arua siti,
Puniceæ tamen alma Parens tua tempora cingũt
Vsque rosæ, cingunt lilia cana tuum
Virgineum gremiũ, genuit quod amabile pignus,
Quale in Erythræo lucida concha mari.
Haud tibi submittit spinosa hos terra lepores,
Sed cæli tempe, & læta vireta Dei.

In eandem.

Quam Deus insigni condens ornauit honore,
Vt sine peccati labe puella foret,
Vnigenaque sui partu decorauit honesto,
Qui propria pepulit funera nostra nece.
Laudibus hanc omnes, ac votis rite colamus,
Prole quibus mortis depulit exitium.

ἠδ᾽ ὑπάτῳ μυρία μὲν πεφιλημένη ἔπλετο πατρὶ,
ἄμμα πανευφήμων παρθένος ἡγεμόνων.

εἰς τὴν αὐτήν.

ἄγροικος καὶ ἄτεγκτος, ὃς οὐ θεόνυμφε φιλεῖ σε,
καὶ τόκον ἱμερτὸν παρθένε πότνια τεόν.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἔφυ τ᾽ ἀγαθὸς καὶ ὑπέρκαλος υἱός,
καὶ πάντων ἀγαθῶν αἴτιος, ἠδὲ καλῶν.
καὶ σὺ φίλη μῆτερ τέκνῳ παραπλήσιός ἐσσι
οὖσα λίην ἀγανὴ, καὶ περίαλλα καλή.
οἷα γὰρ εὐῶπις μετὰ τείρεσι δῖα σελήνη,
τοῖα πρέπεις ἁγνοῖς ἐν μακάρεσσι κόρη.
ἀλλ᾽ ἡμᾶς μελέους χαλεπῶν δέσποινα θυελλῶν
ῥῦσαι ἀρήγουσα πρήγμασι ῥαιομένοις.

εἰς τὴν αὐτῆς γέννησιν.

σάμερον εἰς δίας ὑπερίονος ἤλυθεν αὐγὰς
κούρας σεμνοτάτας ἀμβρόσιόν τι θάλος.
τᾶς νυκτὸς κλυτὸν ὄμμα θεοπρεπὲς εἶδος ἀμαυροῖ,
αὐτοῦ τ᾽ ἀελίου λαμπάδα χρυσοφαῆ.
οὐδὲν θαῦμα. θεοῦ υἱός ἄφθιτος ἔκτισεν αὐτὰν,
μήδεσιν ἀσκήσας παντελέος σοφίης,
ὥσκεν ἑοῦ τέκνου κεδνὰ γενέτειρα γένοιτο,
καὶ πάντων μερόπων ἄλκαρ ἀκηράσιον.

Ἐν τῷ καμεῖν αὐτὸν ὀξεῖ πυρετῷ κατὰ τὴν τῆς παναγίας παρθένου ἑορτὴν τὴν χιόνος ἐπικαλουμένην.

Εἴθε μοι ἐν ταύτᾳ μυρία μεγαλώνυμ᾽ ἑορτᾷ
πέμψειας βαιὸν θεσπεσίας νιφάδος,

ταύ-

Hæc illa est summo Maria gratissima Patri,
Clarorum Virgo sanguine creta Ducum.

In eandem.

Asper, & agrestis, qui te non diligit alma
Sponsa Dei, & sobolem candida virgo tuam.
Ipse quidem pollet bonitate, omniq. decore,
Atq. omnis pulcri est fons, & origo boni.
At tu nil Gnato Genetrix distare videris,
Tota bona existens, totaq. pulcra simul.
Namq. astra effulget velut inter cætera Luna,
Sic præstas superis tu quoq. Diua choris.
Sed nos è sæuis miseros Regina procellis
Eripe, & afflictis prospera rebus ades.

In ipsius natiuitatem.

Augustæ infantis dias in luminis oras
Exortum est hodie germen honorificum.
Quæ Luna adspectum formæ cælestis honore
Perstringit, Solis conspicuamq. facem.
Nec mirum. Patris æterni mens condidit ipsam,
Perfectæ exornans consilijs Sophiæ,
Dilecti vt fieret Genitrix dignissima nati,
Cunctorumq. hominum perpetuum columen.

Dum ipse graui febre laboraret in sollemnitate sanctiss. Virginis, quæ de niue nuncupatur.

O vtinam hac vestra celebri Maria inclyta luce
Illius mittas mi niuis exiguum,

Olim

τάν ποκ' ἔπεμψας ὄκα σταθμήσαιο θεῖον ἔδεθλον
τὶν δέσποινα φίλα, ἄστυ κατ' αἰνεαδᾶν,
ἀνίκα τᾶς χέρσω μαλερὸς πέδον αὖον ἔκαιεν
ἄλιος ἀκτῖσι χλωρὸν ἅπαν δαπανῶν.
δὴ τόκα τᾶς νούσω συγνὰν θέλξειας ἀνάγκαν,
ἅ με κατασμύχει μέτρ' ἁπαλῶν μυελῶν.

Εἰς ἐκκλησίαν τινὰ τῆς πανευφήμου μαρίας τῆς θεοτόκου ἐν πάγῳ τινὶ ἱδρυμένην, πρὸς ξένον.

τίς μακάρων τόδε δῶμα θεοπρεπὲς, ἠδὲ κολωνὸν
αἰπὺν ἔχει; μήτηρ ἡ θεόπαις μαρίη,
ἡ σωτῆρα βροτῶν θεὸν ἄμβροτον, ἠδὲ καὶ ἄνδρα
γείνατο τῆς εὐνῆς ἄμμορος ἀνδρομένης.
γείνατο παῖδα θεοῖο, τὸν οὐ χάδεν ἄπειτος αἰθὴρ,
κτίστορα τῆς ἰδίης μητρὸς ἀεισογόνου.
ἔστι δ' ἀμήτωρ αὐτὸς ἐν οὐρανῷ, ἐν χθονὶ δ' αὖ
ἔστ' ἀπάτωρ, ἥρως παντοκράτωρ διφυὴς,
ἀλλὰ σύ γ' ὧδε σέβου θεομήτορα παρθένον ἁγνήν.
πάντα γὰρ ὅσσα θέλει καὶ τελέσαι δύναται.

εἰς τὸν αὐτῆς ναὸν τὸν ἐν λωρήτῳ ᾠκοδομημένον.

τόνδε δόμον, νηόν τε θυώδεα, καὶ πάγον αἰπὺν
ἁ γενέτειρα θεοῦ παρθένος ἀμφιέπει.
πᾶς τις ἀνὴρ, θείας τε γυνὴ ἐπιμαίεται ἀλκᾶς,
ἐνθάδ' ἐπειγέσθω, καὶ πόθου ἀντιάσει.
ἁγνὰ γὰρ βασίλεια μελίφρονα θυμὸν ἔχουσα,
οὔτιν' ἀποστείχειν οἴκαδ' ἐᾷ κενεόν.

εἰς τὸ

Olim quam misti, dum clara in sede Quiritum
Fundares templum, candida Diua tibi.
Tempore quo longis flagrabat solibus æther,
Absumens viridis germina cuncta soli.
Tum mihi præberes tristis solatia morbi,
Qui me conficiens intima ad ossa cremat.

In ecclesiam quandam semper laudandæ Virginis
Deiparæ in quodam colle sitam
ad hospitem.

Quis tenet augustam sedem hanc, collemq. supinũ
Cælestum? Mater Diua Maria Dei.
Quæ Saluatorem genuit hominemque, Deumq.
Humani prorsus nescia Virgo thori.
Progenuit gnatum, quem nõ capit altus Olympus,
Qui fuerat matris conditor ante suæ.
Namq. caret patre in terris, & in æthere matre,
Natura duplici præditus Omnipotens.
Quare age virgineæ Matris hic numen adora,
Nam præstare valet quæ bona cumq. velit.

In ipsius Virginis templum in Loreto
ædificatum.

Hancce domũ, ac templũ redolens, collẽq. supinũ
Custodit præses casta Dei Genitrix.
Quisquis opem gestit seu vir, seu fœmina apisci,
Huc pede festinans præpete, compos erit.
Namq. gerens mentẽ nimium Regina benignam
Haud vllum cassum munere abire sinit.

εἰς τὸ αὐτό.

θεσπεσίων χαρίτων ζωθάλμιον ἐνθάδε παγὰν
ἐκβλύζει Μαριὰμ παρθένος ἁ θεόπαις.
νάματος ἀμβροσίου λαοὶ ἀρύτεσθε μολόντες
τοῦδε, χαρίζεσθαι πᾶσιν ἄνασσα θέλει.
οἷς γὰρ ἔλυσε γονᾷ θεοκύμονι λυγρὸν ὄλεθρον
τοῖσιν ἐφορμαίνει πᾶσαν ὄνασιν ἄγαν.

εἰς τὸ αὐτό.

οὐρανίας νύμφας τόδε δέμνιον ἁγνὸν ἑταῖροι
ἔσκεν, ἐν ᾧ πρῶτον πρὸς φάος ἦλθε βίου.
ἐν δὲ κάλ᾽ ἐθρέφθη, καὶ ἀέξετο κουρίζουσα,
αὖθις ἀγακλειτὴν ἔκπορον ἁγεμόνων.
καὶ θεῖον εὔφαμον λάβε θεσκέλου ἀγγελιώτου,
ἔλλαβε δ᾽ ὑψίστου νηδύϊ παῖδα θεοῦ.
ἐν δ᾽ ἄσκησε κόρα καλὰ μυρία. τοῦτο σέβεσθε.
οὐ γὰρ ἐν ἀνθρώποις χρῆμά τι σεμνότερον.

εἰς τὸ αὐτό.

ἄλλος ἐπὶ ξείνης περόων βαθυκύμονα πόντον
φοιτήσαι κέρδους ἀμφὶ μινυνταδίου.
ἀρτίφρων δέ τ᾽ ἀνὴρ τεὸν ἄσμενος οἶκον ἵκοιτο,
ὦ Μαρίη, δειλῶν ἐλπὶς ἐφημερίων.
οὕνεκα σοῖς ἱκέταις ἀγαθοῖς πάντεσσι βρύουσα
ἄφθιτα δῶρα πορεῖς, ἄφθιτον ὄλβον ἄγεις.

εἰς τὴν αὐτήν.

δὶα τελὰς Μαρίη ποθ᾽ ὑπέστη τοὺς ξένους ὅρμους
χρυσείους, στικτοὺς στίγμασιν ἀργυρέοις.
φημὶ δὲ βούλεσθαι τῇ χαλκεύεσθαι ἐραννοῖς
ὕμνοις σὺν σοφίῃ, καὶ καλῇ δ᾽ ἐπίῃ.
δοιὰ διαρρήδην γὰρ χρυσὸς τίμιος ἡμῖν
ταῦτα παρεμφαίνει, καὶ νιφὰς ἀργυρέη.

In idem.

Donorum euergit Maria hic vitale fluentum
Sacrorum, Genitrix Principis alma Dei.
Diuinos latices populi huc haurite profecti.
Præbere hos cunctis Diua benigna cupit.
Nam quibus exitium cælesti prole fugauit,
His itidem adsiduum ferre iuuamen auet.

In idem.

Cælestis sponsæ hic thalamus, castumq. cubile,
In lucem, ò socii, quo genita emicuit.
Ipsa sub hoc humili creuit generosa ligello
Paruula, magnorum clara propago Ducum.
Fausta sub hoc cepit diuini nuncia partus
Omina, concepit progeniemque Dei.
Milleq. virtutes, & honesta exercuit acta,
Hoc colite. in terris nil venerabilius.

In idem.

Alter ad externas sectans compendia terras
Fluxa procellosum per mare tendat iter.
At sapiens tua templa volens augusta reuisat
Aegrorum ò columẽ, spesq. Maria hominum.
Quippe bonis pollens cunctis largiris abunde
Munera supplicibus non peritura tuis.

In eandem.

Aurea Diua Trias se velle monilia dixit
Argenti Mariæ condere cum maculis.
Velle, inquam, dulcis olli conflarier hymnos,
Ornatos sophiæ gratia, & eloquij.
Alterum enim nobis fulgor denunciat auri,
Alterum at argenti candor habet niueus.

τοιγὰρ ὑφαίνωμεν ταινδήματα τοῖα, καὶ ὅρμους,
καὶ γναμπτὰς ἕλικας νύμφῃ ἰοπλοκάμῳ.
καὶ ταύτην κοσμῶμεν ὅσοι δυνάμεθα τί δ' ἔρδειν.
οὔτ' ἄνεται μᾶλλον πρὸς χάριν οὔτι θεῷ.

Εἰς ἁγίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν γέννησιν.

Αἰὼν γηγενέσι χρύσεος ἀμφύει.
χρυσὸς γὰρ σταλάει ξανθὸς ἀπ' αἰθέρος.
μῦθος δ' οὐ δανάας τοῦτο παλαίφατος
ὤνου γιγνομένου διός.
ἁμᾶς δ' ἀρνύμενος λύτρον ἔφυ θεός,
τὸ χρυσοῦ γέγονε κρέσσον ἀγάνορος,
ἐμπλήσας τε κόρας χαλὸν ἁγνᾶς πένης
τὸν πλοῦτον πόρεν ἀτρεκῆ.
ὤδιν ὦ μελέοις ἄμμι βιοσσόος.
τᾶ τάμνη βασιλεὺς ἔμπεδον ὅρκιον,
καὶ κτητοῖς προχύσει γ' αἵματος οὐρανοῦ
ἐννάσσῃ φυγάδας δόμοις.
τίς φωνὰν ἐνέποι θ' ἅδεα χάρματα,
ὧν ἁ γλυκαμένα γεῦσατ' ἴδρις θεοῦ,
ὡς φῶς λαμπρότερον νυκτιφαῶν πυρῶν
ἄντρον λάμψεν ὑπαὶ μυχῷ.
ὦ βαιὸν περ ἐὸν δῶμα πανόλβιον.
οὐκ εἰκῇ ναέταις νασὸν ὀλυμπίοις,
κἂν μικρὸν μεγάροις ἰσοπαλὲς πόλου,
ἐσσῆνος μέγ' ἀνάκτορον.
ποίαις δὴ καναχαῖς αἰθέριαι πλάκες
ἀπύοντι, χορὸς τᾶμος ὁκ' ἔνθεος
τὸν παιᾶνα κροτεῖ τᾶδε δονῶν ἔπη

Quare texamus redimicula talia Sponsa,
Et virias, violæ cui coma flore nitet:
Atq. ipsam ornemus, potis est qui talia obire.
Quando nihil constit gratius hocce Deo.

In sanctam Saluatoris nostri Natiuitatem.

O iam terrigenis aurea sæcula.
Aurum nam rutilans rorat ab æthere.
Nec prisca hæc Danaes fabula mentiens
Mutati in pretium Iouis.
Nostrum nos redimens fit pretium Deus,
Auri quod pretio fit pretiosius.
Arcellamq. replens Virginis integræ
Hic veras dat opes inops.
O partus miseris certa salutifer
Quo Rex terrigenis foedera spondeat,
Et partas pretio sanguinis exsules
In cæli reuehat domos.
Sed quæ vox referat dulcia gaudia,
Quæ sensit pariens conscia numinis,
Cum lux sydereis clarior ignibus
Antri fulsit in abdito.
O felix nimium parua domuncula,
Non frustra superis peruia ciuibus,
Quamuis parua poli æquanda penatibus
Magni regia Principis.
Quo cæli resonant carmine compita,
Cum demissa polo turba sonorius
Hic pæana canit, carmina proferens.

πανσέμνῳ τόκῳ ἐμπρεπῆ.
ὦ κρείοισα πόλου μοῦνα ἁγνὰ λεχὼ,
κοῦρα τ' ἀμφ' ὑπάτῳ πρεσβυτάτα δόμῳ,
οὐ σοῖς δῶρα φέρειν δμωσὶν ἀναίνεο
ἁμῶν τὺ κλέος ἔξοχον.
τύνη δ' ὦ γλυκεὰ παρθένου εὔκλεος
συγγνώμας ἀγανᾶς ἔντυε δωρεᾷ
ἁμᾶς, ὡς πυκάσαι στέμμα σὸν ἀγλαὸν
κόρσαν κύδεϊ φαιδίμῳ.

εἰς τὴν αὐτήν.

μᾶτερ ἀχράντα φυγόδεμνε κοῦρα,
φῦσα πεπτηὸς γένος ἐξεγεῖραι,
πρὸς τεὰν πόντος γάνυται λοχείαν,
γᾶ τε καὶ ἄστρα.
οὐρανέων τέκτων, ταμίας τε πάντων,
ὃς λόγῳ θνατῶν μορφώσαντα γυῖα
γένετο, καὶ κύει σέο πότνα κόλπῳ,
οὔθατι χαίρει.
πρὸς σ' ἐπείγονται νομάδων ὀπαδοί.
ζῶα σ' ἀμφεράθη θεόπαιδα δοιὰ,
ἄγγελοι σαπρεῦς ὑπὲρ ἀπύοντι
τὸ στέγος αὐλᾶς.
φῶς τόδ' αἰῶνος ἐπιόντος ἀρχά.
τὸν θεοῦ νύμφα τέκες υἱὸν ἁγνά.
ἄμμι τοῦτ' εἴη θεότιμον αἰεὶ,
ἦδε μέγιστον.
ἔσκεν εἰράνα πρεῦτα καὶ ἀοῖ,
ἁνίκ' εἰράνας θάλε σεῖο δώτωρ
γαστρὸς, εἰράνα βροτέᾳ γενέθλᾳ
τοῦ χάριν εἴη.

Sacro debita partui.
O Regina poli sola puerpera,
Ac Virgo in supero prima palatio,
Non hic dona neges ferre clientibus,
Nostri tu decus optimum.
At tu progenies Virginis inclyta,
Sic nos nunc venia munere præpara,
Vt tandem emeritos nos tua fulgidis
Cingat gloria laureis.

In eandem.

Mater haud vllo temerata tactu,
Orta collapsum renouare sæclum,
Ad tuum rident mare, terra, & ipsa
Sydera partum.
Omnium factor, Dominusq. rerum,
Membra qui verbo moribunda sumpsit,
In tuo vagit gremio, tuoque
Vbere gaudet.
Te citi visunt ouium magistri,
Te Dei agnoscunt duo bruta matrem.
Angeli psallunt super obsoleti
Tecta mapalis.
Illa lux felix redeuntis æui,
Qua Dei natum paris alma Virgo,
Illa sit nobis in honore, sitq́;
Maxima semper.
Pax sub occasu fuit, & sub ortu.
Cum tua pacis dator exit aluo.
Pax sit humano generi perennis,
Te Duce Virgo.

Εἰς τὴν ὑπαντὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

Βαρβίζον θέασαι ποτὶ πατρὸς ἀμῶν
ἀφθίτω, κώρα, κρατέοισι τὺ σε,
παῖδά τε κλαϊστὸν φορέοισα ἄπερθε
νηδύι λώβας.
οὗλος ἐκ βαλοῦ κατιὼν, καὶ οὗλος
κεῖθι μιμνάζων, καὶ ἑκάστοτ' οὗλος,
εἵλετ' ἀνθρώπου ῥέθος ἐκδύων σε
ματέρα κεδνάν.
τόνδε σοῦ κλαιστρῶν λαγόνων λαθόντα
τὸ βρέφος μήπω γεγονὸς σεβίζει.
Τῖο δ' αὖ κλείει, κελαδεῖ τ' ἔλευσιν
πᾶσι γενέθλα.
παντὸς αὖτ' ἔθνευς ὅδ' ἄποινα πᾶσιν,
φράσατ' ἄγνωστον Σιμεών, παρεστὰς
δή τε πρὸς βωμὸν, μέγα χάρμ' ἰαίνει
σὰν φρένα δῖαν.
Εὖχος ὦ θνατῶν, μακάρων τε φύλω,
ἅσπερ ἄφαυστον θεὸς οὖθαρ εἷλξε.
δὸς χερσὶ ἀμῖν, λίτομαι, πότ' ἀθρεῖν
εὐσεβεόντων.

Ἐπικήδειον εἰς τὴν ταφὴν τοῦ κυρίου, καὶ σωτῆρος ἡμῶν.

ὃς γαῖάν ποτ' ἔτευξε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδὲ σελήνην, καὶ φαέθοντα μέγαν.
συρισμούς τ' ἀνέμων, καὶ ἀπείρονος οἶδμα θαλάσσης.
καὶ βροντῶν πάταγον, καὶ σέλας ἀστεροπῶν.

In Præsentatione Domini nostri.

Ora ab æterno Genitore nobis
Barbiton, quo te referam, tuumque
Filium Virgo sine labe clausum
Integra in aluo.
Totus e cælo veniens, & illic
Totus adsistens, & vbique totus
Legit humanos subiturus artus
Te sibi matrem.
Hunc tui claustris vteri latentem
Editus nondum veneratur infans.
Huius aduentum canit omnis ætas,
Sexus & omnis.
Ipse pro toto datur orbe vas, hunc
Noscit ignotum Simeon, ad aram
Cum prius sistis. tibi magna tangunt
Gaudia mentem.
O decus nostræ, superæq. gentis,
Cuius intactum Deus vber hausit.
Da, precor, nobis hilares piorum
Visere cœtus.

Epicedium in sepulturam Domini, & Saluatoris nostri.

Qui molem terræ, qui cælum, & sydera fecit,
Qui Lunæ, ac Solis lampada conspicuam.
Flabraq. uẽtorũ, et glaucas tumidi æquoris vndas
Et tonitrus strepitum, & fulguris acre iubar.

ἀνθρώπων τε γένος, καὶ ὁ μήγνυειν οὐρανιώνων,
    ὅσσά τ' ἄφαντα βροτοῖς, χ' ὡπόσα δῆλα φαίνη.
ἔσθ' ὅδ' ἀείζωός περ ἐὼν θεοῦ ὑψιμέδοντος
    υἱὸς, ἵν' ἀνθρώπων δύσμορα φῦλα σάοι,
εἰς πλάκας εὐρυπέδου γαίης, καὶ νέρτερα κόσμου
    μουνογενὴς κάββας ἄντυγος αἰθερίης,
ἀνθρώπου βροτέην τε θεὸς ἐνεδύσατο μορφὴν,
    καὶ δέμας ἀνθρώπων δημιοεργὸς ἐών.
ὃν ταμίης ζωῆς παγχώϊον εὖχος ἀείρων
    ἀθρόον, αἰῶνός τ' ὢν καθύπερθεν ὅλου.
πὰρ δ' ἡμῖν τριάκοντα τελειομένων ἐνιαυτῶν,
    σταυρῷ ἐν ἀργαλέῳ φαίδιμα γυῖα ταθεὶς,
ἥλοισι χερὸς ἧκε πεπαρμένου ἔνθεον αἷμα,
    ἡμετέρων ἁγνὸν ῥύσιον ἀμπλακιῶν.
ὥστ' ἄλλους ῥύσαιτο τανηλεγέος θανάτοιο,
    κάτθανε, καὶ ζωῆς ἄμμι λέλοιπε χάριν.
πόσσα δ' ἄναξ ἐτάλασσε φερέσβιος ἄλγεα λυγρὰ
    οὔτι ἀέκων γνώμης οὗ γενέταο φίλου.
ἀλλ' ἡμέας στέργων ὅγ' ἀεικέα πότμον ἐπισπεῖν
    ὃν γόνον ἱμερτὸν πέμψεν ἑκόντι νόῳ.
πέμψε γόνον τριπόθητον ἀτέρμονι σύνθρονον ἕδρῃ,
    εἰς μόρον, ὡς δούλους ἐξερύσῃ μόρου.
ὢ χάριτος βαθὺ χεῦμα, καὶ οἰκτιρμοῖο κρατίστου
    ἡμῶν κηδομένου πατρὸς ἐπουρανίου.
τῆς δ' εὐεργεσίης αἰὲν μνήμονα θυμὸν ἔχοντες
    τόνδε σαωτῆρι τύμβον ἑτοιμάσαμεν,
ἐν δέ τ' ἀλεξιμόρου θέμενοι δέμας ἁγνὸν ἄνακτος
    μυστιπόλοι κῆδος τοῖο τελοῦμεν ἔται.

Et genus humanum, cæleſtiaq. agmina Diuum,
Quæq. latent oculis, quæq. adaperta patent.
Is licet excelſi ſit proles Regis olympi,
Poſſet vt humanum viuificare genus,
Terrai in campos deſcendit, & infima mundi
Vnicus ex altis ſedibus æthereis,
Induit humanosq. artus, formamque virilem
Humani generis conditor, atque ſator.
Qui vitam præbet, qui maieſtate paterna
Pollet, & eſt ſæclis omnibus anterior.
Expletiſq. annis nobiſcum ter decem & vltra,
In dura extentus membra decora cruce,
Corpore confoſſo clauis, commiſſa piauit
Humana, effuſo ſanguine cuncta ſuo.
Vtq. alios morte eriperet, mortem oppetit ipſe,
Et vitæ eſt nobis gratia facta reis.
Tot mala Rex noſter, tot tædia pertulit almus
Propenſo Patris non ſine conſilio.
Verum ipſe indecorem mortem, lætumq. ſubire
Nos miſit prompto numine pignus amans.
Conſortem imperij gnatum ter miſit amatum
Ad mortem, vt ſeruos morte truci eximeret.
O pietas immenſa patris & gratia ſummi
Dignati noſtris conſuluiſſe malis.
Ergo huius doni memores, factique benigni
Saluatori almo ſtruximus hunc tumulum.
Condentesq. intus corpus venerabile Regis
Aeditui explemus funeris officium.

In festo sanctarum Virginum hymnus e latino in græcum versus.

Iesu corona Virginum
Quem mater illa concipit,
Quæ sola virgo parturit,
Hæc vota clemens accipe.
Qui pascis inter lilia
Saptus choreis virginum,
Sponsus decorus gloria,
Sponsisq́; reddens præmia.
Quocumq. pergis, virgines
Sequuntur, atq. laudibus
Post te canentes cursitant,
Hymnosq́; dulces personant.
Te deprecamur, largius
Nostris adauge sensibus,
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Ad Spiritum sanctum.

Veni Sancte spiritus,
Et emitte cælitus
Lucis tuæ radium.
Veni Pater pauperum,
Veni dator munerum,
Veni lumen cordium.
Consolator optime,

Ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων παρθένων ὕμνος, ἐκ τῆς λατινίδος γλώττης εἰς τὴν ἑλληνίδα μεταφρασθείς.

Ἁγνᾶν Ἰησοῦ παρθένων
 στέμμ', ὃν φύει τήνα κόρα,
 ἄχραντος ἃ τίκτει μόνα
 τάς δ' εὐμενὴς ἀρὰς δέκου.
κείνοις ὃς ἐν νιφαργέσιν
 νέμῃ χορείαις παρθένων
 γαμβρὸς πυκασθεὶς ἐκπρεπὴς
 ἄποινα νύμφαις προσνέμων.
ὅπα μόλοις χ' ἡρωΐδων
 ἀμορβάδων σεμνὸς στρατὸς
 φοιτῇ, μέλος τ' ἐγκώμιον
 ὄμφᾳ λιγαίνει λειρίῳ.
τὺ λισσόμεσθα δαψιλὲς,
 ἁμῶν προσαύξει ταῖς φρασὶν
 τὰ λυγρὰ πάμπαν ἀγνοεῖν
 διαφθοράων ἕλκεα.

πρὸς ἅγιον πνεῦμα.

Ἐλθὲ πνεῦμα πανάγες,
 κἀπόπεμψον οὐρανοῦ,
 τῆς τεῆς αὐγῆς χάριν.
ἐνδεῶν ἔλθ' ὦ πάτερ,
 ἐλθὲ δῶτορ δωρεῶν,
 ἐλθὲ φῶς τὸ καρδιῶν.
ἀθαλὴς παρηγόρος,

Dulcis hoſpes animæ,
Dulce refrigerium.
In labore requies,
In æſtu temperies,
In fletu ſolatium.
Lux ò beatiſsima,
Reple cordis intima
Tuorum fidelium
Sine tuo numine
Nihil eſt in homine,
Nihil eſt innoxium.
Laua quod eſt ſordidum,
Riga quod eſt aridum.
Sana quod eſt ſaucium.
Foue quod eſt frigidum,
Flecte quod eſt rigidum,
Rege quod eſt deuium.
Da tuis fidelibus,
In te confidentibus,
Sacrum ſeptenarium.
Da virtutis meritum,
Da ſalutis exitum,
Da perenne gaudium.

ψυχέων συνέστιος,
  προσφιλὴς παρὰ ψυχῇ.
καλὸν ἄμπνευμ' ἐν πόνῳ,
  εὐκραὴς αὖρ' ἐν θέρει,
  πάρφασίς τ' ἐν πένθεϊ.
αἴγλη ὦ μακαρτάτη,
  ἦτορος πίμπλα κύτος
  τῶν τεῶν πιστῶν βροτῶν.
τῆς πνοῆς ἄνευ σέθεν
  οὐδὲν ἀνθεῖ ἐν φρεσὶν,
  οὐδὲν ἀσκηθὲς μένει.
λοῦσον ἡμῶν λύματα,
  αὐχμὸν ἄρδε στηθέων
  λύγρ' ἴησαι τραύματα.
κάμψον ἀστεμφὲς κέαρ,
  θάλπε ψυχρὸν σῷ πυρὶ,
  λοξὸν εὐθὺ μήδεο.
δὸς τεῶν πιστῶν γένει,
  ἀλκὶ σῇ πεποιθότων
  ἱερὴν σὴν ἑπτάδα.
ἠθέων δὸς εὔκλειαν,
  δὸς τυχεῖν σωτηρίας,
  καὶ χαρὰν διηνεκῆ.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμπλικιανοῦ τῶν μεδιωλανέων ἐπισκόπου, καὶ πολιούχου βίος.

Συμπλικιανὸς ἔχει προτερήματα τίμια πολλὰ
ἡμέτερος ποιμὴν, πολλά τε θεῖα γέρα.
πρῶτον, ὅτ' ἤνθησε κλειναῖς ἀρεταῖς τε, καὶ ἁγνοῖς
ἤθεσιν, εὐσεβίης κύδεΐ τ' ἠγαθέῳ,
ἀλλὰ τόδ' ἐκ πάντων λαμπρὸν ποίησε τὸν ἄνδρα,
τοὐξέτ' ἀείμνηστον, τοὐξέθ' ἅπασι κλυτὸν,
ὅττι δαημοσύνῃ, καὶ ἐπιφροσύνῃ ἐκέκαστο
παντοίῃ, γνώσει θεσπεσίων τε γραφῶν,
τῇ πολλοὺς σκοτίης ἀθέου ποτὶ φέγγος ἀνεῖλκε
τῆς θεογνωσίης, καὶ βίον οὐράνιον.
δυσσεβέων τε πρόμον τὸν ῥήτορα βικτωρῖνον,
ὅσγε πλάνῃ ῥώμην ἐν κρυερῇ κάτεχεν,
τρέψεν ἀληθείης θεοειδέος εἰς τρίβον ὀρθὴν,
σὺν σφῶν τ' ἀρχηγῷ πλῆθος ἀπειρέσιον.
ψευδαλέων τ' εἴδωλα θεῶν ποίησεν ἀφαυρὰ
πάμπαν ἀπαρνεῖσθαι, ζῶντα θεόν τε σέβειν.
οὗτος ἐπῆλθε πατὴρ ἀποδημέων ἄστεα πολλὰ,
καὶ λαοὺς, χριστῷ πάντας ἄγειν ποθέων.
τόσσον γὰρ φλέγεν αὐτὸν ἔρως, ἀγάπη τε θεοῖο,
ὡς μεθ' ἕθεν σώζειν ἔθνεα πάντα θέλειν.
κήδετο τῶν χηρῶν πρόφρων, πάντων τε πενιχρῶν,
οἷα πατὴρ παίδων μειλίχιος σφετέρων.
τόνδε μέγ' ἀμβρόσιος, καὶ αὐγουστῖνος ἐτίμων
τίμιον ἄνδρα θεῷ, καὶ μακάρεσσι φίλον.
ἀμβρόσιός τε μέγας, πρὶν ἐς αἰθέρα δῖαν ἀπελθεῖν,
ἔφρασε τῆς ἕδρης ἄξιον ἔμμεν ἑῆς.

τῷ-

τῶν ῥα κυβερνητὴρ, καὶ ἐπίσκοπος αὐτὸς ἔπλετο
  τοῦ μεδιωλανέων ἄστεος εὐγενέων.
ἀμφ' ᾧ πολλὰ κρατὺς κάμεν ἥρως, θέσκελά τ' ἔργα,
  δεσπότῃ ὢν πιστὸς, καὶ συνετὸς σφετέρῳ.
ἧς τε θεοφροσύναις σωτήριον ὄλβον ὑφήνας
  πᾶσι, μετήλλαξε λῆξιν ἐς οὐρανίην.

Εὐχὴ πρὸς τὴν ἁγίαν μαρίαν τὴν μαγδα-
ληνήν.

Τηλόθεν ἐκ πάτρης, τὴν βρεξίαν εὔχομαι εἶναι,
ἐκ ψυχῆς φιλέων σε θεηδόκε δῖα γυναικῶν
ἦλθον ἐποψόμενος τὰ πολύλλιστα λείψανα σεῖο
αἰνὰ παθὼν κατὰ γῆν τε καὶ ἠεροειδέα πόντον.
νῦν δὲ τυχὼν ἤδη ταύτης πολυηράτου εὐχῆς,
λίσσομ' ἄνασσα πάλιν δὸς πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι
καὶ προτέρων καμάτων τε, καὶ ἀτέων ἐκτὸς ἁπάντων.
τοῦτο δ' ἐμοὶ πάντων ξεινήϊον ἔσσετ' ἄριστον.

Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου πέτρου τῶν ἀπο-
στόλων κορυφαίου.

Τὸ στόμ' ἀποστολικοῦ χοροῦ ἄκρον, κῦδος ἄνακτος
  αἰθερίου, μακάρων πρεσβυτάτη κορυφή.
πίστιος ἀρραγέος τὸ θεμείλιον ἀσφαλὲς αἰεὶ,
  κληδοῦχός τε πόλου κλεινὸς ὅδ' ἐστὶ πέτρος.

εἰς τὸν αὐτόν.

οὗτος ὁ κηρύκων τῶν θείων θεῖος ἄωτος,
  τὸν θεὸς ἐξ ἄλλων εἵλετ' ἐφημερίων.
στῆσε δὲ τόνδ' ἀρχηγὸν, ἐπεὶ μάλα θερμὸς ἔπλετο,
  κλεῖδά τε τοῦ βηλοῦ δῶκέν οἱ αἰθερίου.

εἰς τὸν αὐτόν.

τόνδε σέβου φίλε δῆμε τὸν ἰχθυβόλον πρὶν ἐόντα,
νυνὶ δὲ τῆς ἀγέλης ποιμένα τῆς ἱερῆς.
κληδοῦχόν τε πόλου θαλάμων μέγαν ἀστερόεντων,
οὐ γὰρ ἄνευ κείνου κεῖσέ ποτ' εἰσελάσεις

Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου πετρωνίου τοῦ τῆς βονωνίας προστάτου.

ὅς ποτ' ἄγαλλε πόλιν ζαθέοις δαιδάλμασι ταύτην,
καὶ τεθμοῖς ἱεροῖς, ἤθεσί τ' ἠγαθέοις,
αὐτ' ἐτύμου γραπτόν νιν ἐθήκαμεν ὧδε πολῖται
τόν τε πολιοῦχον, καὶ πρόμον ἡμέτερον.

εἰς τὸν αὐτόν.

ἠνίδε φελσίνη σέο κύδιμος ἱεροφαίτης,
ὃς μάλα κύδηνε τὸ κλυτὸν ἄστυ τεόν.
οὐδὲ μόνον σηκοὺς μακάρεσσιν ἱδρύσατο πολλοὺς,
ἀλλ' ὅγε καὶ βίβλοις ἐξεπόνησε σοφαῖς.

εἰς τὸν ἅγιον πρόκλον τὸν μάρτυρα.

πρόκλος ἐγὼ, συρίη δὲ πάτρις μοι, ἐπίσκοπος ἦμην.
εἵνεκ' ἀληθείης δ' αἷμα χέας ἔθανον.
σῶμα δ' ἐμὸν κατέθαψε βονωνίης πόλις ἱρὴ,
τὴν φρουρεῖ, ψυχὴν δ' οὐρανὸς εὐρὺς ἔχει.

περὶ τοῦ ἁγίου φραγκίσκου πρὸς ξένον.

οἶσθα τίς ἐστιν ὅδ' ὢ ξένε; θεόφρων φαιδρότατος ἀνήρ,
ὃς κατέλαμψεν ὅλον κόσμον ἑαῖς ἀρεταῖς.
σχῆμα φέρει τί δὲ τοῦτο; θεοκτίστην μετάνοιαν.
ἦ γὰρ ἅπας τούτου σταυρὸς ἔην βίοτος.

Τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν θείων ὕμνων

Τέλος.

Ἀσπάζεται τὸν ἀπόστολον παῦλον, καὶ τὴν αὐτοῦ βοήθειαν ἐπικαλεῖται, ὃν καὶ μέλλει ἐπαινεῖν.

Χαῖρε κύδιστον φάος,
ἠλίου φαάντερον
πασέων ἐκκλησιῶν,
θεῖε παῦλ' ἀπόστολε,
ἄστρον ἄκρον αἰθέρος,
ὃς βαλῆνος ἀμβρότου
δεῖξας αἴγλην ἔνθεον
ἐθνέων τυφλοῖς γένει.
γῆς δ' ἔτι σταθμοὺς ἔχων
αἶπος ἦλθες οὐρανοῦ,
καὶ τὰ μὴ θνητοῖς θέμις
ἐκφράσαι, θηήσαο.
ἀλλὰ τῷ σῷ προστρόπῳ,
σὺν πέτρῳ συνήμονι,
χεῖρα δὸς σεμνὴν μάκαρ,
σὺν πρόφρον τ' ἐφάπτεο.
οὐ θέμις μὲν γάρ τινι,
σῆς ἀρωγῆς ἀμμόρῳ
σὸν κλέος κηρυσσέμεν,
οὐδ' ἀνυμνεῖν ἔργματα.
συλλαβοῦ δ' οὖν φαίδιμε,
καὶ μετ' ἡμῶν λοίσθιον
ἄξον εἰς θεοῦ δόμον,
τοὺς ποίησας ἀγλαὸν
φῶς ἰδεῖν θεογνωσίης.

ΥΜΝΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ
ἀρετῶν, καὶ ἀνδραγαθιῶν τοῦ μεγάλου Παύλου,
ταρσέως τοῦ ἀποστόλου, ἐν ᾧ καὶ ὁ κορυ-
φαῖος πέτρος ὁμοῦ ὑμνεῖται,
καὶ ἐγκωμιάζεται,
πρὸς Ἀντώνιον Καράφαν Νεαπολίτην Καρ-
δίναλιν ἐπιφανέστατον, καὶ
ἐλλογιμώτατον.

Παρθενόπης μέγα κῦδος ἀγακλέος, ἠδὲ κρεούσης
πασάων ῥώμης πολίων, θεόμοιρε Καρύφα,
ὑμνοπόλος σεμνὴν προφέρω ὑποδέχνυμ' ἐφετμὴν
ὑμετέρην, ὅπως ἐπέων ταρσῆα ῥοῇσι
θεσπεσίης δοίην παῦλον, κήρυκα κράτιστον
ἀενάου βιότοιο, καὶ αἰπήεντος ὀλύμπου,
ἄστρον παμφαῖνον βροτέου αἰῶνος ἀμαυροῦ,
δεξιτερῆς γεγαῶτα καλὸν γόνον, ὡς κλύε φυλή.
ἦ γὰρ καὐτὸς ἐγὼ πεδόθεν παύλοιο τὸ λῆμα
ἔνθεον ἠγάσθην μακάρων περιώσιον ἄλλων,
ἠγάσθην θυμόν θ' ἱερὸν ἀκόρητον ἀγώνων,
καὶ σπουδὴν ἀλίαστον ἁμιλλᾶσθαι περὶ τιμῆς
οὐρανίου βασιλῆος, ὃς αὐτὸν σῶσε καλέσσας

HYMNUS DE DIVINIS VIRtutibus, fortibusq. magni Pauli Tarsensis Apostoli factis, in quo etiam columen Apostolorum Petrus simul celebratur, & commendatur.

Ad Antonium Carafam Neapolitanum Cardinalem Illustrissimum, ac praestantissimum.

PArthenopes decus illustris, Romaeq. potentis,
Terrarum Dominae, prompto tua iussa Carafa
Pectore complector, donis caelestibus aucte,
Hymnidicus vates, diuino vt carmine Paulum
Tarsensem celebrem, praeconem fine carentis
Egregium vitae, nec non sublimis Olympi,
Mortalis saecli lumen, sydusque coruscum,
Ceu tribus ipsa sonat, pignus praenobile dextrae.
Quippe & ego à puero Pauli virtutis amator
Ipse fui semper, sumq. admiratus eumdem
Prae cunctis Diuis, sacrorum & pectus agonum
Semper inexpletum, & studiũ contendere honore
Pro Regis superum, qui caeco errore vocando

Eripuit

οὐλομένης τε πλάνης, καὶ ἀχλύος αἰνομόροιο,
στήσατό τ' ἀρχηγὸν λαῶν, καὶ ἀπόστολον ἐθνέων
παντοδαπῶν, θάλπει μαλεραῖς τάπερ ἥλιος αὐγαῖς.
τοῦτο δ' ἀοιδάων χρέος ἔπλετο οἷον ἀπ' ἄλλων,
φῶτας ἀριπρεπέας τ' αἰνεῖν, καὶ ἀειδέμεν ἐσθλούς.
οὐχὶ δι' ἀνθρώποις λιτοῖς μελιγάρυας ὕμνους,
οὐδὲ λύρην, μελέων τε θέσιν, καὶ μοῦσαν ἐραννὴν
μητιέταο θεοῦ νόος ἄφθιτος ἤγαγεν εἰς φῶς,
ὤπασέ τ' ἀλφησταῖς πολυτερπέ' ἀθύρματ' ἀοιδοῖς,
ἀλλὰ δι' ἡρώων ἀρετὴν, ἠδ' ἔργματ' ἀγαυὰ
δῶκε θεὸς ῥυθμούς τε, καὶ ἀγλαΐην μελίκομπον
φόρμιγγος γλαφυρῆς, ἀδινῶν θελκτήρι' ἀνιῶν.
δῶκέ τ' ἀειδόντεσσιν, ἵν' ἠγαθέων κλέα φωτῶν,
ἔργά τ' ἐπικλείωσιν ἀγάκλυτα θέσπιδι μολπῇ.
δῶκε δ' ἐμοὶ πρῶτον μὲν ὅπως ἡρωΐδα μέλψω
οὐρανιδῶν πρύτανιν Μαρίαν, βασίλειαν ὀλύμπου,
ἐλπίδ' ἐμὴν, καὶ κῦδος ἀκήρατον, ἠδὲ βιωτήν.
αὐτὰρ ἔπειτα μένος παύλου θείοιο φέριστον,
παρθένῳ αἰδοίῃ πεφιλημένον ἔξοχον ἄλλων,
ὅττ' ἄλλων πολὺ πλεῖον ἑὸν φίλον ἔρνος ἔτισεν,
καὶ πάντεσσιν ἔφηνεν, ὅσοις ποτιδέρκεται ἠώς.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἄκρος πέλεν ἥρως, εἴνύ τις ἄλλος,
ὃς καλὰ πόσσα πόνησεν, ὅσα ξύμπαντες οἱ ἄλλοι.
ἐξ οὗπερ χριστός μιν ἀπ' οὐρανόθεν ἐκάλεσσεν,
μηνυτήν τ' ἀνέδειξεν ἀληθείης ἐριτίμου,
καὶ κόσμου φωστῆρα λιπαυγέος αἰγλήεντα.
ἤτοι ὁ μὲν πρῶτον ζωαρκέος ἦν ἐπιδευὴς
φωτὸς, ἀνὴρ ψυχρὸς ψυχὴν, ἀλαωπὸς, ἀπειθής.
οὐ γάρ πω φάος οἶδε βιοσσόον ἀχλὺν ἐλαύνον,
χριστὸν ἀπὸ πραπίδων μερόπων ὀλεσήνορα, λυγρὴν,

βένθε-

Eripuit captum, densa & caligine mortis,
Præfecitq. Ducem populis, & Apostolon ipsum,
Quos fouet, ac lustrat rapidi fax aurea Solis.
Præcipuum munus nam constat carminis esse
Eximios celebrare viros, & tollere cantu.
Non homines propter vilis, plebemq; profanam,
Hymnorum varios modulos, fidiumq; canorem
Sollertis mens sacra Dei produxit in auras,
Atq; dedit gnauis solatia grata poetis.
Sed procerum propter virtutem, claraq; facta
Extulit in lucem cantum, numerosq; sonoros,
Et pulsus citharæ, delenimenta laborum,
Addixitq; choro cantorum, quo decus altum
Heroum celebrent, atq; inclyta carmine facta.
Isque mihi hæc tribuit, quo primũ Heroida Diuũ
Concinerem Mariã Dominam, stellantis Olympi
Reginam, vitamq; meam, columenq; perenne;
Deinde vti virtutem Pauli sublimis ad astra
Laude feram, Diuæ dilecti impensius ipsi,
Et cari ante alios, quoniam mage pignus amauit
Ille suum, & cunctis clarauit gentibus orbis.
Quippe etenim is summus fuit Heros, si fuit alter,
Qui bona tot gessit solus, quot alij simul omnes,
Ex quo Christus eum cæli de sede vocauit,
Ac fidei sanctæ præconia credidit olli;
Esseq; decreuit nitidum iubar orbis opaci.
Ante etenim fuerat vitali lumine cassus,
Vir nequam, cæcusq; animi, tum perfidus idem.
Quippe salutarem nondum tum nouerat auram,
Christum de nostro pellentem pectore noctem,

βένθεσιν ἀγνοίης εἰλυμένος ὀκρυοέσσης.
τοὔνεκα καὶ ἀπεδίδεσκε θεηγορέων γένος ἀνδρῶν,
καὶ μὰν λαὸν ἅπαντα θεουδέα πρυμνόθεν ἆραι
οἷά τε θὴρ ἀμνοὺς νεοθηλέας ἐκκεραΐζων.
αὐτὰρ ἐπεὶ χριστός μιν ἐνόσφισε νώροπι βάλλων
ἀστραπῇ ὀφθαλμοὺς, τοίῳ δ' ἠνίπαπε μύθῳ
δεινὸν ὁμοκλήσας. τίμε νήπιε Σαῦλε διώκεις
λακτίζων ποτὶ κέντρα; τὶ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς;
αὐθὺ μεταβληθεὶς ζαθέην τ' ἀνεδέξατο πίστιν,
καὶ γόνον ὑψίστοιο τότ' ᾔδεε πατρὸς ἄνακτα
σώφρονα θυμὸν ἑλὼν, καὶ ἀμύμων ἔπλετο μάρτυς
αὐτὸς ἀληθείης, τὴν πρὶν συφέλιζε παράφρων.
ποίησε δὲ θεὸς τὸ πάρος ποίησεν ἐν ἀρχῇ
αἰῶνος ταναοῖο μετ' αὐτοῦ, ἡνίκα φαιδρὸν
ἐκ χάεος δνοφεροῖο κελήσατο φῶς ἀνατεῖλαι,
καὶ δ' ὄσσων σκοτόεσσαν ἀπημαύρωσεν ὁμίχλην,
ὣς σκότος ἐκ κραδίης ψυχοφθόρον ἔκβαλε παύλου,
ὥς κεν ἀπιστίην κόσμου σκεδάσειεν ἀνίγρην,
ἣ νόον ἀνθρώπων κνέφαϊ ἐνὶ εἶλυεν αἰνῷ,
καὶ φάος ἐκπετάσειε θεόρτον πίστιος ἁγνῆς.
δὴ τότε γὰρ τριτάτοιο πρὸς οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἄντυγας ἁρπαχθεὶς, καὶ ἀειθαλέος παραδείσου
κῆπον ἐς αὐ ἀνθῆ μυστήρια κεδνὰ θεοῖο,
χρησμούς τ' ἀρρήτους, τοὺς μὴ θέμις ἀνδρὶ πιφαύσκειν,
καὶ σέβας αὖ δεδάηκε θεοπρεπὲς, αὖθι διδαχθεὶς
μυεῖ' ἅπερ τὰ πάρος τάπερ οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ,
μύστης αἰθερίων αὐτόπτης, οὐρανοφοίτης.
μήτι χερειότερος τῶν ἄλλων αὐτὸς ὑπάρχῃ,
οἳ πρὶν ὁμίλησαν χριστῷ χαρίεντες ὀπηδοί.
δὴ γὰρ ἐτυφλώθη μὲν καιρῷ κλήσιος αὐτοῦ

Erroris fundo tetri demersus in imo.
Proinde virum ignarus furiata mente piorum
Funditus omne genus properabat tollere vita,
Ceu fera subrumos discerpens dentibus agnos.
Ast vbi eum Christus ceu fulgure perculit acri,
Priuauitq; oculis, ac dictis talibus vna
Terruit increpitans. Quid me vesane lacessis
Saule, quid in stimulum ruis improbe? quid furis
Percitus immani? diuinam relligionem (oestro
Suscipit actutum mutata mente supremi
Progeniem agnoscens Patris, fit testis apertus
Illius secta, quam pridem exscindere auebat.
Egit id in Paulo quod in orbis fecerat olim
Principio Deus immensi, quom surgere latam
E tenebris iussit lucem, radiareq; longe,
Et procul obscuras oculorum dispulit vmbras.
Sic Pauli fuscam discussit pectore noctem,
Perfidiam vt toto mox profligaret ab orbe,
Quæ mentem humanam nebulis obuoluerat atris,
Et lucem fidei præpanderet omnibus almæ.
Tunc etenim raptus conuexa ad tertia cæli
Conscendit sublimis, vbi viret illud amoeno
Semper flore nemus, mysteria percipit illic
Sancta, nefas homini quæ sint seclusa profari,
Et sacros cultus intelligit, altaq; sensa
Non volgata prius, per somnia visa nec vlli,
Aethereus factus Mystes, spectator Olympi:
Nequid deterior reliquis foret, inferiorue,
Qui Regem potuere adfari, & cernere coram.
Namq; vocaretur quom sacra ad munia Doctor

ὥς χ' ἔθελεν ἡ τύφλωσις ἔῃ φωτισμὸς ἁπάντων,
τὴν χώρην θανάτου σκιοειδέα ναιεταόντων.
εἰς φῶς γάρ μιν ἔθηκε θεὸς μερόπεσσι παναρκὲς
ἐξ ἠοῦς ἐπιτελλομένης πυμάτας ἐπὶ δυσμάς.
οὐ γὰρ λαμπρῦναι τὸν νοῦν ἔμπεδε δύναιτο
μαρμαρυγαῖς φαιδρῇσιν ἀληθείης ἀκεσάνδρου,
εἰ πρότερον μὴ δέργμα κακὸν τόδε πάμπαν ὀλέσσῃ.
ἤτοι ἐπεὶ φρεσὶν ἔσκε παραβλὼψ λοξὰ δεδορκώς,
πάγχυ χρεὼν τόν δ' ἦν πηρῶσαι πρῶτον ἀτύξαι,
ὄφρά κεν ὀρθὰ βλέπῃ, καὶ μήδεα χρηστὰ λάβῃσιν,
ἀρτίφρων τε γένηται ἐς ὕστερον, ἀρτιεπής τε.
τοῖο δ' ἐπ' ὀφθαλμοῖς λήμης μέγα σῆμα πεσούσης,
δεῖν ἐπιτηδεύσας προτέρας βροτὸν ἄνδρα πιφαύσκει
πάμπαν ἀποκλεῖσαι, καὶ ἑκούσιον ἄργεμον ἆραι,
ὅστις ἐποπτεύειν θείην σοφίην μελεδήνῃ.
τοῦτο δ' ὁ πηρωθεὶς αὐτὸς δήλωσε νόημα
πᾶσι διαπρύσιον βοόων ἐτυμηγόρῳ ὀμφῇ.
πᾶς τις ἀνὴρ δοκέων πραπίδας σοφὸς ἔμμεν ἐν ὑμῖν,
ἠλεὸς αὖθι γένοιτο καὶ ἄφρων, ὡς σοφὸς εἴη.
ὅττι δ' ἐς οὖδας πίτνει ἀφ' ἵππου ὄψιν ἀτυχθεὶς
τῆς αἴγλης ῥιπῇσι, βοᾷ θεοφεγγέος αὐγῆς
πνεύματος ἐλθούσης, τετυφωμένον ἄρτι φρόνημα
ἄμμιν ἀμαυρῶσθαι τὸ μετάρσιον, ἠδὲ νεαχμὸν
ἐγγεγάμεν χθαμαλοῖς ἄλλων στήθεσσι μενοινήν.
τοῖς προτέρην σοβαρεῖσι, φράδην θεοειδέα τ' ἄλλων.
καὶ τότ' ἀμειψάμενοι θυμὸν ἀεσίφρονα κεῖνο
ῥῆμα θεοπρόπου ἀνδρὸς ἀείδομεν εὖ φρονέοντες.
ὡς ἀγαθὸν χθαμαλόν τε, καὶ ἠπεδανόν με τετύχθαι,
ὄφρα δικαιοσύνην ἐρικυδέα σεῖο δαείην.
οὕτω δὴ λαμπτῆρα μέγαν περικαλλέ' ἀνῆψεν

Hanc aciem amisit, quo collustraret eos, qui
Squallenti in mortis vitam regione trahebant.
Quippe ipsum lumen voluit mortalibus agris
Esse Deus qua Sol oritur, quaue occidit ardens.
Haud etenim poterat fulgere intrinsecus ipse,
Cernere nec quidquam veri splendoribus almis,
Ni prius obtutum prauum deperderet istunc.
Nā quia erat strabo solitus transuersa tueri
Mente, necesse fuit percelli luscitione,
Vt posthac aciem meliorem adquireret intus,
Consilioq́; potens fieret, verbisq́; disertus.
Huius in adspectum dat lema illapsa caduco
Esse necesse homini studia abiurare priora
Prorsus, & hunc vltro debere orbarier extra,
Intus vt eualeat diuina intendere legi.
Hunc sensum hic idem priuatus lumine Doctor
Pandit, vbi clarè veraci hæc ore profatur.
Si sibi quis prudens in vobis esse videtur,
Stultus is, & demens fiat prius, vt sapiens sit.
Quòd deiectus equo prolabitur in sola terræ
Fulgure perculsus, clamat veniente nitore
Flaminis ætherij, mox euanescere fastum
Inflatum in nobis ventoso follè, nouamq́;
Pectoribus rursum nostris inolescere mentem,
Adfectumq́; Deo similem excedente tumore.
Tum vero exsuti mentemq́;, animumq́; proteruū
Diuinam incipimus vocem vsurpare prophetæ.
Quam bene mecū actū Deus, vt deiectus ad ima
Iustitiamq́; tuam discam, legemq́; probatam:
Sic Deus omnipotens accendit lampada miram,

ῥεῖα θεὸς, θαητὸν ἐπιφλέξοντα πελώρην
γαῖαν ὁμοῦ, καὶ πόντον ἀπειρέσιον ἀκτίνεσσιν
ἠγαθέοισι, νέοις, θεολαμπέσιν. ὣδ' ἀνέτειλεν
χεύμασι νᾶμα ῥέον πολυδινέεσιν ἀμβροσίοισι,
χέρσον ὅπερ στυφελὴν, καὶ καρφαλέην λιαρῇσι
πάσας ἄδην προχοαῖς ῥαίνοι καναχηδὰ ῥεούσαις.
τῇ δὲ παρὰ κρήνῃ πεφυτευμένα δένδρεα θάλλει,
δένδρεα καρπὸν ἔχοντα τὸν ὥριμον, ἠδ' ἀμάραντον,
οὐ λείποντα θέρους, οὐδ' ἄκρου χείματος ὥρῃ.
εἴ τις καυσοῦται, ῥεῖθρον παρὰ τοῦτο γλύφοιτο,
καὶ καῦσος κακὸν αὖθις ἀναψύξει λιβάδεσσι
θεσπεσίαις αὐχμὸν καπυρὸν διὰ πάντα λυούσαις.
τοῦτο φύει ῥόδον ἁβρὸν, ὅπου πάρος ἦεν ἄχερδος,
ῥάμνος ὅπου τέτρηχεν, ἴων κυαναυγέα χαίτην.
ἀλλὰ πόθεν μ' ἤπειγεν ἐπιβαλλώμεθα φέριστον
ἄνδρα, καὶ ἀνδρὸς ἀγαυοῦ θεόφρονος ἔργματα τοῦδε,
ἐν δοιῇ μάλα θυμὸς, ἐπεὶ μάλ' ὑπέρφατος αὐτὸς,
ἔργά τε τοῦδε πέλει περιφερέστατα, μυρία τ' εἰπεῖν.
τίς γὰρ ἀριστείας, τίς δ' ἤθεα θεῖα δύναιτο,
ἠδὲ θεοδμήτους ἀρετὰς, καὶ ἄεθλα κραταιὰ
πάντα μάλ' ἐξειπεῖν, τάπερ ἔτλη, καὶ ὁππόσ' ἔρεξεν;
ἐξεσίην θείην μετιὼν βασιλῆος ὀλύμπου,
ἠδὲ διακτορίην ὑπάτης γεραρὴν βασιλείης,
ἐξ ἧς καὶ πρέσβυς, καὶ ἀπόστολος ἄκρος ἀκούει,
οὗτος μὲν γὰρ ἔην, ὃς ῥώμην κυδιάνειραν
χριστὸν ἔπεισε σέβειν, καὶ ἀγάλματα φροῦδα λιπέσθαι,
καὶ τὸν πρὶν μεγάλαυχον, ἀνίκητόν τε πρὸς ἀλκὴν
λαὸν ἐνίκησε δαμάσας ἀψευδεῖ γλώσσῃ.
αὐτὸς ὅδ' ἐκ περάτης γλαυκὴν ναίοντας ὑπ' ἠῶ
ζωγρήσας δήμους, πόλιάς τ' ἐκτήσατο χειρὶ ἀ-

Quæ maris immensi spatium, terrasq; patentis
Mirificis semper fulgoribus irradiaret.
Sic itidem venam produxit fluminis ampli,
Euergat latices quæ nectaris, atque liquorem
Ambrosium, nostræ qui dulcibus irriget vndis
Squallorem terræ, nostra obsita temperet arua.
Arboreæ surgunt hunc fontem propter amoenum
Plantæ, immortali quæ fructu semper abundant,
Fertilibus ramis bruma, atque æstate nitentes.
Si calor immodicus quem macerat, huius adito
Fontis sacri vndas, referetq; insigne leuamen.
Quippe grauis æstus soluit, recreatq; bibentis.
Hic pubere rosas mollis, vbi luma rigebat,
Atq; vbi rhamnus erat, violæ facit esse nitorem.
Verum vnde incipiam diuinum extollere cantu
Huncce virũ, atque viri res gestas, claraq; facta,
In dubio est animus. nam nulli effabilis ipse'st,
Nec quisquã numerare quit eius splendida facta.
Nam quis tot palmas, morumq; insignia sacra,
Virtutesq; almas, certaminaque ardua vates
Percensere queat quæ gessit, quæ tulit heros,
Orator dictus summi Rectoris Olympi,
Supremi interpres regni, fidusq; minister.
Vnde & legatus, princeps & Apostolus audit?
Ipse est, qui Romam florentem laude virorum
Persuasit Christum colere, & simulacra negare.
Et populum inuictum, pollentem viribus amplis
Veridico victor domuit sermone potenti.
Hic etiam Hesperias gentis, eoaque regna
Vrbibus innumeris Christo subiunxit, & auxit

νηπιάχους πεπιθών, καὶ ζωῆς φέγγος ἔδειξεν
ἀγνοίης ἀθέοιο περὶ σπέος ἠλάσκουσιν.
πρῶτα γὰρ ἐν συρίῃ διδαχὴν ἔσπειρεν ἀμεμφῆ,
καὶ πολλοὺς προὔτρεψε θεὸν ζώοντα γεραίρειν.
εἶτα μολὼν δ' ἄραβας πεθμὸν χριστοῖο γέγωνεν
ἀβροβίοις λαοῖσι, καὶ ἀγγελίην θεόμοιρον.
ἵκετο δ' εἰς κίλικας σὺν δόγμασι θεσπεσίοισιν,
καὶ σοφίην ἐδίδαξεν ὁμόσπορον ἔθνος ἀληθῆ,
ὀφθαλμῶν κραδίης σχάσας ἀλαῶπιν ὀμίχλην.
τάρσος μὲν γὰρ ἔην πατρὶς θεοφάντορος ἀνδρός.
τάρσος ἐϋκτιμένη, τὴν κύδνος καλλιρέεθρος
ἀργυρέης μέσσην ἀποτέμνεται ἄνδιχα δίναις,
ἐξείης λυκίης, καὶ ἀγαυῶν παῖδας ἰώνων,
καὶ στρατὸν ἀσσυρίων σοβαρὴν βαβυλῶνα περήσας,
ἀτρεκίης κατέμαρψε σὺν ἄορι τειγλώχινι.
ναὶ μὴν καὶ γαλάτας ἄφρον τότε φῦλον ἔλυσεν
ἀφροσύνης προτέρης, καὶ πάνσοφον ἤνυσε λαόν.
δὴ τότε καὶ λυδοὺς, καὶ παμφυλίους μενεχάρμας
ἔτρεψε πρὸς εὐσεβίην ὀρθὴν, ῥοδίους τ' ἀγχεμάχους.
σὺν κάρεσσι δ' ἔλυσε λυκάονας ἀγκυλοτόξους
λευγαλέης ἄτης ξοάνων, ξύνωσε δ' ἄνακτι
παιδὶ θεοῦ μεγάλου, καὶ ψευστὰς τοπρὶν ἐόντας
κρῆτας ἐποίησε πάμπαν νημερτέα βάζειν,
ζῆνά τε φλαυρίζειν κρονίδην, τὸν πρόσθεν ἐτίμων.
ἀντὶ δὲ τοῦ ζηνὸς μάχλου σωτῆρα κεύπιστον
μοῦνον ἀριστογόνοιο σεβίζεμεν υἱέα νύμφης
ἀχράντου μερίης θεομήτορος ἀγλαοκάρπου.
πρὸς δὲ πανέλληνας μετιὼν, καὶ φῦλα πελασγῶν,
θρήϊκας, φωκεῖς τε, πολυκλήρους τ' ἐφυραίους,
ἐσθλούς τε σπάρτης οἰκήτορας εὐρυχόροιο,

ὦρσεν

Illius imperium patefacto lumine cunctis
Vitali,tenebris qui versabantur in atris.
Ac primum in Syria seuit cælestia verba,
Viuentisq; Dei multis cultum insinuauit.
Continuoq; Arabum felicia regna profectus,
Diuitibus retulit populis pia nuncia Christi.
Tum Cilicas pernix sancta cum lege petiuit,
Et gentem edocuit cognatam scita Tonantis,
Ex oculis furua cordis caligine abacta.
Nam Tarsus fuit egregij patria ampla Magistri.
Tarsus,quam liquido percurrit flumine Cydnus,
Et mediam gelidis dirimit rapidissimus vndis.
Mox etiam Lycios, & splendida pignora Ionum,
Assyriosque simul penetrans Babylona superbam,
Subiecit triplici pietatis Signifer ense.
Præterea Galatas,fuerat quæ natio demens,
Stultitia exsoluit,sollerti pectoreq; auxit.
Tum verum ad cultum promptos ad bella vocauit
Pamphylios,Lydosq; simul,Rhodiosq; feroces.
Caras item,clarosq; Lycaonas arcubus vncis
Vindicat à noxa statuarum,& copulat alto
Patre sato Regi.Cretas mendacia fantes
Vaniloquis linguis docuit veracia fari,
Ac diu adoratam Saturni temnere prolem.
Proq; Ioue incesto Saluatorem reuereri,
Optima quem partu virgo edidit innuba natum,
Præclaro Maria fructu quæ semper abundat.
Insuper & Graios adiens,gentemq; Pelasgam,
Phocensis,Thracasq; feros, ditisq; Ephyræos,
Et Sparta ingenuos choreis florentis alumnos,

ἄρσεν ἀπείπασθαι νεκύων εἴδωλα βέβηλα,
ἀντί τε δυσφήμων βρετέων βιοτήσια χειστοῦ
θέσμια δέξασθαι, καὶ ἀληθέα πίστιν ἀρέσθαι.
τοῖς δ᾽ ἅμα καὶ χαροὺς εὐάγγελος ἱεροφάντης,
βοιωτοὺς, κρατεροὺς τε μακηδόνας, ἠδ᾽ αἰπολοὺς
εὐσεβίης περιέλαμψε φάει θεοπειθέος ἁγνοῦ.
οἷά τι πρηστῆρος παμφάεστον θεσπιδαὲς πῦρ,
τοῦ διαπρησσόντος ταχέως ζαφερήν τε καὶ ὑγρήν.
οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ ὀμφῆς τῆς δ᾽ ἐνθέου ἔπλετ᾽ ἄμοιρα
ἤθεα καππαδοκῶν, καὶ πάρθων ἄστεα κλεινά,
οὐ φρύγες, οὐ βέβρυκες, οὐδ᾽ αὖ σκύθαι ἀγριόφωνοι,
ἀλλὰ θρόος τούτου, καὶ δέλτων πάνσοφος ἠχώ,
μαρτυρίη τε σοφὴ βλέμυας τ᾽ ἐπέρησε καὶ ἰνδούς,
ἔθνεά τ᾽ αἰθιόπων, καὶ ἐσχατόωντα γάδειρα.
οὐδὲ παλίγγλωσσον, οὐδ᾽ ἔπλετο βάρβαρον οὕτω
φῦλον, ὅπερ βροτέην μὴ θείου φωτὸς ἐδέκτο
τοῦδε θεοφθόγγοιο, ἣν σελίδεσσι χάραξεν,
οὔποτ᾽ ἀλεξάνδροιο φιλιππιάδεω μένος αἰχμῆς
τοσσατίους λαοὺς δάμασεν, καὶ ἀγήνορα φῦλα,
ὅσσοισπερ παύλοιο σοφὴ θεομηδέος αὐδή,
κρητῆρος σοφίης θ᾽ ἱερῆς, χάριτός τε θεόρτου.
ὥστε διαπρύσιον, σάλπιγξ ἅτε χαλκεόφωνος,
κλάγξε δι᾽ ἠπείρου χειστοῦ πλάκα, καὶ διὰ πόντον
οὔνομ᾽ ἀλεξίκακον λαοῖς πάντεσσι γεγωνώς.
ἀλλὰ γὰρ οὐχ ἥρως τοσσούς δ᾽ ἐτέλεσσεν ἀγῶνας
λαοδάμας μούνῃ πειθοῖ μύθων θεολαμπέων,
εἰ μὴ καὶ μύθοις συνεμίγνυε θέσκελα ἔργα,
πολλὰ μὲν ἄλλα, σοφὸς καὶ ὅσ᾽ ἴστωρ πέφραδε λουκᾶς
αὐτοχθὶς κήρυξ πιστὸς, καὶ τοῖο μαθητὴς
ἀρτιεπὴς, παιὼν γυίων, ψυχέων δ᾽ ἔτι μᾶλλον.

Hos defunctorum populos delubra profana
Linquere persuasit, legesque amplectier almas,
Atque fidem Christi Regis, ritusque probandos.
Tunc etiam antiquos sacrorum Antistes adiuit
Bœotos, fortisque Macedonas, atque Ætolos,
Et fidei cæcas lustrauit lumine mentis.
Haud secus, atque ignis rapidi presteris, & acris
Fulminis immensum pelagus, terrasque secantis.
Sed neque Cappadocum caruerunt voce cateruæ,
Parthorumve vrbes Pauli resonante ferocum,
Non Phryges, aut Bebryces, non natio sæua Scytharum.
Sed sonitus vocis, & felix pagina tanti
Præconis Blemyas pariter penetrauit, & Indos,
Gentemque Æthiopum, mundique extrema Gadira.
Nec tam diuersa lingua, vel barbarus vsquam
Est populus, Pauli qui non ex ore profusum
Audierit tonitrum, vel quem stylus arduus edit,
Fortis Alexandri non vnquam bellica virtus
Tot domuit gentis, vicitque ferocia regna,
Quot Pauli strauit vox celsa arcana loquentis,
Sacræ crateris sophiæ, donique superni,
Qui liquido sonitu, velut ænea buccina vastos
Per terræ campos clangens, pelagique per æquor
Nomen ἀλεξίκακον Christi resonauit ubique.
Verùm Heros tantos non confecisset agonas
Solo verborum suasu radiante superne,
Ni verbis sacris mira adiunxisset & acta
Plurima, quæ Lucas memorat, sed plurima omittit
Discipulus Pauli fuit hic, præcoque disertus,
Membra leuare potens hominum, pollensque medendis

ἔστι γὰρ παύλοιο συνέμπορος ἔπλετο πάντη,
καὶ παύλου δεδάηκε τὰ θαύματα θεῖα, λόγους τε.
μάρτυς ἐμοὶ κεῖνος, τὸν κυλλὸν φῶτάπερ ἔμπης
νηδύος ἐκ μητρὸς, τὸν μήποτε ποσὶ μολόντα
σφωϊτέροις, χωλὸν ταλαπείριον ἐξεσάωσεν
λυστρόθι πίστιν ἔχοντα, θεοῦ σὺν χειρὶ κραταιῇ.
τοὔνεκα πᾶσα πόλις θηουμένη ἔργον ἀηθὲς
αἶψα καταπρηχθὲν, τὸν δ' ἑρμῆν ἐξονόμηναν,
ὥστε θεῷ ῥέζειν θ' ἱερήϊα ἤθελον ἀνδρὶ,
τοῦτον ἀνορθώσαντι χαλαίποδα θνητὸν ἀνωγῇ,
ἐκ γενεῆς δ' ἄρα ῥαιβὸν ἐπεὶ τόνδ' ὀρθὸν ἔτευξεν,
οὐ πολλὸν τὸ μεταξὺ καὶ ἡβητὴν ἀνέγειρεν
ἄπνοον ἐκ νεκύων, καὶ ἀμειδέος ἄϊδος ἄντρων,
ἄϊδος ἐξ ἄντρων, καὶ ταρτάρου ἠερόεντος.
εἰς ἀΐδες δ' οἴχνεσκε πυλάρταο κρατεροῖο
ἐκ ῥεθέων πταμένη ψυχὴ κόρου, ἀλλά μιν αὖθις
θεῖος ἀνὴρ ψύχωσε, καὶ οἷς παρέδωκε τοκεῦσιν.
ἤτοι ἐγ' αὐτοὺς ἔην ἐκ τρωάδος, οὔνομα δ' αὐτῷ
εὔτυχος, ὃς νωθὴς τὸν ἀπόστολον ἐν μεγάροισιν
εἰσαΐων ἐπέεσσι παραιφάμενον ζαθέοισιν
νύκτα δι' ὀρφναίην σὺν πληθύϊ ἀγρομένῃφι,
ἤριπεν ἐκ θυρίδος μαλακῷ βεβαρημένος ὕπνῳ
ῥοιζηδὸν προκάρηνος, ἀπ' ἠλιβάτου δὲ μελάθρου
εἰς οὖδας προπεσόντα κιχήσατο πότμος ἀεικής.
αὐτὰρ ὅγ' ἐκ τέγεος καταβὰς μέγας ἱεροφάντης,
καὶ τεθιγὼν παιδὸς πρωθήβεω τεθνειῶτος,
ἤγαγε τὴν ψυχὴν παλινάγρετον εἰς δέμας αὐτοῦ
ἀρτεμὲς, ὡς τὸ πάροσπερ, ἀπ' εὐρώεντος ἐναύλου.
ὡς δ' ἴδον ἀμπνείοντα παλιμπετὲς ἄνδρες ἐκεῖνοι
μείρακα, τὸν πρὶν ἰδόντες ἀποπνεύσαντ' ἀνίηθεν,

Plus animis ægris Pauli sectator vbique,
Adsiduusq́; comes, qui dicta, & grandia facta
Cognorat Pauli. Testis mihi matris ab aluo
Qui fuerat clodus, qui non incesserat umquam
Ipse suis pedibus, quem pondus inutile terræ
Sanauit Lystris cælesti numine fretus.
Quare vrbs insolitum facinus mirata peractum.
Mercurium celerem confestim nominitarunt,
Et sacrare aras pecudesq́; offerre parabant
Rite viro, valido qui iussu erexerat ægrum.
Haud multo, postquam claudo vestigia recta
Reddidit, extinctum rediuiuum ad munia vitæ
Incubitu sacro iuuenem reuocauit ab Orci
Luctificis tenebris, & Auerni sede profunda.
Quippe anima intrarat Stygiæ iam limina portæ
Exanimis pueri membris digressa, sed heros
Restituit propriis animatum rursus alumnis.
Ipse quidem exstiterat è Troade, nomine dictus
Eutychus, hortantem qui Paulum segnius altis
Dum tectis audit promentem verba sacrata
Nocte sub obscura cum cœtu forte coacto,
Depressus somno magno stridore fenestra
Decidit in præceps, ita caligante ruentem
Ilicet è thalamo mors occupat horrida ephebum.
Tum superinsistens tetigit Antistes inane
Corpus, & id factū est rursum spirabile, vt ante.
Quippe anima ingressa est proprios remeabilis ar-
Ceu prius incolumeis fugiēs loca senta tenebris (tus
At vero vt iuuenem cuncti videre vigentem,
Quem dudum extinctum grauiter doluere tuētes,

οὐκ ὀλίγοι διὰ θαῦμα δεδουπότες ἠϊθέοιο,
εἶτα δ' ἀναζώοντες ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
καὶ μέγ' αὐδάζον σωτήριον οὔνομ' Ἰησοῦ,
ὅς δι' ἑοῦ προπόλου αἰζήϊον ἄνδρα σάωσεν.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ μικρὸν τόπερ ἤνυσεν ἔνθεος ἥρως,
ἀξίου ἀμφὶ Πέτρον, λυπρήντ' ἠδωνίδα χώρην
σῆμα σίλα σὺν ἑταίρῳ ἐεργμένος ἐντὸς ἐρεμνῆς
εἱρκτῆς, γυιοπέδαις πεπεδημένος ἀργαλέῃσιν.
οὔτε θεοκλυτέοντε σὺν εὔγμασι, σύν τε λιτῇσι,
σύν τ' εὐηγορίαις θεοτερπέσι νυκτὸς ἀμολγῷ,
σεῖσαν ὅλον δάπεδον, δονέοντό τε πάντα θέμεθλα
τῆς φυλακῆς κατένερθεν, ἀνεκλίνοντο πυλάων
χάλκειοι κατοχῆες, ἀπέσσυθεν αἰνὰ θύρετρα.
πᾶσι δ' ἀλυκτοπέδαι πέσον αὐθέραι ἐν κονίῃσι,
δέσματ' ἄφυκτα λύθεν γυίων ἐκ φωτὸς ἑκάστου,
οἵγε πέδαις σφὶν ἅμα τῆμος δεδμήατο λυγραῖς.
τοῦτο δ' ἄρ' εἱρκτοφύλαξ ἐσιδὼν μέγα θάμβος, ἀμεμφῆ
αὐτὸς ὁμοῦ πίστιν, καὶ ὅλος τοῦ δ' οἶκος ἔδεκτο.
οἷς τε σαωτῆρσι ξενίην παρέθηκε τράπεζαν
καγχαλέων, ὅτι τέτμε πανέστιος ἄλκαρ ἄελπτον
εὐερμῆς, χρείην ἀΐδιον ζωαρκέος ὄλβου.
ὡς δὲ παλαμναίους, καὶ ἀλάστορας αὐτὸς ἔλασσεν
δαίμονας, οἳ δασπλῆτες ἐνὶ σπλάγχνοισι βροτείοις
δυόντες σκυλάκεσσιν ἐοικότες ἀργιόδουσι
τρύχουσι ψυχήν, καὶ σκῆνος πικρὸν ἐχόντων
ἐμφυέντες μελέεσσιν ἀνάρσιοι ἀνδρομέοισιν,
μάρτυρ' ἔχω κείνην παιδίσκην εὖ μάλ' ἑτοίμην,
τὴν πυθίην καλέεσκον ἐπώνυμον Ἀπόλλωνος,
χρησμοὺς ψευδαλέους τοῖς ἐγχώροισι διδοῦσαν,
οἷά ποτ' ἐν Πυθῶνι παρὰ τριποδήϊον ὄλμον

ἄλλη

Conlapsi ob factum miserabile puberis huius,
Moxq́; resurgentis respirauere refecti,
Atq́; salutiferi celebrarunt nomen Iesu,
Auspicijs Pauli qui uitæ reddidit illum.
Nec vero exiguum quod vir memorabilis egit
Qua fluit Axius amnis, humusq́; Edonis aratur,
Cum socio Sila signum atro carcere clausus,
Compedibus uinctusq́; artis, duraq́; cathena,
Quando Deum precibusq́; pijs, votisque vocantes
Supplicibus pariter nocturni temporis hora,
Omne solum circum, fundamentumq́; profundæ
Concussere domus, ferriq́; repagula longè
Dissiluere simul, valuarum cardine rupto,
Cunctaq́; vincla virum de membris, atq́; numellæ,
Obtigit arceri quibus vna tempore tali,
Defluxere graues, neruiq́; in puluere terræ.
Carceris hoc custos cernens opus admiratus
Ipse fidem, pariterq́; domus sua suscipit almam,
Sospitibusq́; suis mensam adparat, hospitiumque
Lætitia exsultans munus quod repperit ingens,
Numquam speratum, vitæ quod suppetit omni.
Quòd uero maneis sceleratos reppulit idem,
Qui subeunt hominum turmatim viscera diris
Adsimiles canibus morsu, rictuq́; ferino,
Atq́; animas miseras, atq́; intestina perurunt,
Artubus infesti mortalibus insinuati;
Illa mihi occurrit testis manifesta puella,
Quã pythiam pythio memorant ab Apolline dictã,
Indigenis populis oracula falsa ferentem.
Ceu quæ cortinam quondã in Pythone tenebat,

Vanaq́;

ἄλλη τις ψευδῆ μαντεύετο αἰόλα κούρη.
δεινὸν ὁμοκλήσας τῆς ἤλασε δαίμονα λυγρὸν,
τὸν χρείοντα βροτοῖς μαντήϊα ψευδέα κείνοις.
κἀλλοξίης μὲν ἄμερσε παραίβολα κωτίλλουσαν
ῥεῖα βοῆς, ἰδίης δέ τ' ἐπήβολον ἤνυσε κούρην.
τοὔνεκεν ὁ τλήμων αἰκισθεὶς εἰς γνύθος ὦθη
λυγαῖον δεσμοῖς βεβαρημένος ἀρρήκτοισιν.
ἀλλὰ τάχ' εὐχωλαῖς κρατεραῖς ἄρρηκτά περ ἔμπης
ῥήξατο σωτῆρος κικλήσκων οὔνομ' Ἰησοῦ.
νηλείθμων τ' ἐπέσευεν ἀλυσκάζειν ἀπὸ φωτῶν
λυγρῶν δαϊζομένων ἄϊδος ποτὶ δῶμα κελαινὸν
λύματα δαιμονίων ὀλοφώϊα, πᾶσι δυσαλθῆ
λοιγὸν ἐπιτρίβοντ', οἷς ἂν χριμφθῶσι βροτοῖσιν,
ἡμετέρης φύτλης λωβαί, ληΐστορες αἰνοί.
οὐ δὲ γὰρ οὐδ' ἰδέειν ἱερὴν ἐτάλασσαν ὀπωπὴν,
οὐδὲ θεουδείης θεοειδέος ἆσσον ἱκέσθαι.
τόσση δ' εὐσεβίη πέλε τ' ἀνδρὸς τοῦδε φερίστου,
ὥστ' ἀπενεχθῆναι χρωτὸς παρὰ τοῖο πανάγνου
λώματα, καὶ λέγνας, ἠδ' ἡμιτύβια ἐς ὄχλον
ἀτηραῖσι δύαις, βαλίης τ' ἀρημένον ἄταις,
καὶ τὸν δ' ἀρτεμέοντα παρασχεδὸν αὖθι γενέσθαι.
οἷα δ' ὁμοκλήεσσα Πέτρου σκιὴ ἄλκαρ ὄπαζεν
οὐλὸν ἀνηκέστοις ὀδυνήφατος αὐτίκα νούσοις,
τοῖον καὶ Παύλου πολυκηδέσι κεκμηῶσιν
νεκταρέη καμάτοισιν ἄκος πόρεν ἱερὸν ἐφεστρὶς,
καὶ χλανὶς ἀνθρώποισιν ἀλέξια τηκομένοισι.
τόσσον ἀποπνείεσκε δομῆς μένος ἀνδρὸς ἀρίστου.
οὐδὲ κολασθέντος μάλ' ἐοικότα νῦν λελαθοίμην
ῥεῖα κακοζήλοιο, δολοφραδέος τε μάγοιο.
ὅσσ' δ' ἑβραῖος γένος ἔεν, ἐλύμας δέ τ' ἐπίκλησ

κων-

Vanaq́; fundebat ſcitantibus omina turbis,
Cuius voce acri increpitans de corpore ſæuum
Dæmona decuſsit mendacia vaticinantem,
Atq́; aliena illam priuauit voce loquentem
Verba abſurda, ſuaq́; effecit voce fruiſci.
Vnde miſer caſus, latebroſumq́; in ſpecus inſons
Truditur inruptis adſtrictus nexibus artus.
Vincula ſed precibus, quamuis inrupta, vocato
Perrupit validis auguſto nomine Ieſu.
Præterea talis hominum de corpore peſtis
Compulit innumeras excedere vexatorum,
Inque domum infernam deſcendere virus acerbũ
Omnibus adflantis, legio quibus improba inhæret,
Humanæ gentis prædones exitioſi.
Haud etenim adſpectũ poterãt tolerare uerendũ,
Nec propius tantæ conſiſtere relligioni.
Tanta hic pollebat vir ope, ac virtute beatus,
Eius vt ablatis de corpore veſtibus almo,
Et ſuperimpoſitis noxis, morbisque grauato
Diuerſis volgo, ſanum euadebat ab omni
Protinus exitio, morbi & contage maligna.
Sicut opem ægrotis Petri tulit vmbra ſalubris,
Adfectumq́; graui curabat clade popellum,
Sic lanam Pauli, ſi quis contingeret æger,
Triſtibus ambuſtusve doloribus, ille repente
Optatam ſentibat opem, præſensq́; leuamen.
Tanta huius ſancto manabat corpore virtus,
Nec facile oblitus tranſiſſem vindice pœna
Iure magũ adfectũ ſcelerisque, doliq́; magiſtrũ.
Hebræus fuit hic, Elymas cognomine dictus,

Vir

κιώτατος ἀνθρώπων, καὶ μάντις ψευδέα βάζων,
τὸν μάκαρ ἐξαλάωσεν, ἐπειδὴ πίστιος ἔσκεν
ἠγαθέης λύμη, σκῶλον ζωαρκέος οἴμου,
δωτίνης θ' ἱερῆς ἐχθρὸς, χάριτός τε θεοῖο,
ἐχθρὸς ἀληθείης, τὴν δὴ κακομήχανος ἀνὴρ
πᾶσαν ἀϊστῶσαι λαλαγῶν πειρᾶτο κατ' ἄκρης.
φέγγει λάμπουσάν τε παναυγεῖ πᾶσαν ἐπ' αἶαν
ἤλπετ' ἀποκρύψαι, καὶ φθεῖραι νήπιος ἄρδην
μαψιλάκας, φάρυγός τ' ἐμέσας θολὸν αἰθαλόεντα.
ἀμβροσίην ζωῆς λιβάδα μενέαινε μορύξαι,
μήτις κεκμηὼς πηγῆς ψαύσας ἀκεσάνδρου
ἐξ αὐτῆς τε γεύοιτο, καὶ ἀρτεμέων διὰ παντὸς.
οἷά ποθ' ἱμείρουσα φυγεῖν χέρας ἀσπαλιῆος
μήκωνος δνοφεροῦ προχέει ἰχῶρα κελαινὸν
σηπίας, ὀρφναίου δὲ καθ' ὕδατος ἀΐσσουσα
φύξηλις τέχνην ἀγρόφροος αἶψ' ἀλίωσεν.
ῥηϊδίως δολόεντι χολῇ, καὶ φέρτερον ἰχθυῦ.
ἤτοι ὁ μὲν παῦλος διὰ παιπαλόεσσαν ὁδεύων
κύπρον ἐπιστρέψαι μέμαε πρὸς χριστὸν ἄνακτα,
καὶ δὴ καὶ ζωῆς μυστήρια θεῖα διδάξαι
σέργιον ἀφθάρτου κεκλημένον οὔνομα παῦλον,
πατρίδι ῥωμαῖον, συνετὸν περιώσιον ἄλλων,
κλεινότατόν τε γένει, καὶ βαθμῷ φαίδιμον ἄκρῳ.
ἀνθύπατος γὰρ ἔην διέπων πρυτανήϊα κείνης
ἀμφιάλου χώρης, πολίων τ' οἰήϊα πασῶν.
ἦ γὰρ ὅγ' ἱμείρων ζάθεον κήρυγμα δαῆναι,
ἠδὲ παλιζώου τετυχεῖν βιότοιο καθαρμῶν,
ὥσκεν ἀνηβώη χάριτος νεοθηλέϊ βλαστῷ
προσκάλεσε παῦλον μεγαλήτορα, καὶ τὸν ἑταῖρον
βάρναβαν παύλοιο κλυτοῦ, καὶ ἀπόστολον ἐσθλὸν

θεσπε-

Vir nequam, & prauus, tum vates futilis idem,
Quem Paulus visu priuauit, quòd foret ingens
Is fidei sanctæ labes, scopulusq; salutis,
Atq; idem infensus diuini muneris hostis,
Veræ & doctrinæ, quam totam euertere fundo
Improbus ardebat nebulo importunus, & audax.
Sicq; super terram fulgentem lumine claro
Tentabat blaterans tenebris confundere densis.
Ergo atramentum reuomens de gutture tetro
Ambrosium laticem vecors fœdare volebat,
Ne quis contingens æger vitale lauacrum
Sanus, & incolumis fieret per sæcula cuncta.
Qualis piscantis cupiens vitare periti
Sepia vafra manus vomica nigrante profundit
Obscuram saniem; sic per turbata fluenta
Euadit fugitiua, artem frustrata magistri
Sollertis, fortemq; magis se callida piscem.
Quippe etenim Paulus Cypri castella peragrans
Scrupea quærebat Regi conuertere Christo,
Ac vitæ æternæ mysteria dia docere
Quẽdã hominẽ illustrẽ vocitatũ nomine Paulũ,
Romanum patria sapienti corde uigentem,
Stemmate conspicuo decoratũ, & culmine claro.
Nam Proconsul erat, parebatq; insula diues
Olli tota, mari circumfluaq; oppida salso.
Hic etenim cupiens audire, & discere verba
Sacra, renascentis vitæq; adipiscier vndas,
Queis refloreret diuino munere vernans
Pube noua, accersit Paulum, Pauliq; sodalem
Barnabam, comitemq; viæ, sociumq; laborum,

θεσπεσίην περίαλλα λιλαιόμενος ὅπ' ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ὅγ' αὐτῆρε συνεργοῦ βεβολημένος οἴστρῳ
κηρύκεσσι θεοῦ νημερτέσιν ἀντία βάζων.
στεῦτο δ' ἀποτρέψαι θεόμαντιν τὴν δὲ μεμοιρὴν,
μήτι κλύοι θεῖον, μήτ' ἐμπάζοιτο ἀκούων.
μαρτυρίην θεόπομπον ἐπητυμίης ἐριτίμου.
ἔνθα δ' ὑπόδρα ἰδὼν μυσαρὸν, καὶ ἀναιδέα φῶτα
θεῖος ἀνὴρ προσέφησε· βρύων πάντεσσι δόλοισιν,
παντοίαις τε τέχναις, κίναδος μιαρώτατε πάντων,
δαίμονος υἱὲ κακοῦ, κακομήχανε, κερδαλεόφρον,
οὐχὶ διαστρέψαι λήγεις σωτήριον οἶμον,
καὶ ψέφος ἐνασπεῖραι νεολαμπέϊ φέγγεϊ λυγρὸν,
ἀντιόωντι θεῷ, καὶ ἀνδράσιν. ἠνίδ' ἑτοίμη
τὴν ποινὴν ποτ' ἐπῆλθε θεήλατος. ἄχρι δὲ καιροῦ
τυφλὸς ἔσσῃ, χαροπὴν δ' οὐκ ὄψεαι ἠριγένειαν,
καὶ πάσσοντα νέφος σὲ μέλαν νέφος ἀμφικαλύψει.
τοιὰ δ' ἔνισπεν. ἄφαρ βάλε νὺξ τοῦ δ' ὄσσε μέλαινα.
ἐστάθη δ' ἄφθογγος. ἐκόλλησαν γὰρ ἀνίαι
γουνάτα, καὶ φωνὴν ἄπορός γ' ἀγχυξία ἔχεν.
ἔνθ' ἄρα δὴ χαλεπῇ βεβολημένος ἤλιθα πληγῇ,
οἷα μεθυσφαλέων, ζήτει τινὶ χεῖρας ἐρείδοι
ψηλαφόων, ἀλαός τε τόπον περὶ πάντ' ἀλάλητο
λυγαίην σκοτόμαιναν ἑοῖς ἐπικείμενος ὄσσοις.
οὐδὲ κακὰ φρονέων βλαψίφρονα πλῆξεν ἐνιπῇ,
ἐκ δ' ἕλετ' ὀφθαλμῶν γλυκερὸν φάος, ἀλλ' ἀγαπά-
εἰς μάγον ἀντιλύτῳ τῷ χρήσατο, ὥπερ ἑαυτοῦ (ζων
βλέμμα δόθη ψυχῆς, καὶ τούτῳ βούλετο δοῦναι,
ὄφρα κεν ὀξὺ νόημα λάβοι, καὶ κρείσσονα τοῦ δὲ
ἥλιον ἄλλον ἴδοι παμφεγγέα κοίρανον ἄστρων,
Χριστὸν ἐπουρανίου φαεσίμβροτον υἱέα πατρός.

αὐτὸς

Præconum diam sitiens ediscere vocem.
Verùm hic obstabat furibundo percitus oestro,
Obnixè Christi præconibus aduorsando.
Sicq́; pio vecors instinctam numine mentem
Sperabat penitus peruertere, & indupedire,
Ne elogium acciperet fidei in præcordia sanctæ.
Tum vero in faciem toruè huius propudiosi
Intendens Paulus sic increpat. Obsite cunctis
Fraudibus, atq́; dolis, spurcissima bellua, alumne
Immanis Laruæ, veterator, perfide, fallax,
Non cessas vitæ rationem vertere ab imo,
Et fuscum fucum serere in candore recenti,
Vne infense Deo, & mortalibus: ecce paratum
Est tibi supplicium diuinitus, orbus erisq́;
Ad certum tempus, nec cernes lumina Solis
Nubila spargentem nubes quoq́; te obruet ipsum.
Ilicet his dictis, oculos nox perculit atra.
Et stetit attonitus; nam mæror vinxerat eius
Iam genua, ac vocis sonitū stupor abstulit infans.
Sicque improuiso tali ictus verbere nequam
Vappa manus titubans cuinam daret, explorabat;
Palpandoq́; locum totum errabundus obibat
Obsitus obscuris tenebris, & lumine captus.
Nec vero hostili vesanum hunc pectore plexit.
Eripuitq́; oculorum aciem, sed mente benigna.
Quippe mago id remedi tentabat ferre, sibi quo
Lux data mētis erat, tale hūc quoq́; habere uole-
Cerneret vt melius, atq́; istoc nobiliorem [bat,
Longè alium adspiceret Solem astris imperitantē,
Christum supremi Genitoris amabile pignus.

αὐτὸς δ' αὐτίπορον σωτήριον οὐκ ἐνόησεν,
οὐδὲ μὲν ἀμπνυύθη ἄλκαρ βιότοιο μεμαρπώς.
εἰς δὲ τέλος μένε τυφλὸς ὅγ' ἦτορ χριστὸν ἀτίζων.
αὐτὰρ ὁ ταῦτά γ' ἰδὼν πειθήνιος αὐθὺς ὕπαρχος
προφρονέως τοῖς δῶσε θεοῦ ἱεροῖς ὑποφήταις
ἐκπαγλόντι ταφὼν διδαχῇ ἔπι χριστοῦ ἄνακτος,
οὐ δὲ βίῃ ἧσσον τιμαόρῳ, ἥπερ ἔτισεν
τὸν τελχῖνα πονηρόν, ὃν ὄσσων αὐγὰς ἀφεῖλεν.
ἔνθεν δὴ παῦλον χριστοῦ πρέσβηα καλεῖσθαι
φασὶ πάρος σαῦλον κεκλημένον οὔνομ' ἀγαυρὸν
σκαιοτάτου βασιλῆος, ἀτὰρ μετέπειτα γενέσθαι
παῦλον ἀγακλειτοῖο φερώνυμον ἡγητῆρος,
τὸν καθαρῆς ἐπέλαμψεν ἀληθείης ἀμαρυγαῖς,
καὶ φαιδραῖς λιβάδεσσι παλιγγενέεσσιν ἔλουσεν.
ὅττι θεῷ τοῦτον πρωτάγγελον ἄξιον αὐτοῦ
ἤγαγε, καὶ δοῦλος χριστοῦ μεγάλοιο τέτυκται
ἰθαγενὴς πρότερόν γ' ἀλλάξας οὔνομα κεῖνο,
τοῖο τόπερ μήτηρ κατὰ μὶν φήμιξε καλεῖσθαι,
ἡνίκα σφὲ πρῶτον πολιῆς ἐκ γαστρὸς ἀνῆκεν.
τοίη δ' ἐστὶ δίκη δμώων, ὅτ' ἐλεύθερον ἦμαρ
ὤλεσαν, ἀλλάξαι τὸ πρὶν οὔνομα, καὶ θετὸν ἄλλο
τοῦτο λαβεῖν νεαρόν, σφὶν ὃ κύριος ἤθελε θέσθαι.
οἷάπερ ἐν βαβυλῶνι τρισὶ κούροισιν ἐγένετο
τῆμος, ὅτ' ἐκ πάτρης ὀθνείην γῆν ἀφίκοντο,
χώραν ἐς ἀλλοδαπὴν μετὰ δῆμον βαρβαρόφωνον.
εἵλωτες γεγαῶτες ἀπηνέος ἡγεμονῆος.
τοῦτο δ' ἀνακτορίης φορέειν σημεῖον ἀνάγκη,
ὁππότε τίς ποτὶ δῶμα λεηλατέοντος ἀπήχθη
δουλιαλὴς ὑπὸ χειρός, ὅπως ληΐζετ', ἄνακτος,
ἄτμεν' ἀμορβεύειν, ὅττι κεν προστάσσῃ οἱ ἔργον.

καὶ

At curæ ignarus, qua seruaretur, homo amens
Nil tulit auxilij, sapuit nil deniq; sanum;
Sed Christo spreto permansit pectore cæcus.
At contra his visis, Proconsul credidit ipse,
Atq; magisterio se illorum tradidit vltro
Impensè admirans doctrinam Principis Vncti,
Nec minus vltricem vim, qua sectator inertis
Artis multatus fuerat bene lumine adempto.
Hinc etiam Paulum perhiberi nomine dicunt,
Quem pridem Sauli tumidum gestasse vocamen
Infamis Regis constat, sed postmodo factum
Paulum præclari de nomine Præsidis huius.
Quem puris fidei radijs lustrauit, & ipsum
Ingenuis renouans feliciter imbuit vndis,
Prima Deo quòd opima per illum præda sit acta,
Et verus Christi iam cœperit esse minister,
Nomine mutato veteri, quo sedula mater
Ipsum volgarat pridem debere vocari,
Quom primum ex aluo sub luminis edidit oras.
Quippe erat antiquus mos, quom quis perderet al(ma)
Ius libertatis, nomen mutaret eodem
Tēpore, et id caperet, dominus quod ponere uellet
Qualiter in Babylone tribus quoq; contigit olim
Hebræis pueris, quom de tellure reuolsi,
Natiuoq; solo subijssent extera regna
Extorres famuli facti Ductoris acerbi.
Tale autem imperij signum gestare necesse,
Quando domū abductus populantis bellica præda
Quis propriam captus liquit patriamq; suosque,
Obsequier quacumq; recens herus imperitarit.

καὶ τόδε πνεῦμα θεοῦ τὸ πανδιαγὲς ἤνυσε παύλῳ
δουλοσύνης τέκμαρ μάλ' ἀριφραδὲς, οὗ τέμιν εἶλεν,
ὥς χ' οἱ δούλιοι πρόπολος ὑποχείριος αἰεὶ,
τοῦ δὴ κἀννεσίαις ἐπ' ἀέθλια ταῦτα λιάσθη.
τοῦτο δ' ἄναξ καὶ πρόσθεν ἑῷ ποίησε μαθητῇ,
θέσκελον οὗ τέμιν ἤγαγεν ἐπ' εἴρερον; οἷα πένης ἦν,
καὶ μὲν ἐκ σίμωνος ἐμήσατο πέτρον ἀκούειν.
σίμων ἦσθα τέως, κεκλήσεαι πέτρος ὀπίσσω.
οὐδὲ παραθρέξαιμι τάπερ πάθε μέρμερος ἥρως,
ὅσσά τ' ἔρεξε κλυτῆς μετανισσόμενος ἄστυ τὸ ῥώμης
ἔμπορος αἰγαίοιο δεθεὶς ἐπὶ νηὶ μελαίνῃ,
οὗ τε μέδοντα μέγαν ἐπεβώσατο καίσαρα γαίης,
ἰσχανόων δαίων προφυγεῖν βαρύμηνιν ἐρωὴν,
οἵ μιν λυσσήεντες ἀποκτείνειν μενέαινον.
δὴ τότε σὺν πολέεσσιν ἐπιπλώς εὐρέα πόντον
ὀκρυόεσσιν ἁλὸς ῥόχθοις, καὶ κύμασι δεινοῖς,
ἀργέσταις τ' ἐνέκυρσεν ἀναιδέσιν ὀβριμοθύμοις.
τοὶ δ' εἰνὸν σμαραγεῦντες ἅπαν σαλμωνίδα κρῆσσαν
ἀμφ' ἄκρην συφελοῖς ῥοιζήμασι βένθος ὄρινον,
καὶ κρυερῆς βαθύκρημνον ἐμάστιζον ῥόον ἅλμης.
δὴ τότ' ἐλαυνόμενοι δηρὸν χρόνον ἔνθα καὶ ἔνθα
οὐκέτ' ὀΐσαντο χλωρὴν χθόνα αὖθις ὁρᾶσθαι,
ἀλλὰ παλιρροθίῳ ψυχὰς βαλέειν ἐνὶ πόντῳ.
καὶ τάχα κεν φθίνοντο, ὅσους τότε φορτὶς ἀγίνει,
ῥαισθείσης ἀκάτοιο βίῃ ἀνέμων πτερόεντων,
εἰ μὴ ἀδευκέα πότμον ἐθέσσατο πάντας ἀλύξαι
εὐαγέεσσι λιτῇσιν ἀπόστολος ἀγκὰς ὀρεγνὺς
χεῖρας ἐς οὐρανὸν εὐρὺν ἱλασκόμενος θεοῦ ὀργὴν
ἀνδράσιν ὑβριστῇσιν ὁμοστολέουσιν ἅμ' αὐτῷ.
τῷ γὰρ λισσομένῳ θεοῦ ἄγγελος ὑψιμέδοντος

νύκτα

Spiritus hocce Dei Paulo dedit almus apertum
Seruitij indicium proprij, quom scilicet illum,
Vt sibi seruiret, cepit, legitq; ministrum,
Cuius & auspicijs fuit hac adscitus ad acta.
Hoc itidem famulo Rex fecerat ante fideli,
Quom belli duxit captiuum vt iure penesten,
Iussitq; esse Petrum, qui Simon hactenus esset.
Antea eras Simon, posthac uocitabere Petrus.
Sed neq; transierim quæ passus prouidus Heros,
Atq; ea qua gessit, dum Romae tenderet vrbem
Puppe per Ægæum ferrata compede vinctus,
Cæsaris optauit quando adpellare tribunal,
Immanem cupiens hominum vitare furorem,
De medio ardentum rabida se tollere mente.
Tunc etenim sulcans cum pluribus æquora ponti
Incidit in sæuas truculenti marmoris vndas.
Et Cauros flabris longè lateq; frementis,
Qui toto tractu circa Salmonida rupem
Incubuere maris valido stridore rudentes,
Atq; fluentisonas quatientes æquoris vndas,
Tum longum tempus iactati turbine nigro
Haud vltra viridem sperabant visere terram,
Sed tristis animas efflare in fluctibus atris.
Et certè cuncti perijssent naue procellis
Vexata validis, & tempestate sonora,
Ni precibus sanctis placasset Apostolus iram
Numinis excelsi tendens ad sydera palmas,
Et necis effugium turbæ impetrasset iniquæ,
Puppe vehebatur quæ secum tempore tali.
Huic etenim oranti Regis supera alta tenentis

νύκτα δὲ ὀρφναίην οἱ ἐφίστατο, καὶ φάτο μῦθον.
θάρσει παῦλε πέπον, μὴ δείδιθι νήχυτον ὕδωρ.
μηδὲ μέλαν ῥόθιον κυανώπιδος ἀμφιτρίτης.
δεῖσε παραστῆναι ᾧ ἐπέκλεο κρείοντι ῥώμης,
ἠδὲ δικασθῆναι μεγάλῳ ἐπὶ βήματι τοίῳ.
καί ῥα θεός τοι ἅπαντα χαρίζεται ὄχλον ὁμόπλουν.
οὐδέ τις ἐρρήσει γλυκερὸν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσας
κυανέης προχοῇσι πολυρροίζοιο θαλάσσης.
ταῦτα δ' ἐπεὶ κατέλεξε παλίσσυτος ἀστερόεντα
ἄγγελος αἰγλήεις ταχὺς οὐρανὸν αὖθις ἀνῆλθεν.
αὐτὰρ ὁ θεῖος ἀνὴρ κατὰ μοῖραν πέφραδε πᾶσιν
ὁσσάκιν αὐτὸς ἄκουσε, καὶ ἔλπειν πάντας ἄνωγε
λώονα, μηδὲ μόρον διερὸν καταθύμιον ἴσχειν.
τοῖς δὲ παραρρήτοισιν ἀνέπνευθεν μάλα πάντες
σήμασι θεσπεσίοισι πεποιθότες. εἰς μελίτην δὲ
οὐ μὲν δηρὸν ἰόντες ἔκελσαν ποντοπόρον ναῦν.
ἦχι δ' ἐνισχριμφθεῖσαν ἐπ' ἠόνι πᾶσαν ἔαξαν
ὁλκάδα παφλάζοντι λυθεῖσαν κύματι λάβρῳ,
ἅρμενα δ' αἰψηρῇσιν ἀπεκλάσθησαν ἀέλλαις.
καὶ τότε δ' ἀγνυμένης ἐκ νηὸς πάντες ὄρουσαν.
ἄλλοι μὲν σανίδεσσιν ἐπὶ ῥηγμῖνος ἔβαινον,
ἄλλοι δ' αἰθυίῃσιν ἐοικότες εἰναλίῃσιν
νηχόμενοι ἀνέδυσαν ἁλὸς χέρσονδε μολόντες.
οὐδέ τις ἐκ πάντων ἁλίης δίνῃσιν ἀπέσβη.
εἰς νῆσον δ' ἐκβάντες ἔχις παύλοιο καθῆψε
χειρὸς ἀνάπτοντος φρυγάνοις τηλέσκοπον αὐγὴν
πυρκαϊῆς, οὐδέν τε λυγρὸν πάθεν, ἀλλ' ὄφιν αἰνὸν
εἰς μαλερὴν ἐτίναξε λιγνὺν πυρὸς αἰθομένοιο.
θαύμαινον δ' ἄρα πάντες ὅσοι ἴδον ἑρπυστῆρα
χειρὸς κρημνάμενον, καὶ ἐκ ὀλέκοντα τὸν ἄνδρα.

τοὔνεκα

Nuncius adsistens per noctem talia fatur.
Fide age Paule Deo, nec te perturbet aquarum
Feruor, & horrisonus glaucæ fragor Amphitrites,
Te moderatori sistendum scito potentis
Romæ, atq; eiusdem seruatum cognitioni.
Quin tibi nauigii comites Deus ipse remittit.
Nec quisquam linquet iucunda lumina vitæ
Obrutus insanis stridentis marmoris vndis.
Nec plura effatus celer internuncius ales,
Rursus se in cæli stellantia templa recepit.
At vir diuinus cunctis ea rite retexit
Quæcumq; audierat, melius sperareq; fessos
Suadet, & exitium non iam meditarier vdum.
Talibus alloquijs respirauere refecti.
Diuinis freti signis, atq; omine fausto.
Mox vero Meliten adpulsi flamine atroci
Confregere ratem fluctu feruente solutam,
Cautibus inlisam scabris in littore curuo.
Omniaq; armamenta feris periere procellis.
Tum vero fracta de naui cuncta caterua
Prorupere, alij tabulis liquere profundum,
Ast alij fulicis similes venere natatu
Ad terram canis è fluctibus emergentes.
Nec quisquam ex illis perijt salso obrutus æstu.
Huc itaq; egressi dextram fera vipera morsu
Corripuit Pauli, dum flammam accenderet ignis
Sarmentis, nec læsit eum tamen illa, sed anguem
Excutit atrocem calidi in fomenta vaporis.
Tum vero factum mirari quisque, colubram
Inuasisse virum, nec confecisse repente.

τοὔνεκα τὸν δ' ἐδόκουν θεὸν ἄμβροτον αὖθι φανέντα.
οὐδέτι μείονα τοῖο τότ' ἤνυσε θαύματος ἔργα.
πρῶτα δ' ἔσωσεν ἑοῦ πατέρ' ἐσθλὸν ξεινοδόκοιο,
δηθὰ δυσεντερίην ὄντα, κακηπελέοντά τε νούσῳ
τεινεσμοῦ τε κακοῦ, καὶ χορδαψοῖο δυσαλθεῖ.
αὐτὰρ ἔπειτα δύαις μεγερῆς ἀκαχήμενον ἐσμὸν
πλεῖστον ἔλυσεν ἑῶν ἀχέων, γηαφκὲ ἴγλαν
πᾶσιν ἄγων θεόθεν πεμφθεὶς θνητοῖσιν ἀκέστωρ.
ἔνθεος, ἠπιόδωρος, ὃς οὐ πολυπήμον' ἔρυκεν
κήδεα, καὶ νούσους περιάπτων παντόθε γυίοις
φάρμακα τειρομένοισι δυσπαθέων ἀνθρώπων,
μηδὲ πόσιν παρέχων μενοεικέα, μήδ' ἐπαοιδαῖς
δυσκελάδοις βρίζων, μήδ' αὖ σκληρῇσι τομαῖσιν,
οἷάπερ ἡμερίους ἀσκλήπιος, ἠδὲ Μαχάων,
ἀλλ' ἐπικεκλόμενος θεοῦ οὔνομα σεμνὸν Ἰησοῦ
πάντας ἀνόρθωσεν, καὶ ἀρτιμέοντας ἔθηκεν.
οὐχ ὅτι δ' ἀκεστὼ γυίοις πόρε λυμανθεῖσιν
ἀνθρώπων μελίτην ἀλιερκέα ναιεταόντων,
ἀλλ' ἔτι καὶ ψυχὰς παναπηρέας αὐτὸς ἔτευξε,
ταῖς δ' ἀπηπελίην μεταδοὺς αἰώνιον ἴσχειν.
ὧδε δ' ὅπηκε μόλοι λαοῖς ἔρδεσκεν ἅπασιν.
ὥστε τις ἠέλιος νοερὸς ἐπεμαίετο πάντων,
οἷσίπερ αὐτὸς ἔλαμπε, καταυγάζειν νόον ἀνδρῶν
γνώστιος ἀκτίνεσσι θεουδέος, οὐδέ τι λῆγεν
ἀστόργοις κραδίας οἷς δὴ πάφλαζε καὶ αὐτὸς
ἐνδομύχοις πυρσοῖς θάλπειν ἀγαπήτιος ἁγνῆς.
οἷα δέ τις μύδρος πυρόεις κέαρ ἔζεε κείνου
ἀσβέστῳ ὑπ' ἔρωτι κεκαυμένον εἷο ἄνακτος,
ὅστε νιν οὐλομένης ἀπ' ἀλήσιος ἔτραπε βωστρέων.
βουλομένην δὲ κέαρ τοῦτ' ἔμπυρον αὐτὸς ὁρᾶσθαι

εἴγα

Quapropter numen sanctum aduenisse putabant.
Sed neq; tunc istoc alia edidit acta minora.
Primum sanauit proprij patrem hospitis illic
Torminibus diris domitum, morboq; maligno
Tenasmi grauioris, & anxifero chordapso.
Mox vero volgus varijs languoribus ægrum
Cladibus excussis, integrum reddidit vltro,
Diuino missus nutu omnibus auxiliator
Mirificus, mitis, qui non contagia plebis
Tabifica arcebat circum medicamine læsis
Multiplici admoto membris hominũ miserorũ,
Nec potum præbens blandum, nec carmine diro
Instridens ægris, nec membri parte resecta,
Ceu quondam clemẽs Asclepius, atq; Machaõ,
Augusto sed enim vocitato nomine Ihesu,
Omnis sanabat fessos præsente medela.
Nec vero solum curabat morbida membra
Cultorum Melites, cingit quam cærulus amnis.
Verum etiam ægrotas animas reparauit ibidem.
Æternùm ijs tribuẽs bene habere, & viuere sẽp,
Talia itemq; alijs, quaqua ibat, dona ferebat.
Ac veluti quidam Sol prudens, lurida auebat
Ipse suis radijs aliorum corda serena
Reddere notitiæ sublimis, amoreq; cassa
Numquam cessabat diuina accendere flamma
Pectora, qua penitus mens eius pulcra calebat.
Ceu ferrum candens quippe hic feruebat amator
Regis inextincto proprij inflammatus amore,
Qui se de tristi miserans errore vocarat.
O vtinam ignitum cor Pauli cernere possem,

εἴγε χρεὼν δέξασθαι ἔπος τόδε, ἠδὲ πιθῆσαι,
πίδακ᾽ ἀπειρεσίων ἀγαθῶν, παλάχην τε βίοιο
ἡμετέρου. ζωῆς δὲ πνοὴ ἐς ἅπαντα δέδηε
φῦλα βροτῶν κεῖθεν πάρος ἄπνοα ἀμπλακίῃσιν.
ὧδε δ᾽ ἔην πλατὺ τοῦτο, καὶ ἄπλετον, ὥστε δέχεσθαι
αὐτάνδρους τε πόλεις, καὶ δήμους, μυρία τ᾽ ἔθνη.
ἀλλ᾽ ἔμπης πλατὺ τοῦτο, καὶ ἄσπετον ἦτορ ἀμεμφὲς
στεινωπὸν ποίησε θάμα προμώσιος ἄλλων
ζῆλος, καὶ στοργὴ ἀλιτήμονα πολλὰ παθόντων.
φησὶ γὰρ, ἐκ πολλῆς ξυνοχῆς, καὶ θλίψιος ὑμῖν
γράψα τάδε κραδίης κατοδυρόμενος περὶ κῆρι.
τὴν δὲ βροτοῖς φλεγέθουσαν ἐπ᾽ ὀλλυμένοισι θεᾶσθαι
βουλοίμην, ψυχέων τ᾽ ἐκτρώματ᾽ ἐπωδίνουσαν,
ἐν δ᾽ αὐταῖς χριστοῖο μεγακλέος ἠλιτόμηνον
μορφὴν ἀιάζουσαν ἀνείδεον, ἠδ᾽ ἀτέλεστον.
καὶ πάλιν ἀρτίζουσαν ἀνακτίσσ᾽ ἀγλαομόρφῳ
πᾶν ἄμβλωμα κακῶς ἀλιτημένον, οἷα λεχωὶς
τὶς φιλόπαις μορφῶσα τέχνῃ τόπερ ἔπλετ᾽ ἄμορφον.
τὴν θεὸν εἰσορόωσαν, ἐπεὶ θεὸν ἄφθιτον ἀθρεῖ
πᾶς καθαρὸς κραδίην, θυσίην τ᾽ εὐώδμον ἐοῦσαν
ὑψιτέρην γεγαῶσαν ἐπουρανίοιο μελάθρου,
ἀκτίτου εὐρυτέρην, καὶ ναιομένης πολυγαίης,
φαιδροτέρην τ᾽ ἀκτῖνος ἀκηράτου ἠελίοιο,
θερμοτέρην ζείοντος ἀκμῆς πυρὸς, ἀρρήκτοιο
στερεοτέρην τ᾽ ἀδάμαντος, ἀναβλύζουσαν ἀχράντους
ἀενάων ποταμῶν νασμοὺς κατ᾽ ἀπείρονα κόσμον.
οὐ λιαραῖς χέρσον προχοαῖς ἄρδοντας ἄνυδρον,
ἀλλὰ βροτῶν ψυχὰς αὔας θείοισι ῥεέθροις.
οὐ ποταμοὶ δὲ μόνον τοιοί δ᾽ ἀνόρουσαν ἀπ᾽ αὐτῆς,
ἀλλὰ καὶ εἰδάλιμοι πηγαὶ δακρύων ἐρρέντων

(Si tamen id voti mi fas optare precanti)
Nostræ principium vitæ, fontemq́; bonorum
Omnium inexhaustum. Nam vitæ spiritus inde
Iam scelere extinctas gentis manauit in omnis.
Idq́; adeò cor erat tam latum, tamq́; profundum,
Vrbis vt caperet, populosque, & maxuma regna.
Sed tamē id latum quamuis foret, atq́; patens cor,
Angustum faciebat, & artum sæpe aliorum
Ardor, & adfectus peccamina multa patrantū.
Quippe, inquit, nimio scripsi hæc angore gemiscēs,
Atq́; hæc contracto dictaui pectore vobis.
Hocce cor ingenuum vellem inquā visere deflens
Exitiumq́; animarum, & abortus intereuntum,
Et Christi informem plorans sublimis in illis,
Atq́; rudem formam non iusto tempore natis.
Atq́; adeo sacrum conformans Regis ad instar
Fœtū imperfectum, ceu gnaua puerpera quadam
Arte noua emendās, quod nondū absoluerat aluo.
Cernere cor vellem, quod cæli numen vbique
Insons spectabat, redolens quod victima factum,
Ac magis excelsum cælesti culmine, & ipsa
Tellure inculta, cultaq́; patentius oris,
Clarius & puri præclara lampade Solis,
Igneq́; candenti flagrantius, atq́; adamante
Soldius infragili, vasti per compita mundi
Flumina producens manantia perpete vena,
Non liquidis riuis deserta rigantia rura,
Verùm animas siccas hominum cælestibus vndis.
Nec tantùm hi fluuij corde eius prosiluere,
Verùm etiam ex oculis iugè erupere decori

Vbertim

ἐξ αὐτῆς ἤϊξαν ἀν' ἦμαρ, καὶ κατὰ νύκτα.
δειμαίνω μάλα, φησὶ, μὴ ἐλθὼν ὑμέας δ' εὕρω
οἵους οὐκ ἐθέλω, καὶ κλαύσω πένθεϊ λυγρῷ
τοὺς πρόσθεν ἀλιτόντας, ἀλιτροσύνας τε βεβήλους
πρήξαντας, μηδ' αὖτε μετεστονάχησαν ὀπίσσω
τὴν ἄτην ἀχέοντες, ἀτασθαλίας τ' ἀλεγεινάς.
οὐδέ τι θαῦμα τοίην κραδίην παύλοιο γενέσθαι,
ὁππότε τὴν ζωὴν οὐκ ἔζη τὴν πολύκοινον,
ἀλλὰ θεοῦ ζωὴν, καὶ ζωὴν χριστοῦ ἄνακτος.
οὐκέτ' ἐγὼ ζώω, ζώει δ' ἐν ἐμοὶ τριφίλητος
χριστὸς, φησὶν, ἔρως πάντων κάλλιστος ἐρώτων.
ὄλβιος ὃς τοιόνποτ' ἐρώμενον ἔσχεν ἐραστής.
τοῖο χάριν μηδέν τι πόθει τιμαλφὲς ἐπ' αἴης,
οὐδ' ἵμειρε καλὸν, καὶ ἐφίμερον, ἀλλὰ τὰ πάντα
ὡς σκύβαλα φλαύριζε, καὶ ἔκβολα λύματα δαιτὸς,
ὥσπερ ὅδ' αὐτὸς ἔφασκέ που ἐν δέλτοισιν ἑῇσιν.
μὴ δή μοι φαίης πόλιας τε, καὶ ἔθνεα φωτῶν
μυρία, κοιρανίας τ' αὐτὸν, στρατιάς τ' ἀγερώχους
πολλῶν θ' ἱππήων, καὶ πολλῶν ἀσπιδιωτέων,
ἢ νηῶν στόλον εὐρὺν, ὑπόπτερά θ' ἅρματα πόντου,
πουλυτελῆ τ' ἤπειρον ἐφίεσθαι κτεατίσσαι.
ταῦτα γὰρ οἷά τιν' ἄμμον ἀπεσκυβάλιζεν ἄτιμον.
καὶ ξηρὴν βοτάνην, καὶ ἀφαυρὸν φυκίον ἅλμης
ἀλλ' οὐδ' οὐρανὸς εὐρὺς ὅσα κλυτὰ ἐντὸς ἐέργει
θαύμαινε μέγα δή τι, καὶ ἔκπαγλον δὲ ἔρωτα
ἠϊθέου χαρίεντος ἀπειρογάμοιο γυναικὸς
παιδὸς ἀκερσεκόμου ῥοδοπήχεος, ὃν τέκεν ἀδμής.
τοῦ γὰρ καὶ γλυκὺ τοῖο διὰ στόματος ἔχεν αἰεὶ
οὔνομ' ἀειμνήστου, καὶ μυριάκις τόδ' ἐφώνει.
τοῦτο γὰρ ἔνδον ἔνεικε κεκομμένον ἤτορι σεμνῷ.

Vbertim fontes lacrymarum nocte dieque.
Heu vereor ne, inquit, quom uos inuisero, qualis
Haud vellem, offendam, tum luctu defleã acerbo
Antea peccantis, scelerosa q́ multa patrantis
Crimina, nec posthac quidquam doluere gemẽtes
Admissas noxas, & probra nefaria pridem.
Haud vero mirum cor Pauli tale fuisse;
Quandoquidem uitam non hanc viuebat obesam,
Sed vitam cælestem, & vitam Regis Ihesu.
Haud ego iam viuo, clamat, teramabilis in me
Viuit Christus Amor pulcerrimus omniũ amorũ.
Ter felix, tali potuit qui amore potiri.
Eximium hunc propter nihil adfectabat in orbe,
Nec pulcrũ quidquã, lepidũve, sed omnia nostra
Ceu recrementum, ramenta q́ vilia mensæ,
Pendebat nihili, velut eius littera prodit.
Ne mihi, ne hũc dicas, vrbis, populosue frequẽtis,
Neu regni imperiũ magni, turmasue ferocis
Armatorũ equitum, peditumve ancile gerentũ,
Aut classem ingentẽ, glaucive petorita ponti,
Neu spatium terræ immensum cupijsse tenere;
Hæc etenim uilem tamquam contempsit arenam,
Et siccam maris algam, & siquid vilius alga.
Sed neq́ quæ cæli rerum præclara coercent
Suspexit nimis, atq́ impensè propter amorem
Dilecti pueri præsignis crine decoro,
Et roseis ulnis, peperit quem candida Virgo,
Hac propter gratus semper memorabile nomen
Illius adsiduè versabat, & ore ferebat,
Hoc quippe impressum gestabat corde pudico.

τῷ δὴ καὶ πάντεσιν ἀνειπὼν δείκνυε λαοῖς,
λαοῖς, καὶ βασιλεῦσιν ὑπερφιάλοις περ ἐοῦσιν.
οἷά περ αὐτὸς ἄναξ σφετέρῳ πάτρος εἶπε μαθητῇ.
τοῦ δὲ καλοῦ σὺν ἔρωτι μακάρτατον αὐτὸν ἁπάντων
ὧν ἔτ' ἐφημερίων, καὶ ἀλίγκιον ἀθανάτοισιν
ἔμμεν,, ἄνευ τούτου δὲ δυσάμμορον, οὐδὲν ἐόντα.
τοῖο δ' ἄνευθε βίος οὐκ ἦν βίος, ἀλλ' ἄχος αὐτοῦ
αἰνόν, ἐπεὶ μετὰ τοῖο καὶ ἔσχατος ἔμμεναι ἀνδρῶν
ηὔχετο, καὶ ποινῆς ἅτ' ἀτάσθαλος ἀντιβολῆσαι,
ἤπερ ἄτερ, πάντεσσι μετ' ἀνδράσι πρῶτα φέρεσθαι.
πάντα τὰ δεινὰ βίου γεραροῦ ὑπὲρ εἷο ἄνακτος
παίγνιά οἱ δοκέεσκον, ἀθύρματα κοῦφά τ' ἐῴκει
παιδαρίων, μᾶλλον δ' ἀλύσεις, πληγάς τε φίλεσκεν,
τραύματά θ' αἱματόεντα, καὶ εἱρκτάς, ἤπερ ἄλλοι
τὰ στεφανώματα λαμπρά, βραβήϊά τ' ἀγλαὰ νικέων
τοῦτο διαρρήδην φανερῶς τοιαῦτά γ' ἀείδων.
τίς χ' ἡμέας στοργῆς χριστοῦ τριποθήτου ἀμέρσοι;
τίς κεάσει κλυτοῦ ἀσπασίως ἱμερόεντος
ἡμετέρου βασιλῆος ἐπηράτου; οὐδέκε θλίψις,
οὐ στεῖνος, λιμός τε βαρύς, δεινός τε διωγμός,
οὐ χῆτος χλανίδων, οὐδ' αὖ κίνδυνος ἀνιγρός,
οὐ κλεινοῦ ποτ' ἄνακτος καὶ ἡμέας κνῆσις ἀπείρξαι.
οὐδὲ μὲν οὐ ζωή, οὐδ' αὖ θανάτοιο τελευτή,
οὐδ' ὁπόσ' ἦν τ' ἐπίδερκτα, καὶ οὐκ ἐπίδερκτα βροτοῖσι.
τούτῳ φραξάμενος στιβαρῷ ταλαεργὸς ἀεθλεὺς
ὅπλῳ ἀνίκητος γένετ' ἐν πάσῃσιν ἁμίλλαις.
οὐδὲν δεινὸν ἔτρεσεν ἀταρμύκτῳ φρενὸς ἀλκῇ·
οὐ γὰρ ὅγ' ἀθλητὴς λιτὸν βροτὸν ἔσχεν ἀλείπτην,
ὥς ἐν ἀγῶνι Διὸς κρόνιον περὶ πυγμάχος ὄχθον.
παρθενικῆς δὲ γόνον στρατιῶν ταγὸν οὐρανιάων

ἔχε

Vnde etiam id cunctis pandebat gentibus orbis,
Et Ducibus, quamuis immanibus, atq; proteruis,
Sicut & ipse suo Rex seruo dixerat ante.
Hocce super cunctos sese censebat amore
Esse beatum homines, Diuisq; carentibus atra
Morte parem, miserũq; sine hocce, nihilq; ualere.
Hoc sine vita olli non vita erat, at dolor acer,
Quãdo hominũ hoc cõpos uellet magis ultimus esse
Atq; graui pœna, velut improbus, ac reus uri,
Quam sine eo cũctis decorari insignibus amplis.
Nam quæcumq; aliys in vita dura videntur,
Huic pro Rege suo puerilia cuncta fuere
Ludicra prædulci; Mage vincla, ac uerbera ama-
Verbera sãguinolẽta, ac cæci carceris umbras (bat
Serta aliy quàm clara, trophæaq; splendida palmæ.
Hocq; palàm cunctis testatur talia pangens.
Quis desyderio Christi nos priuet amati?
Quisue arta nostri diuelleret vniter aptos
Regis amicitia præstantis? num queat angor
Tristis, an atra fames? anne insectatio dira?
An penuria vestis? an vlla pericula vitæ?
Sed neq; dissidium ferus ensis tale patrarit,
Nec vitæ spes ulla, nec horror mortis acerbæ,
Nec quæ nota patent, penitusve abstrusa tegũtur.
Hoc clypeo sæptus valido fortissimus Heros
Perstitit inuictus vario in certamine pugnæ,
Nil durum expauit terroris funditus expers:
Nam pugil hic hominẽ non purũ inuenit alipten,
Ceu Iouis in Cronia quondam luctator arena,
Virginis at prolem, superis qui præsidet alis.

ἔχε καθηγητὴν, καὶ γυμναστῆρα κράτιστον.
αὐτὸς ἔχρισεν ἑὸν κρατερόφρονα λάτριν ἀλοιφῇ
πνεύματος εὐδώρου σφετέρου μέγα κάρτος ἐνιείς.
οὐδὲ παρ' ἀλφειοῦ στάδιον πελοπήϊον ἔσχεν
ἤλιδος αἰπεινῆς, πίσης τ' εὐδείελον ἄλσος,
ὄχθος ὅπερ κρόνιος πέφαται, κρόνιός τε κολωνὸς,
ἔνθα ταράξιππος μέγας ἰσχένου ἔπλετο τύμβος.
οὐ κίρρας δάπεδον, πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
οὐ δολιχὴν πόντοιο βαθυκρήμνοιο γεφύρην,
οὐ κόλπον νεμέας, χόρτον δεινοῖο λέοντος,
τὸν φάτις ἡρακλῆα βοῶν σθένιν ἐξεναρίξαι.
ἀλλὰ μέγας κόσμος γένετ' εὐάθλοιο δίαυλος
πεπλάμενος παύλοιο, τὸν ἤνυσε μυρία πάντη
καλὰ πονησάμενος κατὰ γῆν τε, καὶ εὐρέα πόντον,
οὐδ' ἀμφικτυόνων σφετέροι θαήτορ' ἀγώνων
τὸν στρατὸν, ἀλλ' αὐτὸν μακάρων λάχεν αἰσυμνήτην,
αὐτὸν ἐπόπτην εἶχεν ἄθλων ἔθεν, ἡ δὲ βραβευτὴν
οὐλύμπου σκηπτοῦχον ἀπάρταστον εὐρυχόροιο.
αὐτὸν ἐποπτεύεσκον ἀεθλεύοντα κράτιστα
εἴρεαι ἀθανάτων χρυσόπτεροι ἀγλαόμορφοι,
φῦλά τ' ἀπειρεσίων μερόπων κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
οὐδὲ μὲν οὐ κοτίνου στέφανον, χλοεροῦ τε σελίνου,
οὐ νικέων ἐκύρησε βραβήϊα δαφνινὸν ἔρνος,
οἷά θ' ὁ νικήσας τά τ' ὀλύμπια, πύθιά τ' ἀνὴρ,
γυοδάμαις ἐν ἀγῶσιν ἐρεψάμενος τὸ κάρηνον.
οὐ γὰρ ἀριστάθλου τάδε νικητήρια παύλου,
οὐδ' ἐπίχειρα πόνων μυθοεικέα τοιάδε τόσσων,
ὅσσά τ' ἀφαυρὰ πέλει, μινυώρια τ', ἠδ' ἐπίκηρα,
ἀλλ' ἄφθαρτα μένοντα, καὶ ἀγλαὰ, ἠδ' ἀμάραντα,
ἄσσα καλὸν τελέσαντι λαβεῖν ἐπέοικεν ἀγῶνα,

καὶ

Is fuit instructor Pauli, sollersque magister;
Ipse suum pugilem generosum Flaminis almi
Vnguento illeuit, sacrato & robore fulsit.
Nec vero Pelopis stadium est sortitus ad amnem
Alpheum, celsæ nemus Elidis, atq; Pisai,
Saturni dictum Cronion de nomine collem.
Fama Taraxippo qua fert busto Ischenon abdi.
Nec Cirræ campum, Pythonaue rupibus aspram,
Aut maris abrupti pontem, collumve profundi,
Nec lucum Nemeæ, quo se leo fuluus alebat,
Quem pecudum elisit pestem vis Herculis acris.
Circus tota fuit sed tellus, tota theatrum
Magnanimi Pauli, quam perlustrauit vbique
Infinita gerens terra memoranda, marique.
Nec spectatore[illegible] propriorum est nactus agonum
Censores Graios, sed Diuis imperitantem.
Hic Pauli spectator erat, palmæq; tributor,
Sceptriger immensi Regum supremus Olympi.
Hunc adspectabant pugnantem fortiter aureis
Turmæ immortales alis pernicibus aptæ,
Et populi innumeri spatiosa per æquora terræ.
Nec vero cotini crollam, viridisve selini,
Nec ramum lauri palmarum est præmia adeptus,
Sicuti qui vicit vir olympia, pythiaq; acer,
In certaminibus redimitus tempora sertis.
Talia non Paulo sunt niceteria digna,
Munera perfuncto nec tot sudoribus apta,
Quæq; cito intereunt, abeuntq; euanida in auras;
Sed quae perpetuum maneant, vigeantq; per auũ,
Digna capi pulcrum qui confecisset agonem.

καὶ τολυπεύσαντι δρόμον δὲ δρόμον ἶσον ἀέλλῃ
ἐκ γραμμῆς ἀπλῶτι διαμπερὲς ἄχρι τελευτῆς,
πίστιν ἐρυσσαμένῳ τ' ἀστεμφέα, ὥσπερ ἔειπεν
αὐτὸς Τιμοθέῳ περιλημμένῳ εἷο μαθητῇ.
εἴγε θεὸς δμώεσσιν ἑοῖς κατὰ μόχθον ὀπάζει
λυσιπόνοισι δ' αἶνος, πολὺ πλείονος ἔμμορε τιμῆς
τῶν ἄλλων μάκαρ οὗτος, ἐπεὶ μόχθησεν ἁπάντων
πλείονα, καὶ μελέτησεν ἀρείονα κέρδος ἀγείρων
τῷ χριστῷ μεδέοντι ἀθέσφατον, ἠδ' ἀμέγαρτον.
ὥστε θ' ἕεις ποταμῶν περιφυτευμένου ἄλσεος ἱεροῦ
χειρὶ θεοῦ, γάνος ἀΐδιον διὰ πᾶσαν ἔχουσιν
ἤπειρον, θαλίης τε χάριν πόρεν ἀγλήεσσαν,
ἦρα βροτοῖσι φέρων, ὀπιθόμβροτον ἐλπίδα δόξης,
φημὶ θεοῦ γνῶσιν τριφαῆ πραπίδεσσι βροτείαις,
ταῖσι πάρος ψαφαρῇσι, καὶ ἠύτε χέρσον ἐρημον
εὐφροσύνης πλήρωσε, καὶ εὔβοτον ὀργάδ' ἔθηκεν.
οὗτος ἐρικλάγκτης κῆρυξ μεγάλοιο θεοῖο.
πάντα πρόσωπα φόρησι, καὶ ἤθεσι πᾶσιν ἄρηρεν,
ἀμφιλαφής τε τέχνῃ πολυκερδέϊ πάντα τέτυκται
ἀνθρώποις πάντεσσι πολύτροπος, ὥστε σαώσῃ
πάντας ἀπολλυμένους, καὶ ἐκρύσηται ὀλέθρου,
νῦν γε μὲν οἷα πατὴρ ἀγανὸς καταφαίνεται εἶναι
υἱέας εὖ κομέων, καὶ ἀμφιέπων περὶ κῆρι.
νῦν δὲ λοχευομένη, καὶ ὠδίνουσα νεοχμὰ
τέκνα φίλη μήτηρ, καὶ πηχύουσα περιπίνειν
ἀρτιγόνοισι γλάγος μαζὸν γλυκὺν ἀμπετάσασα.
ἤτοι ὅγ' ὥστε πατὴρ γλυκερὸν προσπτύσσεται αὐτοὺς,
ἠδὲ φιλόστοργος σφέτερον τέκος ἡδὺ τεκοῦσα,
κήδετο τῶν λαῶν, τοὺς αὐτὸς κτήσατο χριστῷ,
καὶ τρέφεν ἀμφοτέρων ψυχάς, καὶ σώματα πάντων,

τῶν

Et cursum similem cæli pernicibus auris,
Semper inoffensum, venit dum carcere metas,
Seruasset q; fidem stabilem; velut ipse profatur
Timotheo adsecla caro, comitiq; fideli.
Si Dominus gnauis dignum studio, atq; labore
Persoluit pretium famulis, hic honore potitus
Est potiore alijs, quando magis omnibus vnus
Ipse laborauit, meditans melioraq; multo
Is Christo Regi plus adtulit emolumenti.
Vnus vt è fluuijs nemoris genialis ab alto
Rege sati, latices diffudit ab ore perennis
Per terræ tractus sicca, viridemq; nitorem
Gentibus adspersit, spem certam postumi honoris,
Notitiamq; Dei claram splendore triluco
Mentibus infudit squallentibus, atq; vti terram
Desertam fecit mira hubertate nitere.
Iste Dei tubicen magnus, præcoq; sonorus
Personis varijs, varijsq; est moribus aptus,
Arteq; multiplici versutus, cuncta fit idem
Omnibus, vt pessum miseros conseruet euntis,
Et genus eripiat de funere conclamatum:
Atq; aliàs tamquam genitor pius esse videtur,
Pectore qui curans foueat sua pignora toto;
Interdum vt genitrix indulgentissima natos
Quæ genuit, pepericq; pijs complexa lacertis
Porrigit exertas puerilia in ora mamillas.
Ceu sator ergo pius sua germina curat amanter,
Progeniemq; parens propriā gremio educat almo,
Curabat populos, quos Christo conciliarat,
Nutribatq; animas illorum, & corpora egena,

Suppe-

τῶν ἐπιδευομένων κομιδῆς προνοῶν κατ᾽ ἀνάγκην.
σκήνεα μέν τ᾽ ἐράνοις, ψυχὰς δ᾽ ἱεροῖς ὀάροισιν
ἐξ ἀρκέων πάντεσσι κατὰ χρέος ἄρμενα πάντα.
οὐδ᾽ αὐτὴ μοιβόν τι ποτὶ σφέων πάγχυ δοκάζων,
οὐ δὲ πόνων τιν᾽ ὄνησιν, ἐπεὶ πολὺ μείζονα τούτων
πρὸς θεοῦ ὑψίστου ποτιδέγμενος ἦεν ἀμοιβήν.
τοῦτο δ᾽ ἐπιτέλλων αἰνίσσεται ἀργείοισιν,
ποιμὴν μὲν γεγάμεν, μήλων τ᾽ ἄγχιστος ὀπάων,
οὐ ποίμνης δὲ γάλακτος ἑῆς λιαροῖο πάσασθαι,
οὐδὲ πόκους πέκειν οἴων προβοσκομενάων.
οὐ γὰρ ἀπαίτιζεν πιστοὺς θρεπτήρια λαοὺς
τέλθος ὀφειλόμενον, καὶ θρέμματα δῖα βάρυνεν,
οὐδ᾽ ἱερῆς διδαχῆς μαπέειν μάς σὺ ἐδίδαξα,
ἀλλὰ μόνον ζήτει σφὶν ὀφέλσιμα πάντα παρασχεῖν,
πᾶσαν ἀπημοσύνην, καὶ ἀκήρατον ὄλβον ἀγινεῖν.
τοὔνεκα καὶ τροφῷ αὐτὸν εἴσκει ἀμφιεπούσῃ
τοὺς ἰδίους τροφίμους θυμάρεας, οὐ γάλα μοῦνον
τῆς διδαχῆς, ψυχὴν δὲ πλέον ποθέοντ᾽ ἐπιβάλλειν
ἀμφὶ διδασκομένων, παιδευομένων τ᾽ ἀγορεάων.
τῷ ῥά που ἐν δέλτοισι θεηπόλον αὐτὸν ἔφασκεν
ἔμμεν, καὶ λειτουργόν, ἐπεὶ θανάτοισι κατ᾽ ἦμαρ
πολλοῖς ἀντιάα, καὶ προέφερον αὐτὸν ἔθυεν
ἀντ᾽ ἁγιαζομένων, ὡς ἀρητῆρι ἔοικεν
καὶ ψυχὴν θέμεναι πεφιλημένου εἵνεκα λαοῦ.
καί νυ πατὴρ ἐπὶ παιδὶ θανεῖν οὐ φείδεται ἐσθλός.
ἔστι δ᾽ ὅπῃ σοφὸν αὐτὸν ἐφήμισε τέκτονα πρῶτον,
θέντα θέμεθλα δόμων, ὁσίους ὅτι πρῶτος ἀγυρμοὺς
στῆσεν ἐν ἑλλήνεσσι, καὶ ἄλλοις ἔθνεσι πολλοῖς.
ἀλλὰ τί σημαίνει τὸ φυτοσπόρου, ἢ φυτοεργοῦ
ἄμμιν ἀρχαίοις ὄνομ᾽ ἐργάτιν ἦσιν ἐοικός

ἐρνοκά-

Suppeditans quæ cuiq; forent opus omnia abunde.
Corpora conlectis, animas pascebat inanis
Colloquijs sacris tribuens sua pabula cunctis.
Haud hostimenti quidquam exspectabat ab ipsis
Aut ærumnarum solatia: quippe repensum
His meliora sibi sperabat cælitus iri.
Indicat id scribens Argiuis esse quidem se
Pastoremq; gregum uigilem, pecudumq; magistrũ.
Sed numquam illarum saturatum lacte tepenti,
Nec pastarum ouium contectum vellere molli.
Haud etenim populos poscebat præmia fidos
Pro nutricatu, sacrumq; grauabat ouile,
Nec doctrinæ vllam mercedem exegit ab vllo,
Sed curare alijs tantùm quæ profore norat.
Tum bona, quæ sorti sint nulli obnoxia diræ.
Quare etiam impensè sese nutriculæ amanti
Comparat infantis caros, quòd non modo vellet
Lac dare doctrinæ, verùm ipsam impendere vitã
Pro bene formandis turbis, atq; instituendis.
Vnde & sacrificum proprio sese adserit esse
Codice, quottidie quoniam se se immolitabat
Mortibus innumeris, & mactabatur odora
Victima pro populo, velut omni congruit vltro
Præsuli obire pio cara pro gente tuenda.
Nã pater haud dubitat pro dulci occũbere prole.
Principem item fabrum, qui fundamenta locarit
Se vocitat, posuit quòd primus Græcia in omni
Conuentus sacros, alijsq; in partibus orbis.
Sed quid significat de consitione vocamen
Conflatum, terræ potius cultoribus aptum,

ἐρνοκόμοισι πλέον, φυτὰ κάρπιμα οἷσι μέμηλεν,
ἢ θεοφαντορίης ζάθεον λόγον ἀγγέλλουσιν;
καὶ τὸ γὰρ ὠγυγίης κλεινοῖς ἀστοῖσι Κορίνθου
τοῖα γράφων Παῦλος δοκέει ἀνελέσθαι ἑαυτῷ.
αὐτὸς ἔγωγ' ἐφύτευσα γεωμόρος, αὐτὰρ Ἀπολλὼς
θειλόπεδον τὸ φύτευσα καλὸς ἄρδευσεν ἑταῖρος.
ἀλδήσκει δὲ θεὸς τόπερ ἄμφω κάμνομεν ἔργον.
τοῦτο σάφ' ἐμφαίνει, νοερὰς ὅτι πῆξεν ἀλωὰς,
καὶ Χριστοῖο νέας κλισίας πολίων κατ' ἔδεθλα.
δεικήλων τε καθεῖλεν ἀφαυρῶν ὄργι' ἄσεπτα,
πάντά τε θύσθλα θεῶν ἀθέων ἀμάθυνε βέβηλα.
τοίων φυταλιῶν φύτωρ μέγας εὔχεται εἶναι
Παῦλος ἀειθαλέων, καὶ εὐαλδέα καρπὸν ἐχουσῶν.
νῦν δὲ φράσω τι τρέχειν οὐκ ἀλέματον δρόμον εἰπὼν
ἀλλὰ δέμας δαμνᾶν δι' ὑπώπια μήδεται αἰνὰ,
μήποτε τοῖς ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἁμάρτῃ.
τοῦτο φέρει σαφέως πεπονημένον ἄμμι δ' ἑρμῆνα,
τέρματος ὅσκε θιγεῖν σπεύσῃ, καθάπερ καὶ ἔοργεν,
παντὸς ἀποσχόμενος πράγεος δυνατεῦμιν ἐπισχεῖν.
ἤνυσα καλὸν ἔφη θεόθεν μοι τακτὸν ἀγῶνα,
πίστιν τηρήσας δολιχὸν δρόμον ἐξετέλεσσα.
λοιπὸν ἐμοὶ θεμίπλεκτον ἀπὸ στεφάνωμ' ἀμάραντον
κεῖται, ὅ μοι κράντωρ δώσει τὰ δίκαια βραβεύων
νικήσαντι γέρας ἀντάξιον ἤματι κείνῳ.
ἀλλὰ δρόμου μῆκος περιμήκεος ἦτορ ἔμοιγε
εἰπὲ, πόθεν πρώτην πινυτῷ ποδὶ νύσσαν ἄραξεν,
ἠδ' ὅθ' ἔληξε πόνου ταναοῦ ποτὶ τέλσον ἱκάνων.
ἤρξατο δ' ἐκ περάτης, καὶ γῆς εἰς τέρματ' ἔπαυσεν
πάντα διαΐξας ἀράβων ἄπο μέχρις Ἰβήρων.
ἠΰτε σείριος ὀξὺ ἑὸν πελέθρισμα τιταίνων,

πάντα

Arboreas plantas qui curant frugiferentis,
Quam verbi sacri diuolgatoribus almis?
Quippe idem Paulus dum dictat agenda Corinthi
Ciuibus antiquæ, sibi id vsurpasse videtur.
Plantaui prior, inquit, ego, plantata sodalis
Imbuit irriguis Apollo sedulus vndis.
Amborumq; operi præbet Deus incrementum.
Innuit hoc dicto seuisse per oppida primus
Mystica vineta, & Christi panxisse sacella,
Nec non fanorum demoliuisse nefasta
Orgia, & infandas aras, & sacra Deorum.
Harum plantarum sese adserit esse satorem
Semper florentum Paulus, fructumq; ferentum.
Nunc vero exponam quòd non se currere frustra
Dicat, sed macie corpus sugillet acerba,
Ne forte erudiens alios fuat improbus ipse.
Hoc se cursorem dicto declarat alacrem,
Qui celeri cursu properet contingere metam,
Cuncta cauens ipsum quæ possent cumq; morari.
Indictum mihi, ait, pulcrum certamen obiui,
Cumq; fide integra confeci curriculum omne.
Quod superest, mihi iuge uirens iā laurea plexa' st,
Atq; reposta, dabit quam mi bonus arbiter olim:
Nempe die extrema, victori munus honestum.
Sed spatium cursus prælongi dulce retexe
Cor mihi, vbi primum pepulit pede præpete limen,
Atq; vbi laxauit longum sub fine laborem.
Solis ab exortu procurrit adusque crepuscos,
Ex Arabum domibus pernix penetrauit Iberos.
Tamquam Sol rapidus tenuit propriū usq; tenorē

πάντα καταυγάζων, καὶ θάλπων ᾧ μένει ἁγνῷ
ἐξ ἀνατελλούσης τε πέτρης, αὐγῶν ἐπὶ δυσμάς.
ἄξιον ἀγγελίην χώρην δ' ἀνὰ πᾶσαν ἐνείκων
πᾶσιν ἔπαυσε πόθῳ ζωῆς κέαρ ἀφθάρτοιο.
ψυχέων λῦμα κάθηρε, καὶ ὄργια σβέσεν ἄθεσμα.
ὡς δ' ὅτε τις σπινθὴρ ζαὴς πυρὸς αἰθομένοιο
σπέρμα κιχὼν χόρτον, καλάμην τ' ἀνεμώλιον ὕλην,
εἰς πυρόεσσαν ἑὴν εὐθὺς φύσιν ἐτράπεν αὐτοῦ.
ὣς περιέτρεψε βροτοὺς θείου κήρυκος ἰωή.
ἄλλοτε δ' ἀρρήτων κέλεται ταμίην τε δοκεῖσθαι,
καὶ πρύτανιν τελεταῖς κεκελευσμένον, ἱερά τε πάντα
ἐρδέμεναι, ἠδὲ νέμειν μυστήρια κεδνὰ θεοῖο.
ἄλλά τε θεῖα γέρα πρυτανευέμεν, ἠδὲ κυβερνᾶν,
ὅσσα θεὸς διέταξε φανεὶς μερόπεσσι βρότειος.
ταῦτα δ' ἐπιρρήδην ἱεράρχην ἄμμιν ὑφαίνει,
ὀτρηρόν θ' ὑπεργόν, ὃς εὖ διὰ πᾶσι δάσασθαι
δεσποτικὴν κτῆσιν, καὶ ἀρμαλιὴν ὁμοδούλοις,
εὖ διέπειν τε τὰ πάντα κατὰ χρέος οἶδε περίφρων,
πιστὸς ἐὼν σφ' ἄλλων τῷ περ ἐκείνῳ τε ἄνακτι.
ζητεῖται πρῶτον γὰρ πίστις ἐν οἰκονόμοισιν,
ὥστε τὰ μὴ σφείων, ἀλλ' ἄλλων τἄργα κομίζειν,
τοί ῥ' αὐτοὺς ἔστησαν ἐπὶ κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
τοῖον ἐπεὶ εἴδη Παύλου μεγαλώνυμον ἦτορ,
ᾧ πιστὰ φρονέοντι φίλῳ βασιλεὺς θεράποντι
οἶκον ἐπετέτροπα σφέτερον θεοῦ υἱὸς ἀμύμων
πάντα, καὶ οἰκονόμον θείης ἐστήσατο μάνδρης,
αἵματι τὴν πρίατο ζωαρκεῖ λοιγὸν ἀλάλκων,
βηλὸν ἐπεὶ θεολαμπῆ ἀπέστιχε, δῶμά τε πατρὸς
ἐκ τύμβοιο θορών, καὶ συληθέντος ἀναύγου
ταρτάρου εὐρόεντος ἀνήγαγεν ἁγνὸν ὀλύμπου

αἰνομό-

Cuncta suo incendens, atq; auctans lumine puro
Cardine ab eoo, Solisq; obeuntis ad oras,
Per loca decretum diuolgans omnia faustum
Corda inflammabat vita adspirare perenni,
Purgabatq; animas, ritusq; abolebat iniquos.
Ceu scintilla ignis quadam viuacis adepta
Materiemq; leuem stipulæ, paleaq; volantis,
Mox suum in ardentẽ transfert, uertitq; uaporẽ.
Sic vox syderei mutabat corda Magistri.
Idem arcanorum promum, condumq; putari
Volt se alibi, nutu diuino ad munia sacra
Quæq; obeunda datum, mysteriaq; inclyta cæli
Dispensanda pijs, atq; omnia rite gerenda,
Quæ Deus edixit mortali corpore cretus.
Quæ liquido æditimum nobis gnauumq; ministrũ
Insinuant, cunctis qui censum nouit herilem
Didere, & annonam conseruis promere certam,
Cunctaq; sollerter disponere, quæ foret vsus,
Se probum Hero præstãs, alijs qui prætulit ipsum.
Prima fides opus est dispensatoribus æquis,
Ne sua, sed Domini commissa negotia curent,
Qui proprijs se opibus statuit, rebusq; patronos.
Talis erat Pauli sapientia dia sagacis,
Cui Dominus sibi dilecto, seruoq; fideli
Ipse domum propriam concredidit, & gregis olli
Mandauit curam sacri Genitore supremo
Natus, ab æterna quẽ sanguine morte redemit
Vitali, postquam conscendit limen olympi
Ex busto emersus, populata sedeq; Auerni
Luctisoni, victor perduxit in atria cæli

αἰνομόρων ψυχέων πολυγηθέα ληΐδα χῶρον,
ἆψ ἀναλυσάμενός μιν ἀνεξόδου ἐξ ἀχέροντος,
λευγαλέου θανάτοιο κράτος κακὸν ἐξαλαπάξας.
τοῦ καὶ ἔειπε φίλοις ἐφύρης ἀστοῖσι θεωρός.
ἀμφὶ δὲ κουράων ὥρην ἄχραντον ἐχουσῶν
οὔτιν' ἐφημοσύνην λίπε κύριος ἄμμιν ἐναργέα,
ἀλλὰ γε μὴν γνώμην ἐλεητύος ἀντιβολήσας,
πιστὸς ὅπως τελέθω τῷ μοι σωτῆρι, δίδωμι.
τοῦτο δοκῶ καλὸν δι' ἐνεστηκυῖαν ἀνάγκην.
οὐκ ἐπίτακτα δὲ μοῦνα διδασκομένοις προὔθηκεν,
ἀλλ' ἐξ αἱρεσίης τάπερ εὕρατο πολλὰ θεόρτου
χρήσιμα τοῖσδ' ὑπέθηκε θεόφρονι μήτιδι ποιμήν.
τοῦτον ὑπεμφαίνει γὰρ κεῖνος πανδοκὸς ἀληθῶς,
ὅστις ἀποψύχοντα κακῶς κεκαφηότα θυμὸν
ἄνθρωπον ληστῆς οὐ θάμβον εἰνοδίοισιν,
οἵ μιν ἐδηλήσαντο κεδνῆς καταβάντα πόληος
αἰπεινῶν σολύμων χθαμαλὸν ποτὶ ἄστυ σεληνῆς,
πρὸς δύο δηναρίοις ἀλθαίνει οἴκοθεν ἄλλα
πολλὰ τιθείς, ὥστ' ὀρθὸν ἀναστῆσαι πεσόντα,
ὠτειλῇσι δαμέντα, καὶ ἕλκεσιν αἱματόεσσιν.
οὐ μὴν οὐδ' ὅπλων ἀδαήμονά φησι γενέθλης,
ἀλλὰ μάλ' ἔμπειρον, καὶ αἰχμῆς ἴδμονα πάσης.
ὅπλα δὲ τοῖο νόει μὴ σαρκικά, μηδὲ βρότεια,
οἷά περ ἐκ χαλκοῖο τετυγμένα, ἠὲ σιδήρου
αἰχμηταὶ φορέουσιν ἀλεξητήρια χειρός.
ἀλλὰ τὰ θεῖα νόει, καὶ θέσκελα. ταῦτα γάρ εἰσιν
κῆλα θεορρήτων τ' ἐπέων, καὶ ἀκόντια δεινά,
ἀστεροπαί τε λόγων, ὀχυρώματα τοῖσι καθεῖλεν
πάντα, καὶ εἶλαρ ἅπαν πυργούμενον ἀντία θεοῖο
γνώσιος, ἀξεινίης τε βιοστόου, οἷσι τυράννων

Lætantis animarum acies, prædamq́; solutam
Ex Acheronte fero, vnde exitus haud datur ulli,
Imperio mortis destructo funditus atræ.
Hinc Ephyres sacer Antistes dicebat alumnis.
Nulla puellarum de coetu flore virenti
Virgineo nobis Dominus præcepta reliquit:
Ast ego consilium gratis pietate potitus,
Fidus uti constem, tribuo, σωτῆρι benigno.
Arbitror hocce bonum, quãdo urget tẽpus iniquũ.
Haud mandata sibi tantùm tradebat amatis
Discipulis, sed multa sua cum mente reperta
Vtilia addebat pastor, monitorq́; fidelis.
Hunc enim adumbrabat medicus stabularius ille,
Qui confossum hominem loetali volnere crebro,
Edentemq́; animam, ac vorsantẽ in turbine loeti
Latronum insidijs exceptum, dum Solymorum
Deserit hospitium sublime, & mœnia Lunæ
Deuexa aduentat, bina ad denaria multa
De suo item promens curat, releuatq́; iacentem
Vlceribus fessum grauibus, plagisq́; cruentis.
Quin etiam armorum gnarum, doctum q́; fuisse,
Nosseq́; diuorsum belli certamen inire,
Se perhibet. verùm arma caue mortalia credas
Istæc, quæ ferro conflata, aut ære rigenti
Miles habet proprij tutamen corporis aptum;
Sed diuina puta, ac cælestia, scilicet illa
Spicula sacrorum verborum, ac fulgura acuta
Sermonum vibrata, quibus vastabat in altum
Exstructas turris, ac propugnacula contra
Notitiam Regis cæli, vitaleque lumen,

οὐλομένων ἐμάλαξε βίην ὑπερηνορεόντων,
πάντε μένος κατέρειπε βροτῶν ἐπιγαυριοώντων
αἰδρομένη σοφίῃ, ῥητήρων τ᾽ ὀφρυοέντων
κόμπον ἔλεγχε, κακὸν πόλεμον θεοῦ υἷι φερόντων.
τοιγὰρ ὅγ᾽ αἰχμητὴς, καὶ πυγμάχος, ἠδὲ παλαιστὴς
πνεύματος ὑψίστοιο, καὶ ὄντως ἔκκριτον ἄγγος,
τεῦχος ἀληθείης ἐριούνιον, ἄκρος ἀριστεύς.
ὃς νήριθμα τρόπαια κατ᾽ ἦμαρ στῆσε, καὶ ὥρην,
πάντα κατασκάπτων τεχνάσματα δαίμονος αἰνοῦ,
αὐτάνδρους τε πόλεις, καὶ ἐρυμνὰς τύρσιας αἱρέων
τῶν δηΐων στονόεντα βέλη, καὶ δούρατ᾽ ἔαξεν.
οἷά τις εὐρυμένης λάβροις ὄμβροισιν ἄναυρος
αὐξηθεὶς προχοῇσιν ἐπειγομέναις κατ᾽ ὄρεσφιν
ῥήσσει τ᾽ ἕρματα πάντα προσάντεα, ἠδὲ γεφύρας,
καὶ φορέει μετὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
τοῖον δὴ παύλου μένος ἱερὸν ἀθρόα φῦλα
εἷλκε μεταχλίσσας μεθ᾽ ἑαυτοῦ δοῦλα θέλοντα,
τεύχεσιν οὐρανίοις δεδμημένα πρὸς θεὸν αὐτόν.
κεῖνο δ᾽ ἀριζήλοις τὴν ἄμ᾽ ἄλλοις εὖ μάλ᾽ ἀνήκει
σεῖο διδασκαλίης τὸ φερώνυμον οὔνομα σεμνὸν
παῦλε μάκαρ ζαθέης, τῇ ἀριπρεπὲς ἤραο κῦδος
ἐν πάντεσσι βροτοῖσι διδάσκαλος ἄκρος ἀκούων
παντοδαπῶν τ᾽ ἐθνέων, καὶ δήμων, οἳ τὸν ἄνακτα
οὐράνιόν τε σέβουσι, καὶ ἀτρεκίην θεότιμον.
οὐ γὰρ σημείοις, καὶ θαύμασι μοῦνον ἐς οἶμον
εὐθεῖαν ζωῆς τὰ πολύπλανα φῦλα μετῆγες,
ἀλλὰ καὶ εὐεπίῃ, καὶ πειθοῖ ἄρτια βάζων
ῥεῖα κ᾽ ἐπέστρεψας τοὺς σοὶ παρέχοντας ἀκουήν.
τῇ δέ νιν ὠίσαντο λυκάονες ἔμμεναι ἑρμῆν
ἀρτιεπῆ, φθόγγοιο θεορρύτου εἵνεκα πηγῆς.

ἀμβρο-

Vimq; tyrannorum queis emollibat atrocem,
Atq; tumorem hominum, qui sese efferre solebāt
Humana sophia strauit, fastumq; proteruum
Oratorum alto bellum cum Rege gerentum.
Quapropter veles, luctatorque, ac pugil idem'st
Flaminis excelsi, reueraq; eximium vas,
Vas sacræ legis pretiosum, ac maximus Heros.
Mille trophæa dies retulit qui ex hoste, & in horas
Tendiculis latè conuolsis dæmonis atri.
Quiq; homines capiens, munitaq; mœnia, & urbis
Hostilis arcus, atq; hastas comminuebat.
Haud secus ac uehemēs pluuijs ingentibus auctus
Impete cum vasto torrens per confraga montium
Fertur, & abrumpit quæcumq; obstacula restant,
Inq; maris campos defert raptata frementis.
Talis erat Pauli sacer impetus, integra secum
Raptabat regna, ac populos cælestibus armis
Perdomitos vltro perducens numen ad almum.
Illud item in primis pulcrum tibi congruit vni
Rite magisterio deductum nomen ab ipso
Paule beate tuo, quo clarum nactus honorem,
Conspicuumq; decus perhiberis iure magister
Inter mortalis, & Doctor summus eorum,
Qui cæli Regem obseruant, verumq; sequuntur.
Haud vero tantùm signis insemitam agebat
Corda virum rectam vitæ errabunda, sed æquè
Flexanimo, vt dixi, suasu, doctaq; loquela
Flectebat, facilem quicumq; aduorteret aurem.
Vnda Lycaoniæ gens credidit esse disertum
Mercurium, ob fontem diuinæ vocis amœnum,

Melli-

ἀμβροσίης, στόματός τε χάριν προχέοντος ἀμεμφῆ,
τῇ πιστοῖς οὐ μοῦνον ἐχραίσμεε τοῖς τότ' ἐοῦσιν
δι' ἀγέων ὁμάδοισι κεδαιομένοις κατὰ κόσμον,
ἀλλὰ καὶ ὁπλοτέροις ἔπορε ζωαρκὲς ὄνειαρ.
καὶ μὰν ἐσσομένοις τέλος εἰς αἰῶνος ὀνῆσαι
οὔποτέ κεν παύσαιτο, δι' ἣν λίπεν ἔγγραφον αὐδήν.
Ἡ νῦν γὰρ βάλλει πυργώματα τείχεα δηΐων,
πᾶν τε θεοῦ βουλῇ κατεναντίον ὕψος ἐρείπει.
δελτία γὰρ τὰ λέλοιπε τετυγμένου ἐξ ἀδάμαντος
στερεοτάτοιο δίκην τειχίσματος, ἠὲ σιδήρου
ἀμφὶς ἐληλαμένου σώζει κλυτὸν ἄστυ θεοῖο
ἀσφαλὲς, οὐδ' ἀπάτῃσιν ἐᾷ δολίῃσιν ἁλῶναι.
εἰσέτι δ' ἐν μέσσῳ τρόπον ἵσταται αἰχμητᾶο
δεινοῦ ἀλεξῆσαι μερόπων κόρον ὑβριστάων,
πᾶν σταθμήν τε νόημα πρὸς ὀρθὴν στρεβλὸν ἀγινέων
ποιεῖται χριστοῦ θείοις θεσμοῖσι πιθῆσαι.
τοίη δὴ προβολὴ ἁγίαις ἁλίῃσι τέτυκται.
καὶ παύλοιο πατεῖν γὰρ γράμματα ἡμέας ὀρθῶς
ἤθεσι κυδαλίμοις, καὶ δόγματα θεῖα διδάσκει.
πρὸς μὲν γὰρ στερεὴν, ἅπερ οὔθατα πίονα λαοὺς
ἡλικίην χριστοῖο τρέφει ἀταλὰ φρονέοντας.
εἰσέτι νῦν διδαχῇ τοῦ δ' ἄνδρες μυστιπόλοι τοὶ
νύμφην κοσμοῦσι θυμήρεα χριστοῦ ἄνακτος,
τήνγε παραστῆσαι μνηστὴν ἄχραντον ὑπέστη,
καί οἱ ἐφαρμόξαι νυμφοστόλος ἠύτε γαμβρῷ.
ἔνθεν ἔτ' ἔκπαγλον κάλλος χροῒ ἀμφιτιθεῖσιν,
ὅρμοις παντοίοις τε, καὶ εἵματα σιγαλόεντα,
λύματα χυτλώσαντες ἀεικέα, πᾶν τε νόσημα
αἰσχρὸν, ὅ μιν ψαφαρὴν, καὶ ἀφαυρὴν πρόσθεν ἐποίει.
οὗτος ἀγὸς θείης στρατιῆς ἄγχιστα ἐῴκει

Mellifluiq́; oris gratum, sanctumq́; leporem;
Quo populos iuuit non tempestate uigentis
Tantum illa sparsos telluris terga per ampla,
Verum etiam toti prospexit posteritati
Præsidium stirpi linquens vitale futuræ,
Nec coepto absistet per scripta oracla per æuum.
Nunc itidem turris, & castra hostilia vertit
Impia consilio superum certantia Regis.
Quippe pugillares, quos liquit, tamquã adamante,
Vel Chalybe exstructo muro circumq́; supraq́;
Cælestem vallant vrbem, tutamq́; reseruant,
Ne facile insidijs pateat, prædæq́; nefandæ.
Nunc itidem in medio, nunc instar militis acris,
Comprimit iniustamq́; iram, fastumq́; minacem.
Ad normamq́; adigens animas, sensusq́; recuruos,
Efficit, vt Christi se dedant legibus almis.
Tantum munimen sacris legionibus adstat.
Adde quod ingenuis monumenta incedere Pauli
Moribus hortantur, decretaq́; celsa recludunt.
Vsq́; etenim ad firmam, uelut ubera pinguia, gẽtis
Aetatem educunt Christi, firmãtq́; labantis.
Huius adhuc cultu doctrinæ Curio doctus,
Et sacer Aedilis sponsam ornat quisque decenter;
Quã Christo promisit, vt auspex, virginẽ honestã
Sistere, cælesti sponso, castamq́; iugare,
Mirificũq́; addũt circũ membra eius honorem,
Et varijs virijs decorant, vestisq́; nitore
Purpureo, tergunt sordis, vultusq́; repellunt
Informem maciem, fuerat qua decolor ante.
Hic gregis ætherei Dux inclytus esse videtur

νηὸς ἁλιρρεθίοισι τινασσομένης δίνῃσιν.
κοπτομένης πνοιαῖς τε, καὶ ἀρρήκτοισι χαλάζαις
ἰθυντῆρι σοφῷ, καὶ φράδμονι, ὥστε κλύδωνι
ἐν κρυερῷ πάντων περικήδεται οἴδματι λυγρῷ
ὀλλυμένων, ἄλλους κεν μὲν δύοντας ἀνέλκων,
ἄλλους στηρίζων, κάρρους οὓς ἀβληχρὸς ἀτύζει.
ἡ δ' ἕλιγξ σκοπέεσσα κυλινδομένους περὶ τοίχους,
ἐξ ἄλλων, ἅτ' ἄελλα, πρὸς ἄλλους ἄλλοτε πηδῶν,
πάντας κινδύνου μεμαὼς ῥύσασθαι ἀκιχροῦ.
νῦν μὲν παπταίνει ποτὶ οὐρανὸν ἠεροειδῆ,
νῦν πρώραν σκοπέει, νῦν δ' αὖτε χοινία τείνει,
καὶ μακροῖς προτόνοισιν ἰάλλων χεῖρα ταχεῖαν
λαίφεα ῥυθμίζει τε, καὶ ἄρμενα πάντα κυβερνᾷ.
νῦν διὰ νηὸς ἰὼν τὸν ὁμόστολον ἐσμὸν ὀξύνει
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραστάδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
μὴ τι ἀσσὸν τρομέειν, καὶ πλάσσειν ἐκχυτὸν ὕδωρ.
νῦν χερσὶ στιβαραῖς νωμῶν οἴηκες ἐρετμὸν
τὴν τρόπιν ἰθύνει, γλαφυρῆς τ' οἰήϊα νηός.
νῦν δ' ἰσόνθ' ἕλκει, νῦν δ' ἄλλοις ἄλλα κελεύει
αὐτὸς ἐὼν ναύτης, καὶ πρῳρεὺς, πηδάλιόν τε,
ἠδὲ κυβερνήτης, καὶ ἱστίον, αὐτὸς ἅπαντα.
κείνη δ' ὀλβίστη ψυχὴ περιώσιον ἄλλων,
τρίς τε μάκαιρα. δύας, καὶ μόχθους ἤκεν ἁπάντων
ἡγεῖται σφετέρους, καὶ κήδεα δακρυόεντα,
πάντας ὅπως σώσῃ, καί σφιν κακὸν οἶτον ἀλάλκῃ.
τῷ δὲ πόθῳ πλώει πολυκήτεα πόντον ἄπαυστος,
καὶ τρέχει εἰς σολύμους ἱεράγγελος, ἔνθεν ἱκάνει
παραλίην ἐφέσοιο πόλιν ποσὶ καρπαλίμοισιν.
ἐσσυμένως δ' ἐφύρης ἐπιμαίεται ἀφνεὸν ἄστυ.
ἔνθεν δ' εἰς τρίπολιν ῥόδον ἔρχεται ἀμφιθάλασσον.

ἡ μα-

Adsimilis nauis quassatæ marmoris undis,
Vndique pulsatæ ventis, & grandinis imbre,
Rectori gnauo, qui tanto in turbine fidens
Sollicitè cunctos tutatur, gurgite salso
Qui pereunt miserans, alios citus extrahit altum
In mare labantis, alios vortigine tortos
Per puppisq; foros fulcit, per transtra volutos:
Ex alijsq; alios celeri petit ocyor aura,
Exardens tristi cunctos arcere periclo.
Nunc aciem vertit cœli ad conuexa nigrantis,
Nunc proram spectat, nunc funis tendit Iberos.
Admotaq; manu ad longos veloce rudentis
Carbasa cōcinnat, madefactaq; aplustra gubernat.
Et modo per puppim secum exhortatur euntis.
Dulciloquis pergens verbis iuuenesq; senesque,
Ne tantum trepident fluxum, paueantue liquorē.
Nunc remi validis tractans manibus graue pōdus
Dirigit obtortum fulcrum, clauumq; carinæ.
Nunc malū trahit, atq; alijs alia imperat adstās,
Nauta cluens idem, clauus, proræq; magister,
Atq; gubernator, velum idem, atq; omnia solus.
Omnibus illa anima'st alijs felicior vna,
Terq; beata, hominum quæ cladis, damna, labores
Autumat esse suos, alienaq; tædia mœret,
Protegat vt cunctos, & ab ijs propulset acerba.
Hoc pontum instinctu properans pernauigat altū,
Et volat ad Solymos sacer Angelus, inde remenso
Aequore pulcrā Ephesum remeat pernice recursu.
Mox bimaris properè petit ardua tecta Corinthi,
Et Rhodon insignem tribus urbibus æquore cinctā.

ἠμαθίην τ' ἀκάμας σπεύδει, κραναούς τε φιλίππους,
σπερχνὸς ἐπαΐσσει δ' αὖ ῥώμην κυδιάνειραν
λαὸν ἐπιψόμενος πεφιλημένον εὐρυάνακτι.
πάντοσε δεινὰ φέρει, καὶ νήριτα πήματα πάσχει
ἀρνύμενος ψυχὰς πάντων, πάντας τ' ἐλεαίρων.
βάλλεται ἀστεμφὴς στύφλοις ὅγε χερμαδίοισιν,
καὶ ῥοπάλοις σμυγεροῖσι, καὶ οὐ πληγῇσιν ὑπείκει
ῥιγηλαῖς χρόα πάντα δαϊχθεὶς αἱμοφόρυκτον.
οὔτι δέδοικε λύγροις, οὐδ' αὖ σμώδιγγας ὑφαίμους,
οὐ δεννοῖς στυγεροῖς, οὐδ' ὀκρυοέσσας ἀπειλάς.
γυιοπέδας τ' ἀθέριξε, καὶ εἱρκτῆς καρτερὰ δεσμά,
ἔμπεδος, ὥστε πέτρη, τὴν κόπτεται οἶδμα κελαινὸν,
ὡς ἄκμων χαλκεὺς θαμὰ τὸν ῥαιστῆρι πατάσσει.
οὔτι δ' ἀπέσφηλεν ταλακάρδιον ἀνέρα δεῖμα.
βουλιμίην θ' ὑπέμεινεν, ὁδοιπορίας τ' ἀλεγεινὰς
νηείθμοις κατὰ γῆν τε, καὶ ἠεροειδέα πόντον.
ἀγρυπνίαις τ' ἀντέχε, καὶ ἀργαλέοισιν μόγοισιν,
καὶ δίψει, ῥίγει τε, καὶ ἠνεκέεσσι μερίμναις
δαιόμενος πυρόεντι πόθῳ χριστοῦ βασιλῆος.
πάντα τάδ' ἔτλησε φρεσὶν ἥρως καρτερόθυμος
πάντας ὅπως σώσῃ, καὶ λύσῃ λυγροῦ ὀλέθρου.
νῆα δὲ τοσσατίοις κεραϊζομένην ῥοθίοισιν,
κύμασι θεινομένην, καὶ χειμερίοισιν ἀήταις,
τοῦ δὲ νόει κόσμου πολυχανδέος ἕρκος ἄπιστον,
πεπληθὸς μερόπων βιότου βαθὺ λαῖτμα περώντων,
ἧσιν ἀτασθαλίῃσιν, ἀπιστίῃ τε χανόντος
ἰλαδὸν εἰς ἐρέβευς ὀλοῦ κατὰ χῶραν ἅπασαν
χάσμα βυθιζομένων, καὶ εἰς κλυμένοιο μέλαθρα
βλωσκόντων, ἀκάτου ῥοθίοις ἅπερ ὀρνυμένοισιν
δεινὰ σαλευομένης κυανώπιδος ἀμφιτρίτης

βένθος

Emathiam haud fessus repetit, scabrosq́; Philippos.
Deniq́; festinat generosæ ad mœnia Romæ
Visurus populum carum, lateq́; potentem.
Milleq́; vbiq́; subit incommoda, mille labores,
Sospitet ut miseras animas, releuetq́; iacentis.
Pellitur immotus saxorum turbine denso,
Et flagris quatitur, nec plagis flectitur hilum.
Membra gerēs lacerus proprio madefacta cruore.
Nil metuit fustis, nil verbera sanguinolenta,
Nec maledicta virum, nec verba minantia cadē.
Vincula neglexit, ridebat carceris vmbras.
Ceu rupes stabilis, quam fluctus verberat ater,
Incusue adsiduo quam tundit malleus ictu.
Nullus ab officio generosum absterruit horror
Pectus, sæpe famem tolerat, durosq́; viarum
Sudores pergens per terram, & cærula ponti
Perdius ac pernox, nulloq́; labore fatiscit,
Nec sitis hūc domitat, nec frigus, curaue mordax
Flammatum Christi Regis feruore fideli.
Perpetitur cladis tot inexpugnabilis Heros,
Vt clade exsoluat cunctos, redimatq́; perenni.
Porro nauigium quassatum fluctibus atris
Vndis pulsatum, dirisque hyemalibus austris,
Hoc mihi nunc septum mundi, caueamq́; capacis
Accipe plenā hominū, sæcli huius per uada nātū,
Perfidiaq́; sua pariter, vitÿsq́; patentis
In fauces Erebi turmatim per regiones
Lapsantum, nigriq́; Orci sub stagna ruentum
Haud secus atq́; undis surgentibus Amphitrites
Cærulea, rate vexata, grauiterq́; agitata,
Absor-

βένθος ἀναρροιβδεῖ, καὶ ἐν σπιλάδεσσι κέλσει
ἄστρα βιαζομένους τ' ἄνδρας, καὶ φορτίδα δειλήν,
αἴκε κυβερνήτεω μὴ ἐπαύρῃ πάμπαν ἀρίστου.
τόνδε τινὲς πρόμον ἄκρον ἐφημίξαντο παλαιῶν,
τοῦτε θεοπνεύστου σοφίης ῥυδὸν ἀφνειὸν ἦτορ,
ῥήσιας ἀθανάτοις προχέον ποταμηδὸν ἐπ' αἶαν,
ὠκεανὸν πλήθοντα, βαθύρροον, οὔτι φέροντα
ναυτίλλοντας ὄχλους ἐξ ἄστεος ἄστυ πρὸς ἄλλο,
ἀλλ' εἰς οὐρανὸν αἰπὺν, ἐς ἄντυγας ἀστερόεσσας
ἐκ γαίης χθαμαλῆς, καὶ ὁμήγυριν οὐρανιώνων.
φασὶ δὲ πλώοντας πέλαγος κατὰ τοῦτο γαληνὸν
ἐξώσταις ἀνέμοις μὴ κυρσέμεν, οὐδ' ἔνι πλαγκτὰς
εἰσελάσαι πέτρας, οὐδ' αὐτοὺς ἔκπεσ' ὀκέλλειν
δεινὸν ἐς εὔριπον, καὶ χοιράδας ὀκρυοέσσας.
αἴσια πάντα δ' ἔχειν, καὶ εἰς τέλος ὀρθοπλοῆσαι
πνεύμασιν οὐρίοις εἰς αὐτὸ θέσφατα ῥητὰ,
οἷάπερ εἰς ἄστρων κινήσιας εἰσορόωντας.
οὐδὲ μὲν οὐ σκοπέλοις τῇδ' ἔμμεναι, οὐδέ τι δεινὸν
κνώδαλον, οὐδὲ θύελλαν, ἀτὰρ εὔδεια τὰ πάντα,
πάντα πρὸς εὔπλοιαν βίου εὔδια, πάντα γαληνά,
ὥρια πάντα πρὸς ὅρμον εὔπλοον ἐμβεβαῶτα
λαὸν ἀπήμαντόν τε, καὶ εἰς αἰῶνα κομίζειν
ὁλκάδι θεσπεσίῃ πρὸς ἀτέρμονα λῆξιν ὀλύμπου,
ἐξαλέως ταύτην ὃς ναυτιλίην γ' ἐφέπησιν.
Φασὶ δὲ τοῦδ' οὐδὲν ῥόον ἱερὸν ὠκεανοῖο
ἁλμυρὸν, οὐδὲ μέλαν πλημμυρέμεν, ἀλλὰ μελιχρὸν
νᾶμα βλύειν, λαρόν τε, καὶ ἀγλαὸν, ἠδὲ διαυγές.
οὐδὲ φύειν κάλχης ἄνθος, καὶ μάργαρα λευκὰ,
οἷά τ' ἐρυθραίου πελάγευς ῥόος, ἀλλά τι λῷον
κτῆμα φέρειν τοῦτον, καὶ τιμαλφέστερον ἄλλο.

φημὶ

Absorbet fluctus, frangitq; in cautibus aspris
Astra uiros, nauemq; simul violare volentis,
Ni moderatorem fuerit sortita peritum.
Hunc procerem Patrum quidam dixere priorum,
Corq; huius fundens in morem fluminis ampli
Augustæ sophiæ riuos per squallida terræ,
Vndantem Oceanum, non turbas per freta euntis
Qui vehat ex alijs alias rate præpete ad vrbis,
Sed supera ad conuexa, poliq; micantia templa
Ex humili terra, sancta ad consortia Diuum.
Quin perhibent, pelagi si quis trãquilla per huius
Terga meat, uentos non umquam incurrere sæuos,
Nec scopulos scabros, nec in æstũ impingere tristis
Euripi nauim, vel saxa latentia fundo;
Sed cuncta ad votum succedere velificanti,
Et leni vsurum flatu, dum spectat in eius
Aurea dicta frequens, seu fulua ad sydera nanta,
Hic nullas cauteis consurgere, nullaq; monstra
Infestare ferunt, nec tempestate tumere,
Cærula, sed pacata nitere, & prospera cuncta,
Cunctaq; felicem populo spondentia portum
Incolumi, talem qui puppem adscenderit vltro,
Nimirum cæli requiem sine fine manentem;
Si modo sulcarit sacrum hoc studiosius æquor.
Præterea tradunt non exundare quid atrum
Hoc mare, nec tristi quidquam salsedine mixtũ,
Sed clarum laticem diffundere, mellifluumque.
Nec conchæ florem, nec baccas margaritarum,
Qualia visuntur per rubri littora ponti.
Verùm aliud melius ferre, ac pretiosius istis,

Atq;

φημὶ δὲ τὴν ζωήν, καὶ τὸν ζωθάλμιον ὄλβον,
ὄλβον ἀκηράσιον, κειμήλιον ἄσπετον ἐσθλῶν.
ὅσσάπερ ἀμφιέπει μέγας οὐρανός, οὔλυμπός τε.
εἰ δ' ἀνάγεσθαι θέλῃ τις, κἀνθάδε ναυσιφορεῖσθαι,
οὐ κώπης χρήζειν γ' εὐήρεος, εἰρεσίης τε,
ἀλλὰ θεοῦ χάριτος, καὶ πομπῆς θείου ἀήτεω.
καὶ τὸν μὲν γεγαμένην τ' ὄρον, νηός τε κελευθὴν
τῆς δὲ θεοκμήτου, καὶ ἀπήμονα πομπὸν ὁδοῖο.
τοὺς αὐτοῦ χαρίεντας ὀπάονας ἁγνὸς Ἰησοῦς
φέγγος ἀναυγήτου κόσμου κίκλησκε φαεινόν,
ὅττι δίκην αἴθωνος ἐφώτιζον νόον ἀνδρῶν
ἠελίου ζοφόεντα βιαρκέσιν ἀκτίνεσσιν.
τῆς δέ τ' ἐπωνυμίης Παῦλος περιώσιον ἄλλων
ἄξιος ἐξεφάνη, γλώσσης ὅτι μαρμαρυγῇσιν
θεσπεσίης ἔθνη, καὶ γαίης ἄντυγα πάσης
παμφανόων ἀκάμαντι δρόμῳ ἐπιὼν σελάγησεν.
ἀδέματός τε συθείς, ὡς ψυχὴ, ἠὲ νόημα,
θᾶσσε βροτῶν κατὰ φῦλα διαπτὰς εὐρέα κόσμον,
πάντῃ ὅππῃ κε μόλοι θρησκεῖαι δύσθεοι εἶκον,
καὶ τελεταὶ Βάκχοιο, καὶ ὄργια πάντα βέβηλα.
φεῦγον ὁμοῦ θίασοι μανιώδεες, ἠδὲ σαβασμοὶ
θυρσομανεῖς, Κυβέλης τ' ὀλολύγματα τυμπανόδουπα
κῶμοι αἴστωθέν τε, φιλοιστρομανεῖς τε θυασμοί,
καὶ κροτάλων ἰαχὴ, καὶ ἀναιδὴς κρεμβαλιαστύς,
κουρήτων τε θρόος, καὶ χαλκοκρότων κορυβάντων.
ὡς δ' ὁπότ' ἐκ περάτης φαέθων φαιδρωπὸς ἀνίσχει,
εἰς χειὰς θῆρες, καὶ εἰς σπέα αἶψ' ἐφόβηθεν,
καὶ μοιχοὶ φῶρές τε, καὶ ἀνδραποδισταὶ ἀπηνεῖς.
βωμολόχοι, τοιχωρύκται, καὶ ἱερόσυλοι
κίνδυνον χωροῦσι κακοῦ μόρου ἐξαλύοντες

τοὺς

Atq; adeo vitam, & quidquid iuuat, ac beat ipsam.
Quidquid opũ manet, immẽsũ cumulũq; bonorũ,
Quaecumq; aetherij cohibent fastigia caeli.
Si quisquã pelagus velit hoc tranare profundum,
Haud eget is remo fabrefacto, remigioue,
Verùm ope diuina, tum ductu Flaminis almi
Felici; cluet is proprius diuinitus huius
Compactae nauis uentus, verusq; celeustes.
Dilectos comites sanctus vocitabat Ihesus:
Obsessi tenebris candens iubar orbis, eo quòd
Corda serenabant hominum liuentia claris
Doctrinae radijs, ceu Sol terrestria membra.
Prae cunctis istoc Paulus cognomine dignus
Est visus, linguae quoniam splendore corusco
Altisonae gentis, ac terrae totius orbem
Indomito cursu lustrans perfudit abunde,
Ac circumuolitans animae instar corpore cassae,
Aut sensus mentis mortalia saecla reuisit.
Vana superstitio quacumq; meabat, abibat.
Sacraq; cedebant Bacchi, ritusq; profani,
Cedebant thiasi insani, pariterq; sabasini
Thyrsigeri, pessumq; vlulantia tympana abibant,
Et lymphata cohors Cybeles, obscoenaq; noctis
Cantica, testarum crepitacula, sistraq; acuta,
Curetum strepitus, Corybantumq; aerisonorum.
Haud secus, ac roseo quom Sol se tollit ab ortu,
Antra repente ferae sese sub furua receptant,
Et moechi, & fures, praedonumq; impia turba,
Atq; effractores murorum, sacrilegiq;
Diffugiunt trepidi, mortisq; pericula vitant.

τοῖς εὐαγγέλιον παύλου προφέροντος ἅπασιν.
ἔθνεσι, πᾶσα πλάνη, πώρωσίς τ' ᾤχετ' ἄϊστος,
εἰδώλων τε λατρεία, καὶ οἶστρος δαιμονιώδης.
τοῖο δ' ἔκητι καὶ αὐτὸν ἐφήμισεν οὐρανὸν αἰπὺν
ξὺν λοιποῖς ἑτάροισι παλαίφατος ἔνθεος ὀμφή.
οὐρανοὶ εὐδικίην μεγάλου ἐρέουσι θεοῖο
λαοῦ ἐπερχομένῳ, κῦδος φράζουσί τ' ἄνακτος.
ἤτοι ὁ τῶν φθόγγος πᾶσαν μετενίσσετο γαῖαν.
καὶ κρατεροὶ πεπότηνται ἐπ' ἔσχατα πείρατα μῦθοι.
ἀλλά τι ἦδ' οὐκ ἔστιν ἐπάξιος οὔνομα τοῦτο
ἔτος ἔχειν ἥρως, ἀρετάς γ' ὃς λαμπετοώσας
εἶχεν ἀπειρεσίας, ἅτε τείρεα λαμπρὸς ὄλυμπος;
καὶ μέγα βρόντησεν κηρύγματος ἀγλαοφώνου
σάλπιγγι βελαρῇ, βρονταὶ δ' ἐγένοντό τ' ἐνιπαὶ,
θεσπέσιοί τε λόγοι, δημηγορίαι τ' ἐριηχεῖς.
αὐτὰρ ἔσαν στεροπαὶ σημήϊα θέσκελα φωτὸς,
τοῖς ἄστραπτε μακρὰν τρόπον αἰθέρος αἰγλήεντος,
ἐκπάγλοις τε δάμαζε βροτήσια φῦλα βέλεσσιν.
ἀρδεύει ψεκάδεσσιν, ἀειθαλέεσσί τ' ἐέρσαις
στηθέων αὐαλέων νοερὸν κύτος, ἠγαθέης δὲ
φημὶ ῥοαῖς χάριτος, καὶ νασμοῖς ἀγλαοκάρποις.
χρῶμα δίαιθρον ἀτὰρ κυαναυγέος οὐρανοῦ ἁγνὸν
ἐμφαίνει παύλου ψυχὴν ἄχραντον ἐρφέων,
τῶν κηλιτρεφέων, ποιέων τ' ἀκραιφνέα πασῶν.
ἐν χθονὶ γὰρ ναίων τῶν οὐρανιδῶν πολιήτης,
οὔτι χαμαίζηλον πρᾶγος, χθαμαλόν τε διώκων,
ἀλλ' αὐτοῦ πολίτευμα μετὰ τῶν ὁσίοις μακάρεσσιν.
βηλὸς ὅδ' ἀστερόεις μέγαν ἥλιον εἶχεν. ἐν αὐτῷ
φημὶ δικαιοσύνης κεχαραγμένον ἐν πραπίδεσσιν
χριστὸν, ὑπερφαέτ' ὃς δόξῃ πᾶσαν ὁμίχλην

αὐτοῦ

Sic euangelium Paulo pandente per omnis
Terrarum tractus stupor omnis, & error abibat,
Et simulacrorum cultus, & dæmonis oestrum.
Hacpropter cælum vocitat sublime vetustus
Hunc fidicen reliquis cũ æqualibus, atq; ita fatur.
Iustitiam cæli volgabunt numinis almi
Venturo populo, tum clarum Regis honorem.
Quippe horum sonitus totum peruasit in orbem,
Extremasq; plagas petiere volantia verba.
Quid ni sit dignus tali cognomine Paulus
Noster, virtutum totidem qui insignia gestat
Splendida, quot stellas, & sydera clarus Olympus?
Præconij resonans valido clangore tonabat,
Edebat tonitrus, dum sontis increpitaret,
Et proba suadebat sermonibus acta seueris.
Fulgetræ sed enim miracula clara fuere,
Aetheris in morem quis longè fulsit aperti,
Fulmineisq; hominum domitabat sæcla sagittis
Eloquij, pluuijsq; vbertim corda rigabat,
Roreq; vitali squallentia, scilicet almis
Gratiæ cælestis scatebris, lætisq; fluentis.
At color ætherius, cæliq; innubilus orbis
Exprimit ingenium Pauli, mentemq; serenam,
Quam nil turbabat terrenum, nilq; caducum.
Namq; colens terras ciuis cælestis erat iam
Nil humile adfectans, nil vile, sed usq; beatis
Cum superum choreis diuersabatur in astris.
Hocce rotam Solis cælum ardens semper habebat
In se iustitiæ sculptum sub pectore Christum.
Qui splendore suo tetras de corde fugarat

αὐτοῦ ἀπὸ κραδίης ἀπελάσσατο, τὴν πρὶν ἔχεσκεν·
πολλὰ δὲ φθέγγεσθαι περὶ τ' οὐρανοῦ εἰσέτ' ἔχοντας
τοῦδε, θεόμνηστος καλέει πρὸς τἄλλο προφήτης
οὔνομ' ἀνυμνῆσαι, καὶ ἀποστόλω ἔνθεν ἀεῖραι
ἀρχηγώ, παῦλον, καὶ παύλου κεδνὸν ἑταῖρον
κληδοῦχον, κορυφαῖον, ἀγακλέα, φημὶ δὲ πέτρον.
τούς δὲ γὰρ ὀπτασίης ἐπὶ θείης εἶδεν ἐλαιῶν
ἐν δισσῶν ἰδέῃσι τινὸς περὶ δαίδαλον ἔργον
λυχνούχου χρυσέοιο παρισταμένων ἑκάτερθεν,
ἄλλης λυχνούχου κατὰ δέξια τηλεθοώσης
χρυσαυγοῦς, ἄλλης δ' ἐπ' ἀριστερὰ, λυχνοῦχος δὲ
κεῖνος ἔην χριστὸς χρυσέῃ θεότητι παναυγὴς,
πάντα καταυγάζων θεοφεγγεῖ λαμπάδι κόσμον.
ἔρνεα δ' ἡγητῆρε τάδ' ἀμφαδὸν ἄμμιν ἀΰτει
τούτω σπονδοφόρω μεγάλου θεοῦ, ὅττι δι' αὐτῶν
παντοδαποῖς προὔτεινε μεγήρατα δῶρα βροτοῖσιν
εἰρήνης θαλερῆς, καὶ μειλιχίης ἐρατεινῆς
σπεισάμενος δηΐοισιν ἑκούσιος αἰσυλοεργοῖς.
σύμβολα δ' εἰρήνης μεθέπει τανύφυλλος ἐλαίη.
τῶν δὲ γέμων δένδρων ὡραίων θεῖον ἄλειφαρ
κεῖνό ποτ' ἐξέβλυσσε θεόρρυτον, ᾧ ἱερῆες,
καὶ βασιλεῖς χριόμεθα, καὶ ἀθλητῆρες ἀγαυοί.
ἔθνος ἀείζηλον, φορέον κλυτὸν οὔνομ' ἄνακτος.
τεξαδυμόν τι γέρας γλαυκῆς λίπος ἔχεν ἐλαίης.
ὕψος ἀναπλώει λιβάδων καθυπέρτερον ἄλλων.
ἄμμε περιστίλβει, χρόα χρίει, κἄμμιγα φέρβει.
ταῦτα δὲ κἀρχηγὼ τώδ' εἶχον τέσσαρ' ἄριστοι.
φημὶ δὲ τὴν στοργὴν ἀρετῶν βασίλειαν ἁπασέων,
ἠδὲ φιλοφροσύνην θεοτερπέα, τῇ φιλέεσκον
πάντας ἐπιχθονίους, ὡς υἱοὺς, ἠὲ θύγατρας.

φέγγει

Ipsius tenebras, fuerat quibus obsitus ante.
De caelo quom plura forent dicenda nitenti
Hocce, Theomnestus reuocat, nomenq; propheta
Nos aliud celebrare monet commune duobus
Principibus Paulo pariter, Pauliq; sodali,
Nempe Petro illustri Coryphaeo, clauigeroque.
Quippe hos sub specie geminae conspexit oliuae
Per visum stanteis cuiusdam propter vtrumq;
Daedalum opus lychni dextra parte, atq; sinistra.
Totus vero is erat de fului dite metalli
Conflatus massa, lychnuchusq; aureus ille
Christus erat Princeps rutilanti numine fulgens,
Cunctum conlustrans diuina lampade mundum.
At plantae hos proceres hae nobis vociferantur,
Paciferosq; Dei legatos; namq; per ipsos
Munera porrexit cunctis mortalibus alma
Pacis; & exhibuit clemens pia dona salutis
Prolixè stirpi tandem placatus iniquae.
Symbola nam pacis praefert oleagina planta.
Ex hisce arboribus felicibus illud opimum
Vnguentum effluxit, quo Reges rite creamur,
Atq; sacerdotes, & fortes deniq; athletae.
Sanctaq; gens Regis praeclarum nomen adepta.
Dote quatergemina praestat liquor vdus oliuae.
Prima superfusos latices superenatat omnis,
Lumẽ alit nitidum, membra unctitat, educat idẽ.
Hiq; Duces totidem quoq; habebãt munera clari.
Prima hera virtutum propensio comis in omnis
Ardenti pietate replebat pectora eorum.
Vnde omnis homines tãquã sua pignora amabant.

Conlucet

φέγγει τοὔλαιον γανυρὸν, φέγγουσι καὶ αὐτοὶ,
πρῶτα μὲν ἔργοισι, μετέπειτα δὲ θεσπεσίοισιν
ἀτρεκίης χρησμοῖς, στίλβον δέ τε θαύμασι λαμ-
πᾶσαν ἐπιστήμην, σοφίης τ' αἰπεινὸν ἄωτον (προῖς
νηπυτίοις μερόπεσσι, καὶ ἀφραίνουσιν ἄγοντες.
σώματ' ἀλείφει πῖαρ ἐλάϊνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
ἦτορ ἀλείφουσι στυφελὸν, θέλγουσί τε θυμὸν
ἄγριον ἀνθρώπων μενοεικέα πορσύνοντε
μείλια, τοῖς ὀργὴν σπλάγχνων ἄπο πάγχυ λύοντες
βαρβαρικὴν στέρνοισι προσηνέα μῆτιν ἄγουσιν.
πρηΰνοόν τε χάριν πνοιῆς θεόπεμπτον ἐνηοῦς,
ἢ μύρος ἀφρηνὲς, καὶ ἀμείλιχον ἐπρήϋνεν
ἀγριότητα βαρεῖαν ἀμαλδύνουσα βιαίων.
χρίσμα γὰρ μὴν λιπαρὸν φέρβειν τένος οἶδεν ἐλαίης.
ἀλλὰ πολὺ πλεῖον σελίσι, καὶ ῥήσεσιν ἄμφω
τοίδ' ἄνδρες βόσκουσι κέαρ, καὶ ψυχὰς ἑκάστου
πειναλέας, βόσκουσι λιταῖς, καὶ προστροπῇ ἁγνῇ,
οὐδ' ἧσσον βιότου μιμήμασιν ἀγχιθέοιο,
καὶ θεομιμήτοις παραδείγμασι λειπομένοισιν.
τοὔνεκα τοῖς πέτρῳ ταγὸς ἔννεπε μηλοβοτῆρι.
σῷ ὀνόματι μὰ Σίμων πεφιλημένα μῆλα νόμευε,
πώεα τὰ μὰ φύλασσε, λύκων δ' ἀπὸ λύσσαν ἔεργε.
βόσκε λόγῳ λαοὺς πρὸς ἐναίσιμα πάντας ἀτρεμέων
καὶ κατὰ δὴ στόμισον ψευδηγορέων ὄχλον ἀπίστων.
βόσκε βίῳ κηρύσσων τὰ θεουδέα δόγματ' ἀλήπτῳ,
καί τε τὸ κηρύσσεις φωνῇ, ἀπόφηνον ἅμ' ἔργῳ.
βόσκε λιταζόμενος θερμαῖς θεὸν ἱκεσίῃσιν,
καὶ ταῦτ' δὴ κείνων ἀρήσεαι, οὓς λάχες ἧας.
οὐδ' ἄλλως καὶ παῦλος ἑοὺς ποίμαινε μαθητάς.
εἰσὶ γὰρ ἀλλήλων παρομοίιοι οἵγ' ἀγελάρχαι,

ἀλλή-

Conlucet flagrans oleum, præsignibus ambo
Hi primum factis, dictisq́; exinde disertis,
Tertio miraclis longè fulsere peractis.
Hisce tribus stolidos sapienti corde vigere
Fecerunt homines, sensuq́; auxere sagaci.
Membra latex olei linit vdus, uterq́; perungit
Squarosas mentis, & corda rigentia mulcet,
Barbaricumq́; adimunt morem, præbentq́; benigna
Lenimenta, quibus mitescunt uiscera dura,
Leneq́; consilium sub pectora scæua reducunt.
Inde quoq́; emanat pia gratia Flaminis almi,
Quæ violentorum vim mitigat, inq́; solentum
Agrestem ex animis demum eximit asperitatem.
Vnctio tandem istæc sata termite pascit oliuæ.
Verùm plus isti dictis, doctaq́; papyro
Ieiunas pascunt mentis cuiusque, animasque,
Pascunt & precibus submisso poplite fusis;
Nec minus exemplis vitæ diuina secutæ,
Et quibus ipse Deus se imitari postulat actis.
Vnde Petro ter summus ait Dux vpilionum.
Petre meas pecudes, quas diligo, pascito sollers,
Et seruato gregem, rabiemq́; arceto luporum.
Pasce proba hortatu populos vti facta capessant,
Oraq́; falsiloqua veris turbæ obstrue dictis.
Pasce inculpata statuens pia dogmata vita,
Et quæ voce doces prior exhibe, & exprime factis.
Pasce Deum fusa demum prece supplice placans;
Neu te vmquam pigeat cara pro stirpe precari.
Haud aliter Paulus proprios pascebat alumnos.
Sunt etenim pariles prorsus sibi, consimilesq́;

ἀλλήλοις ὁμαλοὶ, καὶ ὁμόφρονες, ἄμφω ἔχοντες
πίστιν ἀεὶ χλωρὴν, ἅτ᾿ ἐλάϊνα δένδρεα φύλλον,
τὸ κρύος οὐ τρέφει δυσχείμερον, οὐ θέρος αἶθον.
νωλεμέως δ᾿ ὑπέμεινεν ἀτειρὴς, μηδὲ τυράννων
τρέσσε βίην ὑπέροπλον, ἀπηνέα, μηδὲ δαφοινοὺς
πτήσσε χέρας, θάνατόν τε δυσηχέα, ἀλλ᾿ ὑπὲρ ἄμφω
ἰφθίμας ψυχὰς ἀγέλης ἀπέθεντο προθύμως.
ἡμῖν δ᾿ οὖν ἐπέοικεν ἐλαίοισιν ἀγλαοκάρποις
τοῖς δ᾿ ἐπαγάλλεσθαι μάλ᾿, ἐπεὶ τὴν πίονα χυλὸν
πίστιος εὐθαλέος εἱλκύσαμεν, ἠδὲ βιώνης.
ῥυσμὸν ἀείμνηστον κότινοι γεγαῶτες ἄκαρποι
πρόσθεν, ἄνυτ᾿ ἀναλδῆ, ἀτὰρ νῦν καλαὶ ἐλαῖαι
ἐκ τουτέων γενόμεσθα βρύουσαι εὐκλέϊ καρπῷ.
τὼ δ᾿ ἱερῶν οἴων ἱερωτάτω ἄνδρε νομῆε
εὐγλαγέας μαστοὺς τὸ παλαίφατον εἶπεν ἄεισμα
στέρνῳ τῆς νύμφης συναρηρότας ἱμερόεντι.
τοῖα δ᾿ ἐπαινήσας γάρ μιν προσφθέγξατ᾿ ἐραστής.
ἄφθιτος, ἀργύφεοι μαστοὶ νεοθηλέε νεβρῷ
εἰσὶ σέθεν διδύμω, κυδρὴ νὺξ, κρίνεσιν ἀβροῖς
βοσκομένω, μέσφ᾿ ἦμαρ ἐπιπνεύσῃ νέον ἡμῖν,
καὶ δὲ σκιαὶ διώκωσιν ὑπὸ ζοφοειδέα χῶρον.
ἡμετέρη θείη μήτηρ νυὸς ἦν, τῇ ταῦτα λέγονται,
ἐνθάδε τῆς φωνῇ τοῦ γαμβροῦ νῦν κελαδοῦνται
οὐρανίου, καὶ ταῦτα πέλειν διδυμάον᾿ ἀδελφώ.
τούτω ὁμοκλήρω τεκμαίρει τοὔργον ἑκάστου,
ἠδ᾿ ὑπὸ θημοσύνης μνημήϊα καρποφόροιο.
οὐδὲ γὰρ οὐδ᾿ ἄλλοις πλέον ἔτραφεν ἱερὰ μαζοῖς
συμμορίης φίλα τέκνα θεοκλήτοιο διφύλου.
τοὺς δέ ποτ᾿ οὐρανίδης νεογιλλῷ, ἠδὲ πενιχρῇ
ταύτῃ παντοκράτωρ πρὶν ὑπέσχετο, καὶ κατένευσεν

δοιῶαι,

Hi duo pastores concordi mente vigentes.
Ambo fide semper virides, velut arbor oliuae,
Quam neq; percellit frigus graue, nec calida aestas.
Hac stetit inuictus, nec formidauit atrocum
Ipse tyrannorum vesanam vimque, manusque
Carnifices, cædemue trucem, verùm ambo beatas
Deposuere animas pro vita dulcis ouilis.
Exsultare decet nos ergo his semper oliuis
Fertilibus, quando pinguem succum hausimus inde
Vernantis fidei, ac semper memorabile honestæ
Exemplar vitæ, quondam steriles oleastri,
Quiq; humiles fuimus frutices, sed iam bona oliua
Ex his effecti, præclara fruge nitemus.
Hos gregis altores sacri, caulaeque beatæ
Antiquum vocitat carmen sponsale mamillas
Lacteolas, sponsæ consertas pectori amandæ
Taliter adlaudans quippe hanc adfatur amator
Ille immortalis. Mammae sunt sponsa gemelli
Cara tuæ hinnulei, qui pascunt inter odora
Lilia, clara dies dum nobis luce recenti
Spiret, & obscuræ subeant inferna tenebræ.
Nostri mater erat sponsa hæc, cui talia dicta.
Voce celebrantur cuius nunc vbera sponsi
Cælitis, atq; istæc fratres hos esse gemellos
Sorte simul, studijsq; pares, opus adprobat horum,
Et monita vbertim doctrinæ fruge referta.
Haud duplicis soboles alijs creuere papillis
Hisce magis coetus regnum ad caeleste vocati.
Hos olim superum nuper genitae, atq; inopi Rex
Adnuit omnipotēs spondens se huic esse daturū.

δοιῶ αἱ, ἄνακτες, ἔσπε, τιθηνητῆρες ἔσονται
σεῖο φίλη νύμφη, καὶ θηλὴν θῆσε ἀνάκτων.
αἱ δὲ νυ γενναίῳ μὴ τέτραφεν ὧδε γάλακτι,
οὐκ ἂν ἀεξήθη εἰς τόσσον κύδεος ὕψος,
οὐδὲ τόσην ἀρετὴν ἐκτήσατο, καὶ μένος ἠΰ.
ἡ γὰρ ἔσαν κείνη λιπαρή, πίειρά τ' ἄρουρα
πληθόουσα γλάγει λευκῷ, ῥείθροις τε μελιχροῖς,
τήν ῥα παλαιγενέεσσι θεὸς πατέρεσσιν ὑπέστη
ἡμετέροις ποτὲ δοιῶ αἱ, ἐπεί τις ἂν ἥδιον ἄλλο,
λευκότερόν θ' εὕρῃ διδαχῆς, καὶ ῥήσιος ἀμφοῖν;
εἰνεσίῃ γὰρ ἔασιν ἐπαύλιος οὔθατα θείης
τὴν δ' ἀτιτάλλουσαι λαοὺς θεοπειθέας αἰεί,
καὶ πορσύνουσαι σωτήριον ἄφθονον ὄλβον.
πρὸς νοερὸν προκάλιζε γάλα κληδοῦχος ἀφύξαι
τὴν νεολαίαν ἀγὸς ὁσίην πόρσαινε νεαλδῆ,
ἠΰτε μαῖα βρέφη τις, ὅτ' ἦν ἔπε, τεκνία λαρὸν
μοὶ ποθέοιτε γλάγος λογικόν τ', ἄδολόν τε τραφῆναι.
ὄφρα κεν ἀλδήσκητε, καὶ εἰς μέτρον ἀνδρὸς ἵκησθε.
τοὺς μαζοὺς δὲ παρέσχε γλαγόφρεσι κεδνὸς ἀγάστωρ,
οἷα τροφὸς φιλέουσα φερεγλαγέας τεκέεσσιν,
οἷσπερ ἔφη, γάλα θῆσθαι ἐπητανὸν πόρον ὕμμιν,
ὡς βρεφέεσσι πιεῖν ποτὸν ἄρμενον ἀρτιγόνοισιν.
ὡς δὲ πέπληθε γάλακτος ὅδ' ἥρως πνευματικοῖο,
ἀργινόεσσα ῥοή, τὴν ἔβλυσε διεροτομηθεὶς
αἵματος αὖτ' ἐρυθροῦ σαφέως ἀμφῆνεν ἅπασιν,
ἀντ' ἀμφ' οἷς ψυχὴν πόρεν, οἷς τε μαζὸν ὄρεξεν.
οὔτι κελαιναυγὲς φέρεν ἧρος, οὐδὲ δαφοινόν,
ὅσγε τιθήνη ἔβλυτ' ἐκ δημίου αἱμοβόροιο.
πᾶς γλαγερὸς δὲ πέλε, καὶ στοργῆς μεστὸς ἐνηοῦς.
οὐδ' οἷον πλέον εἶχεν ὅδ' οὖθαρ πάγχυ γάλακτος,

Quippe tui, inquit, erunt altores candida Reges
Sponsa mea, & dulci Regum lactabere mamma.
Hac nisi pasta foret tam forti paruola lacte,
Haudquaquã in tantũ creuisset culmẽ, & augmẽ,
Indole nec tali foret, ac virtute potita.
Hi duo erant proceres pinguis, foecundaq; tellus
Illa fauis manans, ac lactis largiter vndis,
Quam longè antiquis patribus promiserat ante
Se dare velle Deus: nam quid vel dulcius horum,
Candidiusue queat dictis reperirier almis?
Nam quauis horum sit coetus vber abundans
Pagina sacrati, gentemq; alit vsque piorum,
Atq; salutis opes non cessat fundere in omnis.
Tale inuitabat lac degustare nouellum,
Quam bene formabat plebem Dux clauiger olim;
Ceu nutrix pueros, vbi ait, dilecta propago
Quisq; mihi cupiat rationis alescere lacte
Sincero, vt crescat, roburq; capessat adultum.
Candida præbebat frater quoq; nobilis huius
Vbera, tanquam altrix infantibus officiosa
Iis quibus aiebat, lac vobis præbui abunde
Dulce, recens ortis ceu paruis sugere potum.
Lacte redundarit quantum Heros iste superno,
Candens vnda caput, quam cæsus protulit idem
Sanguine pro rubro, manifestè vociferatur,
Quō dedit ipse animã ꝑ quis dedit antè mamillã.
Nil tenuit fuscum pius Heros, nilq; cruentum,
De lictore truci fuerat qui factus alumnus
Totus lactifluus, totus pietate refertus.
Nec tantùm hic vber gestabat lactis abundans,

ἀλλὰ καὶ οὖλος ἔην οὖθαρ, γάνος ἄργυφον οὖλος.
οὖλος ὃς ἦν οἶκτος, καὶ μειλιχίη ἐρατεινή.
οὔθατα πεῖνπερ ἔχειν τάδε πρωτόγονος κατὰ γαῖαν
εὐιερὴ ἀγορή, μακάρων ἀγορὴ κατ' ὄλυμπον,
οἷα φιλάνθρωπος, καὶ ἡμέων κῆδος ἔχουσα,
τοιάδ' ἀδημονέουσα παλίσσυτον εἰσαναβαίντα
πρὸς βασιλῆα θέανδρον ἐπ' οὐρανὸν ἄστρα φέροντα
οἰκτρὰ κινυρομένη μυθήσατο, καὶ προσέειπεν.
ὦνα πάτερ θνητῶν, καὶ ἀθανάτων πολυόλβων,
παῖς ἔτι κουρίζει, καὶ ὀλίζων ἔπλετ' ἀδελφὴ
ἡμετέρη, μαστοὺς δ' οὔπω βλάστησε προσηνεῖς,
οὐδ' ἔτι πω τυτθὴ δύναται τὰ νεόγν' ἀτιτάλλειν
τέκνα σέθεν, τάπερ αὐτὸς ἐγείνησας λόγῳ ἁγνῆς
ἀτρεκίης, μάλα δ' ὠμὰ λίπες ἀπονόσφι λιασθεὶς
αὐτὸς ἀκηδήσας. τίς μαιώσαιτο ὥρας σὰς
ἀρτίγονον φύτλην κομέων ἀταλόφρονα σεῖο
ἄλλος ἀνήρ; ἆ τήνγε πάτερ οἴκτειρε τάλαιναν,
ὄφρα κ' ἐπιτρέψαιτο διαμπερὲς εὔσοος οὖσα.
τὴν δ' αἶψα μορφὴν μεδέων ἔπλησε γάλακτος
τούς δὲ τροφεῖς θείου, ἀγέλη τε παρέσχε θεουδεῖ
κηδεμόνας γεραρούς, καὶ ἀγρύπνους ποιμένας ἀμφω,
οἷά τε πρὸς στήθει τῆς νύμφης ἥρμοσε μαστούς.
τοιγὰρ ἐπεὶ τούσδ' ἔσχε, γυνὴ ἅπερ εὐθαλέουσα
ἤδη που γεγαῶτα μετ' ἄσμασιν εὐχετάαται
μητέρα τ' εὔτεκνον, καὶ δὴ πόλιν ἔμμεν ἐρυμνήν.
αὐτὴ ἐγώ, φάτο; τεῖχος, ἐμεῖο δὲ τύρσιες ἄκραι
μαζοὶ ἀειθαλέες. σάκεα προθέλυμνα δὲ τούτων
μυρία ἤρτηνται, καὶ πανσαγίη μὲν ἐχαρμέων.
εἰ δ' ἄγε νῦν θηλέων ζάθεον γάλα νηπιάχοισιν
παῖδες ἀμέλγωμεν στόμασι βλίττοντες ἄπαστοι,

ὄφρ'

Quantum totus erat plenũ uber, lacq́; merũ ipse.
Qui miseratio totus erat, dulcedoq́; totus.
Haec prius in terris quàm gigneret vbera nostra
Mater, in excelsis superum pia concio Diuum,
Vtpote amans hominũ, ac nostri studiosa, fauensq́;
Talia moerenti promebat mente reuerso
Stellantis cæli in sedis hominique, Deoque
Ex animo queribunda precans pro gente relicta.
Rex hominũ, superumq́; Pater pie morte carentũ,
Cara adolescit adhuc, germanaq́; nostra pusilla'st,
Vbera produxit nondum lactantia prolem,
Nec nutrire potest infantis paruola natos,
Nempe tuos, quos ipse Sator verbo genuisti
Veridico præsens, mox crudos deseruisti
Securus miseros abiens, nutrire recentem
Quis poterit stirpẽ amplectens, partusq́; tenellos
Alme tuos? Ah magne Pater miseresce tuorum,
Donec firmentur perfecto robore adulti.
His ergo auditis placida Rex aure querelis,
Hos nutritores diuino lacte refersit,
Atq́; pio tribuit pastores, atq́; magistros
Esse gregi, ad pectus velut addens vbera sponsæ.
Quare hos iã nacta, vt mammis matrona decẽter
Compta suis, perlaeta canit, iactatq́; beatam
Se prole effectam, munitamq́; insuper vrbem.
Ipsa ego, ait, murus, sunt propugnacula nostra
Florentes mammæ, dependent mille frequentes
Ex hisce clypei, cuncta armatura potentum.
Ergo agite exhausti lac depromamus ab hisce
Vberibus pusi sacris auido ore trahentes

Syde-

ὄφρ' ἀτιταλλώμεσθα, καὶ ἡβώωμεν ἐδωδῇ
νεκταρέης σοφίης ζείδωρον πνεῦμα λαβόντες.
οὐδὲ γὰρ οὐ μινύθει τάπερ ἔθατα ταῦτα δαείης.
ἀλλ' ἄγ' ἐπεὶ μαστοὺς ὑμνήκαμεν ἱεροθαλλεῖς,
καὶ περὶ λαμπτήρων τι τὸ λοιπὸν μυστικὸν εἰπεῖν
αἰθομένων κατέναντι διαμπερὲς ἀθανάτοιο.
καὶ γὰρ καὶ κλεινὼ ἱερῆς μετὰ κληδόσιν ἄμφω
κλήτορε λαμπτῆρας μεγάλου προπάροιθε θεοῖο
τῷ γε κλύειν δῆλον συνεχῶς κατὰ νύκτα καὶ ἦμαρ
λαμπομένους. λαμπτὴρ γλαφυρὸς γὰρ σχῆμα τὸ πεζὸς
πᾶς τις ἔφυ καλῶς γε τετυγμένος, αὐτὰρ ὕπερθεν
τοῖο φέρει καυλὸς δαΐδος τηλέσκοπον αἴγλην
ὑψιτέρῃ κορυφῇ τανανηκεῖ, ὄφρ' ἐπὶ δῶμα
ἄνθρωποι νυκτὸς σέλας ἀθρήσωσι κιόντες.
οὕτω σπονδοφόροι μεγάλου θεοῦ οἵδε φαεινοὶ
ἀλκαίοισι τελειδύμοισιν ἐρειδόμενοι, ἅτε πᾶσιν,
πᾶσιν ἐπερχομένοις πρὸς πίστιν φέγγος ἔδειξαν
χρυσὸν ἐπιχθονίοισι παναξεικὲς, ὄρχαμοι ἀνδρῶν,
πατρὸς ἀειζώετην ὑπάτου γόνον οὐρανίδαο.
πρῶτα γὰρ ἐργασίῃ τηλαυγεῖ πίστιν ἄεξον,
ἐσθλὴν ἄνακτα σφέων μιμούμενοι, ὅστε καὶ αὐτὸς
ἤρξατο μὲν ποιεῖν, μετέπειτα δὲ λῶσα παρειπεῖν.
δεύτερον αὖ πίσυνοι κηρύγματος ἀγλαοφώνου
βροντῇ ἐριγδούπῳ χρυσὸν πάντεσσιν ἄειπον
ἔθνεσι, καὶ λαοῖς ξυνοῖς δόγμασιν ἰθυνέεσσιν,
ἀστεροπῇ δὲ τρίτον θεοδινεῖ παμφανοώντων
θαυμασίων, ἅπερ αὐτοὶ ἐποίεον ἐξανέφηναν
πᾶσι μέγαν σωτῆρα δυνηπαθέων ἀνθρώπων.
ἄμφω δ' οὖν ὁσίην αὐλὴν τελέσαις χαρίτεσσιν
ταῖσιν δ' ἀέξησαν, λαμπροὶ ζαθέοισιν λογίοισιν,

ἔργμα-

Sydereum, quo quisq; cibo crescamus opimo.
Nectarea sophiæ, vitali flamine capto.
Numquã etenim hæc niueo cernas defecta liquore,
Nũc agedũ mammas postquã celebrauimus almas.
De candelabris quid sacrum dicere oportet,
Ante Deum lucent, quæ iugiter immortalem.
Quippe Dei testes in sacris vocibus ambo
Candelabra cluere micantia nocte, dieque
Ante Deũ magnũ manifestò constat vtrumque.
Nam candelabri consit pede triplice forma,
Si ratione fabra consiat, at illius altus
Fert scapus faculam longè, lateq; micantem
Vertice sublimi, qua lumen cernere poßit
Quisq; domum remeat, si pergat nocte silenti.
Sic duo Legati pacis pia dona ferentes
Hi fulti triplici virtute, velut pede trino,
Cunctis præpandunt fidei subeuntibus arcem
Christũ almum lumen nostrũ Dominũq; Deũq;
Æternam prolem cælestis Patris amatam.
Nam vita radiante fidem prius augmine donant,
Regis ad exemplum laudabile, qui quoq; & ipse
A factis coepit, mox est præclara locutus.
Deinde rudimentis freti, lituoq; sonantis
Eloquij Christum declarant omnibus æquè
Gentibus, ac populis, decretaq; recta recludunt.
Deniq; vibrato diuino fulgure longè
Admirabilium factorum prodigiorum,
Saluatorem hominũ reserare, ac pandere pergunt.
Ambo igitur sanctam trinis his dotibus aulam
Amplificauerunt, clari sermone nitenti,

ἔργμασι λαμπρότεροί τ' ἐρικυδέσιν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
θαύμασιν ἔκπαγλοι, τέρασίν τ' ἐπιδεικνυμένοισιν.
φράζεο δ' οἷα φλέγει Πέτρος μέγας, ἀμφὶ πλατείαις
φησί, νόσοις ἄνδρας, καὶ πήμασιν ἐξεφέροντο
λωβητοὺς χαλεποῖσιν ἐπὶ σιβάδεσσι χαμεύναις;
ὄφρ' ἂν ἐπισκιάσῃ Πέτρου σκιὴ ἀσθενέοντας,
καὶ τάχ' ἀπηλλάσσοντο νόσων, κηδέων τε ἕκαστος,
ᾧτιν' ἐπιψαύσῃ τ' ἴχνος χερὸς ἠγαθέοιο.
φράζεο δ' ὡς σκιμβὸν σφετέροις στηρίξατο ποσὶν,
ὅστε πύλης πρόσθεν νηοῦ ἐκάθητο προΐκτης,
ἀλλόμενόν τ' ἀπέδειξε, καὶ εὐφημεῦντα κατ' αἶσαν.
φράζεο δ' ὥστε γυναῖκα βιώσατο δορκάδα νεκρὴν,
καί ῥ' οἰκτροῖς ἀπέδωκεν ὄχλοις οἰκτίρμονα χήρην·
αἵ τέ μιν ἀχνύμεναι σὺν ὀδυρμοῖς ἀμφεχύθησαν
χῆραι δεικνύμεναι τὰ χιτώνια δορκὰς ἐποίει,
ὄφρα μὲν σφὶν ἔην ζωοῖς ἐναρίθμιος οὖσα.
φράζεο δ' ὡς ἔρρωσε λελυμένον ἅψεα πάντα,
αἰνείαν στρωμνῇ κατακείμενον, ὧδε μετειπών.
αἰνεία σέ γ' ἰῆται ἰησοῦς. ὄρσεο θᾶσσον.
ὄρσεο, μηδ' ἔτι κεῖσο. τάφος δ' ἕλε πάντας ὁρῶντας,
χριστὸν ἀνδύαζόν τε, καὶ ὀρθὴν πίστιν ἄροντο·
ὡς δέ ποτ' ἀβραμίδαις πηγὴν ἤνοιγεν ἄχραντον
ἐκ πέτρης κατ' ἔρημον ἄλης, καὶ ὀϊζύος αἰνῆς
τειρομένοισι θεὸς, τὼς φέγγεος ἄφθονον ὁλκὸν
ἐκ Πέτρου μεγάλου ἐξήγαγεν, ὅστις ἀφεγγῆ
κόσμον ὅλον κατέλαμψε φαειναῖς πίστιος αὐγαῖς.
ταῖς δὲ διαυγείαις νῦν πᾶσα χθὼν ἀμβρύασται.
ἀθανάτου στεροπῇσιν ὅλη περιλάμπεται αἶα.
δέρκεο καὶ παύλου μένος ἄσχετον ἶσον ἀέλλῃ
αἰψηρῇ περόωντος ὅλην ζαφερήν τε, καὶ ὑγρὴν,

Sed mage conspicui vitaque, & moribus almis,
Deniq; mirificis portentis splendidiores.
Aspice quã magnus flagret Petrus, vndiq; morbis
Adflictos, inquit, varijs, & clade ferebant
Tabifica in vicos tegetes super, atq; grabatos,
Vt quemquam illorum Petri contingeret vmbra,
Et lue continuò pulsa reualesceret omni,
Cuicumq; ingruerent vestigia corporis almi
Aduorte vt scaurum prauis fultum malè plantis,
Ante fores templi qui capta se stipe alebat,
Ostendit salientem, & laudes rite canentem.
Contemplare quoq; vt Dorcas sit reddita vitæ
Pristinæ ope illius, miseræ & pia præstita turbæ.
Quando ipsum circum viduæ fudere gementes,
Atq; ostendentes tunicas, quas fecerat ipsa
Dorcas adhuc viuens sibi consociata, comesque.
Cerne itidem vt miserum solidauit cuncta solutũ
Membra thoro Aeneam recubantem talia fatus.
Aenea te sanet Ihesus. surge repente.
Surge age, ne decumbe, viros stupor hocce uidentis
Occupat, & Christũ celebrãtque, fidẽq; receptãt.
Ceu quondã Hebræis fontem reclusit abundum
Ex petra adflictis errore, laboreq; longo
Per deserta Deus, sic tractum luminis ampli
Ex magno Petro produxit, quo tenebrosum
Mundum inlustrauit fidei splendoribus almis.
His sacris radijs nunc tellus tota refulget.
Fulgure diuino terræ perfunditur orbis.
Aduorte & Pauli feruorem turbinis instar
Velocis, penetrantis humum, pariterq; profundũ.

γυροβόροις σφακέλοις, καὶ λύμας ἐξελάοντος,
καὶ φθιμένοισι βροτοῖς ζωῆς φάος αὖτις ἄγοντος,
ψευδοφανέων τε θεῶν σηκοὺς βάλλοντος ἔραζε,
καὶ χθονὸς εὐρυπέδοιο καταυγάζοντος ἀλωὴν
πᾶσαν ἀειζήλοις ἀμαρύγμασιν οὐρανοδείκτοις.
ὦκα θέει παῦλος, καὶ μύθων ἀλκὶ πεποιθὼς
πάντα περιστίλβει κνέφαϊ εἰλυμένα πυκνῷ
νύκτα κακὴν λύων, καὶ ψυχέων ἀχλὺν ἀϊδνὸν,
οἷα πάρος χρησμῳδὸς ἐθέσπισε δῖα σιβύλλη
ἀμφ' αὐτοῦ δελφοῖς ἐνὶ παιπαλόεσσι γεγῶσα.
εἶδεν ἑκάς περ ἐοῦσα γὰρ αὐτὸν μηκέτι φῶτα
ἐν θνητοῖσι νόῳ πολυφράδμονι, καὶ πλάκα γαίης
πᾶσαν ἐπερχόμενον νοεροῖς ἀκτῖσι περίφαντον,
τοῖο δ' ἑκητί μιν αὐτὸν ἐφήμισεν ἀστέρα δῖον,
τῶν τετόρων ζώων μορφὴν, καὶ σχῆμα φέροντα,
καὶ δαναοῖς γλαύσσοντα, καὶ εἰς τέλος ἀενάοιο
αἰῶνος τανύοντα βροτῶν ὕπερ ἀμπλακιάων
ἀρνὸς ἀμωμήτου σφαχθέντος τοὔνομα σεπτόν.
ἐν τοῖσδεσσι δὲ πᾶσιν ὅδ' ἔπλετο κεῖνος ἀριστεὺς,
ὃς τοὺς γαῦρος ἄειρε κατὰ χριστοῖο τένοντας,
αὐτὸς ἑκὼν μετέπειτα περὶ χριστοῖο κοπῆναι
κάμψε καταπρηνὴν εἰς ταναηκεῖ φασγάνου ἀκμῇ,
καὶ προὔθηκε σφαγαῖσιν, ἅτ' ἀμνὸς, λαιμὸν ἀμεμφῆ,
οὐδ' ὄκνησε θανεῖν τοῦ δ' εἵνεκα, τὸν σάφα οἶδεν
εὖ ζώειν μετὰ πότμον ἀεικέα, καὶ βασιλεύειν.
ὧδε δ' ἔγλυτο πρόμον μεγαλήτορα, τλήμονι θυμῷ
ὃς τόσσοις πολέμοις, καὶ νείκεα παντοδαποῖσιν
ἔθνεσι μυρνάμενος περὶ πίστιος ἐκτολύπευσεν,
ὥστε θριαμβεῦσαι ῥώμην δέξασθαι ἅπασαν.
δέκτο δ' ἀεθλοφόρον δαΐφρον δέσποινα πολήων

Pellentis macies foedas, pestesq; nocentes,
Morteq; sopitis lumen vitale ferentis,
Diraq; falsorum vertentis fana Deorum,
Atq; serenantis latos telluris opacae
Conspicuis campos radijs caeli arce reductis.
Festinat Paulus, sermonum & robore fretus
Omnia conlustrat densa caligine tecta,
Pellit noctem animis, atq; atras discutit vmbras.
Ceu quondam de ipso praedixit prouida vates
Prosata Delphorum dumosa in rupe Sibylla,
Nondum quippe ortum iam viderat exoriturum
Inter mortalis praesago pectore, & omnis
Lustrantem terras sacro vibramine clarum.
Quapropter nitidam stellam ipsum nominitauit,
Quatuor instar habētē, & formā mirā animantū,
Fulgentem Danais, & metam in perpetis aui
Extendentem hominum pro culpis labe carentis
Agni mactati sanctum, ac venerabile nomen.
Inter cuncta istaec, est Heros nobilis ille,
Qui quas ceruices contra Christū extulit audax,
Idem pro Christo mox pronas sponte reflectens
Subiecit gladij rigido mucrone recidi,
Et iugulum hostili velut agnus praebuit ensi;
Nec dubitauit obire suo pro Rege benigno,
Viuere post mortem quem norat, & imperitare,
Sic factum, vt princeps non expugnabilis iste,
Qui toleranti animo tot praelia, bellaq; sacra
Gentibus in cunctis augusta pro fide obiuit,
Adciperet Romae palmam, laetumq; triumphū,
Roma hunc terrarum Regina excepit ouantem

ἀστὸν ἐόν, προμάχων πάντων κρατερώτατον ἄλλων,
ἀστὸν ἀριστεύσαντα τετραπαγούχοισιν ἀέθλοις
νηρίθμοις κατὰ γαῖάν τε, καὶ ἠεροειδέα πόντον.
στέψε τε μαρτυρίου στεφάνῳ τιμαλφέϊ κόρσην
ἠνορέης τε χάριν, καὶ νικέων ἀγλαοδόξων.
τοῦ μὲν γὰρ κώδειαν ἀπέθρισεν ἄρταμος ὠμὸς,
ὃς τότ' ἄναξ ῥώμης πρυμνήσιον ἡνιόχευεν,
εἵνεκ' ἀληθείης, τὴν οὐ σθένεν ἐχθρὸς ἀκούειν,
καὶ κρυεροῖο μάγοιο, τὸν ἠέρος ἀξυγέτοιο
σὺν πέτρῳ ποτάοντα μετάρσιον ἔκβαλεν εἰς γῆν.
φαντὸ δ' ἔθεν κέβλην, ὅτε δήμιος αὐτὸς ἄραξεν
τοὔνομα τρὶς Χριστοῦ φωνῆσαι σεμνὸν Ἰησοῦ
τῇ παξίῳ φωνῇ, τὸ ζῶν ὅγ' ἔτ' αἰὲν ἄειδε,
καί τε διὰ στόματος φέρεν ἐνθέου. ἤχετ' ἀνοῖξαι
δειροτομηθεῖσαν τρεῖς πίδακας ὕδατος ἁγνοῦ
τηλοῦ ἀπὸ τρισσοῖς πηδήμασιν ἀΐξασαν,
ὡς δεῖξαι τριφαῆ αὔξειν θεὸν, ἠδὲ γεραίρειν.
δειρῆς δ' ἀρτιτόμου πρῶτον γλάγος, αἷμα δ' ἔπειτα
ἔρρεε δαψιλέως, ἔφυρε τόπερ εἷμα φονῆος.
ἄλλοι δ' αὖτ' εἶπον ῥόον ἄργυφον ἐξέμεν οἷον.
αἴγλη δ' αἰθύσσουσα δι' αἰθέρος εὐρυάλοιο
λάμψεν ἀείζηλος, καὶ ἀθέσφατος, αὐτὰρ ἀϋτμὴν
ἤερος κταμένοιο θυώδεα χεῦε τὸ σῶμα.
ἀμβροσίης δ' ὀδμῆς περί τ' ἀὴρ ἀμφίτ' ὄδωδε.
τοίη μὲν Παύλου γένετ' ἀθλητᾶο τελευτή.
λαοσεβεῖ δ' ἥρωϊ νεὼν θαητὸν ἔδειμαν
ὁπλότεροι, τοῦ γ' οὔτι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο.
οὐδ' ἵδρυμα χερὶ βροτέῃ ποτ' ἄρειον ἐτύχθη.
λείψανα δ' ἐν τούτῳ θέσαν ἱερὰ λάρνακι χρυσῇ.
ἔνθα τελεσφορίην πανδήμιον ἤματι κείνῳ

στῆσαν

Vt ciuem, ac procerem superantem viribus omnis,
Innumeris clarum spolijs, amplisq́ trophaeis.
Per terram partis, perq́ humida caerula ponti,
Et Ducis euinxit viridanti tempora serto
Martyrij tantae virtutis, & indolis ergò.
Huius enim teter lanio caput abscidit almum,
Qui Romae rector tum clauum forte tenebat,
Ob verum Christi cultum, quem audire nequibat,
Atq́ magi interitum, quem vasto de aere in imã
Cum Petro abiecit terram sublime volantem.
Proditur ut lictor secuit caput ipsius atrox,
Id Christi clamasse disertè nomen Ihesu
Ter patrio sermone, pio quod semper in ore,
Cordeq́ gestabat uiuens, reserasseq́ ibidem
Treis liquidos fontis sectum, laticesq́ perennis
Exsiliens triplici saltu de corpore trunco,
Quo Dei adorasse trinum iubar insinuaret.
At caesa ceruice prius lac, postea sanguis
Fluxit, carnificis quo tincta est lana cruenti.
Porro alij perhibent solum album exisse fluorem.
Exsiluitq́ micans cæli per caerula mirum,
Conspicuumq́ iubar, corpusq́ emisit odorem
Occisi Herois diuinum nectar olentem.
Qui latè halauit sudum per inane volutus.
Haec finis Pauli pugilis sublimis in orbe.
Heroi at culto populis posuere minores
Templum admirandum, quo non augustius ullum,
Nec talis manufacta in nostro uisitur orbi
Machina, & ossa Ducis clausere hic aurea in arca.
Et sollemne sacrum populariter instituere,

Nempe

στῆσαν ἑορτάζοντες ἐτήσιον, ᾧ λίπεν αὐγὰς
ἠελίοιο θεοῦ φαιδρὸν ποτὶ δῶμα μετελθών.
οὐδὲ καταβρέξω σιγῇ πέτροιο φερίστου
μαρτύριον τηλαυγές, ἐπεὶ μέγα κῦδος ἄνακτι
τοῦτο φέρει μακάρων, ὅς μιν κύδηνε δι᾽ αὐτοῦ,
καί τε πρὸς αἰθερίην λᾶξιν λάβεν. ἦλθεν ὁ πρέσβυς
ἐκ συρίης κατόπιν σίμωνος τερθρέος αἰνοῦ,
ὃς ῥώμην προφθὰς συγερῆ ἀπὸ λαὸν ἅπαντα
πλάζε γόης τέχνῃ, καὶ χριστὸν σεῦε μεγαίρων
ἡγεμόνος πρόφασιν κεχρημένος ἀργαλέοιο,
ὅς τ᾽ αὐτὸν φιλέεσκε, καὶ ἐν πρώτοισιν ἐτίμα.
φάσκε δ᾽ ἑαυτὸν ἔμεν δύναμίν τ᾽, ἀλκήν τε θεοῖο,
καὶ κατὰ πάντα δύνασθαι ὅτεῳ βούλοιτο παρασχεῖν,
μακρόδιόν τε βίον, καὶ ἀνακτορίης κράτος αἰπὺ,
καὶ νίκην ἀγέρωχον, ἰδ᾽ ἱμερόεσσαν ὑγείαν.
τοῦτον δ᾽ οὖν πέτρος μεθέπων μετεκίαθε ῥώμην
ἐσσυμένως, ἀγέλην θεοπειθέα μήτι πλανήσῃ
τὴν νεαλῆ, καὶ χριστὸν ἑοῦ κλήροιο βάλησι.
στεῦτο δ᾽ ἑαῖς φθιμένοις ἐπαοιδαῖς ἄνδρας ἐγεῖραι,
ἀρρήκτους τε πέδας λῦσαι, καὶ δεσμὰ μύρια.
καὶ τότ᾽ ἀπ᾽ εὐπατερειάων συνέβη θανέειν τινὰ κοῦρον
οὐλομένοιο νέρωνος ὁμαίμονα καίσαρος ὄντα.
πειρᾶται δ᾽ οὖν τόνδε παλίσσυτον ἐξ ἀΐδαο
ζωγρῆσαι σίμων, καὶ σχέτλιος οὐκ ἐδυνάσθη.
πειρᾶται καὶ πέτρος ἀποπνεύσαντα σαῶσαι
ἱκεσίῃσι λιταῖς ὄνομα χριστοῖο καλέσσας
κοῦρον προθήβην, καὶ ἀνεψύχωσε θανόντα,
μητέρι πενθαλέῃ τε παλίμπνοον ἐγγυάλιξεν.
καὶ τότε δὴ σίμων κακομήχανος ἠγαθέοιο
ἡττᾶσθαι πέτρου χαλεπαίνων τ᾽ ἀχαλόων τε.

Nempe die victor qua liquit lumina Solis;
Atq; hilarem ſummi migrauit Regis in aulam.
Sed neq; tranſierim Petri præſigne ſilenter
Martyriũ, ſuperũ quando hoc decus addidit ingẽs
Rectori, creuit qui hunc inſignire per ipſum,
Caeleſtem ad requiemq; adſumere. Venit ab oris
Hic ſenior Syriae Simonis ponè ſecutus
Terga magi, Romam qui peruertebat iniquis
Artibus anticipans, & Chriſtum arcebat ab ipſa
Vrbe fauore trucis peruorſo Regis abutens,
Qui unicè amabat eum, primoresq; inter habebat.
Quippe Dei aiebat virtutem ſe eſſe ſupremi,
Et bona cui vellet largirier omnia poſſe,
Extentoq; aeui ſpatio, regnoq; potiri,
Et vita incolumi, palmae & ſplendore ſuperbo.
Hunc ergo inſectans Petrus properauit ad vrbem,
Ne Domino addictum fallax ſeduceret agmen,
Atq; ſua Regem ſorte exturbaret Inunctum:
Quin etiam extinctis ſpondebat carmine vitam
Reddere poſſe viris, nexusq; reſoluere mortis.
Tum de patriciis defungi forte Neronis
Quendã adoleſcentẽ de ſanguine contigit ortum.
Hunc igitur uapidus rediuiuum educere ab Orco
Conatur Simon, nec proficit impius hilum,
Petrus itẽ exanimẽ tum demũ expergere ephebũ
Adgreditur precibusque piis, & nomine Iheſu
Loetali è ſomno, ſubitoq; animauit eumdem,
Et maeſtae matri ſpirantem reddidit illum.
Tum vero Simon indignans, inq; gemiſcens
Improbus à Petro ſuperari, & vincier almo.

Vorſari

εἶπε μέγ' ὀχθήσας δήμου κατεναντία παντός.
μηκέτ' ἔπειτα θέλειν θνητοῖσι συνέστιος ἔμμεν,
βούλεσθαί τε πόλιν προλιπεῖν, τὴν πρόσθεν ἔρυτο·
οὐδ' ὕβριν, λώβην τε φέρειν ἀνδρῶν γαλιλαίων.
σεῦτο δ' ἀποπτᾶσθαι ποτὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οἷάπερ ὑψιπέτης ταχυσίπτερος αἰετὸς ὄρνις.
καί δ' ἦμαρ διέειπε κεκριμένον ὄχλον ἀγείρων,
τῷ μεταναστεύειν εἰς οὐρανὸν ἤθελεν εὐρύν.
καὶ τότε σὺν λαοῖς ἀναβὰς ταρπήϊον ἄκρην
ἤρξατο ποτᾶσθαι κούφαις πτερύγεσσιν ἀερθεὶς
ἐκ πάγου ὑψιλόφοιο. τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
καὶ τότε τις εἴπεσκεν ἰδὼν πρὸς πλήσιον ἄλλον.
οὔ ποτε τοιοῦτον χριστὸς τέρας αὐτὸς ἐόργει.
θείης τοῦτ' ἀλκῆς μετὰ σώματος ὑψιφορεῖσθαι.
ἀχνύμενος δὲ πέτρος κάμψεν γόνυ χεῖρας ὀρεγνὺς,
οὐκ οἶος δ' ἅμα τῷ καὶ παῦλος πιστὸς ἑταῖρος,
εὐρυβίην τε θεὸν κάλεον. μὴ τέτλαθι σῶτερ
ἀνθρώπων μέγα, τόνδε μετάρσιον αἰωρεῖσθαι
εὐρυβάτην τελχῖνα σὺν ἄγχεϊ πίστιος ἁγνῆς.
τοῖο τέχνην ἀλίωσον, ἄνην τε κόλουσον ἀναιδῆ,
μὴ λαὸν παρεόντα, καὶ οὐ παρεόντ' ἀπαφοίτο,
ἐξ αἰπήεντος πεσέτω κόλποιο κυλισθεὶς,
μηδὲ θάνῃ, λιτόμεσθα, πρὶν αὖ βασιλείαν ἴδοιτο
ὤνα τεήν, καὶ κῦδος ἀοίδιμον αὐξόμενόν σευ.
ὣς ἄρ' ἔφη, φλογερὸς ἅρμα κέδασσεν ἀεροπότητον
τοῦ δ' εὐχὴ πυρόεσσα, καὶ ἐπρήνιξε χάμαζε,
οἷα κεραυνωθέντα βροτὸν πρηστῆρι πυρόεντῳ
πρὸς ἐρίπιον, σκελέων τεθραυσμένον ὀστέα πάντα.
ἐκ δ' ἐαγεὶς σφυρὰ μίμνεν ἀχρήϊον ἄχθος ἀρούρης.
οὐ πολλὸν δὲ μεταξὺ κατ' ἀκροτόμου πέσε κρημνοῦ

αὐτὸς

Vorsari vlterius se nolle Quiritibus inter
Mortalis, dixit, nec terris velle morari,
Et quam seruabat se sc vrbem linquere velle.
Haud Galilaeorum iam ferre opprobria posse,
Velleq́, dicebat stellantia templa subire,
Haud secus atq́, ales prapes pernice volatu.
Indixitq́, diem certum cum plebe vocata,
Qua migrare volebat in aetheris aurea tecta.
Tum vero inscenso Tarpeio colle frequenti
Cum populo, leuibus coepit volitare leuatus
E tumulo pennis, cuncti stupuere tuentes,
Tum quidam ad stãtis stupidi dixere propinquos;
Haud quaquã Christus factũ umquã tale patrauit,
Non opus humanum sublimi corpore ferri.
Anxius at Petrus palmas ad sydera supplex
Tollit, & vnanimis Paulus, fidusq́, sodalis,
Praualidũq́, Deum vocitant. Ne magne Redẽptor
Hoc facinus patiare, leuis volitare per auras
Hoc monstrum magicum cum probro relligionis:
Huius frange dolos, conatumq́, impedi inanem,
Ne caluat populum, qui spectat, & audiet absens:
Aerio cadat, Alme, sinu reuolutus ad ima.
Nec tamen intereat penitus prius ille, tuum Rex
Quàm videat regnum surgẽs, columenq́, coruscũ.
Sic fatus, currum discerpsit in aere vectum
Flammineum feruens oratio, praecipitemq́,
Fulmine ceu tactum mortalem trusit ad ima
Impurum, iacuitq́, elisis cruribus illic.
Sic fractus suras terra fit inutile pondus.
Haud ita post multo scopuli se è vertice iecit

αὐτὸς ἑκὼν δι' ὄνειδος ἀδημονέων, καὶ ἀλύων
ἄλσεν ἐπ' ἀεικίας σκιερῷ, ἄϊδος δὲ κατῆλθεν.
ὧδε παλαμναῖος σίμων θάνεν. αὐτὰρ ἀχεύων
τοῦτο νέρων καῖσαρ, καὶ ὀδυρόμενος περὶ κῆρι
ἀνδρὸς ἀτεμβόμενος, τὸν ἴσον φαέεσσι φίλησεν,
μάστευε προχαρὴν χριστοῦ κήρυκας ὀλέσσαι.
καί τε τελευταῖον πέτρον σταυροῦσθαι ἀνώγει,
ἀντίτυπον μίμημα φιλαιτάτου εἷο ἄνακτος.
καὶ κεφαλὴν τμηθῆναι ἀμεμφέος ἄμμιγα παύλου.
οὐ πρέπε γὰρ ῥώμης κλεινὸν γεγαῶτα πολίτην
ἄνδρά τινα κτανέεσθαι ἀεικελίῳ τινὶ πότμῳ.
σταυρὸν δ' οὖν μετιὼν οὐκ ὄρθιος ἤθελε πέτρος
σταυροῦσθαι, δοῦλον βοόων οὐκ ἄξιον εἶναι
σταυρῷ ἀνυψοῦσθαι, καθάπερ μέγας ὄρχαμος αὐτοῦ.
αἰδόμενος δ' ᾔτησε κάρη ποτὶ τ' οὖδας ἐρεῖσθαι,
καὶ πόδας εἰς κορυφὴν νεύειν σταυροῖο παγέντος.
οἶδε γὰρ ἐκ χθαμαλοῦ τάχιον βροτὸν οὐρανὸν ἵκειν.
μιμεῖσθαι μὲν ἐγώ σε διδάσκαλε, φησί, πόθησα,
ἀλλ' οὐ τῷ σταυρῷ γ' ὀρθοσταδὸν αἰωρεῖσθαι.
ὑψηλὸς σύ γ' ἀεὶ, καὶ ἐπήορος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἱδρυνθεὶς προκάρηνος ἐπ' οὔδεϊ θνητὸς ἀλιτρὸς
κάμφθην ἑσσόμενος πρὸ δεσπόρῳ, ὅστις ἐχείμφθη
οὐδ' εἰ ἀλιξαίνων θεοείκελον εἷο πρόσωπον.
καὶ τοῦτον πάντες γινώμενοι ἐκμιμεῖσθαι
οἰκτρὸν πτῶμα δοκεῦμεν ἐπιχθόνιοι ταχύποτμοι
μητέρος ἡμετέρης ὑπὸ γούνασι πεπτηῶτες.
τοῖα δὲ παρειπὼν κεφαλὴν κορυφαῖος ἀμύμων
κλινάμενος νεάτῳ, πόδας αἰπήεντι κεραίῳ,
εὐλογέωντε θεὸν, καὶ συστὰς ἱερὰ μῆλα
χερὶ θεοῦ ψυχὴν ἰφθίμην ἧκεν ἐς αἴθρην.

ἐκ

Sponte ignominiam se se angens perpeti acerbam,
In nemore Ariciæ viridi, barathrumq́; petiuit.
Hoc pacto interijt Simon vafer. At tulit aegre
Tale Nero Caesar factum, grauiterq́; gemiscens
Amisisse virum, quem tamquam lumina amabat,
Ansam quaerebat praecones perdere Christi.
Suffigiq́; Petrum tandem iubet in cruce sacra,
Regis ad exemplum, quem toto pectore amabat,
Praecidiq́; caput Pauli venerabilis vnà.
Quippe nefas fuerat praeclarũ occũbere quẽquã,
Aut perimi ciuem Romanum morte inhonesta.
Ergo crucem Petrus subiens pendere recusat
Rectus, proclamans seruum minimè fore dignum,
Qui crucifigatur rectus Domini eius ad instar.
Id veritus spectare caput petit ipse deorsum,
Et crucis in summum uestigia vergere culmen.
Norat enim ex humili citius quemq́; alta subire.
Te sectari aueo Doctor bone, teque imitari,
Sed dierectus, ait, caueo tui ad instar obire.
Tu semper sublimis, & altus, verùm ego nequam
Huic mortalis humo curuatus semper inhæsi
Cernuus, ac pronus, patrem primũ vsque secutus.
Qui caeleste solum peccans os torsit ad imum.
Atq́; adeò tristem terrestria saecla videmur
Huncce sequi casum, quom nascimur, atq́; ruinam,
Labentes nostra subter genua ægra parentis.
Talia praefatus capite ima Praesul inhærens
In trabe humum versus, pedibusq́; in uertice fixis,
Conlaudansq́; Deum, pecudesq́; ex corde sacratas
Olli commendans, sanctis submisit in æthram

ἐκ μελέων ζαθέων μετ' ὁμήγυριν οὐρανιώνων.
ἔπτατο δ' εἰς ἁγνοὺς χριστοῦ ζαφιλήτου ἀγοσοὺς,
τὸν ποθέεσκεν ἀεὶ, καὶ τὸν περὶ κῆρι φίλησεν.
οὕτω μὲν δίοποι γαίης ἐρικυδέες ἄμφω
φθαρτὸν ἀκηρασίοιο μετηλλάξαντ' αἰῶνα
ταὐτῷ τῷ πλειῶνι, καὶ ἤματι, ἠδὲ τυράννῳ.
τοὶ μὲν πότμον ἔφαιθεν ἅμ' αἵμασι παμφανόωσιν
ἔνδοξοι περὶ ἀλλήλω διὰ κλέος ἔχοντες
βριθόμενοι λαμπροῖς ἀναδήμασι δαιδαλέοισιν,
οἷα θριαμβεύσοντες ἀγοὶ νικηφόροι ἄστυ
εἰσελθεῖν ῥώμης πολιήοχοι, ἠδ' ἐπίουροι.
ἤτοι τώγ' ἄμφω πτόλιος ἔκπαθε πέφανται.
ταῦτα δ' ἀρειοπάγου βουληφόρος, ἠδὲ θεωρὸς
ἵστωρ μαρτυρέει, τάπερ ἔννεπον, οἷα παρεστὼς
εἷο κασιγνήτῃ φιλαυτάτῳ αἰὲν ὁμαρτῶν.
ταῦτα δὲ πάντ' ἐγένοντο πόλει ἐπὶ κοιρανεούσῃ
ἐθνέων παντοίων, ἵν' ὅπου κράτος ἡγεμονῆες
δηρὸν ἐνυαλίοισι δορύκτυποι ἔργμασιν ἔσχον,
ἐνθάδε πάτριαρχοι ἱερώτατοι εἰς τέλος εἰσίν.
τοίκεν ἐὴν ῥώμην, πᾶσαν τε ῥύσαιατο χώρην
αἱρέσεων χολιῶν, καὶ δυστυχιῶν πολυκηδέων.
ὕμμε δ' ἀεθλοφόρω μεγαλωνύμω, ἠδὲ νομῆε
τῶν ἱερῶν προβάτων, καὶ ἐπαύλιος ἠγαθέοιο,
χαίρετε σὺν μακάρεσσι διαμπερὲς ἀθανάτοισιν,
σύν τε θεῷ, καὶ μνῆσιν ἐμεῦ διὰ παντὸς ἔχοιτε
θεσσάμενοι ζωήν τε θεουδέα, ἠδὲ γαλήνην.

E membris animam superum ad consortia læta.
Ter cari emicuit veneranda in brachia Christi,
Quem summè expetijt semper, summeq; cupiuit.
Sic Domini terrae rutilo splendore corusci
Hanc vitam fragilem mutarunt perpes in aeuū
Vno eodemq; anno, die eadem, vnoq; tyranno.
Qui mox purpureis sunt visi in vestibus ambo
Post obitum manibus iunctis, multisq; coronis
Ornati nitidis, varioq; anademate compti
More triumfantum victorum incedere in vrbem
Romam praesidium fidum, ac tutela futuri.
Quippe extra occisi sunt hi pomoeria Sancti,
Et quidem Areopagi censor probus, atq; senator
Adserit haec testis, qua dixi, nempe magistro
Qui comes adsiduus fuerat, sectator & acer.
Hæc autē in cunctis dominanti gentibus urbe
Facta fuere, Duces vt vbi tenuere profani
Armisonis regnum pugnis, belliq; tumultu,
Hic patria patres sacri dominentur in aeuum,
Qui Romam tueantur, & oppida subdita Romæ,
Et prauas sectas, atq; infortunia pellant.
At vos Signiferi pollentes nomine claro,
Custodes sacrarum ouium, caulæq; beatae,
Cum superis gaudete perenniter incorruptis,
Cumq; Deo, memoresq; mei estote benigni,
Atq; piam vitam mihi, & impetrate quietam.

ἄλλος τὶς ὕμνος εἰς θεῖον παῦλον ταρσέα ἀπόστολον,
μέγαν χριστοῦ ἀθλητὴν, καὶ κόσμου φωστῆρα λαμπρόν.
νῦν δέχεσθε καὶ ἄλλο φίλοι μελιτερπὲς ἄεισμα,
παύλου ὃ κηρύσσει θεσπεσίας ἀρετάς.

στροφ. ά. κωλ. ιέ.

ΑΝάειδέ μοι πότνια πίστις
ἀγαυοὶ
κάρτος ἄρρηκτον τεὸν δεῖξαν
δυνάσιν
τε πράγμασιν, ἀνορέαις τε
παῖδες ἄναρσα σέθεν.
καὶ γὰρ μῦθος ἀστυφέλικτον,
λῆμά τ' ἔκπαγλον τὸ τεὸν
ἰδίοις ἔνσταξαι υἱοῖς
μᾶτερ ἀριστοτόκε.
τῶν πολέας στρατὸς εἶδεν
δουλοσύναν προφυγὼν
πόντον περάσας δι' ἐρυθρὸν
ἴχνεσιν ἀναλέοις
παρ' καλὰν ἄπειρον, ἃν
δῶκεν ὕψιστος θεὸς
δι' ἤρατον θάλλουσαν οἰκεῖν.

ἀντιστρ. κωλ. ιέ.

πολὺ πλεῦνες δ' αὖτ' ἐγένοντο φανέντος
ἐν βροτοῖς σωτῆρος αἰώνων μεγάλου,
γόνου πατρὸς οὐρανίδαο,

τὸν

Typographus ad Lectorem.

Vt nequid, quod ad laudem huius Sanctissimi Apostoli pertineat, non intelligatur, hunc hymnum lyricum in latinum ad verbum vertendum curauimus, vt & hi qui græcè nesciunt, aliquod emolumentum, ac fructum inde percipiant.

Strophe.

IN numeri ò veneranda fides illustres
filij tui
Tuam irruptam potentiam osten-
derunt, atq; virtutem
Factis, animisque,
O Regina.
Quippe robur inconcussum,
Admirandumq; sensum tuum
Proprijs instillasti natis,
Optimae prolis mater,
Quorum complures exercitus ille vidit,
Qui seruitutem euasit,
Perrexitq; per mare rubrum
Siccis vestigijs
In formosam continentem, quam
Dedit eis supremus Deus
Amoenam, florentemq; ad habitandum.

Antistrophe.

Multo plures uero postmodũ nati sunt apparente
Inter mortales Saluatore sæculorum magno,
Filio cælestis patris,

Quem

τὸν τέκε παρθένος ἀδ-
μὴς ἐν σολύμοισιν ἐναύλοις.
τῶν μὲν ἄλλοι μάρτυρες ἀ-
ξεκίας πιστοὶ κλέονται,
περθόμενοι μέλεα
ἀργαλέαις ἀμυχαῖσιν,
αἰθομένῳ τε πυρί.
ἄλλοι καλὰ μυρία τεῦξαν
πράξεσιν, ἠδὲ λόγοις.
πᾶσι δ' οὐλύμπου δόμοι
χρύσεοι τηλαυγέσιν
ἐστεμμένοις ὅρμοις ἄεθλον.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

ἐν δ' ἀθλοφόροις μάλ' ἀείζαλος φλέγει
τοῖς δ', ἅτ' ἑωσφόρος αἴθων,
ταρσέος παύλοιο μῆτις,
τόν ποκ' ἔτικτε καλὸν
παῖδα μάτηρ κλεινοτάτα
παρὰ κύδνου χεύμασιν.
οὐδὲ γάρ πω παγκρατὲς τὸν
τόσον ἄμφανε σθένος ἄλ-
λος ἀνήρ, οὐ δ' αὖ γυνά,
οὐ φυαὶ θεῖαι τε, καὶ οὐρανίαι
τᾶς βαθυστέρνου χθονὸς ἐν γυάλοισιν
τόσα τεκμαίρει χυθεὶς
ταῖς γ' ἀρετᾶν κορυφαῖς,
ὡς θάλος σεμνὸν σέο παῦλος ἀμύμων,

στροφ. β'. κῶλ. ιε'.

θεράπων χριστοῦ μέγας. ἀλλ' ἀ μάκαιρα
ἐργμάτων καλῶν ἀγακλειτὰ ταμία,

θεοῖο

Quem peperit virgo nulli domita
In Solymorum mapaliis
Quorum quidem alii testes
Veritatis fideles celebrantur
Populati membra
Immanibus laniatibus,
Ardentiq́ igne,
Alii innumerabilia honesta gesserunt
Factis atq́ dictis.
Omnibus autem Olympi domicilia
Aurea longè fulgentibus his
Sunt præmium redimitis monilibus.

Epod.

Porro inter palmiferos hosce pugiles admodum in-
Ceu lucifer ardens, (signis fulget,
Tarsensis mens Pauli
Quem olim peperit formosum
Puerum mater præclarissima
Apud Cydni fluenta,
Neq́ enim vmquam tuum præpotens
Robur tantopere declarauit alter
Vir, nec item mulier,
Nec indolem diuinam, atq́ caelestem
Quispiã in telluris oris fusus lato sinu prædita,
Tantum indicat
Virtutum fastigiis,
Quantum tuũ venerabile germẽ Paulus egregius.

Stroph.

Christi cultor magnus; sed tu ò beata
Honestorum operum auspex præclara

θεοῖο πρέμνας εἰς ἐραννά,
ἱεμένῳ κελαδεῖν
νῦν μοι κλέος οὐρανόμακες
τοῦ δὲ παρσταίης, λίτομαι,
παλάμα γὰρ σὺν τεᾷ θάλ-
λων φρασὶν ἀγαθέοις
εἰς χάριν ἦλθεν ἄνακτος,
ὅστε φανεὶς καθ᾽ ὁδὸν
αὐγὰς ἀπενόσφισεν ὄσσων
οἷ, ἵνα φέγγος ἴδοι.
ἀδὺ θαητὸν θεοῦ
τοῦ πρὶν ἐκδύσας νέφους
ἀγνωσίας ψυχοφθόροιο.

ἀντιστρ. κῶλ. ιε.

ὅτε γὰρ χθονὸς μόλεν ἄθεα σωτὴρ
δ᾽ εὐρυκόλπου λύτρον ἀνθρώποις θανάτου
φέρων ἀκεσίμβροτον οἰκτροῖς,
δὴ τόκα θεῖος ἄναξ
ἐξείλετο ἱερὸν ὅμιλον,
τοὺς ποτιστάζων γλυκερὸν
ἐπέων νέκταρ δίδαξεν
θεσπεσίῳ στόματι,
πέμψετ᾽ ἐπ᾽ ἄκριτα φῦλα,
ἀφθορίαν βιοτᾶς
καρυσσέμεν, ἀέναόν τε
κῦδος ἀνακτορίας.
τᾶς ἀληθείας δ᾽ ὁδὸν,
καὶ θεόκτιστον γέρας
οὔπω τόκ᾽ ἔγνω παῦλος ἥβῶν.

Dei pronuba amabilis.
Cupienti celebrare
Nunc mihi huius sublime decus,
Vt faueas precor,
Tua enim ope, consilioq́; florens
Sensibus diuinis
In gratiam peruenit Regis,
Qui ei apparens in via
Oculorum lumina ademit,
Vti lucem videret
Suauem, mirabilemq́; Dei
Emersus ex pristina nebula
Ignorantiæ, animis pernitiosa.

Antistr.

Quando enim ad terræ sinuosæ descendit habita-
Redemptionẽ hominibus mortis [se]cula Saluator
Ferens salutiferam miserandis,
Tum vero diuinus Rex
Delegit pulcrum coetum,
Quos instillando dulce
Verborum nectar docuit
Sacrato ore,
Delegauitq́; ad ignotas nationes,
Vt in corruptionem vitæ
Perennemq́; regni gloriam
Praedicarent.
At veritatis viam
Diuinitusq́; conditum munus
Nondum tum norat Paulus pubescens

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ´.

ἀλλ᾽ ὡς ἀν᾽ ὄλυμπον ἔβα πατρὸς δόμον
μονογενὴς θεὸς υἱὸς
ἀγκομίζων σκᾶπτον ἀρχᾶς
ὠγύγιον σφετέρας
γένναν ἐκλύσας βροτέαν
ἀΐδα λυγρᾶν πυλᾶν,
πημάτων τ᾽ αἰνῶν ὀλέθρου,
τᾶμος αἰζηὸν ζαμενῆ
ὁμοκλᾷ ῥηξανόρι
ἀλαὸν πλάξας ἐκάλεσε κέαρ.
ἔνθα δ᾽ εἰς αὐλὰν κυανάντυγος αἰθέρας,
οἶκον ὄλβιστον θεοῦ,
τὸν ταχυπειθέ᾽ ἄγων
ἐκδιδάσκησεν θεολαμπέα δόξαν.

στροφ. γ´. κῶλ. ιε´.

σοφίας μυστήρια τ᾽ ἔνθεα χρήσας
αὖθις εἰς ὕδας προῆκεν γηγενέων
βροτῶν πολυδαίδαλον ἕδραν,
ἄγγελον ὀρθὸν ἀλα-
θείας στιβαρώτατον ἕρκος,
οὐρανοῦ μύσταν ὕπατον,
χάριτος κάρυκα θείας,
χρύσεον ἄγγος ἁπάν-
τεσσι βεβυσμένον ἐσθλοῖς,
θελίαυτον ὠκὺ βέλος
φοινικοερόδοισι τεθαλὼς
ἄνθεσιν ἁβρὸν ἔαρ,
ῥεῖθρον ἀμβλύζον πόμα
θεῖον ἀμψύχον κέαρ

θνατῶν

Epod.

At postquã ad Olympũ conſcendit Patris domũ
Vnigenitus Deus filius,
Vt caperet ſceptrum proprij
Antiquum imperij,
Humano genere liberato
Ab Orci triſtibus portis,
Et grauibus exitij cladibus,
Tum iuuenem ferocem
Increpatione valida audaciam frangente,
Corde cæcum percellens euocauit,
Atq; ad aulam cæruleo conuexo nitentis ætheris,
Domum beatiſsimam Dei,
Citò credentem ducens
Edocuit gloriam diuino fulgore micantem

Stroph.

Diuinisq; myſterijs ſapientiæ oraculo traditis,
Rurſum ad ſolum ipſum deſtinauit terrigenarũ
Hominum dædalam ſedem.
Nuncium rectum veritatis,
Validiſsimum propugnaculum,
Cœli myſtam ſummum,
Diuinæ præconem gratiæ,
Aureum vas cunctis
Refertum bonis.
A Deo vibratum velox telum.
Puniceis roſis vernans
Molle ver.
Fluentum manans potum
Diuinum recreans cor

Mor-

θυγατρὸς, θεόφθογγον προφάταν.

ἀντιστρ. κώλ. ιέ.

χέλυ νῦν πόσον σ' ἐθέλοιμι γλυκεῖαν
δῖα φωνάεσσαν, ὡς κὲν πᾶσι σάφα
λέγοιμεν ὅσ' ἄνυσε καλὰ,
χ' ὡπόσα λυγρὰ πάθεν
ψυχᾷ ταλασίφρονι μοχθέων,
ἔντε γᾷ, πόντου τε πλακὶ
πάλιν εἰς θνατοὺς προπεμφθεὶς
οὐρανόφοιτος ἀνήρ.
τοὺς δ' ἐπέτειλεν ἀέθλοις
ᾧ θεράποντι σοφῷ
ὑψίθρονος ὑψιμέδοντος
υἱὸς ἄνακτος ἄναξ
ὡς καταυγάζων νέον
ἀφθίτου ζωᾶς φάος
πότμου βίαν λύσαιτ' ἀτειρῆ.

ἐπῳδ. κώλ. ιδ'.

ἤτοι ποθέων ὅγ' ἐφετμὰς κραινέμεν
κράντορος ἀθανάτοιο,
φαινέμεν πάντεσσι λαοῖς
δῶρα θεοπρεπέα,
φάρμακον ζωαρκὲς ἀδι-
κέος ἄτας ἄρξατο.
ἄμβροτον θάλλοισαν ἄβαν,
ἀπλέτου τ' ὄλβον χάριτος.
τὰ πατὴρ πειθανίῳ
νεῦσεν ἐκ προφάτας γλυκερᾷ παλαχᾶς.
καλλιπεῖν δὲ φράζεν ἀγάλματα φροῦδα,
καὶ θεὸν ζῶντ' ἀμφέπειν.

μνεία

Mortalium, diuiniloquum doctorem.

Antistr.

Chely dia nunc tantum te velim fieri
Sonoram, vt omnibus clarè
Dicere possemus quæcumq́ gessit honesta,
Et quæ acerba pertulit
Animo tolerante laborans.
Inq́ terrae, & ponti plaga.
Rursus ad mortales emissus
Caeliuagus vir.
Haec illi mandauit certamina
Suo sapienti famulo
In superis regnantis celso throno nixus
Filius Regis Rex,
Vt illuminans nouum
Incorruptae vitae lumen
Violentiam mortis destrueret indomitam.

Epod.

Cum ergo cuperet hic mandata peragere
Regis immortalis,
Manifestare cunctis populis
Augusta Dei dona,
Orsus est, vitale remedium
Scilicet amaræ cladis,
Perpetuoq́ florentem iuuentam,
Et immensas diuitias gratiæ.
Quae Pater obedienti, atq́ morigerae
Annuit generationi à prima rerum origine.
Deserere autem iubebat futilia simulacra,
Et Deum viuentem colere.

Innu-

μυρία δ' ἀγάθεος
ἔθνε' ἀγγέλλων τάδε νίσετο κᾶρυξ.

στροφ. δ'. κωλ. ιέ.

τίς δ' ἀναγεῖσθαι στόμα πάντα δυναίατο,
ὅσσα φῦλα περιπνὸς αἰθερόπων ἀθέων
μετῆλθε, καὶ ἄστεα λαῶν
θέσκελα δῶρα φέρων
εὐάγγελος ἱεροφάντας;
τίς δὲ κινδυνόους ἐνέποι,
καμάτων τ' εὐαθλον ἱδρώς;
πρῶτα δάμασκε πρὸς
τοῦ στρατὸς ἀγάσατ' ὀμφὰν
θέσπιν, ἔπειτα πόλις
εὐδείελος ἀβραμιδάων.
οὐδὲ κίλισσαν ἑᾶς
προσφιλῆ πατρίδα
ταρσὸν ἄμειρε βοᾶς,
οὐδ' ἄστυ πειράνας ἀγαυόν.

ἀντίστρ. κώλ. ιέ.

τόκα δ' ἄζεσθαι θεὸν αἰὲν ἐόντα
τᾶς ἁλικλύστοιο κύπρου πεῖσε γόνους,
ἔπεισε δὲ τλαπολέμοιο
νᾶσον ὁμοῦ τρίπολιν.
ἐκ δ' ἄργεος αὐτὸς ἀναιδῆ
τεῦχεν ἀνστήσας δαναοῦ
πόλιος δύσφαμον ἥραν.
ἀῤῥαβίας δὲ μολὼν
φέγγος ἀλαθὲς ἀνοίγων
ἐνδαπίοισι βροτοῖς.
δυαπάρθενον ἐξ ἐφέσοιο

ἀγρο-

Innumerasq́; admirandus
Denunciando talia peragrabat gentes praeco.
Stroph.
Quodnam vero os ennarrare queat omnes,
Quas pernix accesserit puincias impiorũ hominũ
Populorumq́; oppida, carentium Deo,
Diuina dona ferens,
Faustaq́; nuncia sacer interpres?
Quis itidem pericula explicet,
Laborumq́; honestorum sudorem?
Primum ô Damasce tuus
Exercitus huius sacram vocem admiratus est,
Deinde sublimis,
Ciuitas Abramidarum,
Neq́; Cilissam Tarson
Altricem dilectam
Sua destituit voce,
Nec vrbem Pirenes illustrem.
Antistr.
Tum vero uenerari Deum semper uigentem
Mari perfusæ Cypri persuasit prolem,
Persuasit quoq́; Tlepolemi insulam,
Tribus vrbibus insignem.
Idemq́; ex Argo eiecit impudicam,
Ciuitate Danai, pristinis sedibus euertens,
Infamemq́; Iunonem.
Arrabiasq́; profectus
Patefecit verum lumen
Hominibus indigenis.
Improbam Virginem ex Epheso

ἀγροτέραν ἔλασεν
σὺν βελέμνοις ἄρτεμιν.
καὶ κρόνου φαυσιμβρότῳ
ἐν χρησὶ παῖδ᾽ ἀΐσωσεν αὐδᾷ,

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ΄.

παῖδος δὲ θεοῦ μακρέπων ῥυτὴρ ἁγνὸν
νάασε φερέσβιον υἱόν.
καὶ σύροις ξυνώσεν ἄλκαρ
λευγαλέοιο μόρου.
οὐδὲ μυσοῖς ἀγγελίας
λίπε φαιδραῖς ἀμμόροις.
οὐδὲ ζώαις χαλκοχάρμας.
τουτάκις λυδῶν πόλιας
χρυσέῳ γλώσσας ξίφει
εἷλε, φοινίκων τε κλυτὰς ἀγορὰς.
τοῖς δ᾽ ἅμ᾽ ἑλλαίνων κατὰ κόμπον ἔλεγξεν,
τῶν τ᾽ ἐρεχθῆος γόνων,
ἀλεμάτου σοφίας,
τοῖς φρόνιν δείξας παναλαθέα δίαν.

στροφ. έ. κῶλ. ιέ.

χάριτες θείας δ᾽ ἐπὶ πολλαὶ ἔκυρσαν
εὐκλέες νᾶσοι πόνῳ φωτὸς ζαθέου.
ἐλαιόφυτος μιτυλάνα,
καὶ σάμος, ἡ δὲ ζοφὸς
λύγδων πάρος, εὐκτιμένα τε
χαλκὶς, αἴγινά τ᾽ ἀγλαὰ,
σαλαμὶς, δᾶλός θ᾽ ἀλιπλήξ.
εἰς πύματόν τε θέναρ
μέσφα, καὶ ἄκρα γάδειρα
ἔντεσιν εὐρανίοις

Venatricem depulit
Cum suis spiculis Dianam.
Tum Saturni filium apud Cretas
Homines collustrante voce euanidū reddidit, & aboleuit.

Epod.

Dei vero patris filiū, mortaliū liberatorē sanctum
Introduxit ad eos vitam ferentem.
Quin Syris communicauit
Amaræ mortis remedium.
Neq; Mysos nuncij læti
Reliquit expertes.
Nec Troas armis gaudentes.
Tunc etiam Lydorum vrbes
Aureo linguæ gladio
Cepit, Phoenicumq́; claras cateruas,
Pariter etiā cū his Græcorum fastum coarguit,
Atq; Erechthei filiorum,
Inanis sapientiæ,
Postquā scilicet eis ostendit veram prudentiam.

Stroph.

Diuinam gratiam præterea multæ adeptæ sunt
Nobiles insulæ labore huius diuini viri,
Oleis consita Mitylena,
Et Samus, atq; altrix
Marmorum Paros, beneq; culta
Euboea, Aeginaq́; clara,
Salamis quoq́;, & maris fluctibus uerberata Delos,
Ad extremam quoq́; oram
Vsque, & vltimos Gades
Cum armis cælestibus

λατρείαν ἔπειγετ᾽ ἀμαυρὸν
δύσθεον, ἠδ᾽ ἄθεμιν,
καὶ καταλλάξας θεῷ
τῶν δὲ δαίμων ἄστεα
ῥώμαν ἀνάσσαν νίσσετ᾽ αὖθις.

ἀντίστρ. κῶλ. ιε΄

βραχὺς ἀνθρώπων λόγος ἐντὶ διελθεῖν
ὅσσα ῥωμαίαν ἕκατ᾽ εὐρυσθενέων
πονήσατο καρτερὸς ἀκμαῖς,
ὅσσά τ᾽ ἄλαστα πάθεν
σωτήριον ὄλβον ὑφαίνων
καρτεραίχμαις ἁγεμόσιν,
ἀθετῶν εἴδωλα κοῦφα,
πᾶν τε σέβασμ᾽ ἀσεβὲς,
τὸν βασιλῆα θεάνδρον,
οὐρανίδαν πρύτανιν
χριστὸν μέγαν ὀλβιοδώταν
πᾶσι τορῶς κελαδέων.
ὅσθ᾽ ὑπὲρ θνατῶν θανὼν
λοιγὸν ἄλαλκε βαρὺν
τοῦ πατρὸς υἱοὺς θεὶς κρατίστου

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ΄.

πιστοὺς μερόπων. τί δὲ τὸν λαοσσόον
πεῖρας ἀπόστολον ἄκρον
εἰς θεοῦ σταθμοὺς πόρευσεν;
οὐράνιόν τε γάμος,
ἀμπνοαὶ μόχθων μάλ᾽ ἐρεμνῶν,
στεφάνων τ᾽ ἐξαίρετον
ἀντ᾽ ἁμιλλᾶν καλλινίκων
κόσμον ἄγνυθι σὺν ἀτει-

Ad cultum properauit abolendum
Impium, atq; nefandum,
Hisce demum Deo conciliatis
Populorum oppidis,
Ad Reginam Romam rursus tetendit,
Antistr.
Breuis est humanus sermo ea percurrere cuncta,
Quæcumq; præpotentum Romanorū causa
Laborando patrauit fortis incus.
Et quæ molesta pertulit,
Dum salutares opes pararet
Bellipotentibus Ducibus,
Leuiaq; simulacra antiquaret,
Et omnem cultum impium.
Regem Deiuirum,
Cælitum praesidem,
Christum magnum beatitudinis datorem
Cunctis clarè praedicando,
Qui pro mortalibus moriens
Exitium graue propulit.
Optimiq; Patris fecit filios
Epod.
Fideles homines. Quis vero sospitalem populis
Finis Apostolum summum
Ad Dei mansiones transmisit,
Caelestemq; lætitiam,
Vt illustrium laborum respirationem,
Coronarumq; eximium,
Pro honestis decertationibus
Ornamentum caperet cum perenni

Gloria

ῥεῖ δόξας φέγγει.
Τουτάκις ῥώμας κρατερᾶς βασιλεὺς
ἦν ἀπηνὴς, φόνιος, αἰνὸς, ἀποφράς.
κεῖνος ὠμόφρων δράκων
λαιμοτόμῳ ξίφει
δι' ἁγνὲς παύλου διέκερσε κάρηνον,

στροφ. κώλ. ιέ.

καὶ ἀριστ' ἄθλον θέτο μάρτυρα θείας
τὸν δ' ἀλαθείας ζοπαιδοῦχον θυγατρὸς
θεοῖο, μεγακλέϊ φωνᾷ
τάν περ ἄεισεν ἀεὶ,
καί μιν σέβεν, ἠδὲ φίλασεν.
θέσφατον δ' ἦν που τὸν ὑπερ-
στέα κάρτιστον, περί μιν τε
φέρτατον αἰνεαδᾶν
χεῖν ἀρετᾶν τὰ βραβεῖα
ματροπόλει πολίων.
οὗ δὴ καὶ ἀνάκτορον ἱρὸν
τεῦξαν ἄνακτες ἄκρον.
τοῦ περ ἀὼς κάλλιον
οὐκ ἂν εὐφεγγὴς ἴδοι.
χρυσάορός θ' ἥρωος ὀστέα

ἀντιστρ. κώλ. ιέ.

τὸ δ' ἔχει. ψυχὰν λάχεν οὐρανὸς εὐρύς.
ἔνθα δὴ τᾶν αἰκιᾶν, πλαγᾶν καματώ-
δεων τ' ἄκος εὗρες ἀμεμφὲς,
ταῖς ὑπὲρ οὐνόματος
χριστοῦ δεδαϊγμένος ἦσθα.
ἔνθα μὰν καὶ γυοπεδᾶν
στρεβλᾶν, εἱρκτᾶν τ' ἐρεμνᾶν,

θηρ.

Gloria lumine.
Tum fortis Romæ erat Rex
Immitis, cruentus, grauis, execrabilis.
Ille crudelis Draco
Ense scindente guttur
Sacratum Pauli caput amputauit.

Stoph.

Et optimum posuit testem diuinæ
Hunc veritatis trophæis insignem, filiæ
Dei, præclara voce
Quam semper cecinit,
Eamq́ coluit, atq́ dilexit.
Statutum quippe erat apud Deum
Optimatem fortissimum, Ducemq́
Præstantissimum Æneadarum
Obtinere uirtutum praemia
In matre vrbium ciuitate.
Vbi etiam regale templum
Reges extruxere sacri.
Quo nullum pulcrius Aurora
Splendido lumine conspicua cernit.
Auratoq́ ense insignis herois ossa

Antistr.

Hoc habet, animam sortitum est latum caelum,
Vbi scilicet verberum, plagarumq́ laboriosarum
Medicinam inuenisti optimam,
Quibus pro nomine
Christi laniatus fuisti.
Vbi sane & compedum
Rigidarum, carcerumq́ obscurorum,

Ango-

θηρομάχων τ' ὀδυνᾶν,
εἰναλίων τε κλυδώνων,
τηλεπόρων τ' ἀτραπῶν
τέτμες μυριοεικὲ ἀμοιβάν.
τοῖα δ' ἀμηχανιᾶν
ἠδὲ λωβᾶν δυσχερῶν
κάδ δὲ ἔτλας μυρία
τιμάορος χριστοῖο δόξας.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

ἦμαν δι' ἔργα προσηνῆ δεσπότου,
καὶ σέβας ἱερότιμον,
εἰς ἀναύγητον μέλαθρον
ταρτάρου ἀργαλέου
βᾶμεν αὖ προφέρων ἔθελες
ἀγαπάνορ λαγέτα.
πῦρ ὅπα θνατῶν πονηρῶν
ζαφλεγὲς δάπτει πραπίδας.
τύ δ' ἔχαιρες μᾶλλον ἄ-
χεσι δεινοῖς, καὶ κακότατι βίου,
ἠὲ χλιδαῖς, ἁβροσυναῖς τε οἱ ἄλλοι.
ἤπερ οἱ νικαφόροι
χρυσοδέτοις στέφεσιν.
τοσσάδ' ἀσπαστὸς πόθος ἔνδακεν ἦτορ.

στροφ. η'. κῶλ. ιε'.

σὲ θεὸς τοσοῖσδ' ἀπόροισι παλαίειν
κεῖνε παντάρχας, ὅπως γ' εὐανορία
φανῇ σέο πᾶσι βροτοῖσιν,
ὥστε διῶσι κλέος
λαμπρὸν, στεφάνωμά τε νίκας
ἔπι κτήσεως βλακίαις

τινὰ

Angorumq́; cum feris depugnantium,
Marinarumq́; tempestatum,
Prolixarumq́; viarum,
Reperisti gratam remunerationem.
Talium enim angustiarum,
Aerumnarumq́; arduarum
Molestias tulisti innumeras
Christi gloriæ assertor & vindex.

Epod.

Quippe qui propter blandum domini amorem,
Sacrosanctamq́; relligionem
In lumine cassam domum
Duri tartari
Libenter ire velles
Generose populorum ductor
Vbi mortalium improborum ignis
Ardens præcordia deuorat.
Tu autem gaudebas potius
Doloribus grauibus, & afflictione vitæ,
Quàm delicijs, ac voluptatibus alij.
Quàm victores
Auro plexis corollis.
Tam suaue desiderium tuum accenderat cor.

Stroph.

Te Dèus omnium Princeps tantis cum difficultatibus conflictari
Decreuit, vt strenuitates tuas
Omnibus ostenderet mortalibus.
Vti sciant gloriam splendidam,
Coronamq́; victoriæ
Non vllum adepturum ignauia,

τινὰ, ῥαστώναις τ' ἀεργοῖς,
ἀλλὰ πόνοισιν κλυτᾶς
τλαμοσύνας ἀλεγεινοῖς.
οὐ προτεραῖς δὲ μόνον,
οὐδ' αὖ σ' ὁάροισι παραινεῖν
ἔθνεσι τάσσε θεὸς,
ἀλλὰ τλαθύμῳ βίῳ,
καλλικάρποις τ' ἔργμασιν,
σαθμαν ἵν' ἄλλοι ταύ δ' ἔχοιεν.

αὐτιστροφ. κῶλ. ιέ.

μάκαρ ὦ θείων ὑποφῆτα λιπαυγοῦ
χαῖρε φῶς κόσμου μέγα, μνᾶ στὶρ βιοτᾶς
βροτοῖσι χαμαιγενέεσσιν,
τὰν νόσος, οὐδὲ λυγρὸν
γῆρας καταλυέμεν οἶδεν.
παύτ' ὀφείλει σωζομένων
χθαμαλὰν βόσκοντ' ἄρουραν
φῦλα τὶν ἀμείρων.
πᾶσι γὰρ ἔφρασας ἁμῖν
αἶπος ἐς οὐράνιον
ζωαρκέα οἶμον ἄγοισαν.
νῦν γε μὰν τόγε δρῶν
ἐνθέοισι γράμμασιν
ἔτι κάμνεις, κάλλιπες
ὡς νέκταρος νασμοὺς τὰ κόσμῳ.

ἐπῳδ. κῶλ. ιδ'.

νῦν δὴ λίτομαί σε θεοῦ νοῦν προύμενῆ
σαῖς θέμεν ἵλεον εὐχαῖς,
φέγγος ἱεράνας τ' ὀπάσσαι,
ἁσυχίαν τε φίλαν,

δυαπνό-

Otioq; inerti,
Sed laboribus inclytæ
Patientiæ anxijs.
Nec vero cohortationibus tantùm,
Nec item colloquijs ad commonendas
Gentes te destinauit Deus,
Sed toleranti vita,
Operibusq; pulchro fructu refertis,
Vt cæteri hanc ipsam normam teneant.

Antistro.

O diuinarum rerum fœlix interpres luce carentis
Salue lumē mūdi magnū, qui in memoriā redigis
Mortalibus ex humo natis, (vitam
Quam nec morbus, nec tristis
Senectus labefactare nouit.
Vniuersæ tibi saluandorum,
Quæ imam terram depascuntur,
Debent nationes hominum.
Nobis siquidem omnibus ostendisti
Ad cælestem celsitudinem
Vitalem viam ducentem.
Nunc etiam hoc idem facere
Tuis diuinis litteris
Haud quaquam desinis, quas nobis
Tamquam nectaris latices reliquisti.

Epod.

Nunc vero obsecro te, vt Dei mitem mentem
Tuis precibus reddas propitiam,
Præbeat vt lumen pacis,
Placidamq; quietem.

δυσπνόοισιν γὰρ ῥοθίοις
κρυόεσσας συμφορᾶς
δύσμοροι δὴν θεινόμεθα.
εὐδίαν φαιδρὰν διωύασαι
μετὰ χειμῶν' ἄγριον,
χ' αὔτιν αὖ βούλοιο χάριν κομίσαι.
πᾶν σθένεις ἔργον πίσυνος βασιλῆϊ
πανσθενεῖ χριστῷ σέθεν.
πάντα γὰρ ἄνδρα τίει,
ὅς κε νιν τιμᾶν θεὸν ὄντα γέγαθεν.

Procellosis enim fluctibus
Horrendæ calamitatis
Iamdiu miseri quatimur.
Lætam tranquillitatem
Post feram tempestatem,
Et quācumq; aliam volueris gratiā cōferre potes.
Omne opus vales tuo fretus rege
Omnipotente Christo.
Is enim quemuis hominem honorat,
Quicūq; ipsum gaudet Deum existentē uenerari.

TYPOGRAPHVS AD LECTOREM.

Hæc pauca carmina quæ sequuntur, & si non sint sacra, haud tamen indigna uisa sunt quæ edantur, cum ob eorum varietatem ac leporem, non ingrata fore lectori arbitremur.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΑΣΤΗΡ.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ παρόντος εἰδυλλίου περιέχει ἔπαινον, εἴπουν ἐγκώμιον ἀρχιμανδρίτου τινὸς ἐξαιρέτου ὀνομαζομένου ἀστέρος, Διὸ καὶ τὸ ποίημα τουτὶ ἀστὴρ ἐπιγράφεται οἱ δὲ διαλεγόμενοι ἀλλήλοις εἰσὶ δάφνις, καὶ σεβῖνος, προλογίζει δὲ σεβῖνος.

Δάφνις ὁ χιναῖος, καὶ ἐνὶ κναμεῖσι σεβῖνος
ὠρεβίων γεγαὼς πολὺ δάφνιδι πρὸς ἑταῖρος
καινομακῶν βοτὰ καλὰ κατ᾽ ὤρεα μακρὰ νόμευον.
ἄμφω τώγ᾽ ἤτην θαλερᾷ νεοθαλέες ἀκμᾷ.
ἄμφω συρίσδεν τε, καὶ εὖ δεδαῶτε μελίσδεν.
τὸν δάε μὲν κλειὼ μολπαῖ μεγίγαριν ἀείδειν
τὸν δ᾽ ἐν ὄρεσσι δονεῖν γλαφυρὰν σύριγγα μέγας πάν.
πρᾶτος δ᾽ ὦν πρὸς ἑταῖρον ἰδὼν εἴπεσκε σεβῖνος.
τίπτ᾽ ἄμμες φίλε δάφνι καθήμεθον ἐνθάδ᾽ ἀεργώ,
δρυμὸς ὅπα χλοερὸς πολυδίψιον ἄλσος ἀλάλκων
νῶϊν ἀελλοπίδων ἀρχῶ χρυσαυγέος ἵππων
εὖ διεροῖς πετάλοις ἐριθαλέα θῶκον ἔρεψεν;

ἐνθάδε

ἐνθάδε δ' αἰγείρων καλὰ δένδρεα αἰθέρι κύρει,
καὶ δρύες ὑψίκομοι, καὶ δαφνέων εὐθαλὲς ἄλσος.
ἐνθάδε καλλινάω κράνας ἀλέκτεινον ὕδωρ
ἐξ ἄντρου μνιαροῖο κατειβόμενον κελαρύσδει;
ἄνθεα ναϊάδων τ' ἄρδει κατὰ δάσκιον ὕλαν,
τῶ πάρα θυμαρὲς ποτὶ τ' ὤνδιον ἐψιάασθε.
ἆρά γε λῆς ἁμᾶς τὸν περιτρέοντα νομήων,
ἀμόνθ' ἀγητῆρα, λοχμᾶν ἄγραυλον ἐπόπταν,
ἀδυβόαις δονάκεσσι κερόνυχα πᾶνα γεραίρειν;
Δάφ. τόν γε μὲν ἐξαῦτις προσαμείβετο δάφνις ὁ βώτας,
οὐ τῆνον ταὶ δηώ, ἐπεὶ πολὺ λώϊον ἐντὶ
μουσάων ἱεραῖς σεμνὸν δόμεν αὔδρα πιοαῖσι,
πᾶνα πρὸς αἰγιβόταν ὃς πράαν ἄσειν ἐρίσδων
ἆθλον ἀοιδάων θέμενος σύριγγα λιγεῖαν,
ἐδὲ θεὸς νίκασεν, ἐπεὶ θεῶ ἔτι χερήων,
τοὔνομα δ' ἐὼν ἀστὴρ πεφιλαμένος ἀθανάτοισιν,
Σεβ. κἠγὼ τᾶν μωσᾶν καπυρὸν στόμα ποιμένα τῆνον
ἦδεα συρικτὰν μέγ' ὑπείροχον ἠδὲ μελικτὰν,
μαλονόμοις πολύθεστον, ἀκαδέσι τ' ἀονίδεσσιν,
ἀλλ' ἄγε ὡς τὺ θέλεις, καίτοι πλέον εὔαδε θυμῷ,
ἁδέα φθεγγομένω μελέων κρηπῖδα βάλωμες
ποιμενικῶν, μολπᾶς τε συνάμονες ἀγλαοφώνω
ἐνθάδ' ὑπαὶ σκιεραῖς ὀροδαμνίσιν ἀρχώμεσθα: (δαύ.
πρᾶτος δ' ὧν τὺ καλαῖ φίλος ἀμβάλευ, ἃ θέμις, ᾧ-
ὡς φάτο συνθέμενος, πὲχ' ὁ βώτας ἄρξατο δάφνις.
Δάφ. μῶσαι μναμοσύνας λιπαράμπυκος ἀγλαὰ τέκνα
ἀστέρα τὸν χαρίεντα πλέον φαέων ἀγαπῶντι.
τόν ποκα κωρίζοντα μετ' ἀγκαλίδεσσι φέροισαι
μαιώσαντο μυχοῖς ἱεροῖς ἐνὶ παῖδα νεογνόν,
ἐν δ' οἱ στάξασαι μελιαδέα χείλεσιν ὄβροῖς

πίδακα

πίδακ' ἀγαφθέγκτων ἐπέων ἐκέλοντο γεγωνεῖν
πρᾶτα μὲν ὑρανιδᾶν ἀρχὸν μέγαν, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
αἰπεινάν σοφίαν τε, καὶ αἰθέρος ὄλβον ἀπειρῆ,
σφᾶς δ' αὐτὰς μετέπειτα, καὶ ἄθεα κέδν', ἀρετάς τε
ἐν δυκέως μερόπεσσιν, ὅσοις ποτιδέρκεται ἀώς,
ἔκ τε διδασκῆσαι πολέων ἀποφώλιον ἦτορ.
τόν δε κροτεῖν φόρμιγγα χεροῖν δάε ποικιλόγαρυν
οὐ νύ τι λατοΐδας ζανὸς παῖς, ἀλλὰ προφάτας
θέσκελος ἀβραμιδᾶν γόνος ἔνθεος ἔνθεα φωνέων,
ὃς θεὸν αὐτομέδοντα βροτοῖς κελάδησεν ἅπασιν,
καὶ κλέος ἀθανάτων μακάρων ζαθέοισιν ἐν ὕμνοις.
φορμικτὰς γὰρ ἔην κλεινὸς, θέσπις θ' ὑποφάτας.
ταύτᾳ δ' ὦν καταθέλγει ὅτῳ περὶ κῆλα πέσοιεν,
ἀνθρώπους, καὶ λᾶας, ἀοίδιμος ὡς πάρος ὀρφεύς.
πᾶσαν δ' ἀδυθρόῳ φθογγᾷ σύριγγος ἰαίνει
εἰροπόκων τ' οἴων ἀγέλας, καὶ πώεα μάλων,
ὡς ἰδίως ποθέειν ποιμνήτορας ἐκπρολιπόντα
ἐκ ποδὸς αὐτῷ ἕπεσθαι ἀεὶ, καὶ μετ' ἴχνια βαίνειν
τοῖο βοᾷ θελχθέντα φιλοφροσύνᾳ τε προσανεῖ.
μείλιχα δ' αὖθ' ἑτάροισι φίλοις ποτὶ πᾶσιν ὁμιλέων
ξανθὰ βοαγενέων ἀνταμείβεται ἔργα μελισσᾶν·
τοῖα δ' ὁ γενναῖος ποιμὰν φώνασε μελιχρός.
τοῖα δ' αὖ τε σεβῖνος ὁ μορεθέων ἀπαμείφθη
Σεβ. ταὶ ξανθαὶ χάριτες λιπαρᾶς σκοποὶ ὀρχομενοῖο
ἀστέρα τίμασαν πάντων περιώσιον ἄλλων.
δὴ γὰρ ἀείζαλόν νιν ἐν ἀνθρώποισιν ἔθηκαν
σφωιτέροις γεράεσσι φαεσφόρον οἷάπερ ἄλλον
ἐρχομένας αἰγλᾶντα διάκτορον ἠριγενείας,
ὅς ζόφον ἀντέλλων αὐγαῖς χαροποῖο προσώπω
ἔνιυχον ἐξελάει ὑπὸ νέρτερα γᾶς ἐρεβεννᾶς,

καί τε περιστίλβει μεγάλαν κόσμοιο ἀλωάν.
δὴ γὰρ ὅγ' εἰδάλιμόν τε φυάν, σεμνάν τε πρόσοψιν
ἔλλαχεν ἐκ γενεᾶς εὐχόρος, εἴνυπις ἄλλος.
οὐ μορφᾷ δ' ἀπέοικε σοφᾶς φρενὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
μορφάεις πραπίδεσσι κεκασμένος ἔπλετ' ἀμώμοις,
καὶ πινυταῖσι φράδαις, ἑκατονταετὴς ἅτε πρέσβυς
ἀμφιέπει βωλαῖσι πεπνυμένον ἦτορ ἀμεμφὲς,
καί τε νέοσπερ ἐὼν μάλα μήδεται ἄρτια πάντα.
ὡς καλὰ γοῦν φαιδρὸν τὸν δὴ ποτέοικε καλεῖσθαι
ἀστέρ'· ἐπεὶ πάσοις ἀμαρύγμασιν ἐντὶ περίφαντος
σκαίνεος εὐμόρφω, καὶ ψυχᾶς μᾶλλον ἐραννᾶς.
ὡς ὅτε που δένδρον βρίθει θύει ἄνθεϊ λευκῷ,
καὶ καρπῷ κροκόεντι διαμπερὲς εἴαρος ὥρα.
ἢ ῥοιᾶς ἔρνος πετάλοις, μάλοις τε πυκασθὲν,
ἢ οἴνα βοτρύεσσι, καὶ οἰναρέοισι βρύοισα.
τὼς ὅγ' ἑοῖς ἀγανοῖς θαλέει δωρήμασιν ἀνὴρ
ὄλβιος ἀενάοις κεχαρισμένος οὐρανίδαισιν.
ὥς' εἰ μὴ πατρόθεν τοῦτ' οὔνομα κτήσατο καλὸν
ἐκ παλαχᾶς, αὐτός νιν ἑαῖς χαρίτεσσί κεν εὗρεν,
ταῖς τρόπον ἀγλάεντος ἑωσφόρου εἰλυφάσδει.
τόσσα μὲν ἀδυμελεῖς ἀστὴρ θεόμοιρε λίγαινον
ἀμφὶ σέθεν παῖδες. μέλλον δ' ἔτι πλεῦνα καὶ ἄλλα.
μυρία δ' εὐανθὴς κᾶπος τεὸς οἶδεν ἀέξειν.
αὐτὰρ ἀειδόντεσσιν ἐπήλυθεν ὥριος ἐσλὸς,
ἀμφοτέροισι φίλος, καὶ τὴν δ' ἀνέκοψεν ἀοιδάν.
καιρὸς ἔφα κώροι πόσιος μενοεικέος ἦλθεν.

Εἰς

Εἰς μάρκον ἀντώνιον ἀντίμαχον ποιητὴν ἔνδοξον.

Ἤθελον ἢ νεφέεσσι τανύπτερος ἔμμεν ἀερθεὶς
ἀρχὸς ἐν οἰωνοῖς αἰετὸς ὠκυπέτης.
ἠὲ καὶ σκιεροὺς δρυμοὺς λιγύφωνος ἀηδὼν
οἷον ὀδυρομένη ποικιλόγηρυν ἐόν.
ἢ τ᾽ ἐρατὸν λάμπει χρυσόθρονος εἴαρος ὥρη
ἐξαναδῦσ᾽ ἠὼς ἐξ ἁλὸς ἀτρυγέτου.
ἄνθεα δ᾽ ἀγρονόμοι δρέψασαι ποικίλα νύμφαι
κρᾶτα πυκάζουσι καλλιέθειραν ἑήν.
τοῦτο μὲν ὥς κέ σ᾽ ἴδοιμι θαμὰ προφερέστατε ἥρως,
τόν ποτ᾽ ἀθηναίη θρέψε διὸς θυγάτηρ.
χ᾽ ὥς κε περιπτύξαιμι φαάντατον εὖχος ἐμεῖο
πρὸς σὲ τάχα πτερόεις ἔνθεν ἀποπτάμενος.
δὴ γὰρ μνωόμενον σέο θ᾽ ὡς τέκος, ἠδὲ μαθητὴν,
τὸν πρὶν συνθεσιῶν μ᾽ ἵμερος εἷλε γλυκὺς,
καὶ σέο φραδμοσύνης ἐρικυδέος, ἧς ἔτ᾽ ἐπαυρεῖν
ἱμείροντ᾽ ἄπορός μ᾽ ἔχεν ἀμηχανίη.
νῦν δ᾽ ὑποκάρδιον ἕλκος ἀπόπροθι οἰκία ναίων
σεῖο φέρω χαλεπῶς ἐν φρεσὶ τηκόμενος.
τοῦτο δ᾽ ὅπως γοερὸν μέλος ἐν κνημοῖσιν ἄδοιμι
ὄρνις ἀοιδὸς ἐὼν, ἄλκαρ ἐμῶν ἀχέων
ἡδυμελὴς τόδ᾽ ἄκος πάρος ὀρφεὺς εὗρεν ἀνίης
θρηνήσας ξυνερὴν κήδεα φίλης ἀλόχου.
καὶ μέγα δεῖγμα πόρεν φιλότητος τοῖς μετὰ κεῖνον
βὰς πολυκωκύτους εἰς ἀΐδαο δόμους.
ἀσχαλόωντι γὰρ ἀνδρὶ μελίφρον ἔπλετ᾽ ἀοιδὴ
πάρφασις ἔκλησιν μηδομένη παθέων.

κήδεα μειλίσσει, καὶ δυσφροσύνας ἀλεγεινὰς
 παῦ κακὸν ἀμφαδέων σοῦ ὁ μὲν ἡ κραδιῶν.
τοῖα μὲν ἱμερτοῖο δονῶ μέγ' ἐδήματα πατρὸς
 ἀχνύμενος θυμὸν νῦν μάλα τῆλε πέλων.
ἀλλὰ σύγ' οὖλε πάτερ πολυφίλτατε, καὶ μέγα χαῖρε,
 πάντα δ' ὅσ' ἱμείρεις σοὶ τελέσειε θεός.

ΑΝΤΙΜΑΧΟΥ.

Εἰς πρεσβύτερον Βερξίκα νεανίαν φιλομαθῆ τὸν τοῦ ἁγίου εὐλογητοῦ μοναχόν.

Σὴν πάρος εὐφυΐην μὲν ἐπῄνεον ὦ τριπόθητε,
 ἀλλὰ λίαν πινυτὴν νῦν ἄγαμ' εὐεπίην,
σήν τε διδασκαλίην, λάχες ἥν, τά τε λαμπρὰ θεάων
 δῶρ' ἑλικωνιάδων, ἅττα σὺ πέμψας ἐμοί.
εἰσὶ γὰρ οὐ νεότητος, ἀτὰρ πολιᾶς γε φερείσης,
 κάλλεος ὄντα σαφῶς, ἔμπλεά τ' ἀγλαΐης.
τοῦ χάριν εὐφράνθην σε βλέψας κάρτα προκόψαι,
 τῆλε πάνυ νῦν σοῦ καίπερ ἐόντος ἐμοῦ.
ἔσσεθ' ὅπερ γέρατος σοί γ' αἴτιον οὔ τι τυχόντος,
 σπουδαίων καμάτοις ὡς πρέπον ἠϊθέων.
ἕσπεο γοῦν ἀρετῇ πονέων, μὴ φείδεο μόχθου.
 τεύξῃ λαμπροτάτης τῇδε γὰρ εὐκλεΐης.
τῇ δὲ τεοῖς ῥέξεις καταθύμιον ἔργον ἑταίροις,
 κύδεΐ σ' ἔνδοξον ῥίμφα ποθοῦσιν ὁρᾶν.
τοῖς ἔνι κ' αὐτὸς ἐγὼν οὐκ ἔσχατός εἰμ' ὑπ' ἔρωτος,
 πρός σέθ' ὑπερβολικῆς εἵνεκεν εὐνοΐης.
εἰσὶ φίλοις ξείνων καταθύμια σύμφορα πάντα
 τοῖς ἑτέροις μὲν ἄγαν, καὶ χαρίεντα πάνυ.

ἄντα γέρας τε φέρει σὺν χάρματι τοῖσδε πονοῦσιν
ἀσπασίως ἀρετῆς εἵνεκα καὶ σοφίης.
εἰμὲν ἀγαλλόμενος γονοῦ σοῦ χαίρειν ὦ τέκος εἰμὲ
νοῦ μάλα, θαυμάζειν οὐ συνεπῖσι δέον,
εὖτε φιλοστόργως σ' ἀσπάζομαι, ὡς ἐμὸν ἦμα.
τηλυγέτην διὰ σὴν πρόσπερε σωφροσύνην.
δέσμιον ἥ με λίαν θῆκεν σοί γ' εὔφρονι πάμπαν
θυμῷ, σὺν διδαχῇ ἀντ' ἀγανοφροσύνῃ.

Τίτος πρόσπερος ὁ μαρτινέγγιος ἀδάμῳ τῷ
φουμανῷ ἀνδρὶ λογιωτάτῳ

Οὐδὲν πάσσον ἐμῷ κεχαρισμένον ἔπλετο θυμῷ,
ὅσσον ἰοπλοκάμων δῶρ' ἑλικωνιάδων.
ταῦτα θάμ' ἀχνύμενόν μ' ἐρρύσατο δυσφροσυνάων
ἀργαλέων, σὺν θεόν τ' εὔφρονα θῆκε πάλιν.
τοὔνεκα τοῖς δ' ἤθελον σε κεκασμένον ἄνδρα νοήσας
φέρτατ', ἀμοιβαίων ὄφρα τύχω χαρίτων.
ἀγνώσσοντι δ' ἐμοί γε καλὸς βενέδικτος ἔειπεν
τοῦτο διωνύσιος πυλύ σ' ἀγαζόμενος.
ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφρων θελκτήρια τοιάδε πέμψον
πολλάκις ἡμετέρῃ γ' ἦρα φέρων κραδίῃ.
ἔστω δὴ μελέεσσιν ἐσύστερον ἄλλοθεν ἄλλος
τερψόμεθον λιγυροῖς νοῦν ἀπαμειβομένω.

Τίτῳ προσπέρῳ τῷ μαρτινεγγίῳ
Ἄδαμος ὁ καπνίτης.

Ἑλλαδικᾶς λαμπρὸν κιθάρας ἐρικυδέος ἦχος,
τᾶς δὲ κλυτᾶς βλοσυρὸν θάμβος ἐὼν γλυκεᾶς.

ὦ στόμα

ᾧ στόμα καλλιόπα μεγάλως μελίκομπον ἔδωκεν,
ἑρμάων πινυτὸν καὶ χαρίεντα νόον.
ἐψεύσθης παρ' ἐμεῖο τεαῖς μνηστεύμενος ᾠδαῖς
ἀγλαὰ πιερίδων δῶρα ῥοδοπλοκάμων.
οὔτοι τοῖος ἐγών, οἷον βενέδικτος ἔφασκεν,
τέρψαι ἀμοιβαίοις ὥστε σ' ἐμοῖς μέλεσιν.
νημερτὴς μὲν ἀνὴρ ὅδε τοι πέλει, ἀλλὰ πολύς μιν
εἰς ἐμὲ νητρεκέως νῦν ἀλάωσεν ἔρως,
πάντ' ἄχαρις, πανάμουσος ἐγών, πάντων πανέρημος,
ὅσσα δύναιτο τεῇ ἦρα φέρειν κραδίῃ.
ἀλλ' ἄγε τὺ ξυμφερὸν μουσῶν θάλος αἶ δύνασ', ἄμμιν
πέμπε χάριν χαρίτων πάμπαν ἄελπτις ἐμεῦ.

Ἀδάμῳ τῷ φουμάνῳ ἀνδρὶ λογιωτάτῳ.

Ἀτρεκέως νῦν οἶδ' ὅτι μοι νημερτὲς ἔειπεν
ὅς σ' ἐπέων εἶναι τέκτον' ἄριστον ἔφη
τοῖς προτέροισιν ἴσον, τοὺς ἔξοχα φίλατο μοῦσα
θεσπεσίης σοφίης ἴδρεας, ἡδυεπεῖς.
οὐθὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μέλος χαριέστερον ἄλλο,
οὐδέ τι τερπνότερον τοῦπερ ἔπεμψας ἐμοί.
οὐδ' αὖ νῦν οἴω σέο φέρτερον ἄλλον ἔγωγε
ἔμμεναι εὐφώνων πιερίδων πρόπολον:
τῷ μάλα δὴ χαίρεο πηγὴν μελιηδέα μολπῶν
ἀμβροσίων δι' ἐρὸν φῶς φιλόμολπος ἐών.

Τίτῳ προσπέρῳ τῷ μαρτινεγγίῳ.

Κυδαλίμων τίτε βελτιέων λιγυρώτατε κύκνε,
ὅς τις ἄγεις μέσσην ἑλλάδ' ἐς ἰταλίην.

ὄλβιος,

ὄλβιος, ὃς μοίρης θεοπεμπτέος ἔλλαχες, ἤτοι
  ἔξοχα τὴν δὲ πόρεν τὴν χαρίεσσαν ὄπα,
ὄλβιος, ὃς κλεινὰ προστερήματα πόλλ' ὑπερειπὼν
  μούσαις καὶ μούνῃ τέρπεαι εὐσεβίῃ.
σπεῦδε πρόσσω, μεγάλας δ' ἀρετὰς λάβε ἄμφ' ἅμα
  τῆς θείας πάντῃ δ' ἐρατιζόμενος σοφίης. (πάσας
τὴν δ' ὁδὸν ὥς ποτε τοὶ μεγάλοι τέμνοντες ἔνεικαν
  δόξαν ἐνὶ ζωοῖς ἄνδρες ἀειθαλέα,
καὶ μογεροῦ τοῦ τῆδε βίου ποτὶ τέρμα μολόντες
  ἀστέρες ὣς φρουδοῖς λάμψαν ἐνὶ φθιμένοις.
ταῖς δὲ φίλων μ' ᾠδαῖς μήμ' αἴνεε, φαῖνε δὲ μᾶλλον
  ἥν τι ἐμαῖς ἔπος ἢ στρεβλὸς ἔνεστι νόος.

Ἀδάμῳ τῷ φουμανῷ ἀνδρὶ λογιωτάτῳ.

Ἀπακτὶς χαρίεσσα καὶ ἁ λιγύφωνος ἀοιδὰ,
  ταύτοι μέγας πόρεν θεὸς,
ἐξότε σ' ἐκ κόλπων μάτηρ σέο πότνι' ἀνῆκεν
  αὖς ἐς ἀγλαὸν φάος,
θῆκέ σε θαυμαστὸν, καὶ ἀοίδιμον ἀνθρώποισιν,
  οἷόν ποθ' ἄδμω φάμιον,
τὸν ῥα θεοῖς αὐδὰν ἐναλίγκιον εἶπε γλυκερᾶς
  ᾠδοῦ μέλισμ' ἰάονος.
καὶ μὰν καὶ τέρψαι θνατῶν φρένα πολλὰ δαέντα
  αὐτὸν λίαν θελκτήρια.
ἁδ' ἀγανοφροσύνα χθαμαλόφρονα μῆτιν ἔχοισα,
  σὺν μειλίχῳ τινὶ τρόπῳ,
ἃ θνατὸν τὸν ἔχοντα πρὸς οὐρανοῦ αἰγλάεντος
  δόμους ἀείρει χρυσέους,
ἱμερτόν σε τιθεῖ, καὶ ἐπήρατον οἷσιν ὁμιλεῖς,

ἄδαμ' ἑταῖρε φίλτατε.
οὐδὲν γὰρ τόσον καταθύμιον ἡμετέροισιν,
ὡς ἦθος ἀνδρὸς ἤπιον.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἀγανοῖς θυμήρμενον ἄλλο θεοῖσι
πλέον φυᾶς τᾶς εὐμενοῦς.
ταῦτα δὲ πάντα σαφῶς τιμαλφέα δῶρα νοήσας
τὸν οἶκον ἀμφέπειν τεόν,
θηεῦμαί σε μάλιστα, καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι
τοιοῦτον ἐόντα, καὶ φιλῶ,
οἷα πάρος φιλέεσκε ποδώκεα πηλείωνα
μενοιτίου φίλον τέκος.
ὅσσα δέ μοι μελέεσσι σοφοῖς ὑπεθήκαο καλά,
πειρήσομαι τάγ' ἐκτελεῖν.
ὡς δὴ καὶ τάδε πάντα φίλα φρεσὶν ἀγορεύεις
λίαν ἐὼν πεπνυμένος.

Τίτῳ προσπέρῳ βελξιεῖ ἄδαμος ὁ φυμανός.

Ἀρχαίας γλαφυρὸν σοφίας παλίθηλέος ἄνθος
ἑταῖρ' ἄριστε πρόσπερε,
ἤτοι ὑπὲρ τὸ δέον μάλ' ἔγ' αὖ θρασυκάρδιος εἶμι,
φυσῶν λίαν θ' ὑπὲρ μέτρα,
εἴκεν ἐμοῖς μελέεσσι κενόφροσιν ἶσα φέρεσθαι
ἀνδρῶν γλύει τῶν πασσόφων
πειθοίμαν, τί γὰρ αὖ γηρῦς κελάρυζα κορώνη
πρέπειν δύναιτ' ἀντάξιον
κούρῃ πανδαρέου πρὸς νήδυμον ἀγλαόφωνον;
ἢ καὶ τὰ κύκνου ὀλολυγὼν
μολπᾶς γαυριόωσα πέρι πρὸς νεῖκος ἀέρθῃ
πάμπαν γ' ἐοῦσα δύσθροος;

τοῦ νῦν οὔ μ' ὑπέρογκ' αἰνῶν ταχυπειθέα μ' ἕξεις
  καλῶς γ' ἐμαυτὸν εἰδότα,
ἃ γὰρ ἐμὰ ποιεῖ χθαμαλόφρονά με ψαφαρὰ φρὴν
  φρονοῦνθ' ἃ καὶ δεῖ με φρονεῖν.
ὔμμες δ' οἱ στήθεσι νόον περὶ πυκνὸν ἔχοντες
  σφόδρ' ἄνδρες ὄντες κύδιμοι,
μουσάων ἅτε δὴ σκοπιᾶς κεκρατηκότες ἄκρας,
  μέγ' ἂν φρονοῖτε σὺν δίκᾳ.
ὅσα δέ τοι πρόφαν θυμός μ' ἐφέηκε πιφαύσκειν,
  οὐχ' ὡς σέθεν σοφώτερος,
παρ' σ' ἐφάμην, ἀλλ' ὡς ταχινῶς τερχάοντι καὶ αὐτῷ
  φίλῳ φίλα φρενῶν δρομεῖ,
ἐκ θυμῶ γήθων περιώσιά σ' ἔργον ἔχοντα
  τεᾶς φυᾶς τᾶσδ' ἄξιον,
ἄνδρ' ἀρετὴν πινυτὸν πολυχανδέα παντοδαπάων,
  εἴπου τις ἄλλος σήμερον.
ἄνδρα τόσον μώσαις πεφιλαμένον, ἄνδρα χάρισι
  πολλαῖς βρύοντα πάντοθεν.

Τίτος πρόσπερος ἀδάμῳ φουμανῷ τῷ
φιλτάτῳ ἀνακρεόντειον.

Στόμα πινδάρου τὸ θεῖον,
ὅτι μέτρον εἶν ἑκάστῳ
ἕπεται νοεῖν ἄριστον
φάτο καιρὸν ἀνδρὶ θνητῷ.
ἵνα μὴ δοκῶ δὲ λάβρος
θαμὰ κῆλα ταῦτ' ἀφιεὶς
προπετὴς ἀγῶνος ἔξω
κεφαλὴν φίλην ἀείδων,

μελέτην ἄθυρμα πέμπειν
ἀπὸ λοιπὸν ἄλλο θήσω,
τὸ μέζον φρεσὶ διώκων.
τί δὲ ταῦτ' ἄμουσα πέμψω
ποτὶ τὸν ποτηνὸν ὄντα
ἀπὸ τῆς φίλης τεκούσης
ἐνὶ ταῖς κλυταῖσι μούσαις;
σάφα μαρτυρεῖ σ' ἀοιδὸν
ἔμμεναι φυῇ κράτιστον
τάπερ εἰς ἐμὴν ἄεισας
στόματι χάριν μελιχρῷ
ὑπὲρ ἀξίαν μ' ἐπαινῶν
μελίκομπον ὄσσαν ἱείς,
ἅτε τὶς κύκνος καΰστρου
παρὰ ταῖς ῥοαῖς λιγαίνων
ζεφύρου πτεροῖς ἀέντος.
τόγε γοῦν ἐμοὶ λέλειπται
ἐσιδεῖν τεὸν πρόσωπον
ἐρατὸν σοφοῖς ἅπασιν.
τό μοι ἄφθιτος παράσχοι
θεός. εὔχομαι γὰρ αἰνῶς.
σέο δ' εἰς πλάκας θαλάσσης
ἵνα μὴ φέρειν με φαίης
δόμεναι καλὴν αἰώγλην
ἀνέμων θοαῖς ἀέλλαις,
ἐπὶ ταῖς ταφαῖς ἰησοῦ
ὑπάτου πατρὸς γόνοιο
τὸ μηνύδριον πόνησα,
ὅ,τι σοὶ ξέμων ἰάλλω
διδίως σοφοῖο φωτὸς

βάσανον μάλιστ' ἀκριβῆ,
δυνάσιν δ' ἔχων ἀρείω
ἔτι κάλλιόν τι δώσω

ἀσκανίῳ μεμβρινεγγίῳ τῷ κόμητι
μεγαλοπρεπεῖ εἶδος.
στροφ. ά. κώλ. ί.

Εἴτις βροτῶν μίαν τινὰ
ψυχᾶς πέπαται δαιμονίαν ἀρετὰν,
οἷα σαοφροσύναν,
καίπερ σθένει πλούτου μεγάλῳ θαλέων,
ὕβριν αἰανῆ συγέ-
ει κόρου δυσθυπορεῦν ὁδὸν ἐχθράν.
ἢὲ καὶ βουλαῖς ἔφυ
πρέσβυς, ἀφνειός τε φρένας πυκινὰς,
ἢ σέβειν οἶδεν μέγαν
ἄνακτ' ὀλύμπου θεουσεβής.
ἀντίστροφ. κώλ. ί.
ὑμνητὸς ἐσθλοῖς γίνεται,
καὶ πᾶσι θαητὸς πινυτοῖσιν ἀνήρ.
θέσκελα δ' ἀθανάτου
ἰχνεῦσι τιμαὶ τὰ βροτέᾳ γενεᾷ
δεσπότου σεμνῶν γέρα
οὐρανιδᾶν, ταμία στεροπᾶν τε,
καὶ κεραυνῶν πυρπόλων.
εἰ θεοδμάτους δ' ἀρετάς τις ἔχει
τάς δ' ἀνὴρ εἰρημένας,
ἄλλας τε πολλὰς ὄλβιος,

ἐπῳδ. κῶλ. η.

πουλύτι χρυσοῦ τιμιωτέ-
ρας θεότιμος ἐών, τίν ὅγε
εὐλογίαν κε φύγοι
χαρίτων τόσσαν λελογχὼς ἀγλαΐαν;
ἴθι δ' εὐδόξῳ κεφάλᾳ τόδ' ἔπος
προγόνων λαμπρῶν ἀγαυὲ
ἐμπρέπειν τεᾷ παῖ σαφῶς ἀσκαίνε.
ἐν μυχοῖς γὰρ κτήσαο

στροφ. β'. κῶλ. ι.

χρυσαμπύκων μοισᾶν σοφᾶς
ἐργᾶς ἄωτον, λῆμά τ' ἀπαγνύμενος
κᾶπον ἀν' εὐθαλέα
γενναῖον. οὐ γὰρ πάντες ἐπιχθόνιοι
εὖ γεγῶτες καὶ καλοί,
ἠδ' ἀγαθοὶ τελέθουσιν, ἐπείπερ
ἄνθος ὥσπερ λείριον,
φθείρεται ῥέιθρον τάχ' αὖ εὖ τε φυὲν
συγγενὲς θνατῶν κεδνόν,
ἣν μὴ τύχῃ μαθήσιος

ἀντιστροφ. κῶλ. ι.

ὀρθᾶς, ἀεξοίσας φυὰν
ἐσλὰν δαέντων κρέσσονα μηδεμιᾶς.
σκαιὸς ἅπας δ' ἀμαθής.
τιμὴ δὲ βρίθων ἀμφοτέραις χάρισιν
ταῖς δὲ σὰν ζωὰν διοι-
κεῖς, ἄφενόν τε κράτιστ' ἀμέγαρτον,
πολλὰ μὲν πολλοῖς διδοὺς
καρδίᾳ ξείνοις μεγαλοπρεπεῖ,
πόλλ' ἀχήνεσι βροτῶν,

οὐ χρη-

ὑ χρημάτων νικώμενος.

ἐπῳδ. κῶλ. ή.

ἀγανὸς ἔνθεν, καὶ προσανὴς
ἔπλεο πᾶσιν εὖ ἀντιάων,
ὡς ἀγαθοῖσι δέον,
φιλέει τοὺς χειρὸς ἀνθρώπων κοίρανος.
χαῖρέ μοι φίλος, μέγαρόν τε κλυτὸν
ἀρεταῖς τεαῖς δ' ἄγαλλε
μυρτινεγγιδᾶν, καὶ πάτραν ἁμετέραν
βεῤῥοίαν διὰ αἰῶνα.

Εἰς τὴν πηγὴν ὁρατίου μαλαγουτίου ῥηγιέως
τὴν ἐπικαλουμένην μανερκίαν, ᾠδή.

στροφ. ά. κῶλ. ϛ'.

Ἄλλος ἀνθρώπων ἑλικωνίδα κράναν,
ἄλλος αἴνησεν ῥόον ἀέναον
ἀγλαᾶς δίρκας, ἐρατᾶν
τάν ποτ' αἰόλ' ἀπύων μοισᾶν πίε κύκνος ἀερθεὶς
ἀδὺ πλαξίπποιο θήβας θάλος.
ἄλλος δ' ἄειρε κασταλίαν λιβάδα.

ἀντίστροφ. κῶλ. ϛ'.

ἀλλ' ἐγὼ παγᾶς ἄγαμαι τὸ μελιχρὸν
νᾶμα, τᾷ θηβαῖος ἀγὸς σφέτερον
οὔνομα ξυνῶν γεραρὸν
παμφαοῦς θεοῦ τροπαιοῦχος πόρε μύρτυς ἀμύμων.
ἔνθα δὴ νυμφᾶν ἀκαδέων χορὸς
θάλλουσι πυκνὰ σὺν θαλεραῖς χάρισιν

ἐπῳδ. κῶλ. ί.

ἔνθα δ' ἰοστεφάνων μοισᾶν ὅμιλος
πιερίαν προλιποῖσαι δὴ μέλη

ὀπὶ θεοφθόγγῳ κελαδεῖν ἀρετάς,
ἔργά θ' ἡρώων φιλεῖ παλαιγόνων.
ἔνθ' ἀρειόστας ἀοίδιμον πόνον
κλεινὸς ᾠδὸς μήσατο.
καλλινάω δ' ἁμέρας ταύτας ἄναξ ὡράτιος
ξεῖνος ἐμὸς, τὸν θρέψε καλὸν
ἄστυ ῥηγίου φαεννὸν
πάτρας διάνδρου ἄστρον.

Εἰς δανίηλον κήρητον βειξιάτην, ποιητὴν ἐπίσημον:

ΟΥ περὶ πακτώλου μοῦνον ῥόον, οὐδὲ καΰστρου
ὀρνίθων μουσέων καλὸς ἔκλυτο θρόος.
ἔστι δὲ καὶ μέλλης κλυτὲ μὲν ποταμοῖο παρ' ὄχθαις
ἀμεδαποῦ κύκνων λειριόεσσαν ὄπα.
τῶν μέλος εἰσαΐων φαίης κ' ἔμμεν οὔτι χέρειον
οὗπερ ἔχει χλωρᾶν ἀσὶς ἐπ' εἱαμενᾶν.
εἰ δὲ τὸ θαυμαίνεις, μελιτερπέα φράζεο τοῦδε
ὄσσαν ἐμοὶ, φθόγγον τ' ὦ ξέν' ἐναρμόνιον.

Ταρκυυίᾳ μόλζῃ τῇ ἐπιφανεστάτῃ, καὶ
λογιωτάτῃ χαίρειν.

Καί σέ περ οὔποτ' ἐμοῖσιν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
οὐδ' ἄθρησα τεοῦ στόματος ἀγλαΐην,
ἥνπερ ἐγὼ περίβλεπτον ἐν ἀνθρώποισιν πέπυσμαι
ἔμμεν, ὅσοις αἱρεῖ χρῆμα μαραινόμενον,
ἔμπαγε μὴν φρένος εἶδος ἐπήρατον ἔδρακον ὀξὺ
σεῖο φίλῃ νοερᾷ βλέμματι ταρκυυία,
ἱμερτὸν ψυχῆς σέθεν εἴσιδον ἀγλαὸν ἄνθος,
καὶ τὸ μάλ' ἠράσθην, ἠγασάμην τ' ἐσιδών.

ἄλλο

ἄλλο γὰρ ἀμφήριστον ἅμαι πολλαῖσι γυναιξὶ
ξυνὸν, ἀτὰρ μούνη τοῦτό γ' ἔχεις ἴδιον.
καί τι γὰρ ἄλλο χρόνου στυγνοὶ ῥαίουσιν ὀδόντες,
τοῦτό τοι ἄφθαρτόν τ' ἀθάνατόν τε μένει.
ἄλλου δ' αὖ ῥοδόχρως μάλα κάρφεται αἰὲν ἐπ' ἦμαρ
ὥρη λευγαλέῳ γήραϊ τειρομένη.
τοῦ δὲ δι' αἰῶνος θαλέει χάρις ἱμερόεσσα,
ὡς μακάρων ἥβη ἄφθιτος οὐρανίων.
πᾶν δὲ θεόδμητον φθίνειν οὐκ οἶδεν ἀπειρὲς
ἔργον, ἀτὰρ θνητῶν πάντα μινυνθάδια,
νῦν δ' εὖ ἴσθι φίλη μ' ἀρετὴν περίπυστον ἄωτον
σεῖο λέγειν θείῃ χειρὶ φυτευόμενον.
στήθεσιν ἡμετέροις φαέων παρὰ παιδὸς ἐπανθεῖ
πᾶσα δόσις ζαθέη, πᾶν γέρας ἠγάθεον,
τοῦτο σοφαῖς πραπίδεσσι μεμιγμένον ἀμφιέπουσαν
φῦλον ὑπερβάλλειν φημί σε θηλυτέρων,
φημί σ' ἀριστεύειν μορφῇ θεοειδέϊ κουρέων
πασάων, ὅσσας γαῖα μέλαινα τρέφει,
οὔ τις ἔχοι δ' εὑρεῖν τόσσον ζείουσαν ἔρωτι
αἰπεινῆς σοφίης ῥηϊδίως ἑτέρην.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἄλλην αὖ ἑτέρων ἀγαπῶσαν ἀγαυὴν
τέτμοι που μᾶλλόν κ' εὐορέην μεγάλων.
ὡς γοῦν καλλίστην σέ γ' ὀΐομαι ἀξιέραστον
πᾶσι πέλειν θείου κάλλεος ἱεμένοις,
πᾶσι θεοκτίστου μορφῆς τ' ἐρόεσσαν ἐρασταῖς,
ἡρώσσαις γ' ἰκέλην ταῖς προτερηγενέσι,
τῆς κλέος οὔποτ' ὀλεῖται ἀοίδιμον, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
αὔξεται, ὡς ὑγρὸν δένδρεον ἦρος ἀκμῇ.
χαῖρε γυναι θεότιμε διαμπερὲς, ἄφθονον ὄλβον
σοὶ θεὸς ἀθάνατος, ἀΐδιόν τε πόροι.

Εἰς ῥώμην πόλιν τὴν βασιλίδα περὶ ἀλεξάνδρου φαρνησίου ῥωμαίου τοῦ ἐπιφανεστάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου καρδιναλίου.

Νηρίθμους ἐλόχευσας ἀριστῆας πάρος ἄκρους
ῥώμη καὶ μεγάλου κυδιάνειρα διός,
οἳ κρατεροῖς ἔργοισιν ἀπείρονα δόξαν ἄνουρον
δῖαν ἀέξοντες μητέρ' ἀριστοτόκον.
νῦν δέ σε κυδαίνει φαρνήσιος ἀγλαὸς ἥρως
σεμνὸς ἀλέξανδρος σὸν τέκος ὁπλότερον,
πάντα κασιγνήτοις προτερηγενέεσσιν ἀγαυοῖς
εἴκελος ὑψηλαῖς ἀμφ' ἀρετῶν κορυφαῖς.
χαῖρε φίλη μῆτερ, τοιῷδ' ἐπαγάλλεο παιδί.
τὸν σά ποτ' εἰσαθρεῖν εὔχεο σκῆπτρα νέμειν.

εἰς ἱερώνυμον τόνσον μεδιολανέα.

Οὐδὲν πουλυκαλίμοισι ἐφίμερον ἔπλετο μᾶλλον,
οὐδέ τι μᾶλλον ἔφυ τίμιον ἄλλο χρέος,
ἤπερ τῆς σοφίης κτέαρ ἄφθιτον ἀγλαοκάρπου,
ἀγλαὰ μουσάων δῶρα τ' ὀλυμπιάδων.
τοιγὰρ τοῖς δ' ἀΐων σε κεκάσθαι, καὶ μέγα βρίθειν,
εἴ τις ἐν εὐδόξοις ἄλλος ἀνὴρ ἰταλοῖς,
ἐκ θυμοῦ ταύταις σχεδίοις σ' ἀσπάζομ' ἀοιδαῖς
ὦ γαθ' ἐφιμείρων σῆς ἐρατῆς φιλίης.

εἰς ἰωάννην βαπτιστὴν τὸν ἀστέρα μοναχὸν ἐνάρετον καὶ δόκιμον.

Πολλὰ χρόνον σ᾽ ἀρετῆς, ἀστὴρ ἐμὸς, ἔμμεναι ἐλέγχω
γνήσιον, ἡρώων ἣ τέκε δῖα γρόος.
ἀλλὰ τόγ᾽ ἐκ πάντων μάλ᾽ ἀριφραδὲς ἔπλετο τέκμωρ,
ὅττι φιλεῖς μούσας, μισοπόλων τε πόνους,
οἳ χρυσέοις ἐπέεσσι θεόφρονος ἤθεα μητρὸς,
ἔργά τ᾽ ἀείδουσι, καὶ νόον ἠγάθεον.
πᾶσα καλὴ τιμαῖς, εὐηγορίαις τε γέγηθεν
εὐφήμοις γλυκὴ τῶν γονέων ἀγαθῶν.

εἰς παῦλον μανύκιον ἄνδρα εὐφραδέστατον.

Εἴτις ἀνὴρ σέο δῶμα μανύκιε φαίδιμ᾽ ἀγινεῖ
κλεινὰ μελιφθόγγων δῶρ᾽ ἑλικωνιάδων,
εἰς δρυμοὺς ξύλ᾽ ἀγινεῖ, ἐπεὶ δόμον οὔτινά φημι
μᾶλλον ἐν αὐσονίοις τοῖσδε βρύειν κτέασιν.
εἰδ᾽ ὄλβῳ σοφίης τις ὑπέρτερον ἄλλον ἐνίσποι
σεῖο, παλαιμονέει χαῦνα κενῇ πραπίδι.
ἀλλὰ καλὸς στέλλης ἡμῶν φίλος ὦρσεν ἑταῖρος
τοιάδε σοὶ πέμψαι, καίπερ ἄμουσα γέρα.

εἰς ἄγαλμα δομινικοῦ ῥωβακίου ἀκέστορος περισήμου.

Κτελάκοιο τόδ᾽ εἶδος ἀγακλέος, ὃς πολιήταις
οἳ δὲ θανεῖν δοκέουσι βίου πάλιν ἐλπίδ᾽ ἀέξειν
ἰητρὸς γὰρ ἔην σοφίῃ προφερέστερος ἄλλων,
ὅσσοι νῦν ζώουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες.
μάρτυς ἐγὼν, ὃς πολλὰ παθὼν, καὶ πολλὰ μογήσας

ἐρρύσθην νούσοιο κακῆς τοῦδ' ἀνδρὸς ἀρωγῇ.

εἰς τὸν αὐτόν.

γινώσκεις τόδ' ἄγαλμα; τίνος πέλει; ἀνδρὸς ἀρίστου,
ὃς ψυχὰς ἀνάγειν οἶδε πυλῶν ἀΐδου.
πῶς τόσα θνητὸς ἐὼν δύνατο; ζωαρκεῖ τέχνῃ,
τῇ περ ἅπαν σώζει πῆμα λυγρὸν μελέων.

εἰς μέτελλον τεθνηκότα πολίτην βριξιάτην ἄνδρα πολυμαθέστατον.

ἘΝθάδε κλεινὸν ἔθαψαν ἐν ἀνθεμόποισι μετέλ-
εὖχος ἀείμνηστον βριξιέων πόλεως. (λου
καὶ γὰρ ἔην χαρίτων πολυήρατον ἡδὺ μέλημα,
ἦν δ' ἑλικωνιάδων ἄνθος ἐϋπλοκάμων.
ἔσκε δ' ἐν εὐαγέεσσι θεουδείης μέγ' ἄγαλμα,
ἔσκε μετ' εὐόρκοις ὄμμα δικαιοσύνης.
ἀλλ' εἰ τηλίκον ἄνδρα μέλας μόρος εἷλε μεμαρπώς,
καί σέ ποθ' αἱρήσειν ἔλπεο κῆρα λυγρήν.

εἰς τὸν αὐτόν.

ὁ πρὶν κυδήνας πολυπίδακα βριξίαν ἀνὴρ
ὧδε θανὼν κεῖται λῆξιν ἔχων καμάτων.
κύδηνε δὲ λόγοισι, καὶ ἤθεσι κυδαλίμοισιν,
εἴ νύ τις ἄλλος ἀνὴρ πατρίδα τὴν σφετέρην.
τοῦ χάριν εὐγνώμων καλῷ τόδε σῆμα πολίτῃ
θῆκε πόλις μνήμην προσανεῦσα γόνου.

εἰς σιγίσμονδον ζανετὸν μοναχὸν τὸν φιλόσοφον, καὶ ποιητήν.

Δέξαι δῆς σέο δῶρον, ἔμοι πόρε μαῦρος ἀμύμων,
μουσῶν μ' ἄωτον ἀγλαὸν

ἴθι,

ἴθι, τὴν πλήρη σοφίης νεοτευχέα βίβλον,
καὶ παγκάλων νοημάτων·
ἥν τ' ἐπέδειξεν ἐόντ' ἡμῖν πολυΐδριν ἀοιδὸν
πολλῶν μάλιστ' ὑπέρτερον,
ἠδὲ καὶ ἀμφιλαφῶν μύθων ῥητῆρα ῥέοντα,
δίκην παλαιῆς νέστορος.
τόν ποθ' ὅμηρος ἔφη λογιώτατον ἄνδρα γενέσθαι
τριίην μολόντων ἱερήν.
ἀλλὰ τὰ καὶ πρότερον καλά τοι γίσμον δὲ περίφερον
ἐγὼ συνοίδά πως γέρα.
νῦν δὲ τὴν βίβλον περικαλλέα πᾶσαν ἀναγνοὺς
πρηΰν τε, καὶ σαόφρονα
ἀτρεκέως σ' ἐνόησα σοφαῖς αἰθοῦντα φρένεσσιν,
ὡς φασὶ κλεινὸν σωκράτην.
τόν ῥα παρὰ τριπόδεσσι σοφώτατον ἔχρησεν εἶναι
ὁ δελφικὸς δαίμων πάλαι
οὕνεκεν ἐν στήθεσσιν ἐννέα θυμὸν ἔφερβεν,
ὀργῆς τε πάσης κρείσσονα.
κἄν τις λωβητήρ οἱ ἐπεσβόλος ἔφλυσε πολλὰ
δύσφημ' ἀναιδῶς ῥήματα.
ὕβρεσι γὰρ κρατέων νίκης πολυγηθέ' ὄλεσσεν
ἄεθλα πᾶς ἡσσώμενος.

πρὸς τὸν ἑαυτοῦ θυμόν.

Θυμὲ τί μεγαίρεις κνίζων τάλαν αἰὲν ἐπ' ἦμαρ
κέαρ μ' ἀκράντοις ἐλπίσιν.
οὐδέ μ' ἐᾷς τὴν ὄνησιν ἔχειν καθαρὴν παρεόντων
ἀπὸν θάμ' αἰτίζων χρέος.
οὐ δύναμαί τοι πάντα βραχὺς κατὰ θύμια ῥέζειν,
καὶ πολλάπερ καμὼν βροτός.

οὐδὲ μὲν εὐδαίμων τις ἐπὶ χθονὶ πάντα πέφυκεν,
  ἀλλ᾽ ἄλλος ἄλλων προσδεής
ζώει ἀμηχανίῃσι παλαίων νύκτα καὶ ἦμαρ
  πόθων κακῶν εὑρεῖν λύσιν,
ἀλλὰ μάτην ἀποδύδει στρωφώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
  πόνων δ᾽ ἐρευνῶν ἄμμορον
ἤπιν ἀπὸ δμώων κεν ἔχοις ποτ᾽ ἰδεῖν τὰ λατρειῶν,
  μέσφ᾽ εἰς ἀνάκτων ἥξεις.
τοὔνεκα ὧν ἀγαθῶν ἔτυχες, βαιῶν περ ἐόντων,
  εὔφρων τ᾽ ὄναιο χ᾽ ἥσυχος.
χρῆμα δὲ παρπόδιον θνητοῖς μερόπεσσιν ἄρειον
  ἀπάντος αἰὲν ἔρχεται.
μακρὰ δὲ παπταίνων οὐδ᾽ αἰσθάνεται παρεόντων
  δεθεὶς ἀναιδεῖ φροντίδι.
εἰ δὲ παρὰ γνώμην πίπτει τινὰ τέρψιος αὐτὴν
  μή μοι κατηφὴς ἄχθεο.
μηδὲ φίλον κοινῶνα δίδου λυγροῖσιν ἀνίαις
  γνοὺς μορσίμους διὸς πίθους.
τὴν δ᾽ ἡμῖν ἔγραψε θεὸς δραμέειν ποτὶ σταθμὴν,
  νόῳ δράμωμεν πρόφρονι.

Περὶ τοῦ διονυσίου μοναχοῦ εὐσεβεστάτου καὶ
ποιητοῦ γλυκυτάτου.

Δεινῶς ζευχόμενον ζάλῃσ᾽ ἀέλλαις,
πολλὰ συγτυχίας παθόντα λυγρᾶς
πήματα τετραφερίαν τε, καὶ καθ᾽ ὑγρὰν,
τέλος δ᾽ εἰς ἑτάροις βάλεν με κόλπεις
δυσαὴς ἄνεμος κλυτῆς λεβίνης,
κλυτῆς ποντιάδων μάλιστα νήσων,

τὴν μάλ' ὑψιμέδων ἄναξ γέρηρεν.
τῇ δ' ἐρειδόμενον λάβεν με πρέσβυς
θεόφρων, γεραρὸς, καλόν τι θρέμμα
μουσῶν. καὶ χαρίτων ξένον καμόντα.
καί με δεξάμενος διὸς θυγατρῶν
ἦγεν εἰς ἱεροὺς μυχοὺς φιλόφρων.
ἔστι δ' εἰσαΐειν ἐκεῖσ' ἰόντι
φωνῆς ἀθανάτου θεῶν ἀοιδῶν.
καὶ πᾶς εἰσαΐων ἄκους ἀπαύστων
τυχεῖ τὴν προτέρων τάχιστα μόχθων.
ὡς οὖν μὴν παμμελίων θεῶν ἄκουσα,
ἀμπνοῆς καμάτων, κακῶν τε λήθην,
καὶ πάντων ἀχέων ἔκυρσα λύσιν,
καὶ πρὸς εὐφροσύνην ζάπλην γλυκεῖαν.

εἰς τινα φθονερὸν, καὶ βλάσφημον ἰαμβεῖον.

ΣΑφὴς ἔλεγχός ἐστιν ἡ πεῖρα βροτῶν.
ὁ κύκνος εἶπε τοῦτον ἐν Θήβαις λόγον
διρκαῖος, ὕμνων τῶν σοφῶν ἐσθλὸς πατήρ.
ἐγὼ μὲν ἄνδρα δ' ἐμὸν ἐν λόγοις ἄγαν,
ἔμπειρον ᾠδῶν, καὶ καλῶν μαθημάτων
ᾤμην σ' ἔναγχος, ἀλλ' ἐπεὶ τῶν σῶν τρόπων
εἰς πεῖραν ἦλθον τῶν πρὶν ἠγνοημένων,
ταύτην φέρω τὴν ψῆφον οὐκ ἄτερ δίκης.
ἤ τοι σε σκαιὸν τυγχάνειν, ἢ ἀμαθίας
γέμοντα πάσης, ἢ φθόνῳ βεβλαμμένον,
δειλῶν ὃς ἀνδρῶν τὴν κενὴν φθείρων φρένα
σκότῳ κυλίνδει, τοῦ τ' ἀληθὲς μὴ βλέπειν.
ἢ τοῖνδε μᾶλλον τοῖν δυοῖν κακοῖν νοσεῖν.

ῥητὸν δ' ἐναργὲς τοῦ δ' ἐμοὶ τεκμήριον.
ὅτι φρενοπλὴξ σὺ ψέγεις μηδὲν ποιῶν
ταὐτὰ πολλοῖς τῶν σοφῶν δεδογμένα,
κ' αὐτοῖς ἀνάπτεις τοῖς σοφοῖς μομφὴν κακήν.
ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν τῶν δὲ κρείττονα δρᾶσαι
τὸν ἐγκαλεῖν μέλλοντα τοῖς ἄλλων πόνοις.
γνοὺς οὖν σε κρίνειν ἐν πάθει θυμοφθόρῳ,
κακῶς κριθεῖσι παρὰ σέθεν γ' οὐκ ἐμμένω.

εἰς Ἴστορα Μαρτινέγγιον τὸν αὐτοῦ ἀνεψιὸν,
νεανίαν εὐπρεπῆ.

Πουλυμνᾶσ' ἄλλοις ἐρόεντα ποιεῖ
ἀχέεις μάτηρ φιλότατος ἱερᾶς,
εὐκλεὴς μορφᾶς ταμία θεατᾶς,
φίντατε παίδων.
ἅδε δ' ἀνθρώπων στιβαρῶν περ ὄντων
ἦτορ ἐν στέρνοις δονέοισα πειθοῖ
δάμναται χωρὶς ῥαδιναῖ λιτάων,
πότνι' ἄνασσα.
αἰὲν ἱμερτὰ βροτέᾳ γενέθλᾳ
ἔρχεται τέρψιν θαλερὰν φέροισα
εὖσα τιμαλφὴς θυγάτηρ κρατίστω
ὐρανιώνων.
ἀλλ' ἐμᾷ ψυχᾷ χαρίεν τι φίλτρον
μᾶσσον ἐμβάλλει σέθεν εἶδος ὀργᾶς
ἀβρὸν, ἱμερόεστ' ἀρετᾶς πόνοιο
παιδὸς ἐραννᾶς.
ἃ πολύκλειτον μερόπεσσιν ἄνδρα
μήδεται θνατὸν, μετέπειτα δ' αὐτὸν
ἄφθιτον θήσει βασιλῆα λαμπρῶν
ἐντὸς ὀλύμπω.

εἰς

εἰς τὸν αὐτὸν ἀνακρεόντειον.

πολύ μοι φιλαίτατ' Ἴσορ,
χαρίτων θάλος φαεινὸν,
φίλα τοι φρενῶν ἀθύρω,
ἀγαθὴν διδοὺς ἐφετμὴν
ἐθέλων γ' ἰδεῖν σε κλειτὸν
ποθέων μάλιστα πάντων.
χερὶ γουνῶσ' ἑλόντα λαμπρὸν
ῥαδινῇ κάτοπτρον ἀθρεῖν
κέλομαι τὸ καλὸν εἶδος
ἐρατοῦ σέθεν προσώπου,
φάος ὀμμάτων τὸ φαιδρὸν
χ' ἁπαλὸν ῥόδον παρειῶν,
τό, τε λοιπὸν ἄνθος ἥβης,
καθάπερ σοφῶν κέλευεν
τόδε δὴ ποιεῖν κατ' ἦμαρ,
ἵνα σεῦ καλῆς ὀπωπῆς
ἐσορῶν χάριν θεητὸν,
ἅμα καὶ τὸ σῶμ' ἄμωμον,
σύ γε μήποτ' οὐθὲν αἰσχρὸν
κατὰ σὴν φυὴν ἐλέγχων
χαρίεσσαν ἐκτελέσῃς.
μετίῃς δὲ κεῖνα πάντα
ὅσ' ἐλευθέροις προσήκει
ἀρετῇ διαπρέπουσιν.
ἵν' ἰδών σ' ἀνήρ τις ἔμφρων
περὶ σοῦ λέγοιτ' ἀγαθεῖς.
ὁ νεηνίης ἴδ' οὗτος
χρόα μὲν μάλ' ἐστὶ καλὸς
πολὺ καλλίων δὲ θυμόν.

Τέλος τῶν τοῦ πίπου περισσοτέρων μετ᾽ ἐξηγήσεως, μοναχοῦ κασινάτου ἑλληνικῶν ποιημάτων.

Excusum iam opus cum manuscripto contulimus, & animaduertimus in eo nonnullas reperiri lectionis varietates & præterea pauca quædam in hoc impressum irrepsisse errata, quæ tam etsi parui videbantur esse momenti, nihilominus hic adnotanda curauimus. & primo pag. 4. versu 14. εὔφεγγες, εὐφεγγὲς. vers. 22. ἔλλαχον, al. ἔμμορεν. pag. 13. vers. 30. ἐπὶ κόρης ἐπὶ κόρρης. pag. 14. ver. 11. τὸ μελάφρενον al. δὲ μετάφρενον. pag. 15. vers. 26. θυμοδάκεσσι, θυμοδακέσσι. pag. 20. ἀέργηλος, ἀεργηλὸς. pag. 31. vers. 5. κατέβροξε al. κατέβραξε pag. 43. vers. 26. κληθεὶν νενίκηκος &c. al. κληθεῖν νενίκηκος, ὅς οὐ τόσον ἀγλαΐεῖσθαι νία λέγοι δόξῃ μητρὸς, ἔσσεν σοφωτέρη. pag. 48. ὄρσο σὺ, καὶ χηλὸς μεγάλα πολύθεσε τοκῆε υἱὲ γ σέθεν κάρπευς, εἰς ἀνάπαυμα τεὸν al. ὄρσο σὺ, καὶ χηλὸς σέο κάρπεος ἀρχὲ δαΐφρον ὄρσο, καὶ εἰσέλασον εἰς ἀνάπαυμα τεόν. pag. 51. vers. 12. πρὸς θεοῦ ἄστυ βροτούς. al. πρὸς θεὸν ἄμμε μέγαν. pag. 58. πρὸς δ᾽ ἔθ᾽ ἴλα, πρὸς δ᾽ ἔτ᾽ ἴλα. nam ἴλη cum nota tenui scribitur, tametsi ab aspirato verbo descendit εἰλύω. pag. 60. vers. 19. αἴθων, αἶθων pag. 139. post versiculum ἀλλὰ τεῷ σῷ προστρόπῳ, deest versus τῷ ποθοῦντι σ᾽ ἠπύειν. pag. 255. εἰς deest ι nam εἰσὶ scribendum est.